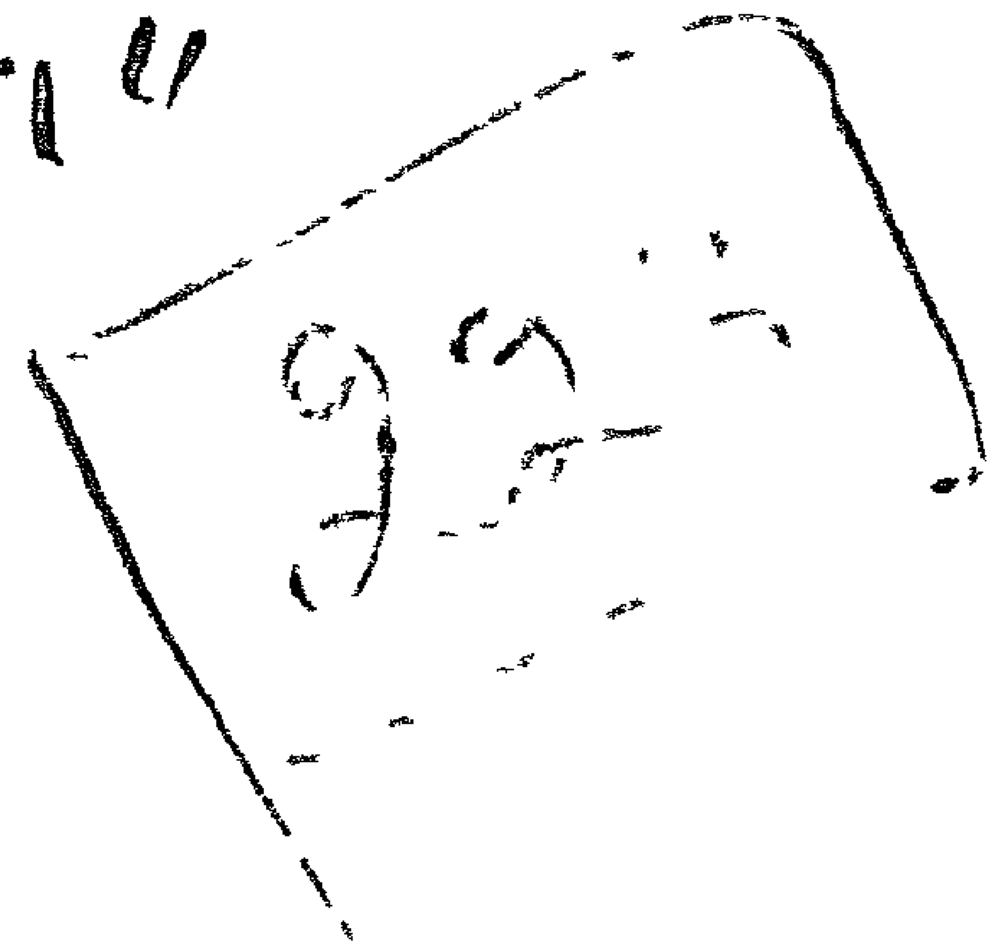
3039

Bruhajjyothi sārnava
(Misra skandha)

" Hari Krishna"

18.00
बृ 431

यह पुस्तक निजाम शहर औरंगाबादसे श्रीगायत्रीमंदिर विद्याप्रकाशछापखानेमे पंडित हरिकृष्णव्यंकटरामसे पासामिलेगा किंमत ।॥-

॥इतिबृ०मिश्रस्कन्धेउपोद्घातपूर्वकशिवभृगुगुरुलिखितमुहूर्त्तनिरूपणनामाद्वितीयोऽध्यायः समाप्तः॥

तुकारयेत् ऐशान्यांदिशमाश्रित्यकान्तशब्दस्यकारणं ५० चतुश्चत्वारिंशतज्ञानाख्यान्ज्ञानकार्यंतुकारयेत् ऐशान्यांजंबुकाराचंश्वानंवागर्जितंनरं
५१ अथक्षेपकोद्दो पंचचत्वारिंशच्छांतिनामाशांतिकर्मसमारभेत् पूर्वस्यामश्वशब्दंचदर्शनंवानिरूपितम् ५२ षट्चत्वारिंशके मोक्षाख्ये कार्यं
समाचरेत् पश्चिमेशुभवार्त्ताचज्ञानंवार्त्ताचश्रूयते ५३ सप्तचत्वारिंशत्श्रीनामाधान्यादिकारयेन्नरः सौम्यांतुदिशमाश्रित्यसद्वटाक्षोभधार
णं ५४ अष्टचत्वारिंशच्छ्रकाख्यानिक्षपातानिकारयेत् वारुणींदिशमाश्रित्यवायुशब्दस्यविद्यते ५५ एकोनपंचाशत्सत्राख्यासत्रकर्माणि
कारयेत् पूर्वांदिशंसमाश्रित्यगोशब्दंविद्यतेभृशं ५६ पंचाशत्पवनामाख्यासंग्रहानिचकारयेत् प्राचींतुदिशमाश्रित्यमूषकध्वनिरेवच ५७ एकपं
चाशच्चतुर्नामाकन्यावस्त्रादिकारयेत् पूर्वांदिशंतथाक्रोशंपुरुषस्यभयस्यच ५८ द्विपंचाशदतिज्ञानाअक्षराणिचकारयेत् वारुणींदिशमाश्रित्यव
न्हिशब्दस्यधारणं ५९ त्रिपंचाशद्युगनामाहलादिग्रहणंशुभं दक्षिणांदिशमाश्रित्यगान्धर्वंश्रूयतेभृशं ६० चतुःपंचाशद्वनामाअर्थसंग्रहणेहि
ता पूर्वांदिशंसमाश्रित्यस्वाघोषंकारयेन्नरः ६१ पंचपंचाशद्गिरिनामास्थापनादीनिकारयेत् आमिषंदृश्यतेयाम्यामश्वशब्दस्यधारणं ६२
षट्पंचाशद्द्विजोनामशांतिकर्माणिकारयेत् विहगस्यस्वरंविद्यान्नैरृत्यांब्राह्मणस्यच ६३ सप्तपंचाशत्साविन्नीस्नानकार्यंतुकारयेत् वारुण्यां
दृश्यतेविद्वान्ब्राह्मणःशिष्यसंयुतः ६४ अष्टपंचाशत्स्थिराख्यासर्वाधारक्रियाभवेत् सौम्यांदिशंसमाश्रित्यजनशब्दंचश्रूयते ६५ एकोनषष्टिः
सत्नामानेककर्माणिकारयेत् याम्यायांविद्यतेवार्त्तागजानांभूषणस्यच ६६ षष्टिर्विष्णोस्तुनामाख्यावृष्ट्यादिसहसंयुताः पूर्वांतुदिशमाश्रित्यजादि
शब्दस्यधारणं ६७ एवंसंज्ञानिकर्माणितत्कर्माण्याचरेद्बुधः अष्टावान्यादिनाभेदैराशिभागक्रमादमी: ६८ कृतकृत्यानिरयाणिद्वेशज्ञाती-
निभाषितं लघुहोराक्रियाभेदामासनक्षत्रभेदतः ६९ माससंज्ञाततःप्रोक्तावात्मसंज्ञास्तथैवच नक्षत्रसंज्ञाः पूर्वोक्ताएवंसंज्ञाविधिंपरां ७० षट्
कोणसंज्ञाहोरादिरेवमेवंविनाडिका त्रिमात्राकालसंज्ञाख्यापूर्वोक्तास्याविधानतः ७१ नक्षत्रसहितानाड्यःफलानिचपृथक्पृथक् शोकदेशादिभेदानिसंज्ञाभे
दस्यकारणं ७२ भावितोक्षमिणान्वारोदिग्विभागस्यभेदतः एतेक्रमवशात्कर्तुःकार्यंकारयतेबुधः ७३ इतिश्रीज्योतिर्विदकुलावतंसत्र्यंकटरामात्मज
हरिकृष्णनिबंधितेबृहज्ज्योतिषार्णवेषष्ठेमिश्रस्कंधेमुहूर्त्तलिखितमुहूर्त्तनिरूपणंनामप्रकरणंषष्ठं समाप्तोऽयंद्वितीयोऽध्यायः॥२॥ ॥ ॥

श्रीगणेशायनमः अथऋतुचर्यानिरूपणाध्यायः उक्तंचकामसमूहे तत्रतावद्वसन्तः ईदृग्वसन्तविभवेनवधायसख्या
स्त्रियोदिक्क्रमेणदिवसाःपरिवर्धयन्ति शंकेनपापरिनलेनयथातथैतायामानवीनवतितात्दिवसंकुर्वंति १ भिन्दन्तश्चंदनालीकम
लमुकुलजांधूलिमुद्धूलयन्तश्चुम्बन्तश्चूतवीथीपरिमलबहुलान्चम्पकान्कंपयन्तः आरादारामसीमातटघटितघटीयन्त्रनि
र्मुक्तवारांधारामाराधयन्तःश्रमजलदिवसोवात्यमीगन्धवाहाः २ कावेरीतीरभूमीरुहभुजगवधूभुक्तमुक्तावशिष्टः कर्णाटी
चीनपीनस्तनवसनदशालोलनिस्सन्दमन्दः लोलल्लाटीललाटालकलुलिततलतालास्यकेलीविलोलः कर्णामोदानिलोऽयंप्र
सरतिपवनःपांथकांताकृतान्तः ३ महीरुहाणांविलसंतिपल्लवानवावधाभिप्रतिमावनेवने असौवसन्तःशिशिरस्यनस्थलोनिजा
सम्भूमिदृष्टतिक्रुधादिव ४ वसन्तप्रारंभेचिरविरहखिन्नासहचरी यदिप्राणान्मुञ्चेत्तदपिवधभागाभवतिकः वयोवाक्येहीवानि
षमविशेषोनेतिविमृशन् कुहूर्वेतिव्यक्तंपिकनिकरझंकारमशृणोत् ५ किंशुकाःकुसुमिताःकलकंठैःकूजितैर्मुकुलिताःसह
काराःनागतःप्रियतमः सखिविहालेकागतिर्मधुरुपागतएवः ६ बोधयन्नपिकारेणवधूनांमानसेऽपि राधाकुञ्जगसख्यालिमिव
तमस्यवियोगेकामगतिर्मधुरुपागतएवः ७ निलंबिनीचुम्बितचक्रपद्मःसुकापिकंचूतलतांकुरेण स्मरंमुदाराजभुजंगमूर्ति
मतोमतंगस्यवसन्तराजः ८ शोणाब्जोऽसौरतनुःपलाशान्पुष्पोल्लान्यस्यसुकेशपाशे चूतांकुरोनिष्ठतिकोकिलास्येचूताश्च
सोसौकथितोवसन्तः ९ कुसुमितसहकाराःकिंशुकाशोकनागाविकसितवननार्योमागधीदिव्यगंधा जनयतिमदरागंकोकि
लाश्वेतंचप्रवरपुरुषसंस्थोवर्ततेश्रीवसन्तः १० वसन्तेशीतमीलेनकोकिलेनवनेरुतं अंतर्जलगताःसर्वेधातुकामाइवोदि
ताः ११ असौमरुच्चुम्बितपुष्पकेसरः प्रसन्नताराधिपमंडलाग्रणीः वियोगिनीमानविघातदक्षोवसन्तकालोहनुमानिवागतः
१२ ध्यात्वासमस्तगुरुकारादिधीरसम्यक्श्रीशारदांकविजनस्यमुखंवसन्तीं आनंदपूर्णगुरुपादयुगंप्रणम्य व्याख्यांविधायसुरभे
रचयत्यनन्तः १३ इतिवसन्तः अथग्रीष्मवर्णनं वह्निर्ग्रीष्मेतिलक्ष्मीकाहृदिभूशंमन्दोऽपिसंदीपयन्नंगानिलोनंगरंगजानितां

सम्भोगिनीनां हरन् सुस्पर्शश्चिखने नयन्परिणतिं जम्बूतरूणां फलं व्यूहमोदकरं वपुष्पसुरभिः ग्रीष्मानिलो वाति वो १४ धारायंत्र
तुषारसारकणिकानिर्वारि सौधोदरं श्रीखण्डागुरुधूपवासरुचिरं हर्म्यं ससचन्द्रोदयं शय्यापुष्पमयीच चंदनरसः कर्पूरकस्तूरि
का वासः स्वस्थम कंचुकाः प्रियतमाग्रीष्मे सुखस्यास्पदं १५ तल्पं तांबूलरसं तालीतिलकं तारकापतिः तालवृंतस्तरंगिण्योग्रीष्मे
ष्मे सप्तसुखावहः १६ इतिग्रीष्मः अथप्रावृड्वर्णनं क्षिपाक्षाणीकृत्य प्रसभमपहृत्याम्बु सरितां प्रतापोर्वीदंकृत्स्नां वनगहन
तशोष्यसकलं कसंप्रत्युष्णांशुर्गतइति तदन्वेषणपराः स्तडिद्दीपालोकाद्दिशिदिशिचरंतीह जलदाः १७ वर्षाकाले घनाके चलेः
हमुलक्यातिषालेकिशाले निर्विकल्पे द्विशाखिलाषडहडपडपोलंचगुल्मौ नरेशः चुल्हीगेहस्यमध्ये कुरुकुरुकुरुते गुंजगुंजत्कुंजे
शून्यागारस्यमध्ये घनतररहितं रासभो रारटीति १८ तरुणी तुरंगतारुण्यं तरुणस्तपनातपः तमरसं श्रुतिर्वीथ्यवर्षासमसु
खावहाः १९ अथशरद्वर्णनं सुस्पर्शाशालिगोपीरिकलकुक्कुटदाभोगभोगाभिरामप्रोन्मीलत्सप्तपर्णप्रसवपरिमलप्रामसौभाग्यशोभ्याः के
दारोदारवारिकुमुदांदोलनप्रौढलीलाः पांथस्त्रीणांमनिशाः प्रियरतसुखदाः शारदावांनिवाताः २० परिमलमिलितालिमालतीपुष्पमालासुर
भिघुसृणमिश्रंचन्दनालेपनंच तुहिनकिरणरश्मिर्व्यंचलाचापि दोलाशारदि सुखविभूत्यैकामिनी कामकेली २१ अथहेमन्तवर्णनं हेमंते
दधिदुग्धसर्पिरशनामांजिष्ठवासोभृतः काश्मीरद्रवसांद्रदिग्धवपुषः खिन्नाविचित्रैरतैः वृत्तोरुस्तनकामिनीजनकृताश्लेषागृहाभ्यंतरे तां
बूलीदलपूगपूरितमुखाधन्याः सुखंशेरते २२ तैलंतापकंतांबूलं तूलीतांम्बवतीपदी तसोदकंतरुण्यश्चशीते सप्तसुखावहाः २३ अथशि
शिरवर्णनं किंचिद्द्रुमान्मुकुरयन्तरस्तमालान्हेमन्तमन्तमदनं मदयन् जनेषु लीलायतेन मलयाचलचूतमालाद्वाति मारुतइ
तः किलशैशिरोयं २४ ऊष्मणाहिमशयादिवभेदे सुभ्रुवांकुचमहाचलदुर्गं आह्वयन्नुवजनंमुदितात्मा तंनपंचविशिखोपि विषेधे २
५ विद्वज्जनसभानंदी मंत्रीनारायणात्मजः मण्डनस्तस्यपुत्रेण वर्ण्यते चार्तवो धुना २६ अत्रऋतूनांविशेषवर्णनं संहितास्कंधे प्रतिपादि
तम्द्रष्टव्यम् इतिश्रीहरिकृष्णविनिर्मिते बृहज्ज्योतिषार्णवे मिश्रस्कंधे ऋतुचर्यानिरूपणनाम द्विषष्टितमोऽध्यायः समाप्तः ६२

अथबृहज्ज्योतिषार्णवषष्ठमिश्रस्कंधाध्यायानुक्रमणिका

इति बृहज्ज्योतिषार्णवे मिश्रस्कंधाध्यायानुक्रमणिका समाप्ता ॥ ॥

विशेषप्रत्येकज्ञानार्थमनुक्रमणिकातु तत्तदध्यायमध्ये विस्तरतया प्रतिपादिता द्रष्टव्या

श्रीगणेशायनमः आदिनारायणोब्रह्माविष्णुरुद्रादिदेवताः यस्यानुवर्त्तिनस्तस्मैनमोगोलोकवासिने १ संत्येतइतिशेषः शिष्टास्तावच्छास्त्रारंभे सर्वारं
भाहिदोषेणधूमेनाग्निरिवावृताइतिशास्त्रेण सर्वारंभेषंतरायप्राप्तौसत्यां धर्मेणपापमपनुदतीतिश्रुतिसिद्धंप्रयोजनमास्थाय स्वस्तिनइंद्रोवृद्धश्रवाइतिश्रुति
लिंगाच्चग्रंथस्यनिष्प्रत्यूहपरिसमाप्तयेमंगलमाचरंति तस्मान्माध्यंदिनीयोब्राह्मणोहरिकृष्णः श्रीकृष्णप्रसादादेवासमाप्तिर्ज्योतिःशास्त्रस्यषष्ठंमिश्रस्कंधंचिकी
र्षुरशेषप्रत्यूहोपशांतये अभिमतदेवतानमस्कारलक्षणंमंगलमाचरति प्रणम्येति हिमात् हिमालयाज्जातापार्वतीतत्सुतंपुत्रंगणपतिंसंपूर्णविघ्नान्विशेषेणछे
दयतीतितं सुबुद्धिरेवधनंददातीतिसाताईशंबटुकनाथं गुरुंपितरंज्योतिःशास्त्रप्रवीणंवेंकटरामसंज्ञकंप्रणम्येतिसर्वत्रसंबंधः ततोग्रंथारंभंकरोमीतिशेषः १ पुन
रपीष्टदेवतांप्रणमति स्वस्तीति स्वस्तिश्रीमदितिमंगलशब्दः अहंतमीश्वरंवंदेनमस्करोमीत्यन्वयः कथंभूतंतंअभीष्टंददातीतितंपुनःकीदृशंपराशिवाश

श्रीगणेशायनमः प्रणम्यहिमजासुतंसकलविघ्नविच्छेदकं सुबुद्धिधनदांतथाभगवतीमहंशारदां स्वभीष्टफल
दायकंबटुकनाथमीशंगुरुं ग्रहर्क्षगणसंविदंविबुधवेंकटाख्यंततः १ स्वस्तिश्रीमदभीष्टदंपराशिवाशक्त्यात्मजंभैरवं

क्तिः आदिमहालक्ष्मीस्तस्याःआत्मजंपुत्रं सदाशिवांकमारूढाशक्तिरिच्छाख्यासाशिवामहालक्ष्मीरितिख्यातादेवीसर्वगुणान्वितेतिशिवपुराणात् मार्कंडेयपुरा
णोक्तदुर्गारहस्ये आदिमहालक्ष्मीसकाशाद्देवलक्ष्मीकालीसरस्वतीनांब्रह्माविष्णुमहेश्वराणांचोत्पत्तिःप्रतिपादिताइत्यनेनाप्ययमवतारः ब्रह्मविष्णुशिवेतिरू
पत्रयेणकार्यपरत्वेनज्ञातइतिद्योतितंचस्यातिच भैरवंभीषणस्वरूपं पुनःकीदृशमितिसंहारस्थितिजन्मकारकमयैस्त्रिभिर्वर्णैः संस्तुतं कल्पांतेस्वोदरेवि
श्वस्यभरणात् भकारःसंहारवर्णः प्रथमः विश्वस्यरमणात्प्रकनात् रकारः स्थितिवर्णोद्वितीयः स्वोदरेभारितस्याविश्वस्य पुनर्वमनात् वकारोजन्मकार
कवर्णस्तृतीयः अतएवभैरवइतिनमनुरूपमत्रकिंप्रमाणमित्युक्तेवामनशिवपुराणयोरंधकासुरवधार्थेरुद्रांशावतारोयंभैरवइतिविस्तारेणप्रतिपादितंएवं
तत्रैवविष्णवंशोभैरवमहात्म्येप्रमाणंप्रतिपादितं तत्रत्यंकिंचिदत्राह प्रचंडदैत्यैः सहयुद्धेनतेषांसंहारेणच महालक्ष्म्याःक्रोधप्रदीप्तेतच्छांत्यर्थंब्रह्मादयोनकोपि

समर्थाः विफलाः संतः विष्णुं प्रार्थयामासुस्तदा विष्णुर्बटुकरूपः सन् महालक्ष्मीसमीपं गत्वा नृत्यमकरोत् बटुकरूपं नामकोऽयं तदुक्तं तंत्रे षट्चार्थो बटुकः साक्षान्नववर्षोगणेश्वर इति वचनात् तदा प्रसन्ना महालक्ष्मीः त्वं को भवान् बटुकः साक्षान्मायावीयेन मोहिता तदा बटुको वाचाहं विष्णुस्त्वत्क्रोधशमनार्थममुनास्वरूपेणागतः तच्छ्रुत्वा लज्जिता जाता लक्ष्मीः स्वपतिं ज्ञात्वा भैरवो भूतनाथश्चेत्यादि प्रभुर्विष्णुरिति वह्निरित्यंतेनाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रेण स्तुतिमकरोत्तेन प्रसन्नो बटुभैरवः अन्यच्च देवकीगर्भसंजातो देवकीसेवकः कुट्टीरिति रुद्रयामले बटुसहस्रनामस्तोत्रे चोक्तं ब्रह्मांशावतारे च प्रमाणमुक्तं तत्रैव जगद्धर्ता जगत्कर्ता वाणीपति विशारद इति पुनः किंभूतं बटुक इति आख्या नाम यस्य तं पुनः कीदृशं संसारदुःखनाशकं पुनः कीदृशं कल्पांते दिग्गिभारिनाख्यमुदितं कल्पांते ब्रह्मदिनांते दिशां इभा दिग्गजाश्चत्वारस्तेषामरिः सांकर्षणो रुद्रस्तस्य नाख्येन मुदितस्तं अथवा कल्पांते ब्रह्मणः शतवर्षांते महाकल्पांते दिग्गिभेन्द्रनाख्यमुदितमिति पाठे दिग्गिभाः द्वादश दिग्गजास्तेषामिन्द्रः अनंतः तस्य नाख्येन नर्तनेन मुदितः द्वादश दिग्गजाः के इत्युक्ते चत्वारो दिग्गजाः

संहारस्थितिजन्मकारकमयैर्वर्णैस्त्रिभिः संयुतं वंदेतं बटुकाख्यमीश्वरमहं संसारदुःखापहं कल्पांते दिग्गिभारिनाख्यमुदितं श्रीशैवरूपं परं २

लोकालोकपर्वते निवसंति श्रीभागवते प्रसिद्धाः अष्टौ च भूमेरधः अनंतसमीपे भूमिमवष्टभ्य तास्तिष्ठंति तेषां नामानि चामरकोशे ऐरावतः पुंडरीको वामनः कुमुदोंजनः पुष्पदंतः सार्वभौमः सुप्रतीकश्च दिग्गजा इति अनंतस्य नर्तनं किमर्थमित्युक्ते भूमिधारणकार्यभारस्य त्यागयोगेनानंदत्वादिति ननु अनंतनर्तनेनास्य आनंदः किमर्थमित्युक्ते एवमानंदेन नर्तमानस्यानंतस्याप्यहं संहारं करिष्यामीति हर्षितो जातः यतोयं महाभैरवः तथाचोक्तं क्वकाशः क्वसमीरणः क्वदहनः क्वापश्च विश्वंभरः क्वब्रह्मा क्वजनार्दनः क्वतरणिः क्वेन्दुश्च देवासुराः कल्पांते भभरनर्तनप्रमुदित श्रीसिद्धयोगीश्वरो क्रीडानाटकनायको विजयते देवो महाभैरव इति तथाच विष्णुगर्वहरणार्थमपि भैरवावतारो गृहीत इत्युक्तं ब्रह्मवैवर्त्तकृष्णखंडोत्तरभागे नारदं प्रति श्रीनारायणेन महाविष्णोरहंकारो बभूव सहसेति च सर्वं मल्लोमकूपेषु विश्वान्येवाहमीश्वरः संहारे भैरवो भूत्वा तं जग्रास सलीलया स्थितो मूर्ध्नि महेशे च प्रसारं तं चकार सः सर्वात्मानं ध्यायमानं स्तुतं भीतं कृपानिधिः तच्छरीरं सुसंपन्नं पुनरेव चकार सः इति पुनः कीदृशं श्रीशैवरूपं शिवस्य इदं शैवं श्रिया युक्तं च तत् रूपं यस्य तं विशेषेण अष्टभैरवेषु द्वितीयांशस्यैव प्रादुर्भावत्वाच्छैवरूपमित्युक्तं अयं बटुकाचतारस्तु विष्णोरंश इति भावः परं श्रेष्ठमिति २.

अथग्रंथकर्त्तुर्ग्रामवर्णनं कर्त्तुर्ग्रामनामोत्पत्तिमाह यवनाष्टकेति श्रीभागवते कलौ भाविष्यन्नृपवर्णनप्रसंगेनृपंप्रतिश्रीशुकेनोक्तं अष्टौचयवनाभाव्याश्चतुर्दि
शच्चपुल्कसाः भूयोदशगुरुंडाश्चमौनाएकादशक्षितिमितिवचनात् यवनानामष्टकंतस्य मध्यस्तास्मिन् ओरंगजेबनामकः बादशाहः पराक्रमवानासीत् दि-
ल्लीदेशाधिपः इंद्रप्रस्थस्यैवाधुनिकंनामदिल्लीदेहलीतिवा अष्टौयवनाः के इत्यपेक्षायामाह नामानि आदौ शालिवाहनशके ११११ एकादशोत्तरैकादशशतमे
वर्षेश्रीतिमिरलिंगनामाभूपतिः तस्यराज्यवर्षाणि ६० ततोबाबरसाहवर्षाणि ५६ हुमाउवर्षाणि ५१ ततो अकबरशाहवर्षाणि ५५ जाहांगीरशाहवर्षा
णि २२ साहिजाह वर्षाणि ३२ अवरंशाहवर्षाणि ४८ बाहादुरशाहात्मज १२ आलमगीरबादशाह वर्षाणि ५४ स अवरंगजेबः पूर्वजन्मनि मुकुंदब्रह्मचारित्र्य

यवनाष्टकमध्येभूदौरंगजेबाख्यवीर्यवान् दिल्लीदेशाधिपः पूर्वंसर्वविद्याविशारदः ३ एकदादिग्जयार्थीयोनि
जंगामबलान्वितः गत्वावाराणसीक्षेत्रंबलाद्रुद्रंदिवौकसां ४ छलंवैकारयामासकृतेविश्वेश्वरंशिवं बोधेश्वरं
कलिकत्तपत्तनपूर्वादिक्स्थितं ५ रुद्रावर्त्तमध्यदेशेब्रह्मावर्त्तमतःपरं पश्चिमेहारकांगत्वासौराष्ट्रेसोमनाथकं
६ ओंकारत्र्यंबकंदृष्ट्वाशिवालयमथागमत् तत्रघुश्मेश्वरंदेवंनत्वाश्चर्यंव्यलोकयत् ७ तल्लिंगेऽजमुखंदृ-
ष्ट्वाभविष्यज्जन्मसूचकं महाक्रोधेनसंयुक्तस्तृणभारंशिवोपरि ८ कृत्वाग्निंज्वालयामासज्योतिर्लिंगंमनोरमं
ततोदेवगिरिंनामदुर्गंवीरदुरासदं ९ जेतुंरवङ्गपुरंगत्वालक्षसैन्येनसंयुतः दुर्गस्थेनततोयुद्धंद्वादशाब्दंचकारह
१० तत्रापिदुर्गंनोजित्वास्वस्थानंगंतुमुद्यतः दुर्गस्थेनतथाचोक्तंयवनेंद्रहशाश्वतं ११

क्षणइति ज्ञाने कस्यचित्पद्यं अमूलत्वादुपेक्षितं ३ अवरंगजेबस्यादिग्जयमाह एकदेति स्पष्टोऽर्थः ४ . ५ ६ ॐकारमिति शिवालयं तन्नामकं क्षेत्रं
तत्रक्षेत्रेघुस्मेश्वरनामकं ज्योतिर्लिंगंनत्वा ७ दर्पणतुल्येतल्लिंगे भविष्यज्जन्मसूचकंमेषमुखंदृष्ट्वाक्रोधेनतल्लिंगंज्वालयामासेतिद्वितीयेनान्वयः ८ ततो
देवगिरिनामकंदुर्गंलोके दौलताबादेतिविख्यातं ९ १० ११ . ९ ९ ९ ९

१२ खड्ग पुरं खड्गेश्वरशिवालययुक्तं लघुग्रामं पूर्वं यत् तस्यैव स्वनाम्ना औरंगाबादेति बृहन्नगरमकरोत् १३ तन्नगरं याम्यप्रदेशमध्येनामदासिणमहादे शांतर्गत महाराष्ट्रदेशे प्रसिद्धं अथतत्पुरस्याष्टदिक्षुतीर्थक्षेत्राण्याह तत्पुरादित्यष्टभिः १४ १५ १६ १७ १८ नगररूपंपर्वताकारंपर्वतोपरीत्यर्थः १९

वसुधाधिपराजेंद्रस्त्वमेतत्सर्वंतवेवहि अन्यस्मैत्वांकृतेवीरं कस्मैदास्यामिनिश्चितं १२ औरंगजेबोपितद्वाक्यं श्रुत्वाखड्गपुरंमहत् स्वनाम्नानगरंचक्रे ह्यौरंगाबादसंज्ञकं १३ याम्यप्रदेशमध्येतद्धिख्यातंजगतीतले तत्पुरात् पूर्वदेशेतुजनमारीतिविश्रुता १४ मनुजैःपूजितादेवीसर्वाभीष्टफलप्रदा स्मशानवासीद्धनुमानाग्नेयांदिशिसं स्थितः १५ क्रूरकर्माभिलाषाणांप्रत्यक्षफलदायकः मल्लारिर्देवोयाम्यायामस्यास्त्तेयोजनार्धके १६ प्रतिष्ठान पुरंक्षेत्रंक्रोशाष्टदशकेस्थितं चंद्रवंशीन्द्वपोयत्रराज्यंचक्रेपुरूरवाः १७ नैर्ऋत्यांगोतमीतीरेसाम्राज्यक्षेत्रमु त्तमं नृसिंहाधिष्ठितंस्वर्गदायकंयोजनत्रये १८ पश्चिमेच्यवनक्षेत्रंसर्वर्षिगणसेवितं अस्तियोजनमात्रेतुनग रूपंमनोहरं १९ तद्वामतोदेवगिरिर्दुर्गरूपोविराजते द्वियोजनेचवायव्यांशिवक्षेत्रंतुपत्रवे २० वसतीसममहा देवोघुस्मेशोज्योतिर्लिंगकः उत्तरस्यांक्रोशमात्रेहरस्यक्षेत्रमुत्तमं २१ अथग्रंथकर्तुर्वंशवर्णनं तत्रखड्गपु रेदीनःश्रीगोतमकुलोद्भवः गुर्जरौदीच्यज्ञातीयोमंछारामाभिधोद्विजः २२ सदानामाचतत्पत्नीततोजा- तःसुतोमहान् नाम्नाव्यंकटरामेतिज्योतिःशास्त्रविशारदः २३

देवगिरिर्महापर्वतः श्रीभागवतस्कंदपुराणयोः प्रसिद्धमाहात्म्यः २० हरस्यक्षेत्रंहरस्थूलं हरासिद्धिक्षेत्रमितिनामद्वयेनविख्यातं ब्रह्मपुराणेप्रसिद्धमाहात्म्यं २१ अथग्रंथकर्तुःप्रपितामहादिपूर्वकंवंशंजातिकुलादिभेदंचाह तस्मिन्निति तत्रखड्गपुरे औरंगाबादनगरे दीनः अत्यार्जववृत्तिर्नचोद्धतइति श्रीगोत म कुलोद्भवः गोतमगोत्रोद्भवः गुर्जरः गुर्जरदेशब्राह्मणः भाइभट्टशर्मणःपुत्रःमंछारामनामकःब्राह्मणःआसीत् २२ मंछारामस्यस्त्रीसदानामकीमंछा

रामनामकः ब्राह्मणः आसीत् २२ मंछारामस्य स्त्री सरानामकी मंछारामपुत्रः व्यंकटरामः ज्योतिःशास्त्रवेत्ता २३ तस्यव्यंकटरामस्यममपितुर्मम च ज्ञातिप्रमाणमुक्तं सिद्धपुरक्षेत्रमाहात्म्ये किमर्थं ज्ञातिप्रमाणकथनमित्युक्ते तत्रगोत्रशाखावटंकंच ज्ञातिं प्रवरशर्म च देवीं गणपतिं यक्षं नवजानाति वाडव इतिवचनात् औदीच्यसहस्रब्राह्मण इति ज्ञातिनामैकं आदौमूलराजाविभागत्रयेण पंडित आचार्य मेहेता इति गुणत्रयेण युक्तेभ्यस्त्रीश ब्राह्मणेभ्यः सिद्धपुरसमीपस्थं पुष्पारलसंज्ञं ग्रामं दत्तं तत्रपंडितेत्यवटंकः गौतमांगिरसौतथ्येतिप्रवरत्रयोपेतं गौतमगोत्रं शुक्लयजुर्वेदांतर्गतवाजिमाध्यंदिनीशाखा धन्यामाध्यंदिनीशाखा सर्वशाखोपयोगिनी धन्यं कात्यायनसूत्रं धन्यो योगीश्वरो मुनिरिति २४ २५ त्रोपसगं २६ यः व्यंकटरामः

स्यल प्रकारोतजूज्ञातिसत्वेमानंतुकीर्त्तितं ज्ञातिरौदीच्यसाहस्त्रीग्रामं पुष्पारलाह्वयं २४ भागत्रययुतं तत्रपण्डितेत्य
वटंकक: गोत्रंच गौतमीयं वै शाखामाध्यंदिनीस्मृता २५ महोदरोगणपतिर्देवीचशाकंबरिका यक्षोवीरेश्वरः
कालभैरवोदत्तशर्मकः २६ इतिकालापकं यश्चक्रे चूर्णिकांस्पष्टां प्रतिश्लोकीतिसंज्ञकां श्रीमद्भागवतशास्त्रस्यस
ाहकरणायवै २७ मन्माताकमलानामा परोपकरणेरता आसीद्व्यंकटपत्नीसा यथालक्ष्मीःश्रियःपतेः २८ शांतवृत्ति
र्हितत्पुत्रो हरिकृष्णोत्यहं ततः चक्रे ज्योतिर्विदां प्रीत्यै ज्योतिषार्णवमुत्तमं २९ बृहद्वर्णप्रपूर्वेयंस्कंधशाखासमन्वितं क
ल्पवृक्षसमं दृष्ट्वानान्यत्रस्यात्सुचिः क्वचित् ३० यद्यपिगुणौघानिलयः खलशैलध्वंसनेजिष्णुः तदपिविमलहृदयांतरसज्जन
लोकस्यदासोस्मि ३१ मद्द्वेषिणोबहवः संत्य पंडिताः पंडिताः परे समत्सरास्तथाप्येतान्नाहं द्वेष्मिपरेष्टधीः ३२

२७ मन्मातामम ग्रंथकर्त्तुर्माता २८ तत्पुत्रो व्यंकटरामपुत्रोहं ततोनामपित्रासह चूर्णिकाकरणानंतरं बृहज्ज्योतिषार्णवं २९ ३० ३१ ग्रंथकर्त्तुः शांतवृत्तित्वं परोपकारकत्वं चकौमुत्यन्यायेनाह मद्द्वेशो मम द्वेषकर्त्तारः समत्सराः मत्सरयुक्ताः परोत्कर्षाऽसहनं मत्सरः तान् द्वेषिणः प्रति अहं नद्वेष्मि यद्यपि योस्मान्द्वेष्टि यंचवयं द्विष्मइति श्रुतिसिद्धमपि अहं परेष्टधीः परेषां शत्रूणामिष्टे धीर्बुद्धिर्यस्य किंपुनर्मित्राणामिति इदं पद्यं मदीयग्रामस्यजनाभिप्रायेणोक्तं ननु देशांतरस्थजनानामिति ३२ ७ ७ ७ ७

दृष्ट्वं नानाविधान्ग्रंथान्ज्ञातुंतद्गुणजालकान् द्विषामपिग्रहेऽसकृत्गत्वायांचामकारषं ३३ अत्यार्जवतयातेभ्यो ख्यातिसुश्रूतयातथा गुणान्नानाविधान्ग्रंथग्रथोऽयरचितोमहान् ३४ अनेकसेवयाविद्यातयाद्रव्यव्ययेनच विद्यास्वविद्ययाविद्यांगृहीत्वासंग्रहःकृतः ३५ नाभ्यस्तंपाणिनीयंवाकाणादंवहुविस्तरं किंतुकेवलकाव्यस्यबले नायंनिबंधितः ३६ क्वचित्तुमत्कृतिर्ज्ञेयापूर्वग्रंथानुसंमता संमतिश्लोकबाहुल्यात्संक्षेपेणमयाऽकथि ३७ अत्र कुत्राप्यशुद्धंचेत्क्षंतव्यंपूर्णसज्जनैः शोधनीयंप्रयत्नेनगुणदोषविवेकिभिः ३८ द्विरसमुनिशशांकसंमितशाकेभ वन्ममोत्पत्तिः त्रिनवमुनिशशांक १७९३ शाकेचायंनिबंधितोग्रंथः ३९ तस्यतुप्रथमःस्कंधःप्रोक्तःसिद्धांतसंज्ञकः द्वितीयोसंहितासंज्ञो होरास्कंधस्तृतीयकः ४० चतुर्थस्ताजकःस्कंधःप्रश्नस्कंधश्चपंचमः पंचस्कंधान्पुराकृत्वामि श्रस्कंधंवदाम्यहं ४१ यन्नानाविधाविद्याःकौशल्यप्रतिपादकाः नृपप्रियाःसभारम्यायोगक्षेमप्रदाःकिल ४२ कथिताश्चमहास्कंधेषष्ठेऽस्मिन्मिश्रसंज्ञके अध्यायशतसंयुक्तेपरमाद्भुतसंग्रहे ४३ आर्षमानवसंप्रोक्तोविद्या रूपोत्रवारिधिः तस्मात्साराशमादायकिंचिद्रत्नानिगद्यते ४४ अथाध्यायक्रमंवक्ष्येमिश्रस्कंधस्यचादरात् तत्रादौप्रथमाध्यायःस्कंधप्रस्तावनाभिधः ४५ शिवालिखितसंज्ञोवैद्वितीयःपरिकीर्तितः चक्रावलिस्तृतीयस्तु भूबलाख्यश्चतुर्थकः धमंत्रयंत्रबलंप्रोक्तमध्यायेपंचमेकिल सेनाव्यूहादिरचनाषष्ठेप्रोक्ताथसप्तमे ४७ राज धर्मोराजनीतिःसामुद्रिकमथाष्टके नवमेस्वप्नमार्तंडःस्वरस्यारिष्टततःपर ४८

छायापुरुषविज्ञानंधनुर्वेदस्ततःपरं त्रयोदशेतथाऽध्यायेवृक्षायुर्वेदवर्णनं ४९ चतुर्दशेजलज्ञानमुद्गर्गलमीरितं वर्णसंकर
जातीनांविवेकास्तिथिसम्मिते ५० तथाचषोडशेऽध्यायेब्राह्मणोत्पत्तिरीरिता अध्यायेसप्तदशकेभङ्गनिर्णयउत्तमः ५१ देवता
यन्त्रपीठानांनिर्णयोऽष्टादशेस्मृतः एकोनविंशेदेशानांवर्णनंसम्यगीरितं ५२ विंशेक्रीडाप्रभेदाश्चस्त्वेकविंशेततःपरं पत्रप्रश
स्तिकाप्रोक्तादेशभाषाविमिश्रिताः ५३ देशकालद्रव्यतोल्यपरिभाषाचतुष्टयं द्वाविंशेचततःपश्चाद्गणिताभिधकोशकः ५४
पारसीज्योतिषाध्यायश्चतुर्विंशतिमःस्मृतः भाडलीमतवाक्यानांसंग्रहःपंचविंशके ५५ विवाहव्यवहाराणांषड्विंशेनिर्णयः
स्फुटः मंगलाष्टकनाम्नावैह्यध्यायःसप्तविंशकः ५६ रत्नानांचपरीक्षाचह्यष्टाविंशतिमेस्मृताः एकोनत्रिंशकेप्रोक्तंधातूत्प
त्तिपरीक्षणम् ५७ पशूनांलक्षणंत्रिंशेपक्षिणांलक्षणंततः द्वात्रिंशेकथितंशास्त्रंसंगीताख्यंविशेषतः ५८ त्रयस्त्रिंशेतथाध्याये
देवतावासनिर्णयः चतुस्त्रिंशेवेदशास्त्रपुराणादिविवेचनं ५९ बालशिक्षोपदेशश्चबालग्रहनिवारणम् सप्तत्रिंशेविवेकश्चविषाध्या
यस्ततःपरं ६० कल्पाध्यायस्ततःप्रोक्तोनमस्कारस्ततःपर आशिषाख्यस्ततोध्यायःसत्पदार्थप्रशंसनं ६१ असत्पदार्थानिं
दाचदूषणंभूषणंततः प्रकीर्णकस्तथाध्यायःसमस्याख्यानमेवच ६२ प्रहेलिकादिकंसर्वमपह्नुतियुतस्ततः कूटाख्यानंचत
त्रैवबह्वर्थःश्लोकसंग्रहः ६३ क्रियागुप्तादिकथनंचित्राख्यानमतःपरं अंतर्बहिर्लापिकाचद्विपंचाशत्तमेस्मृता ६४ प्रश्नोत्त
राःसदाचारोजातिवर्णनकंततः धर्माणावर्णनंचैवपापवृत्तिविवर्णनं ६५ अन्योक्तिसंग्रहाध्यायोभूतविद्याततःपरं प्रोक्तंषष्ठि
तमेध्यायेकौतुकानांविवर्णनं ६६ एकषष्टितमेऽध्यायेवर्षचर्यानिरूपणं ऋतुचर्याततःप्रोक्ताजन्मचर्याततःपरं ६७ दिनचर्याततः
प्रोक्तारात्रिचर्याततःपरं तांबूलवर्णनंचैवगंधयुक्तिनिरूपणं ६८ अष्टषष्टितमेऽध्यायेशयनासनलक्षणम् सौभाग्यकरणाध्या
यःशस्त्रलक्षणकंततः ६९ एकसप्ततिमेऽध्यायेमूर्त्तिलक्षणमीरितं ततोऽग्रेप्रतिमाध्यानंपीठलक्षणमेवच ७० चतुःसप्तति

तमेध्यायेछत्रचामरलक्षणं कांदर्पवर्णनंपश्चात्कामशास्त्रस्यसंग्रहः ७१ अध्यायदशकेनैववर्णितोबहुविस्तरः षडशीति
तमेध्यायेदीपलक्षणमीरितं ७२ सप्ताशीतितमेध्यायेदंतकाष्ठस्यलक्षणं अष्टाशीतितमेध्यायेशृंगाररसवर्णनं ७३ ततोहास्य
रसश्चैवकरुणारसएवच ततोवीररसाध्यायोरौद्राध्यायस्ततःपरं ७४ भयानकरसश्चैवबीभत्साख्यस्ततःपरं अद्भुताख्योर
सश्चैवततःशांतिरसस्यच ७५ कृतंचतुर्भिरध्यायैर्वर्णनंविस्तरेणच ततःशततमेध्यायेनिषेधाविधिनिर्णयाः ७६ वर्णितावित्त
रेणैवसर्वसंशयहारकाः अध्यायशतकेनैवंमिश्रस्कंधस्यसंग्रहः ७७ सम्यगेनंविजानातिनृपपूज्योभवेन्नरः ७८ इति
श्रीज्योतिर्वित्कुलावतंसव्यंकटरामात्मजहरिकृष्णनिबंधितेबृहज्ज्योतिषार्णवेषष्ठेमिश्रस्कंधेस्कंधप्रस्तावकथननामाध्या
यःप्रथमः १ श्रीगणेशायनमः अथशिवलिखिताध्यायः त्रिपुरवधमुहूर्त्तेकेनदृष्टंश्रुतंचसकलमपिचदृष्टं
शंभुनाभूतहेतोः यदिशुभमशुभंवायादृशंतादृशंवासकलमपिसुरेंद्राःसर्वदाचिंतयन्ति १ शिवलिखितमित्येतत्सर्वज्ञेरनु
भाषितं यस्यसंदर्शनादेवज्ञायतेचशुभाशुभं २ श्रीदेव्युवाच अस्त्यंधकोमहादैत्योज्योतिःशास्त्रविशारदः तस्यदेहवि
नाशार्थंवदेदानींमहेश्वर ३ ईश्वरउवाच शृणुदेविप्रवक्ष्यामिज्ञानंत्रैलोक्यदीपकं ज्योतिःशास्त्रस्ययत्सारंदेवानामपिदु
र्लभं ४ नतिथिर्नचनक्षत्रंनयोगोकरणंशशी नस्थूलंयोगिनीकालोनलग्नंनापिचग्रहाः ५ कुलिकंयमघंटंश्चनभद्रानच
मूलकं दग्धादितिथयोनैवनहोरानतमोगुणः ६ व्यतिपातेचसंक्रांतौभद्रायामशुभेदिने शिवलिखितमालोक्यसर्वसिद्धि
प्रजायते ७ राजद्वारेविवाहेचसंग्रामेगमनेषुच वाणिज्यव्यवसायेचविलोक्यंसर्वदाबुधैः ८ कदाचिच्चलतेमेरुःसागराश्च
महीधराः सूर्यःपतेत्क्वचाभूमौवन्हिर्वाशीततांव्रजेत् ९ निश्चितोवाभवेद्वायुर्नान्यथाशिवभाषितं तत्रादौकथयिष्यामिमुहू
र्त्तानित्रषोडश १० गुणत्रयविभागेनचालनीयास्त्वहर्निशं अथमुहूर्त्तनामानि रौद्रंश्वेतंतथामैत्रंचार्वाटंजयदेवकं ११
वैरोचनंचविज्ञेयंतुरदेवंतथैवच अभिजिद्रावणंचैवबालवंचाबिभीषणं १२ नंदनंचयमंसौम्यंभगंसावित्रसंज्ञकं अथका

यौगि रौद्रेरौद्रंतु कार्यंस्यात् श्वेतेतुगजबंधनं १३ मैत्रेचस्नानदानानिचार्वादिप्रोक्तमौषधं जयदेवेसर्वकार्यमाभिषेको
विरोचने १४ तुरदेवेऽस्त्रशस्त्रादिप्रवेशोऽभिजितिस्मृतः रावणेसाधयेद्वैरंयुद्धकार्यंचबालवे १५ बिभीषणेशुभंकार्यंनंदनेयं
त्रसाधनं कार्यंयमेमारणंचसौम्येसभाप्रवेशनं १६ भगसंज्ञोस्त्रियःसंगंविद्याभ्यासंसावित्रके अथमुहूर्त्तानांवाराः उदया
द्रौद्रमादित्येमैत्रंसोमेमुहूर्त्तकं १७ जयदेवंभौमवारेतुरदेवंबुधेस्मृतं रावणंगुरुवारेस्याद्भार्गवेचबिभीषणं १८ शनौयममु
हूर्त्तंच घटिकाद्वयसंमितं दिनादौयत्प्रवर्त्तेतरात्र्यादौताद्दृतीयकं १९ मुहूर्त्तपरिवर्त्तेनगुणयोगेनचत्रिधा अथघातविचारः
धनुर्मीनकुलीराणांसत्वेनाशंविनिर्दिशेत् २० तुलालिवृषमेषाणांघातोरजसिनिश्चितं कन्यामिथुनसिंहानांकुंभस्यमकरस्य
च २१ घातस्तामसवेलायांविपरीतंशुभावहं अथगुणविचारः गुरुसोमदिनेसत्वंरजश्चांगारकेभृगौ रवौमंदेबुधेवारेत
मोनाडीचतुष्टयं २२ सत्वेस्यात्कार्यसंसिद्धिरजसाऽर्द्धफलंभवेत् तमसानिष्फलंकार्यंघातादन्यत्रचिंतयेत् २३ विवाहेचप्रया
णेचप्रवेशेस्थापनेतथा सत्वेनशुभमाप्नोतिशुभकर्मणिसर्वदा २४ कृषिवाणिज्यसेवासुमंत्रयंत्रादिसाधने द्यूतेविवादेक्षेमे
च रजोवेलाप्रसिध्यति २५ बंधनघातयानेचयुद्धमुच्चाटमारणे उग्रकर्माणिसर्वाणितामसेचप्रसिध्यति २६ अथमुहूर्त्ता
नांप्रकारांतरेणनामचतुष्टयस्यचिन्हानिफलानिच अमृतस्यैवरेखैकाकालेरेखात्रयंतथा विघ्नमावर्त्तकेनामशून्येशून्य
मितिक्रमः २८ शून्येनैनभवेत्कार्यंविघ्नमावर्त्तकेभवेत् मृत्युःस्यात्कालरेखायांसर्वसिद्धिस्तथामृते २९ अथपूर्वोक्त
नामचतुष्टयस्यपर्यायभेदाः शून्यंनभःखादिभिरेवशब्दैःविघ्नंधनुर्युग्मगणाधिपाद्यैः कालस्तथापाशयमादिसंज्ञैः
श्रीविष्णुनामाऽमृतसर्वसिद्धिः ३० व्याख्या आकाशाख्यपर्यायैर्नकारेणपादशब्देन अमृतश्रीपर्यायैरेकंमुहूर्त्तंज्ञे
यं धनुर्योगयुग्मपर्यायैर्मुहूर्त्तद्वयंज्ञेयं गणेशनाम्नाविघ्नशब्देनयमशब्देनचनामाक्षरतुल्यमुहूर्त्तानिस्युः विष्णुवाचक
पर्यायैर्नामाक्षरतुल्यमुहूर्त्तानिभवंतीति नामाक्षराणांवचनप्रवृत्याविचार्यपूर्वंविबुधैर्विचिंत्यं अथमासपरत्वेनपंक्तिभेदाः

स्त्रयः माघफाल्गुनचैत्रेषु वैशाखे श्रावणे तथा नभस्ये मासि वाराणां मायपक्तौ विचारणं ३१ आश्विने कार्त्तिके मार्गे पौषे पंक्तिर्द्वितीयका ज्येष्ठेषु चौत्रिपंक्तौ च सुहृत्तं रचनोच्यते ३२ यस्मिन्वर्षे भवेन्मासो ह्याधिकोवाभवेत्क्षयः मासेन गृह्यते मासोऽपरस्थानं न चिंतयेत् ३३ मासाःशुक्लादितोग्राह्या न च कृष्णादिकाः ६ यदिशून्ये भवेज्जन्म कन्याया वा सुतस्य च ३४ षण्मासे सप्तमे वापि विदेशगमनं भवेत् कंटकाधारिजातस्य फलं मृत्युं च लपरं ३५ कुलेषु वैरकृत्पुत्रो यदा संकलिते भवेत् यद्यमृते भवेत्पुत्रो ह्यथवा कन्यका भवेत् ३६ पितरौ सुखमेधेत स पुत्रो कुलदीपकः यदा यदा ह्यस्य यानुरूपं संपद्यते कार्यमनेकधा च सतत्तदा वीक्ष्य शिवोक्तशास्त्रं प्रसाधनीयं भुवि सज्जनैश्च ३७ शिवार्थेकथितं ह्यस्मात्सर्वज्ञेनाशिवेन हि शिवालिखितमित्येतद्धि चार्यं सर्वदा बुधैः ३८

॥ रवौ नभः केशव विघ्नराजौ गोविंद नारायण आशुगामी ॥

रे.	श्वे	मे	चा	ज	वे	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	सा
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	म	म
०	ठ	ठ	ठ	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	ठ	ठ	ठ	०	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०

॥ माघ ॥ ॥ फाल्गुन ॥ ॥ चैत्र ॥

॥ राम नामसि केशव ... रामसंज्ञः ॥ ३९ ॥

श्वे	मे	चा	ज	वे	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	सा	रे
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
ठ	ठ	ठ	०⌒	⌒०	०	०	ठ	ठ	ठ	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	ठ	ठ

॥ वैशाख ॥ ॥ श्रावण ॥ ॥ भाद्रपदः ॥

॥ सोमे हरिर्विघ्नपतिः सुरेशः भूयश्च गौरी सुतविघ्नसंज्ञौ ॥

मे	चा	ज	वे	तु	अ	रा	श्रा	बि	नं	य	सौ	भ	स	रे	श्वे
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
ठ	ठ	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	ठ	ठ	ठ	०	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	ठ	ठ

॥ भूम्यो निशायां नभवि ... नारायण विघ्ननाथाः ॥ ४० ॥

चा	ज	वे	तु	अ	रा	श्रा	बि	नं	य	सो	भ	स	रे	श्वे	मे
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०⌒	⌒०	०	ठ	ठ	०	०⌒	⌒०	ठ	ठ	ठ	ठ	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०

॥ भौमे भवमो मारम ... गजाननश्च ॥

ज	वे	तु	अ	रा	श्रा	बि	नं	य	सो	भ	स	रौ	श्वे	मे	चा
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
ढ	ढ	ठ	ठ	ठ	ठ	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	ठ	ठ	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०

॥ नक्तं च विघ्नं ... निधि रवं रविः ॥ ४१ ॥

वे	तु	अ	रा	श्रा	बि	नं	य	सो	भ	स	रे	श्वे	मे	चा	ज
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०⌒	⌒०	ढ	ढ	ढ	ठ	ठ	ढ	ढ	ढ	ठ	ठ	ठ	०	०	ठ

॥जघन: कृणयमोच्च सौरि: सौरिर्यम: सौरिर्यमो च भूय:

तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०⌒	⌒०	ȯ	ȯ	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४

॥रात्रौ सुपर्णध्वजयेव युग्मं नभोऽथ रामोदरकुंजरास्यौ ॥४२॥

अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
ȯ	ȯ	ȯ	ȯ	ȯ	०⌒	⌒०	०	ȯ	ȯ	ȯ	ȯ	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०

॥गौरी गां पिनाथस्तथा विप्रराजो नभ: केशव: कुंजरास्यस्तथैव ॥

रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
ȯ	ȯ	ȯ	ȯ	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	०	ȯ	ȯ	ȯ	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०

॥ निशायां पदं नन्दज: सूर्यसूनुर्नभो माधवश्चापमेकं हरिश्च ॥४३॥

बा	बि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
४	ȯ	ȯ	ȯ	४	४	४	४	०	ȯ	ȯ	ȯ	०⌒	⌒०	ȯ	ȯ

॥श्वेकृष्ण: स्याद्यम: खंस्मरारिर्गौरीसूनोश्रीपति: शून्यमेकं ॥

बि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
ȯ	ȯ	४	४	०	ȯ	ȯ	ȯ	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	ȯ	ȯ	ȯ	०

॥ नक्तं कालो कंस हा शून्य युग्मे पादद्वंद्वं वामन: खं च पादो ॥४४॥

नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
४	४	ȯ	ȯ	ȯ	०	०⌒	⌒०	४	४	ȯ	ȯ	ȯ	०	४	४

॥ शनौ पदं श्रीश्च नभो नभ: खं नारायणोऽम्बुहरि: खं हरि: खं ॥

य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि	नं
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
४	ȯ	०	०	०	ȯ	ȯ	ȯ	ȯ	०	ȯ	ȯ	०	ȯ	ȯ	०

॥आश्विन॥ ॥कार्तिक॥

॥रात्रौ च भूर्न्यं च ममा धवश्च खं विप्रराजोन्नु हरिश्च चापं॥४५॥

सौ	भ	स	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०	४	४	ȯ	ȯ	ȯ	०	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	ȯ	ȯ	ȯ	४	४

॥मार्गशीर्ष॥ ॥पौष:॥

॥ सूर्ये मुनिर्होर्द्वि परं च चापं हरिर्नभ: खं परमच्युतोऽब्धि: ॥

रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	स
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
ȯ	ȯ	ȯ	४	४	०⌒	⌒ȯ	ȯ	ȯ	०	०	४	ȯ	ȯ	ȯ	४

॥रात्रौ परं भ चापं खं नभ: च्युत: च युग्मं यमो विष्णुरवामे द्विपादा: ॥४६॥

श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	स	रौ
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
४	०⌒	⌒०	०	ȯ	ȯ	ȯ	०⌒	⌒०	४	४	ȯ	ȯ	०	ȯ	४

॥ सोमे त्रिचापं ख नभो मुकुन्दो नभश्च युग्मं हरिः खं द्विरश्च ॥

मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
४	०⌒	०	०	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०	०⌒	०	ꝺ	ꝺ	०	०	ꝺ	ꝺ

॥ भौमेऽद्रिभास्य नभश्च विष्णुर्नभो नभो गोपतिखं गणेशः ॥

जै	वै	तु	अ	रा	बा	वि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मे	चा
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०⌒	०	०⌒	०	०	ꝺ	ꝺ	०	०	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०	०⌒	०⌒	०

॥ बुधे धनुः श्रीपतिपार युग्मं नारायणः स्याद्गुणनाथसिद्धिः ॥

तु	अ	रा	बा	वि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मे	चा	ज	वै
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०⌒	०	ꝺ	ꝺ	ꝺ	४	४	ꝺ	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०⌒	०	०⌒	०	ꝺ

॥ गुरौ हरिः शून्ययुगेशरेशः श्रीविघ्नराजो गगनं नभः श्रीः ॥

रा	बा	वि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	त	त	र	र
ꝺ	ꝺ	०	०⌒	०	ꝺ	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०⌒	०	०⌒	०	०	०	ꝺ

॥ शुक्रे मतं चापजनार्दनश्च रुक्माङ्गदः केशवशून्यपादाः ॥

वि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
ꝺ	०⌒	०	ꝺ	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०⌒	०	०⌒	०	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०	४

॥ पदनि[illegible] सुगतजुरारिर्दिनगणको विष्णुर्नभश्च विष्णुः ॥४६॥

चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मे
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
४	०⌒	०	०	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०⌒	०	०⌒	०	ꝺ	ꝺ	०	ꝺ	ꝺ

॥ नक्तं करीन्द्रास्य खमच्युतश्च युग्मं नभः शून्यहरिश्च युग्मं ॥ ४८ ॥

वै	तु	अ	रा	बा	वि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मे	चा	ज
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०⌒	०	०⌒	०	०	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०⌒	०	०	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०⌒	०

॥ रात्रौ गुकालो हरिशून्य कालौ गोविन्द गौरीसुत शून्यसिद्धिः ॥४९॥

अ	रा	बा	वि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	न	त
४	४	ꝺ	ꝺ	०	४	४	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०⌒	०	०⌒	०	०	ꝺ

॥ निश्यार्किदैत्यारि खकार्मुकं च पादो मुरारि ख युगं पुनः श्रीः ॥५०॥

बा	वि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा
त	त	स	स	र	र	न	त	स	स	र	र	त	त	स	स
४	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०	०⌒	०	४	४	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०	०⌒	०	ꝺ

॥ नक्तं युग श्रीशून्यसुगम युग्म नृसिंह गगनं च युग्म ॥५१॥

नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि
स	स	त	त	र	र	त	त	स	स	त	त	स	स	र	र
०⌒	०	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०	०⌒	०	ꝺ	ꝺ	०	ꝺ	ꝺ	ꝺ	०⌒	०

॥ शनो पदं श्रीर्न नभोन कृष्णः स्वंश्रीः पद विष्णुनभो हरिः पदं ॥

य	सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि	न
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	न	स	स
४	१	०	०	०	१	१	०	१	४	१	१	०	१	१	४

॥ ज्येष्ठ ॥

॥ भर्के भून्यस्वं च विष्णुर्युग्मं पदं स्वहरिर्विष्णुश्चापञ्च भून्यौ ॥

रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि	न	य	सौ	भ	स
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०	०	१	१	०⌒	⌒०	४	०	१	१	१	१	०⌒	⌒०	०	०

॥ सौमे चापद्वयं नो नृहरिस्वं युगं पौतथा सश्च भून्यम् ॥

मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि	न	य	सौ	भ	स	रो	श्वे
स	स	र	र	त	स	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	०	१	१	१	०	०⌒	⌒०	१	१	१	१	०

॥ भौमे श्च भून्यं न कृष्णो युगलं गगनं हरिश्चापि चापानि सौख्यः ॥

ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि	न	य	सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	न
०	०	१	१	०⌒	⌒०	०	१	१	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	१

॥ सौम्ये श्रीविघ्ननाथोऽथ हरिर्गणपतिः पद्मनाभिश्चपादः ॥

तु	अ	रा	बा	वि	न	य	सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
१	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	१	१	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	१	१	१	१	४

॥ रात्रौ पदं स्वपदानन्तभून्यं गजाननो गणपतिर्भून्यपादः ॥५२॥

सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि	न	य
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	न
४	०	४	१	१	१	०	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	१	१	१	०	४

॥ आषाढ ॥

॥ रात्रौ [illegible] भून्यम् ॥५३॥

श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि	न	य	सौ	भ	स	रो
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
१	१	१	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	१	१	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	१	१	०

॥ चापद्वन्द्वं निशायाम् भज पदं स्वं भज चापपक्षे शपादः ॥५४॥

चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि	न	य	सौ	भ	स	रो	श्वे	मे
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०⌒	०	०⌒	⌒०	१	१	०	४	१	१	०⌒	⌒०	१	१	१	४

॥ नक्तं युग्मं च भून्यं युगलगलपदं श्रीरसश्चापञ्च चक्री ॥५५॥

वै	तु	अ	रा	बा	वि	न	य	सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०⌒	⌒०	०	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	४	१	०	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	१	१

॥ दोषायां सिद्धियुग्मं हरिरथगजयुग्मं कृष्णयुग्मं श्च कृष्णः ॥५६॥

अ	रा	बा	वि	न	य	सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
१	०⌒	⌒०	१	१	०	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	१	१	०⌒	⌒०	१	१

॥ जीवे विष्णुश्च चापे गगनमजितरवपादयुग्मं नृसिंहः॥

रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०ˈ	०ˈ	०⁀	⁀०ˈ	०⁀	⁀०ˈ	०	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०	५	४	०ˈ	०ˈ	०ˈ

॥ राशौ नारवंसकुन्दो नादिचमुरारिः खं यमो भून्य विष्णुः॥५७॥

बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०	०	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०	५	४	०	०ˈ	०ˈ

॥ शुक्रे युग्मसुरारिर्गगनयुगभजौ विभ्रराजोथ गोपः॥

बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०⁀	⁀०	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०	०⁀	⁀०	०ˈ	०ˈ	०⁀	⁀०	०⁀	⁀०	०ˈ	०ˈ

॥ तद्वाश्रौ युग्मगोपीपतियुगलनभः श्रीधरः खंपदोश्री॥५८॥

नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०⁀	⁀०	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०⁀	⁀०	०	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०	५	४	०ˈ

॥ मन्दे श्रीयुग्मासीदिः खहरि स्वहरिः खं सौरि खकृष्णखंवै॥

य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि	न
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०ˈ	०⁀	⁀०	०ˈ	०	०ˈ	०ˈ	०	०ˈ	०ˈ	०	४	०	०ˈ	०ˈ	०

॥ नक्तं श्रीयुग्मकृष्णौ खखयुगलहरिर्व्योमगोविन्दशून्यं ५९

सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि	न	य
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०ˈ	०⁀	⁀०	०ˈ	०ˈ	०	०	०⁀	⁀०	०ˈ	०ˈ	०	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०

॥ अथ प्रकारान्तरेण चक्रव्यवस्था माघफाल्गुनचैत्र वैशाखश्रावणभाद्रपदेति षड्मासानां चक्राणि॥

॥ कालोऽमृतत्रये बन्धावमृतन्नित्यतः ॥ कालो बन्धोऽमृतं द्वन्द्वं कथ्यते रविवासरे॥६०॥

रो	श्वे	मे	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	रो
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
०	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०⁀	⁀०	०⁀	⁀०	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०	०⁀	⁀०	०ˈ	०ˈ

॥ अमृतत्रितये कालो बन्धः कालोऽमृतत्रयम्॥ बन्धौ द्वौ चामृतद्वन्द्वं रजन्यामुच्यते रवेः॥६१॥

श्वे	मे	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
०ˈ	०ˈ	०ˈ	०	०⁀	⁀०	०	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०⁀	⁀०	०⁀	⁀०	०ˈ	०ˈ

अमृतत्रितये बन्धौ त्रिसुधा कालएव च ॥ बन्धो राहुसमाक्रान्तोऽमृतानाञ्च चतुष्टयम्॥६२॥ सोमस्यैव दिने प्रोक्तं तस्याथ प्रोच्यते निशा॥

मे	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ	भ	रो	श्वे	मे
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
०ˈ	०ˈ	०⁀	⁀०	०⁀	⁀०	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०	०⁀	⁀०	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०ˈ

बन्धः कालो राहुयुक्तोऽथामृताद्वितयं ततः॥६३॥ कालबन्धौ वरारोहे अमृतानां चतुष्टयम्॥ बन्धौ द्वौ च समाख्यातौ निशैतिशशिनामता॥६४॥

चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
०⁀	⁀०	०	०ˈ	०ˈ	०	०⁀	⁀०	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०ˈ	०⁀	⁀०	०⁀	⁀०

बन्धः कालो राहुभुक्तो ऽमृतद्वन्द्वं ततोमतम् । कालोबन्धस्तथाकालो ऽमृतानां त्रितयंततः ६५ बन्धौ द्वौ चसमारब्धौ तौ भौमस्याप्युदितेदिने । बन्धद्वयं सुधास्तिस्रः कालोबन्धः सुरेश्वरौ ६६ कालोऽमृतत्रयंबन्धो भौमस्येति

सा	वे	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	⌒	⌒

वे	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	वे
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	[illegible]	र	त	स	र	त
⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒

बन्धोमृतद्वयंबन्धः कालोपिचामृतत्रयं ६७ बन्धो ऽमृतद्वयंबन्धो बुधस्य काथितेदिने ।

ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	वे	ज
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
⌒	⌒	ȯ	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	ȯ	ȯ	⌒	⌒

कालो राहुः समाक्रान्तो ऽमृतानां च चतुष्टयं ६८ कालोपि राहुभुग्बन्धो ऽमृतानां त्रितयन्ततः । कालोबन्धो ऽमृतद्वन्द्वं सौम्यस्येत्युदितानिशा ६९

अ	रा	बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	वे	ज	अ
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
०	ȯ	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	ȯ	ȯ

अमृतत्रितयं कालोबन्धश्चाप्यमृतत्रयम् । कालोबन्धद्वयंह्युक्तेजीवस्यवासरे ॥७०॥

रा	बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	वे	ज	अ	रा
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ

कालो राहुः समाक्रान्तो ऽमृतानां त्रितयन्ततः । बन्धौ द्वौ च ततः कालो ऽमृतानां त्रितयन्ततः ॥७१॥ बन्धो ऽमृतद्वयन्दे विकाथिता सोरगुरानिशा ।

बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	वे	ज	अ	रा	बा
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	ȯ	ȯ

अमृतद्वितयंबन्धः कालश्चाप्यमृतत्रयं ॥७२॥ बन्धौ द्वौ च सुधास्तिस्रः कालः शुक्रस्यवासरे ॥

बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	वे	ज	अ	रा	बा	बि
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
ȯ	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०

बन्धो ऽमृतत्रयंकालो बन्धौ चैवामृतत्रयम् ॥७३॥ कालोबन्धस्ततः प्रोक्तः शुक्रस्येतिनिशोदये

न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	वे	ज	अ	रा	बा	बि	न
त	स	र	त	स	[illegible]	[illegible]	स	र	त	स	र	त	स	र	त
⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒

सुधाकः कालो राहुभुक्तो ऽमृतबन्धश्चसुन्दरि ॥७४॥ कालो ऽमृतद्वयकालो ऽमृतमृक्तत्परम् । कालो राहुः समाक्रान्तो ऽमृतंकालो ऽथराहुभुक् ॥७५॥ अमृतद्वितयंदेवि मन्दस्यादिनमुच्यते ।

य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	वे	ज	अ	रा	बा	बि	न	य
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	[illegible]	[illegible]	त	स
ȯ	०	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	०	ȯ	ȯ	०	ȯ	०	ȯ	ȯ

अमृतद्वितयंबन्धः कालश्चाप्यमृतत्रयम् ॥७६॥ बन्धौ द्वौ च सुधास्तिस्रः कालः सौरेनिशोदये

सौ	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	वे	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
ȯ	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०

॥ आश्विन ॥ ॥ कार्तिक ॥ ॥ मार्गशीर्ष ॥ ॥ पौष ॥

अमृतान्नितयं बन्धानमृता द्वितयन्नतः ॥७७॥ कालो-मृतद्वयं कालोऽमृतं कान्तं स्वराहुभुक्

भ	रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ	०	ȯ	ȯ	०	ȯ	०	०

कालोऽमृतं नभानां रथन्त्यान्तिशान्ते ॥७८॥ कालो बन्धो पुनः कालोऽमृतानां [illegible]

रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रौ
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
०	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ	०	ȯ	ȯ

बन्धो सुधात्रयं कालो बन्धः सुधा च कालकः । बन्धः कालोऽमृतं चान्ते सामस्यकथितं दिनम् ॥८०॥

श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रौ	श्वे
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	ȯ	०	⌒	⌒	०	ȯ

उ

अमृतद्वितयं बन्धो कालो बाध्यमृतं त्रयम् । बन्धः सुत्रयं कालोऽमृतद्वयमुतान्निशा ॥८१॥

मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रौ	श्वे	मै
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
ȯ	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	ȯ	ȯ

अमृतद्वितयं बन्धो राहुभुक्तस्ततः परम् । कालोऽमृतत्रयं बन्धो राहुभुक्तोऽमृतत्रयम् ॥
८२॥ कालो बन्धः समाख्यातो भौमस्ये त्यादितो दिनम् ।

चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रौ	श्वे	मै	चा
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
ȯ	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒

बन्धो सुधात्रयं कालो बन्धो राहुः समाश्रितः ॥८३॥ अमृतद्वितयं बन्धो मृतद्वन्द्वं ततो निशा ।

सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रौ	श्वे	मै	चा	सा
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	ȯ	ȯ	⌒	⌒	ȯ	ȯ

बन्धः सुधात्रयं कालो बन्धास्त्रिस्रः सुधास्तथा ॥८४॥ बन्धः कालोऽमृतद्वन्द्वं बुधस्येत्यादितं दिनं

वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ

अमृतानान्ततद्वन्द्वं बन्धो कालोऽमृतत्रयम् ॥८५॥ बन्धः अमृतद्वयं चैत [illegible] ।

ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
ȯ	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	ȯ	ȯ

सुधात्रयं कालबन्धौ सुधे द्वे कालकोऽमृतम् ॥८६॥ बन्धः कालः सुधाकालः सुधे द्वे च गुरोर्दिने ।

अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	ȯ	ȯ	०	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	०	ȯ	ȯ

कालोऽमृतत्रयं कालो बन्धौ द्वावमृतं त्रयम् ॥८७॥ कालो बन्धोऽमृतं चैत [illegible]

रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
०	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	ȯ

सुधा बंधो राहुभुक्तः कालश्चाप्यमृतत्रयं ॥८८॥ बन्धौ द्वौ च सुधा कालः सुधास्तिस्रो भृगोर्दिने ।

बा	बि	न	य	सौ	भ	रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
ó	o⌒	⌒o	o	ó	ó	ó	o⌒	⌒o	o⌒	⌒o	ó	o	ó	ó	ó

बधौ ऽमृतत्रयं कालो बंधो बंधश्च राहुभुक् ॥ ८९ ॥ अमृतद्वितयं कालो बन्धश्चेति भृगोर्निशा ।

बि	न	य	सौ	भ	रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
o⌒	⌒o	ó	ó	ó	o	o⌒	⌒o	o⌒	⌒o	ó	ó	ó	o	o⌒	⌒o

कालो राहुः समाक्रान्तो ऽमृतद्वयममृतं ततः परं ॥९०॥ कालः कालौ राहुभुक्तावमृतद्वितयं ततः । कालो राहुः समाक्रान्तो बन्धः कालोऽथ शर्वरी ॥ ९१ ॥ सुधाचतुष्टयं चेति मन्दस्य दिवसे क्रमः ।

न	य	सौ	भ	रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
o	ó	ó	o	o	o	ó	ó	o	o⌒	⌒o	o	ó	ó	ó	ó

सुधाबन्धः सुधाबन्धः कालबन्धौ सुधात्रयं ॥ ९२ ॥ बंधो राहुः समाक्रान्तो इति मन्दनिशोदिता ।

य	सौ	भ	रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
ó	o⌒	⌒o	ó	o⌒	⌒o	o	o⌒	⌒o	o⌒	⌒o	ó	ó	ó	o⌒	⌒o

॥ ज्येष्ठ आषाढ ॥

कालद्वयं सुधास्तिस्रो बन्धौ द्वौ राहुमर्दितौ ॥ ९३ ॥ अमृतत्रितयं कालो बन्धः कालो रवेर्दिने ।

सौ	भ	रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
o	o	ó	ó	ó	o⌒	⌒o	o⌒	⌒o	ó	ó	ó	o	o⌒	⌒o	o

अमृतत्रितयं कालो बन्धास्तिस्रः सुधास्ततः ॥ १४ ॥ बन्धौ सुधात्रयं चेति सूर्यस्याथ निशा ।

भ	रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ	भ
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
ó	ó	ó	o	o⌒	⌒o	ó	ó	ó	o⌒	⌒o	o⌒	⌒o	ó	ó	ó

बन्धौ कालः सुधास्तिस्रो बन्धो भुक्तश्च राहुणा ॥ ९५ ॥ सुधात्रयं च कालश्च बन्धश्चेन्दोर्दिने स्मृतं ।

रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ	भ	रौ
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
o⌒	⌒o	o⌒	⌒o	o	ó	ó	ó	o⌒	⌒o	ó	ó	ó	o	o⌒	⌒o

बन्धौ द्वौ च सुधास्तिस्रः कालो भुक्तोऽथ राहुणा ॥ ९६ ॥ बन्धः सुधात्रयं कालो बन्धः सोमस्य शर्वरी

श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ	भ	रौ	श्वे
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
o⌒	⌒o	o⌒	⌒o	ó	ó	ó	o	o⌒	⌒o	ó	ó	ó	o	o⌒	⌒o

सुधाकालौ राहुभुक्तौ द्वे सुधे बन्धकालकौ ॥ ९७ ॥ सुधात्रयं बन्धकालौ बन्धो भौमस्य वासरे

मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ	भ	रौ	श्वे	मै
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
ó	o	ó	ó	o⌒	⌒o	o	o	ó	ó	ó	o⌒	⌒o	o	o⌒	⌒o

अमृतद्वितयं कालो बन्धो बधश्च राहुभुक् ॥ ९८ ॥ सुधाकालः सुधास्तिस्रो बधौ द्वे च सुधे निशा

चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ	भ	रौ	श्वे	मै	चा
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
ó	ó	o	o⌒	⌒o	o⌒	⌒o	ó	o	ó	ó	ó	o⌒	⌒o	ó	ó

(स्वः सुधाकालो राहुभुक् सुधाबंधो ॥ ९९ ॥

सुधाबंधो राहुभुक्तः कालोमृतनयं ततः ॥ ९९ ॥ सराहुबन्धोबन्धश्चकालः कालोधराहुभुक् । अन्त्यान्तिमयंत्रे हि बुधस्य कथितो दिने ॥ १०० ॥ कालोबन्धः सुधास्ति स्वः कालोबन्धो वाराहुभुक् । अन्त्यास्ते

सा	बै	ज	अ	रा	बा	वि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	भै	चा	सा
र	त	स	र	त	स	र	न	स	र	त	स	र	त	स	र
ऽ	⌒	⌒	०	ऽ	ऽ	ऽ	⌒	⌒	⌒	⌒	०	०	ऽ	ऽ	ऽ

बै	ज	अ	रा	बा	वि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	भै	चा	सा	बै
न	स	र	भ	स	र	त	स	र	ल	स	र	ल	भ	र	ल
०	⌒	⌒	ऽ	ऽ	ऽ	०	⌒	⌒	⌒	⌒	०	ऽ	ऽ	ऽ	०

(सो राहुभुक्सोधु तोभिरेत ।

सुधाविंदं राहुभुक्तोबन्धोबन्धस्ततः सुधा । कालोदिदं सुधान्मो राहुभुक्तो प्राहि ॥ १०१ ॥ कालश्चेति

जं	अ	रा	बा	वि	न	[illegible]	सो	भ	रो	श्वे	भै	चा	सा	बै	ज
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
ऽ	ऽ	०	⌒	⌒	⌒	⌒	ऽ	०	०	ऽ	⌒	⌒	ऽ	ऽ	०

दिनं जीवे कालशिपूपकः कः । सुधाबन्धो राहुभुक्तः कालश्चाप्यमृतनयं ॥ १०२ ॥ बन्धोकालस्तथाका

अ	रा	बा	वि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	भै	चा	सा	बै	ज	अ
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
०	ऽ	०	ऽ	⌒	⌒	०	ऽ	ऽ	ऽ	⌒	⌒	⌒	⌒	०	०

सुधाकालः कमा कालो राहुभुक्तः सुधा इयं ॥ १०४ ॥ कालः सुधा च युक्तं च बन्धोहिता ऽ

मोर्हतो । अमृतदिते यंत्रे तिभुक्तस्य कथितो दिने ॥ १०५ ॥

रा	बा	वि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	भै	चा	सा	बै	ज	अ	रा
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
ऽ	०	०	ऽ	ऽ	०	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	⌒	⌒	⌒	⌒	ऽ	ऽ

बन्धः कालः सुधास्ति स्वो बन्धः कालो मृतनयं । कालो बंधो राहुभुक्तः सुधाभुक्तस्यानीयतः

बा	वि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	भै	चा	सा	बै	ज	अ	रा	बा
स	र	त	भ	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
⌒	⌒	०	ऽ	ऽ	ऽ	⌒	⌒	०	ऽ	ऽ	ऽ	०	⌒	⌒	ऽ

(सुधे स्वकालो निशि ॥ १०९ ॥

सुधाकालः सुधास्तिस्वः कालो राहुर्निशीशितः । कालः कालस्तथा कान्तः सप्ताक्षं नतः

परम् ॥ १०७ ॥ कालः कालंततः कालः सुधानांत्रित यंत्रतः । कालः सराहुपीयूषं राहुकालः

वि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	भै	चा	सा	बै	ज	अ	रा	बा	वि
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
ऽ	०	ऽ	ऽ	ऽ	०	०	ऽ	ऽ	०	ऽ	ऽ	ऽ	०	ऽ	०

मानेदिने ॥ १०८ ॥ सुधाबन्धः सुधास्तिस्वस्ततः कालश्च यंत्रकान्तः । सुधा च युक्तं कालश्च ह

नं	य	सो	भ	रो	श्वे	भै	चा	सा	बै	ज	अ	रा	बा	वि	नं
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	स
ऽ	⌒	⌒	ऽ	ऽ	ऽ	०	०	०	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	०	ऽ	ऽ

॥ अथाधिकमासान्तर्गतिशिवालिखित मुहूर्त्तः ॥

रविदिनं	[illegible]
रविरात्रिः	[illegible]
सोमदिनं	[illegible]
सोमरात्रिः	[illegible]
भौमदिनं	[illegible]
भौमरात्रिः	[illegible]
बुधदिनं	[illegible]
बुधरात्रिः	[illegible]
गुरुदिनं	[illegible]
गुरुरात्रिः	[illegible]
शुक्रदिनं	[illegible]
शुक्ररात्रिः	[illegible]
शनिदिनं	[illegible]
शनिरात्रिः	[illegible]

॥ अथ सौम्यवृद्धिशिवालिखितमिदं ॥

र० दि०	१० १४	र० दि०	३ – ६ १ ५	र० दि०	४ ६ ९ १ ६ ०
र० रा०	१५४९१०१६	र० रा०	५ ६ १ १ ४	र० रा०	३ । ४ । ९ । १ ३
सो० दि०	३ ८ ६ १ ५	सो० दि०	२ ५ १ ६ ०	सो० दि०	५ ७ १ ११ ४ ०
सो० रा०	४ ११	सो० रा०	५ ६ १२ १ ५	सो० रा०	६ ७ १ ३ ०
भौ० दि०	३ ४ १०	भौ० दि०	५ ७ ११ ०	भौ० दि०	८ १ ० ०
भौ० रा०	३ ४ १०	भौ० रा०	८ १ २० ०	भौ० रा०	८ १ ११ ६ ०
बु० दि०	४ ८ ९ १ १६	बु० दि०	६ ५ १ १ ५	बु० दि०	१ ६ ७ १ ३ ०
बु० रा०	४ ८ १ २ १६	बु० रा०	४ ७ १ ६ ०	बु० रा०	१२ ६ ५ १ ५
गु० दि०	२ ३ १ १ ५	गु० दि०	१ ७ १ ५ १ ६	गु० दि०	१ ३ ८ १ ११ ४ १ ६
गु० रा०	११ ० २ १ १ ६	गु० रा०	३ ६ १ १ १ ३	गु० रा०	३ ४ १० १ ३ १ ६
शु० दि०	१७ ४ ३ १ ५	शु० दि०	१ ५ १ ६ ०	शु० दि०	३ ९ ११ १ २ १ ५
शु० रा०	३ ११ १ २	शु० रा०	४ १ २ १ ३ ०	शु० रा०	५ १ ३ १ ४ ०
श० दि०	८ १ ४	श० दि०	६ १ १ ४ ०	श० दि०	१ ४ ९ १० १ ६ ०
श० रा०	११ ७ १ २	श० रा०	१० १ २ १ ३ ०	श० रा०	३ ६ ९ २ ०

दिने सर्वं विरुद्धेपि कार्यं कार्यं शिवोदिते मासाः षट् तत्र चत्वारो हे चैते भुपकस्तथा ११० अहाः सप्त क्रमाद्वाराः प्रतिहारस्नुपार्श्विताः द्वात्रिंश हिस्वोडश्या दिनरात्रिविभागयोः १११ दिनरात्र्यनुमानेन प्रतिबिंदुधरिद्वयं प्रतिबिंदुचरौ द्वादि मुहूर्त्तान्पञ्चषोडश ११२ रौद्रे रौद्रं कर्म श्वेते रक्षसुखासनादियानानि मैत्रे स्नानदानं चावांटे औषधारंभः ११३ सावित्रे शास्त्रविधिर्वै रोचनकेतुराज्याभिनिवेशः जयदेवे शुभ कार्याण्यभिजिते नगरादिसुप्रवेशः ११४ रावणे रथसंहारो बाले धतरोपणं विजये सर्वकार्याणि गंत्रीयंत्रादि नैर्ऋते ११५ धर्मे चवैरसंहार सौम्यकार्याणि सौम्यके स्त्रीसंगो भृगवे कार्यः अन्तरौद्रतु पूर्ववत् ११६ ततो निशायां श्वेतादिसुमुहूर्त्तान्क्रमाद्विदुः सत्वरजतमश्चे

तिबिन्दुपरिगुणास्ततः ११७ कालबंधौनभद्रायराह्वाक्रांतौविशेषतः अमृतंचामृतश्चाविविधत्तेवांछितंफलं ११८ अमृतंचोर्ध्वरेखायां कालोवक्रांतरेखया एकरेखांकितौबिंदूयौस्यातांबंधसंज्ञकः ११९ मारणंमोहनंचैवविद्वेषोच्चाटनंतथा कारणंप्रेरणंचैवशून्यंवैः लाप्रशस्यते १२० दृश्यतेऽधिकमासेपिलिखितःप्रत्ययोनतु मुख्यमासइवालोक्यंतत्फलंचेतितन्मते १२१ शून्येशून्यंभवेत्कार्यंमावर्त्तेभ्रमसंग्रहः कालवेलाभवेन्मृत्युरर्थहानिस्तुकर्त्तारि १२२ अमृतेतुभवेत्सिद्धिःकथ्यतेनात्रसंशयः रेखायाममृतंयस्यशुभेकालविलंबना १२३ शून्येशून्यंविजानीयाद्वक्रेघातंविनिर्दिशेत् रुद्रप्रोक्तमिदंज्ञानंशिवायैरुद्रयामले १२४ गोपनीयंप्रयत्नेनस्यद्यःप्रत्ययकारकं १२५ इतिश्रीबृ.ज्यो.मिश्रस्कंधेशिवालिखितमुहूर्ताध्यायेरुद्रयामलोक्तबृहच्छिवालिखितमुहूर्त्तनिरूपणंनामप्रकरणंप्रथमं १ अथद्वितीयंशिवालिखितं नतिथिर्नचनक्षत्रंनयोगःकरणंतथा शिवसंज्ञंवरार्हेणकथितंकार्यसाधनं १ समस्तज्योतिषग्रंथमवलोक्यसमाहितैः क्रियंतेमिहराचार्यैर्यात्रोद्वाहादिमंगलं २ माहेन्द्रममृतंचक्रंशून्यंचेतिचतुष्टयं जन्मयात्राविवाहादिकार्यंसर्वंसमाचरेत् ३ माहेन्द्रेचजयोनित्यममृतेकार्यसाधनं चक्रेगानिविलंबःस्याच्छून्येचमरणंध्रुवं ४ माघफाल्गुनचैत्रेषुवैशाखेश्रावणेतथा नभस्येमासिवारा-

माघ फाल्गुन चैत्र वैशाख श्रावण भाद्रपद पर्यंतं													
रविवार		चंद्रवार		भौमवार		बुधवार		गुरुवार		शुक्रवार		शनिवार	
दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र
२माहेन्द्र	२४ शू.	४अमृत	३२ च	४ चक्र	३४ऽमृत	४ चक्र	३४ शू	६ अमृ.	३४ चक्र	२ शून्य	३२ शू.	४ शू	३२ शू
४ चक्र	२८ मा.	१२ चक्र	३८ऽमृ	६ शून्य	३६शून्य	८अमृ.	४०अमृ.	८ शून्य	३८ मा.	१८अमृ.	३६ च.	८ च	३६ च
१२अमृत	४० शू.	१८अमृत	४४ च	१२ऽमृत	३८ऽमृत	१० शू.	४४ शू.	१२ च	४०अमृ.	२६ चक्र	४२अमृ.	१२ शू	४२ऽमृ
१८ चक्र	४४अमृ.	२४ चक्र	५२ऽमृ	१८ शून्य	४२ चक्र	१४ चक्र	५० च.	१८ऽमृ	४८ चक्र	२८अमृ	४६ शू	१६अमृ.	४६ च
२८शून्य	४६ शू.	२८अमृत	६० च.	२०ऽमृत	४८ शू.	१६ मा	५४ शू	२६ च.	५२ऽमृ.	३० शून्य	५२अमृ.	२० शू.	५२ऽमृ
३०मा.	५२ चक्र	३० शू.		२४ शू.	५२ऽमृत	२०अमृ.	६० अमृ.	३० शू.	५६ शून्य		५४ मा.	२६ च.	५४ च
	५८ शू.			३०ऽमृत	५४ चक्र	२४ च.			६०अमृ.		६० शू	३० शू.	६० शू.
	६० मा.				५६अमृत	२८अमृ.							
					६० शून्य	३० शू.							

घा मुहूर्त्तगणनोच्यते एज्येष्ठाषाढे च तृतीयापंक्तिर्ज्ञेयाश्चेवलक्षणैः ईषाजंमागंपौषेषुद्वितीयगणनोच्यते ६ अथाग्रे स्पष्टचक्राणि इति

आश्विन कार्तिक मार्गशीर्ष पौष पर्यंत													
रवि		चंद्र		मंगल		बुध		गुरु		शुक्र		शनि	
६ अमृत	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र
१४ चक्र	३२ शु.	४ अ.	३४ चं.	२ अ.	३६ चं.	२ शु.	३४ मा	६ अमृ.	३२ शु.	२ अमृ.	३४ च	४ शु.	३४ च
२२ अमृत	३६ चं.	८ च	४२ अ.	४ शु.	३८ अ.	६ मा.	३८ अ.	१० चं.	४० अ.	८ चं.	३८ अ.	८ चक्र	३८ अ.
२४ शुभ	४२ अ.	१४ अ.	५१ चं.	१४ अ.	४० शु.	८ अ.	४६ चं.	१४ अ.	४६ चं.	१४ अ.	४२ शु.	१२ अ	४४ च
२६ मा	४८ चं.	३० चं.	५२ अ	२० चं.	५२ अ.	१० शु.	५२ अ.	१८ शु.	५० अ.	२० चं.	४४ मा	२० शु.	४८ अ
२८ शु.	५२ अ.		५८ चं.	२६ शु.	५४ मा.	१४ चं.	६० शु.	२२ चं.	५६ चं.	२८ अ.	५० चं.	२६ अ.	५२ शु.
३० चं.	५६ चं.		६० शु.	३० चं.	५८ अ.	१६ शु.		२६ शु.	५८ मा.	३० शु.	५६ अ.	३० शु.	५६ चं.
	५८ शु.				६० शु.	२० अ.		३० अ.	६० शु.		६० शु.		५८ अ.
	६० चं.					३० शु.							६० [illegible]

ज्येष्ठ आषाढ पर्यंत													
रवि		चंद्र		मंगल		बुध		गुरु		शुक्र		शनि	
दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र
४ शु	३४ अ	८ च	३४ शु	४ अ	३६ च	२ शु	३८ अ.	२ अ	३४ मा	२ शु	३२ शु	४ शु	३४ च
१२ अ	३८ शु	१२ अ	४२ च	८ च	४२ अ	६ च	४० च	६ शु	३८ अ	१८ अ	३६ च	८ शु	३८ अ
१८ च	४२ च	१४ शु	४६ अ	१० शु	४६ च	१४ अ	४४ शु	१२ च	४० शु	२६ च	४२ अ	१२ शु	४४ च
२४ अ	४८ अ	१८ च	५० च	१६ अ	४८ अ	२० च	४८ अ	१८ अ	४४ च	२८ अ	४६ शु	१६ अ	४८ अ
२६ च	५६ च	२४ अ	५२ शु	२२ च	५० शु	२८ अ	५४ शु	२० शु	४६ शु	३० शु	५२ अ	२० शु	५२ शु
३० शु	६० शु	३० मा	५६ च	२४ मा	५४ च	३० शु	६० अ.	२४ च	५२ अ		५४ मा	२६ च	५६ च
			६० शु	२८ च	५८ अ			३० अ	५८ च		६० शु	३० शु	५८ अ
				३० अ	६० शु				६० शु				६० शु

वराहमिहिरोक्तचौघालिखितंद्वितीयं २ इतिश्री न्. चू. मिश्रस्कन्धेद्वितीयचौघालिखितचक्राणिप्रकरणं

अथाग्रे तृतीयं लघुचौघालिखितं उद्वेगामृतरोगा श्चलाभोशुभचला कला: क्रमाच्छुद्दिवाज्ञेयं रात्रौ च पंचमक्रमात् १ प्रत्येकं तेचतुर्घट्यां न्यसेद्रात्रौ दिवा तथा यथानाम तथाज्ञेयं फलं तस्य बुधैः सदा २ ॥ इति नरचन्द्रोक्तचौघालिखितंनाम प्रकरणंतृतीयं ॥ ३ ॥ कुत्रचिद्घटी गइत्यपिपाठउक्तः दिनमानरात्रिमानप्रमाणेन उद्वेगादिकालप्रमाणे न्यूनाधिक्यंभवति इति प्र० ३

दिवा चक्रं							
	रवि	चंद्र	मंगळ	बुध	गुरु	शुक्र	शनि
३॥।	उद्योग	अमृत	रोग	लाभ	शुभ	चल	काल
३॥।	च	का	उ	अ	रो	ला	शु
३॥।	ला	शु	च	का	उ	अ	रो
३॥।	अ	रो	ला	शु	च	का	उ
३॥।	का	उ	अ	रो	ला	शु	च
३॥।	शु	च	का	उ	अ	रो	ला
३॥।	रो	ला	शु	च	का	उ	अ
३॥।	उ	अ	रो	ला	शु	च	का

रात्रौचक्रम्							
	रवि	चंद्र	मंगळ	बुध	गुरु	शुक्र	शनि
३॥।	शु	च	का	उ	अ	रो	ला
३॥।	अ	रो	ला	शु	च	का	उ
३॥।	च	का	उ	अ	रो	ला	शु
३॥।	रो	ला	शु	च	का	उ	अ
३॥।	का	उ	अ	रो	ला	शु	च
३॥।	ला	शु	च	का	उ	अ	रो
३॥।	उ	अ	रो	ला	शु	च	का
३॥।	शु	च	का	उ	अ	रो	ला

अथचतुर्थीशिवालिखितमाह ॥ आत्मच्छायात्रिगुणितानयोदशसमन्विता। अथमिन्मुहूर्ते प्राप्नोति चेन्शुभाशुभं १ लाभश्चैवेद्वयोः सिद्धिर्वृद्धिः पंचसप्तमे हानिश्चैवतृतीये च चतुर्थे रोगसंभवः २ धनधान्यागमः षष्ठे शेषेमरणं ध्रुवं पार्वत्यापृच्छ्यमानेतु तामुवाचमहेश्वरः ३ सर्वसंवत्सरेकाले सर्वमासेतथाह्निते एवमेतद्वरारोहे सिद्धज्ञानमयोदितं ४ नतिथिर्नचनक्षत्रं नचेन्दुर्नाहिवासरः यमघंटव्यतीपातो चिंतनीयो कदापिन ५ इतिश्रीहृ. बृ. मिश्रस्कंधे शिवालिखिताध्याये चतुर्थप्रकरणं॥ ४ ॥ ॥ ॥

अथभृगुलिखितमुहूर्तम् ॥ अथैकादशिका मुहूर्तालिख्यते नमस्कृत्यप्रवक्ष्यामि देवदेवं त्रिलोचनं अर्हवरुचिर्निर्णीतं भार्गवभाषितं १ यानि वाक्यानि शुक्रेण पृच्छतेद्वृषपर्वणे उक्तानि तानि लिख्यन्ते अशुभादुत्तमार्गवात् २ अथैकदामहेन्द्र

स्तुसभायामतिदुःखितः अग्निदग्धंखांडवंतुश्रुत्वाचिंताकुलोभवत् ३ गुरुंगत्वातिशीघ्रेणमहेन्द्रोभक्तितोऽब्रवीत् भोगुरोत्वंममब्रूहित्वयाप्रोक्तं
मयाकृतं ४ मुहूर्तेचाभिजित्संज्ञेकथंदग्धंहिखाण्डवं चन्द्रार्कौमेदिनीयावत्तावत्स्थास्यतितेवनं ५ कथंनेताद्दृशंविप्रनत्वयासदृशःसुधीः
गुरुःप्रोवाचदेवेन्द्रश्रृणुत्वंदेवसत्तम ६ विद्याधिकंभृगुंपृच्छसदस्याहूयसत्तम श्रुत्वातद्धिगुरोर्वाक्यंबाढमित्येवचाब्रवीत् ७ नत्वातच्चर
णांभोजौज्ञात्वातत्कथितंवचः पुनःस्वभवनंगत्वामहाचिंताकुलोभवत् ८ अथैकदासभांगत्वाभृगुमाहूययत्नतः प्रत्युत्थायसम-
भ्यर्च्यस्वासनेचोपवेश्यच ९ नत्वाभृगुंचप[illegible]महेन्द्रःशोकविह्वलः इन्द्रउवाच भगवन्विप्रधर्मज्ञसर्वशास्त्रार्थकोविद १०
मुहूर्तेगुरुणादत्तेह्यभिजित्संज्ञकेऽमले आरोपितंखांडवंतद्गुरुणामहसत्तम ११ वह्निनादह्यमानंतद्दृष्ट्वामनसिदुःखितः चरणौशरणं
प्राप्तःकथंदग्धंहितद्वनं १२ राततद्वदस्वमांविप्रत्वंपरावरवित्सदा भृगुरुवाच श्रृणुत्वंशक्रमेवाक्यंमुहूर्तेपरमाद्भुतं १३ गुरोर्नास्त्य
त्रदोषोहिकिंचिदैकारणंश्रृणु ज्योतिःशास्त्रेतुतिथ्यादौनाडिकानांफलाद्भुतं १४ अतस्तद्वननिर्माणेभौमान्हिविधिभेशशी नाडीनांवास
रवसात्फलदातानिशापतिः १५ त्रिंशत्ववस्थाश्चन्द्रस्यघटिकैकादिवानिशोः कृत्तिकाभौमयोगाद्धियद्यदारभतेतुसः १६ सतस्य
विहन्यतेदेववह्निशस्त्रादिनाक्रमात् ॥तस्मात्कारणादिन्द्रदहनंखांडवस्यहि १७ भार्गवंपुनरप्याहमहेन्द्रोदेवसत्तमः इन्द्रउवा
च साधूक्तंयत्त्वयाविप्रब्रूहिविस्तरतोमम १८ लोकानांवैहितार्थायममाज्ञानहरंचतत् महेन्द्रस्यवचःश्रुत्वाभार्गवोवाक्यमब्र
वीत् १९ भृगुरुवाच भोशक्रतेप्रवक्ष्यामिसुगोप्यमतिदुर्लभं आदित्यादिग्रहाणांचलयाचगुरुणासह २० सूर्यादीनांवासराणि
सप्तसंख्याभवन्तिवै वारोदयंसमारभ्ययावन्नस्यात्परोदयं २१ घट्यस्तुषष्टिसंख्यास्ताद्विविधंतन्निशाह्वयोः पूर्वास्त्रिंशत्परास्त्रिं
शत्प्रत्यहंयदुदीरिताः २२ अवस्थास्ताश्चन्द्रमसोविशाखाद्यृक्षसंयुताः ज्योत्स्नामैत्रीतथासंध्यात्रिंशत्ताराभवन्तिवै २३ दि
नयस्तथारात्रौसूर्यादींगणयेत्क्रमात् रवावुदयमारभ्यघट्यैकेन्दोर्दिदैवके २४ भृगुणातुफलंतासांपृथक्त्वेनप्रकीर्त्तितं रविवा
रे घट्यैकातुविशाखायांविवाहःशुभदोभवेत् २५ तथालाभोऽनुराधायां २ जयेज्येष्ठाकलिप्रदा ३ मूलेमूल ४ विनाशायरिपूणां

जयदामता २६ पूर्वाषाढेतुव्यापारे धनदावतथोत्तरा ५ दुर्लभामिर्यदार्थस्याऽऽनन्दश्च श्रवणेतथा २७ योषाकर्मणिलाभ : स्याच्छु
भंच ७ वसुभेतथा धान्यकर्मणिलाभोहि ८ वारुणेगमनं ९ शुभं २८ पूर्वाभाद्रेशुभंराज्य १० मुत्तरायांशरीरता व्याधिर्वा
११ नंतिमेदेवरिपोर्मध्येपराजयः १२ ॥२९॥ अश्विन्यामश्वकार्येहिलाभःस्या १३ द्यमभेतथा शुभंस्याद्बन्धबंधेहि १४ वह्नौवेशोऽ
तिहानिदा १५ ॥३०॥ विधातृभेपरग्रामकर्मणिप्रभुतामियात् १६ शशिभेहानिदायात्रा १७ राज्ञःसन्निधिसिद्धिदा ३१ रौद्रेऽदित्यागृह
रंभः १९ पुष्येसेनामृतिर्भवेत् २० सार्पेहानिस्तुव्यापारे २१ पैत्र्येयुद्धपराजयः २२ ॥३२॥ भगर्क्षेशुभदामैत्री २३ चोत्तरायांरिपोर्जयः
२४ हस्तेसंभाषणानंद २५ स्त्वाष्ट्रेवाणिज्यलाभदः २६ ॥३३॥ स्वात्यांमैथुनतःपुत्रः २७ श्रेष्ठकार्येतिसिद्धिदा ज्योत्स्नायां २८ नृपशार्दूल
मैत्र्यांकार्यविनाशदः २९ ॥३४॥ सुखदात्रीरामरवगे ३० संध्यायान्तुभकीर्तिता अथचन्द्रे रविसोमे शुभंकार्यं १ यात्रायां दूरतःफलं
२ विजयःसर्वकार्येषु ३ व्यापारेऽन्नफलप्रदः ४ ॥३५॥ स्नानेशुभंतरासिद्धिः सर्वकार्येषुजायते ६ क्षेत्रेलाभ ७ स्तथाद्यूते ८ राज्ञः
कर्मणिसिद्धिदा ९ ॥३६॥ भोज्येतृप्तिर्मैथुनेच ११ शुभकर्मणिसिद्धिदा १२ युद्धेजयः १३ शुभेसिद्धिश्चाशुभंनैवकारयेत् १४ ॥३७॥
रिपोर्जयस्तु १५ भैषज्य १६ पशूनांरक्षणंतथा १७ जयश्चैवप्रवेशःस्या १९ द्दुसंततुविषादके २० ॥३८॥ शुभंचैवोत्सवेकार्ये २१ राज
कार्येस्यूचिंतनं २२ क्रीडायांतुतथासिद्धि २३ र्विवादेषुजयप्रदः २४ ॥३९॥ प्रवेशेऽतिशुभःप्रोक्तः २५ सर्वकार्यकरंतथा २६ बृक्षाणांरो
पणेनाशो २७ भृत्यकृत्येऽतिसिद्धिदा २८ ॥४०॥ युद्धेचोच्चाटनेसिद्धिः २९ शुभकार्येशुभप्रदः ३० रात्रावेवंविजानीयात्तथाभौमेवि
चिंतयेत् ॥४१॥ अथभौमे कार्येदुःखं १ जयः शत्रोः २ संग्रामेविजयप्रदः ३ गजबन्धेमृतिस्तद्वद्दुष्टलाभो ५ सुखंगतौ ६ ॥
४२॥ अश्वानांकार्यकर्त्ताबै ७ गोकार्ये ८ गमहानिदः ९ याणिग्रहे व्ष्ठापूर्णास्या १० त्कार्येषुशुभदामतः ११ ॥४३॥ व्यापारेसिद्धिदः १२
प्रोक्तोयात्रायांभयदस्तथा १३ गमेभयंसिंहचौरैः १४ कार्येशस्त्राग्निनाशदः १५ ॥४४॥ कार्येदुर्भिक्षपीडास्या १६ न्मेधकृत्येत्वद्द
ष्टिदः १७ गमेऽप्राप्तिः १८ शान्तिकृत्ये १९ शुभानान्ताशृणोतिवै २० ॥४५॥ चिन्ताकृत्येऽतिचिन्तास्या २१ द्युद्धकृत्येतुहानिदः २२

विनोद्योगेतिधनदो २३ ज्ञातौशत्रोर्मृतिप्रदः २४ ॥ ४६ ॥ सर्वकार्यैप्रीतिहानिः २५ सुखरोगं धलेपने २६ यात्रायाजयदश्चैव २७ सर्व
कार्येशुभप्रदः २८ ॥ ४७ ॥ सर्वकृत्येमनस्तापः २९ जीविकायांसुप्रीतिदः ३० तथाशनौफलंज्ञेयंबुधैश्चैवांविचिंतयेत् ॥ ४८ ॥ अथबुधे
यत्रतत्रास्थितश्चैवकुत्सितंशृणुतेबुधे १ समीचीनंफलंचैवकुर्वन्नश्यातितत्क्षणं २ ॥ ४९ ॥ भार्यासंगेप्रीतिह्रासः ३ कुशलाश्चित्रकर्म
णि ४ वृथाकार्यंभवत्येव ५ शत्रुघातोरिपोर्जयः ६ ॥ ५० ॥ कलहः सर्वकार्येषु ७ संधिस्याद्युद्धकर्माणि ८ विनोद्योगेचार्थलाभः ९ ज
यःस्याद्युद्धकर्माणि १० ॥ ५१ ॥ अर्थोद्योगेनार्थलाभः ११ दानेशस्त्र १२ नष्टाप्तिदः १३ सेवायांसिद्धिदःसंध्या १४ वास्त्वारंभेसुखंभ
वेत् १५ ॥ ५२ ॥ पत्न्याप्राप्तेस्तथाह्लादः १६ विनोपायप्रसन्नता १७ दुष्टंहन्या १८ तथाक्षेमं १९ गमेवासिः सुदुर्लभा २० ॥ ५३ ॥ रिपो
र्जयः २१ सुताभोगे २२ सुखंतुनृपदर्शने २३ ॥ उत्कीर्तेमित्रः संभोज्येबल २५ चाल्हाददःतथा २६ ॥ ५४ ॥ व्यापारेलाभदंतद्वन्मित्रे
प्रीतिः सुदुर्लभा २८ सफलंसर्वकार्यंस्या २९ दाहनेहानिदःयशोः ३० ॥ ५५ ॥ यथादिनेतथारात्रौदैवज्ञेद्विविचिंतयेत् अथगुरो
धनोपायेनार्थवृद्धि र्नाशः स्यात्तुतद्युधे २ ॥ ५६ ॥ भोजनेचभवेत्पीडा ३ कमेत्सोगोधेसंसुखं ४ विद्यावृद्धिः ५ कार्यहानि ६ र्जयदो
७ नृपमार्गतः ॥ ५७ ॥ शत्रुनाशोवशीभूतः ९ शुभकर्मणिलाभदः १० व्यापारेचान्नलाभःस्या ११ यात्रायांतुपुनर्गमः १२ ॥ ५८ ॥ उत्स
वेरोमनोत्साहो १३ निर्गुणश्चित्रकर्मसु १४ पराभवो १५ गमेहानिः १६ युद्धेऽगेशस्त्रतःक्षतः १७ ॥ ५९ ॥ कार्यसिद्धिः १८ सैन्यना
शः १९ गमेमृत्युः सवाहनैः २० पुनर्गमेतथालाभः २१ बलंस्यात्सर्वकर्मसु २२ ॥ ६० ॥ मातृवन्धोभवेन्नारी २३ कार्यधैर्येणसिध्यति
२४ प्रीतौयुद्धंभवेत्प्रीति २६ विवादेजयदःसदा २७ ॥ ६१ ॥ यस्यकस्यस्मृतियात्रा २८ शांतौध्यान २९ गमेऽर्थदः ३० निशायांफल
मेवस्याद्गुरुस्तत्रौविचिंतयेत् ॥ ६२ ॥ अथभृगौ कर्मण्याल्हाददः स्त्रीणां १ युद्धेशत्रोःपराजयः २ विनोपायेनार्थलाभ ३
अकस्माद्बंधुदर्शनं ४ ॥ ६३ ॥ दृष्ट्युपायेमहद्वृद्धि ५ बीजवापेन्नवृद्धिदः ६ रोगान्मतौरोगनाशो ७ बलोद्योगेबलक्षयः ८ ॥ ६४ ॥ न
श्यन्तिसर्वकार्याणि ९ वार्त्तायांकर्मसिध्यति १० कलहेसुलभंकार्यं ११ रिपोर्हानिस्तुसंगमे ॥ ६५ ॥ विद्याप्तिः १३ सफलंचैवं १४ रोगोत्प

तौ मृतिप्रदः १५ रिपोर्जयेरत्नलाभः १६ सर्वकार्यविनश्यति १७॥६६॥ धनुर्विद्यासुकुशलो १८ भोजने त्यंतदुःखितः १९ स्त्रीसकाशा द्भयमृत्यु २० र्वाहनाप्तिः २१ सुदारदः २२॥६७॥ कार्येर्द्धे गोभवेद्दाशा २३ सदासे स्यात्सुखं न था २४ कार्ये ऽर्थनाशः २५ स्याद्दुःखं २६ संधिः स्याद्युद्धकर्माणि २७॥६८॥ सुखोद्योगे तिदुःखं स्या २८ च्छूत्रु २९ सुद्योग हानिदः ३० फलं लग्नविशायां तु सौरे क्लिन्नाद्धि चिं तयेत्॥६९॥ अथ रात्रौ कस्यचित्फलहोपाय १ राजगेहे गमे सुखं २ सर्वकर्मस्वरे वृद्धि ३ मित्रः ४ स्याद्युद्ध सौख्यदः ५॥७०॥ अश्वयत्नेनाश्वलाभो ६ यात्रायां न सुखं भवेत् ७ प्रशंसार्थे कीर्त्तिलाभो ८ ऽतिरोगो ९ ऽनर्थशांतिदः १०॥७१॥ स्त्रीसेवी ११ स्वसुता न्हंति १२ भ्रातृवर्गप्रपोषकः तथाप्यकीर्त्तिहास्ते स्युः १३ शरीररोधनं भवेत् १४॥७२॥ स्वभावचिन्तिनं सख्या १५ धनलाभस्तु जाय ते १६ यात्रासिद्धि १७ र्न कार्यस्या १८ च्छुभं स्यात्तु महत्तरं १९॥७३॥ ज्ञात्वा व्यापारसिद्धिः स्या २० द्धनवृद्धिस्तु जायते २१ दारागमं प्रवेच्छीघ्रं २२ सुखं स्यात्सर्वकर्मसु २३॥७४॥ वस्त्रव्यापारसिद्धिः स्या २४ द्धानं दत्तु कर्मसु २५ चिन्ता स्यात्सर्वकार्येषु २६ तथामित्रो ऽपि मित्रता २७॥७५॥ मृतिः स्यात्सर्वकार्येषु २८ शांतिः स्यात्क्रोधकर्मसु २९ वापिकूपतडागानां निर्माणं च तथा निशि ३०॥७६॥ सर्वं चिन्तनीयोसौ भृगुणोक्तं न चान्यथा॥७७॥ ॥इतिश्री ह॰ बृ॰ मि॰ भृगुलिखिते घटिकामुहूर्त्तनिरूपणं नाम प्रकरणं॥५॥ ॥

॥अथ रविवारे त्रिंशत् घटिका त्रिंशत्तारा भृगुलिखित मुहूर्त्तं दिवारात्रौ एकमेव तत्स्वकं॥

इष्टघटयः	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	विशाखा	अनुराधा	ज्येष्ठा	मूल	पूर्वाषाढा	उत्तराषाढा	श्रवणं	धनिष्ठा	शततारका	पूर्वाभा॰	उत्तराभा॰	रेवती	अश्विनी	भरणी	कृत्ति॰
तत्फलं च	विवाहः शुभ	लाभो	कलहः	मूलनाश	आप्ते धनदं	प्राप्तिदुर्लभ आनन्दः	स्त्रीकर्माणि लाभः	धान्यकर्मणि लाभः	गमनं शुभं लाभः	शुभं भोज्यं	शरीरे व्याधि	पराजयः	अश्वकर्मणि लाभः	वस्त्रबंधेलाभः	प्रवेशे हानि

इष्टघटयः	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	रोहिणी	मृग	आर्द्रा	पुनर्व॰	पुष्य	आश्लेषा	मघा	पूर्वाफा॰	उत्तराफा	हस्त	चित्रा	स्वाती	ज्योत्स्ना	मैत्री	संध्या
तत्फलं च	परग्रामे प्र शुभप्राप्तिः	यात्रायां हानिः	राजसन्निधिप्राप्ति	गृहारंभः शुभः	सेनामरणं	व्यापारे हानि	युद्धे पराजय	मैत्री शुभा	रिपोर्जयः	भावगानंदः	वापीकूपका र्यं	मैथुनात्सुख प्राप्तिः	श्रेष्ठकार्यसि द्धि	कार्यनाशः	सुखदात्री

अथसोमवारेत्रिंशद्घटिकात्रिंशत्ताराभृगुल्लिखितमुहूर्त्तादिवारात्रौएकमेवतच्चक्रं

इष्टघट्यः	घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	तत्फलं
१	विशाखा	कार्येशुभं
२	अनुराधा	यात्रायांदूरफलं
३	ज्येष्ठा	सर्वकार्येजयः
४	मूल	व्यापारेऽलाभः
५	पूर्वाषाढा	स्नाने शुभं
६	उत्तराषाढा	सर्वकार्येसिद्धि
७	श्रवण	क्षेत्रेलाभः
८	धनिष्ठा	द्यूतेलाभः
९	शततार·	राजकर्मणिसिद्धि
१०	पूर्वभाद्र·	भोज्येतृप्तिः
११	उत्तराभा·	मैथुनेतृप्तिः
१२	रेवती	शुभकर्मणिसिद्धि
१३	आश्विनी	युद्धेजयः
१४	भरणी	शुभकर्मणिसिद्धि हानिश्च
१५	कृत्तिका	रिपोर्जयः
१६	रोहिणी	भैषज्येसिद्धिः
१७	मृग	पशूनांरक्षणं
१८	आर्द्रा	जयः
१९	पुनर्वसु	प्रवेशः शुभः
२०	पुष्य	विवादेऽमृतं
२१	आश्लेषा	उत्सवकार्येशुभं
२२	मघा	राजकार्येचिंतनं
२३	पूर्वा	क्रीडायांसिद्धिः
२४	उत्तरा	विवादेजयः
२५	हस्त	प्रवेशेशुभं
२६	चित्रा	सर्व कार्येशुभं
२७	स्वाती	दुःस्वप्नेनाश
२८	ज्योत्स्ना	भृत्यकार्येसिद्धि
२९	मैत्री	युद्धेउच्चाटनेसि·
३०	संध्या	शुभकार्येशुभं

अथभौमवारेत्रिंशद्घटिकात्रिंशत्ताराभृगुल्लिखितमुहूर्त्तादिवारात्रौएकमेवतच्चक्रं

इष्टघट्यः	घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	तत्फलं
१	विशाखा	कार्येदुःखम्
२	अनुराधा	शत्रोर्जयः
३	ज्येष्ठा	संग्रामेविजयः
४	मूल	गजबन्धे मृतिः
५	पूर्वाषाढा	उष्ट्रलाभः
६	उत्तराषाढा	गमनेसुखं
७	श्रवण	अश्वकर्म शुभं
८	धनिष्ठा	गोकार्ये शुभं
९	शततार·	गमने हानिः
१०	पूर्वाभा·	विवाहेइच्छापूर्णा
११	उत्तराभा	कार्येषुशुभं
१२	रेवती	व्यापारेसिद्धिः
१३	अश्विनी	यात्रायांभयः
१४	भरणी	मार्गेसिंहचोरभयः
१५	कृत्तिका	कार्येशत्रुस्वामिनाशः
१६	रोहिणी	कार्येदुर्भिक्षपीडा
१७	मृग	मेघकृत्येवृष्टिहानिः
१८	आर्द्रा	गमनेलाभहानिः
१९	पुनर्वसु	शांतिकृत्यंशुभं
२०	पुष्य	शुभवार्त्ताश्रवणं
२१	आश्लेषा	चिन्ताप्राप्ति
२२	मघा	युद्धकृत्यहानिः
२३	पूर्वा	उद्योगांविनाधनप्रा·
२४	उत्तरा	शत्रुमरणं
२५	हस्त	सर्वकार्येप्रीतिहानि
२६	चित्रा	गंधलेपनेसुखं
२७	स्वाती	यात्रायांजयः
२८	ज्योत्स्ना	सर्वकार्येशुभं
२९	मैत्री	सर्वकृत्येमनस्तापः
३०	संध्या	क्रीडाकृत्येप्रीतिरम

अथबुधवारेत्रिंशद्घटिकात्रिंशत्ताराभृगुलिखितमुहूर्तदिवारात्रौएकमेवतच्चक्रं

इष्टघटय:	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	विशाखा	अनुराधा	ज्येष्ठा	मूल	पूर्वाषाढा	उत्तराषाढा	श्रवण	धनिष्ठा	शततारका	पूर्वाभाद्र·	उत्तराभा·	रेवती	अश्विनी	भरणी	कृत्तिका	रोहिणी	मृग	आर्द्रा	पुनर्वसु	पुष्य	आश्लेषा	मघा	पूर्वाफा·	उत्तराफा·	हस्त	चित्रा	स्वाती	ज्योत्स्ना	मैत्री	संध्या
तत्फलम्	कुत्सितंभवेत्	कुतंनश्यति	भार्याप्रीतिह्रास:	चित्रकर्मसुकुश·	कार्यंवृथाभवति	शत्रुघातु:रिपोर्ज	सर्वकृत्स्येकलह:	युद्धेसंधि:	विनोद्योगंलाभ:	युद्धेजय:	उद्योगेऽर्थलाभ:	दानेशुभं	अमिषप्राप्ति:	सेवायांसिद्धि:	वारस्वारंभेसुखं	उद्वाहेपत्न्याप्रीति	उपायंविनाप्रसन्नता	दुष्टनाश:	क्षेमंभवेत्	गमनेप्राप्तिदुर्लं	रिपोर्जय:	भोगेसुखप्राप्ति	नृपदर्शनेसुखं	अतिमैत्री	संभोज्येबलं	आल्हाद:	आपारेलाभ:	मित्रेप्रीतिर्दुर्लभा	सर्वकार्येसफलता	पशोर्वाहनेहानि:

अथगुरुवारेत्रिंशद्घटिकात्रिंशत्ताराभृगुलिखितमुहूर्त दिवारात्रौएकमेवतच्चक्रं

इष्टघटय:	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	विशाखा	अनुराधा	ज्येष्ठा	मूल	पूर्वाषाढा	उत्तराषा·	श्रवण	धनिष्ठा	शततार·	पूर्वाभाद्र·	उत्तराभा·	रेवती	अश्विनी	भरणी	कृत्तिका	रोहिणी	मृग	आर्द्रा	पुनर्वसु	पुष्य	आश्लेषा	मघा	पूर्वाफा·	उत्तराफा·	हस्त	चित्रा	स्वाती	ज्योत्स्ना	मैत्री	संध्या
तत्फलम्	धनोपायधनवृद्धि:	धनोपायेनधनहा·	भोजनेंगेपीडा	वस्त्रगंधप्राप्ति:	विद्यावृद्धि:	कार्यहानि:	नृपाज्ञाभय:	शत्रुनाश:	शत्रुवश्यं	शुभकर्मणिलाभ	व्यापारेधनलाभ:	यात्रायांपुनरागम:	उत्सवारंभेमनोत्सा·	चित्रकर्मसुगुण:	पराभव:	गमनेहानि:	युद्धेगृ शस्त्रत:क्षते	कार्यसिद्धि:	सैन्यनाश:	गर्भेमृत्यु:	कुगमिनेलाभ:	सर्वकर्मसुबलं	भ्रातृबन्धोर्नाश	धैर्येणकार्यसिद्धि	प्रीतोसुखं	प्रीति:	विवादेजय:	स्वल्पवस्त्रप्राप्तिर्यो	शांतौभ्रांति:	गर्भेऽर्थप्राप्ति:

अथशुक्रवारेत्रिंशद्घटिकात्रिंशन्नाराभृगुलिखितमुहूर्त्तादिवारात्रौएकमेवतच्चक्रम्

इष्टघट्यः	घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	तत्फलं
१	विशाखा	स्त्रीकर्मण्याल्हाद
२	अनुराधा	शत्रोः पराजयः
३	ज्येष्ठा	विनोपायमर्थप्रा
४	मूल	अकस्माद्बंधुदर्शनं
५	पूर्वाषाढा	वृष्ट्युपायेमहावृष्टि
६	उत्तराषाढा	बीजवापेअन्नवृ
७	श्रवण	रोगोत्पत्तौरोगना श
८	धनिष्ठा	बलोद्योगेबलस्य
९	शततारका	सर्वकार्यनाशः
१०	पूर्वाभाद्रप.	वार्त्ताकर्मसिद्धि
११	उत्तराभाद्र.	कलहेसुलभं.
१२	रेवती	युद्धेशत्रुहानिः
१३	अश्विनी	विद्यारंभेविद्याभा
१४	भरणी	सफलंवैद्यं
१५	कृत्तिका	रोगोत्पत्तौमृत्यु
१६	रोहिणी	शत्रुजयेरत्नला भः
१७	मृग	सर्वकार्यनाशः
१८	आर्द्रा	धनुर्विद्याकुशलः
१९	पुनर्वसु	भोजनेअतिदुः ख
२०	पुष्य	स्त्रीसकाशाद्भय मृत्यु
२१	आश्लेषा	वाहनप्राप्तिः
२२	मघा	सुदारदः
२३	पूर्वाफा.	उद्योगेआशा
२४	उत्तराफा.	सदसिसुखं
२५	हस्त	कार्यार्थेनाशः
२६	चित्रा	दुःखं
२७	स्वाति	युद्धेसंधि
२८	ज्योत्स्ना	सुखोद्योगेदुःखं
२९	मैत्री	श्रेष्ठं
३०	संध्या	उद्योगहानिः

अथशनिवारेत्रिंशद्घटिकात्रिंशत्ताराभृगुलिखितमुहूर्त्तादिवारात्रौएकमेवतच्चक्रं

इष्टघट्यः	घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	तत्फलं
१	विशाखा	कस्यचित्कलहोपाय
२	अनुराधा	राजगृहगमनेसुखं
३	ज्येष्ठा	सर्वकर्मसुवृद्धिः
४	मूल	मैत्री
५	पूर्वाषाढा	युद्धेसुखं
६	उत्तराषाढा	अश्वलाभः
७	श्रवण	यात्रार्थीदुःखं
८	धनिष्ठा	कीर्त्तिलाभः
९	शततारः	अतिरोगः
१०	पूर्वाभाद्र.	अनर्थशांतिः
११	उत्तराभा.	स्त्रीसेवी
१२	रेवती	स्वसुतनाशः
१३	अश्विनी	स्ववर्गपोषणेअप कीर्त्ति
१४	भरणी	शरादिरोधनं
१५	कृत्तिका	स्वचिंतितप्राप्तिः
१६	रोहिणी	धनलाभः
१७	मृग	यात्रासिद्धिः
१८	आर्द्रा	कार्यहानिः
१९	पुनर्वसु	महत्सुखं
२०	पुष्य	व्यापारसिद्धिः
२१	आश्लेषा	धनवृद्धिः
२२	मघा	शीघ्रंदारागमनं
२३	पूर्वाफा.	सर्वकर्मसुसुखं
२४	उत्तराफा.	वस्त्रव्यापारसिद्धि
२५	हस्त	सर्वकर्मसुदेहानंद
२६	चित्रा	सर्वकार्येषुचिंता
२७	स्वाति	अमित्रोमित्रोभवेत्
२८	ज्योत्स्ना	सर्वकार्येमृत्तिः
२९	मैत्री	क्रोधकर्मणिशांति
३०	संध्या	वापीकूपतडागनि र्माणं

॥ इतिश्रीहरिकृष्णविनिर्मितेबृहज्ज्योतिषार्णवेषष्ठेमिश्रस्कंधेभृगुलिखितचक्रनिरूपणंनामप्रकरणंपंचमं ५॥ ॥ ॥ ॥

अथ बृहस्पतिप्रणीतलघुहोरामुहूर्त्तज्ञानचक्रं फलादेशसहितम्

इष्टघट्यः	नाम	दिशाभिमुखशब्दः	कार्यम्
१	सृष्टि	मा· आकृषणदर्श·	सृष्टिकार्यकरणं
२	सिद्धि	दक्षिणे दुर्दर्शनं	सिद्धकार्याणि
३	नाशिनी	कृषिकाकपोतदर्शनं	नाशकार्याणि
४	मिश्रा	प· श्वानशब्द·	मिश्रकार्याणि
५	जीवनी	अग्नि· दीपकदर्शनं	स्थापनकार्याणि
६	विग्रहा	वायव्यां वृषभदर्शनं	व्यवहारकर्म
७	घंटिका	उ· कुर्मकथादिद·	कृषिकर्मकरणं
८	पद्मनामा	नै· धूम्रार्वद·	उच्चाटनकर्म
९	शत्रुनामा	पू· सशुभस्त्रीद·	मारणोच्चाटनकर्म
१०	व्याधिनामा	ई· गोक्षिशब्द	शत्रुनाशनकर्म
११	पद्म नामा	वायव्यां भारवाहकीनरद·	पश्वादिग्रहणं
१२	विमलानामा	प· पिंगलाशब्दः	विद्यारंभणकर्म
१३	शूद्रनामा	द· कलुधातीद·	शूद्रकर्म
१४	रागा	सौम्यां हस्तिदर्शनं	उपवेशनादिकर्म
१५	अमिवि नामा	आ· नूरशब्द·	सर्वकर्म
१६	क्रीडा नामा	सौम्यां भेरिशब्दश्रवण	क्रीडाकर्माणि
१७	अंगना नामा	वारुण्यां स्त्रीकदर्श·	स्त्रीकर्म
१८	हीना नामा	वायव्यां बालकहीनरद·	हीनकर्म
१९	वायसा नामा	उत्तरे भेरीनरद·	वाहनकर्म
२०	धान्य नामा	पू· कुक्कुटशब्दश्र·	धान्यसंग्रहकर्म
२१	जीवनी नामा	ई· काकशब्दः	क्षेमसाधनकर्म
२२	रौद्रनामा	आ· अन्धधारीनरद·	विद्वेषोच्चाटनकर्म
२३	योगा नामा	नै· पक्षीशब्दश्रवणं	योगकर्म
२४	वैश्या नामा	वाय· धान्यभक्षकपक्षीद·	वाणिज्यवृद्धिकर्म
२५	पितृ नामा	नै· चक्रधारकनरद·	पितृकर्म
२६	पुष्प नामा	सौम्यां गंधशब्दश्रवण	पुष्पगंधानुलेपनकर्म
२७	क्षया नामा	ई· शा· भांड धारण	नाशकर्म
२८	मंत्रनामा	०	मंत्रसाधनकर्म
२९	अग्निनामा	०	अग्निकार्याणि
३०	मित्रा	ई· पक्षिशब्द	शुभकर्माणि

इष्टघट्यः	नाम	दिशाभिमुखशब्दः	कार्यम्
३१	भगानामा	पूर्वे पक्षशब्द दृश्यते	जलकर्म
३२	भद्र नामा	उत्तरे मरणर्द्ध धनवार्त्ता	पुण्यकर्म
३३	क्रयनामा	नै· आक्रोशशब्दश्रवण	क्रयविक्रय
३४	पूर्णनामा	द· वादित्रशब्दश्रवण	शिवकर्म
३५	शिवा नामा	पूर्वे वार्त्ता·	विद्याकर्म
३६	कुज नामा	नै· काष्ठधारकनरदर्श·	मंगलकर्म
३७	द्विधा नामा	ई· मेघगर्जनशब्दश्र·	विभागक·
३८	नरनामा	प· पुरुषगर्जनाश्रवण	मैथुनकर्म
३९	अब्जनामा	द· वृश्चिकवार्त्ता	पूजनकर्म
४०	वध नामा	प· कष्टशब्द धारण	मरणकर्म
४१	श्वानामा	पू· श्वानशब्दश्रवणं	पूजनकर्म
४२	कायनामा	उ· कठोराक्रोशशब्द·	कृषिकर्म
४३	भूनामा	ई· मर्दीकशब्दश्र·	भूम्यारूहनकर्म
४४	ज्ञान नामा	ई· जम्बुकशब्दश्र·	ज्ञानकर्म
४५	शांति नामा	पू· अश्वदर्शनं शब्दवा	शांतिकर्म
४६	मोक्षा	द· शुभज्ञानवार्त्ताश्रवण	शुभवार्त्ता [illegible]
४७	क्षीणा मा	उ· सङ्गशब्दो भाषा·	धान्यकर्म
४८	चक्र नामा	प· वज्रशब्दश्रवणं	निद्राघातकर्म
४९	क्षत्रनामा	पू· गौशब्दश्रवण	क्षत्र कर्म
५०	पत्रनामा	पू· मूषकशब्द·	संग्रहकर्म
५१	चलनामा	पू· नराक्रोशभयशब्द·	कन्यावरणादिकर्म
५२	ज्ञाना नामा	प· अग्निशब्दश्र·	अक्षरकर्म
५३	सुगमनामा	द· गांधर्वश्रवण	हलग्रहणं
५४	धनमा	पू· रथघोषश्रवणं	अर्थसंग्रहण
५५	भरिनामा	द· मांसभक्षशब्द·	स्थापनादिकर्म
५६	द्विज नामा	नै· द्विजपक्षिणो· श·	शांतिकर्म
५७	सावित्री	प· ब्राह्मणसान्निध्यद·	स्नानकर्म
५८	स्थिरा	उ· लोकशब्दश्रवण	सर्वधारणकर्म
५९	सत्य नामा	द· गजभुक्तिकारवार्त्ता·	अनेककर्म
६०	विष्णु नामा	पू· शत्रुशब्दश्रवणं	कृष्यादिसर्वकर्म

अथबृहस्पतिप्रणीतलघुहोरामुहूर्त्ते बार्हस्पत्यसंहितायां अथातःसंप्रवक्ष्यामिलघुहोरांयथाविधि अहोरात्रेषुनाडीषुप्रत्येकंनामसाहितं १ तत्रक
र्मविधिप्रोक्तंतत्कालंलक्षणंतथा दिशिभागोक्रियासंज्ञाषष्टिनाडीयथाक्रमं २ उदयेप्रथमानाडीसृष्टिनाम्नीतुसंज्ञिता सृष्टिकार्यंतथाकुर्यात्प्राच्यांक
र्षणदर्शनं ३ कलहश्चोरनाशोवापापदृष्टःशुभैःशुभः द्वितीयासिद्धिनाम्नीस्यात्सिद्धिकार्याणिकारयेत् ४ दक्षिणांदिशमाश्रित्यशूद्रस्त्रीपु
रुषस्तथा कृष्णद्रेष्काणरूपंवाविग्रहोवाग्निनाशनं ५ कुंभदीपोदिवालोवापापग्रहनिरीक्षणैः तृतीयानाशनामास्यान्नाशकार्याणिकारयेत्
६ महर्षिर्दृश्यतेप्रासेकारकाःकाकमेवच वह्निभैर्वातदापीडाचिन्ततापश्चवा भवेत् ७ पापग्रहदृशायुक्तेशुभदृष्टेऽप्यशोभनः चतुर्थी
मित्रनामास्यान्मित्रकार्याणिकारयेत् ८ वारुणेमृगसंभावश्वानशब्दोथ पिशाः मित्रसंपच्छुभैर्दृष्टेपापदृष्टेतुतन्मृतिः ९ पंचमीजीवनाम
स्यात्स्थापनादीनिकारयेत् आग्नेय्यांदृश्यतेकार्यंविप्रमंत्र्यःसकोपनः १० फलमूलगतिर्वापिकलहोवासरोगिता व्यवहारगतोवापिलू
म्बद्रेष्काणदर्शनात् ११ षष्ठेचविग्रहोनामव्यवहारादिकर्मसु वायव्यां दिशिमाश्रित्यघारिकापिचदृश्यते १२ सप्तमीघारिकानाम्नीकीटारम्भ
ल्कारयेत्कृषीन् कृषिमूलानिदृश्यन्तेकर्षकादीनिवापुनः १३ उत्तरांदिशमाश्रित्यधान्यभुक्तिस्तुदृश्यते अष्टमीघारिकायान्तपदनामेतिकी
र्त्तिता १४ उच्चारनक्रियांकुर्याच्छत्रुनाशायभूमिपः कलहोबन्धुभिःसार्धंचौरैर्वाराजतोभयं १५ नैर्ऋत्यांदिशिमाश्रित्यधनार्त्तोदृश्यतेन
रः नवमीशत्रुनामास्यान्मारणोच्चाटनेशुभा १६ पूर्वस्यांदिशमाश्रित्यदृश्यतेस्त्रीसपुत्रिका दशमेव्याधिनामास्याच्छत्रुनाशायकीर्त्तिता
१७ ऐशान्यांगोकिदृश्योवानिमित्तान्तरमेववा एकादशीपशुनाम्नीपरवादिग्रहणंशुभं १८ वायव्यांदिशमाश्रित्यभारभृद्दृश्यतेनरः द्वादशी
विप्रनामास्याद्विवाहारंभादिकारयेत् १९ वारुणींदिशमाश्रित्यमौलिर्वापिशलारव: त्रयोदशीशूद्रनामाशूद्रकार्याणिकारयेत् २० दक्षिणांदि
शमाश्रित्यफलभृद्दृश्यतेपुमान् उपसंवेशनादीनांरागानामन्चतुर्दशी २१ सौम्यांचदिशमाश्रित्यहलीवादृश्यतेनरः पंचदश्यांमित्रनाम्नी
सर्वाण्यस्यांतुकारयेत् २२ आग्नेय्यांदिशिमाश्रित्यदृश्यतेपुरुषोरवः षोडशीतुक्रीडनाम्नीक्रीडाकार्याणिकारयेत् २३ सौम्यांचदिशमाश्रित्य
भेरीशब्दश्चश्रूयते सप्तदश्यंगनानामकारयेदंगनाकृतं २४ वारुणींदिशमाश्रित्यनौलिकस्तत्रदृश्यते अष्टादशीतुहीनास्याद्दीनकार्याणिकारये

त् २५ वायवीं दिशमाश्रित्य नांबूलीहश्यतेनरः एकोनविंशकानाडीवार सानामसंज्ञिता २६ वाहनादीनि कार्याणिकुर्यात्क्षिप्रंतुयानवत
क्षिप्रकार्याणिकुर्वीत सौम्यायांभेरिहक्पुमान् २७ विंशतिर्धान्यनामास्याद्धान्यसंग्रहमाचरेत् पूर्वांदिशंसमाश्रित्यकुक्कुटश्चायशब्दयेत्
२८ जीवनीचैकविंशास्यात्तत्क्षेत्रंसाधयेन्नरः तत्रभूमिप्रतिष्ठाचतद्वृक्षार्थगोचरा २९ ऐशान्यांदिशमाश्रित्यकाकःस्यात्तत्वरस्तथा द्वाविं
शाख्योद्रनामास्याद्विद्वेषोच्चाटनक्रिया ३० आग्नेय्यांदिशमाश्रित्यअन्नधृक्दृश्यतेनरः योगानामत्रयोविंशयोगकार्याणिकारयेत् ३१ नैर्ऋत्यां
दिशमाश्रित्यस्वरात्तोदृश्यतेखगः चतुर्विंशाद्वैश्यनाम्नीवाणिज्यंवृद्धिमाचरेत् ३२ वायव्यांदिशमाश्रित्यखगोधान्यानिभक्षयेत् पंचविंशात्पितृ
नाम्नीपितृकार्यंतुकारयेत् ३३ नैऋत्यादिशमाश्रित्यचक्रधारणकोनरः षड्विंशत्पुष्पनामास्यात्पुष्पगंधानुलेपनं ३४ सौम्यांदिशंसमाश्रित्य
गंधार्त्तिश्रूयतेभृशं सप्तविंशत्सयानाम्नीऐशान्यांभांडधारणं ३५ तत्कालेऽगशकार्याणिकारयेत्तद्विचक्षणः अष्टाविंशन्मंत्रनाम्नीमंत्रादेःसाध
नक्रिया ३६ नवविंशाग्निनामारण्याच्चाग्निकार्याणिकारयेत् अथश्लोकैकक्षेपकः त्रिंशत्संख्याशिवानामाशुभकर्माणिकारयेत् ईशान्यांदि
शिदृश्येतपक्षिशब्दोतिसुंदरः ३७ एकत्रिंशाद्गणानामतोयकार्याणिकारयेत् ऐन्द्र्यांतुपक्षशब्दस्तुदृश्यतेश्रूयतेपिवा ३८ द्वात्रिंशाद्ग्रहकोनामपु
ण्यग्रहणभद्रकृत् सौम्यस्थांविधत्तेवार्त्तांनिग्रहामरणस्यवा ३९ त्रयस्त्रिंशत्क्रयनामाक्रयविक्रयकारणा नैऋतींदिशमाश्रित्यचाक्रोशं
श्रूयतेभृशं ४० चतुस्त्रिंशत्पूर्णनामाद्विकार्यंतुकारयेत् याम्यांतुदिशमाश्रित्यपाक्षिक्रोशंचश्रूयते ४१ पंचत्रिंशाज्जितोनामाविद्याकर्मचकारयेत्
ऐन्द्र्यांतुविद्यतेवार्त्तागोध्याकोशस्यधारणं ४२ षट्त्रिंशत्कजनामास्यामंगलानिचकारयेत् नैर्ऋतींदिशमाश्रित्यसारुधारःप्रदृश्यते ४३ सप्त
त्रिंशाद्विधानामविभागंतत्रकारयेत् दिश्यैशान्यांतथाक्रोशंतत्कालभेदकारण ४४ अष्टत्रिंशान्नरोनाममैथुनानिचकारयेत् प्रतीचींदिश
माश्रित्यपुरुषोगर्जतिस्वयं ४५ ऊनचत्वारिंशाब्जनामापूजनानिचकारयेत् याम्यांदिशंसमाश्रित्यवश्यवार्त्तांदृश्यते ४६ चत्वारिंशाद्ध
धोनाममरणानिचकारयेत् वारुण्यांविद्यतेवार्त्ताकठशब्दस्यधारणं ४७ एकचत्वारिंशच्छूलनामपूजनानिचकारयेत् पूर्वांदिशंसमाश्रित्यचा
क्रोशंविद्यतेभृशं ४८ द्विचत्वारिंशाज्ज्ञानामकर्षकाणांहितातुसा सौम्यांदिशंसमाश्रित्यपरुषाक्रोशधारणं ४९ त्रिचत्वारिंशद्भूनाम्नापुनोत्सार

अथ

॥ बृहज्ज्योतिषार्णवे षष्ठेमिश्रस्कंधे उदकार्गलाऽध्यायश्चतुर्दशो

मः १४ भाषानुवादसहितः प्रारभ्यते

श्रीगणेशायनमः अथउदकनिर्णयाध्याय: धर्म्य व यशप्रद व ज्याणें ज्ञानप्राप्ति होत्ये असें दगार्गल मी वराहमिहिराचार्य सांगतो. जशा पुरुषाच्या अंगीं वरखा- लीं जाणाऱ्या शिरा असतात तशाच भूमींतही जलवाहिनी शिरा आहेत १ उदक आकाशापासून एकवर्णानें व एकरसानेंच भूमीवर पडतें; परंतु नानाप्रकारची भूमी आहे यास्तव तें उदक नानारस (बहुतस्वाद) व बहुवर्ण झालें यास्तव भूमितुल्य उदकाचे रस व वर्ण जाणावे तथाच वक्ष्यति (सशर्करातान्नलहीकषायंक्षारंधरि- त्रीकपिलाकरोति। आपांडुरायांलवणंप्रदिष्टंमृष्टंजलंनीलवसुंधरायामिति) २ इन्द्र, अग्नि, यम, नैऋत, वरुण, वायु सोम, शिव हे आठ देव पूर्वादि ८ दिशांचे स्वामी अनु-

श्रीगणेशायनमः अथउदकनिर्णयाध्याय: उक्तंचवराहसंहितायांचतु:पंचाशत्तमेऽध्याये धर्म्यंयशस्यंचव दाम्यतोहंदगार्गलंयेनजलोपलब्धिः पुंसांयथांगेषुशिरास्तथैवक्षितावपिप्रोन्नतनिम्नसंस्था: १ एकेनवर्णेनरसेन चाम्भश्च्युतंनभस्तोवसुधाविशेषात् नानारसत्वंबहुवर्णतांचगतंपरीक्ष्यंक्षितितुल्यमेव २ पुरुहूतानलयमनिर्ऋति वरुणपवनेन्दुशंकरादेवा: विज्ञातव्या:क्रमशःप्राच्यादीनांदिशांपतय: ३ दिक्पतिसंज्ञाश्चशिरानवमीमध्येमहा शिरानाम्नी एताभ्योन्या:शतशोविनि:सृतानामभि:प्रथिता: ४ पातालादूर्ध्वशिरा:शुभाश्चतुर्दिक्षुसंस्थितायाश्च कोणदिगुत्थानशुभा:शिरानिमित्तान्यतोवक्ष्ये ५ यदिवेतसोम्बुरहितेदेशेहस्तैस्त्रिभि:पश्चात् सार्धेपुरु षेतोयंवहतिशिरापश्चिमातत्र ६

क्रमानें जाणावे ३ ज्या दिशेकडून जी शिरा (जलवाहिनी) येईल त्या शिरेस त्या दिक्पतीचें नांव जा- णावे व मध्यें नववीशिरा महाशिरानामक जाणावी यांहून अन्यही शिरा शेंकडों निघाल्या आहेत त्यांचींहि नांवें प्रसिध्द आहेत तथाच वक्ष्यति (कुमुदानाम शिरासापुरुषत्रयवाहिनी भवति) ४ पाताळापासून ऊर्ध्व रवाळून वर ज्या शिरा येतात व चार दिशेस ज्या शिरा असतात त्या शुभ होत. आग्नेयादि कोणदिशेस उ- त्पन्न झालेल्या शिरा शुभ नव्हत यानंतर शिरांचीं चिह्नें सांगतो. ५ जेथें स्वभावत: उदक नाहीं अशा जलरहित देशीं वेताचें झाड असेल तर त्याचे पश्चि-

मेकडे तीन हातांवर दीडपुरुषाखालीं उदक असतें तेथें पश्चिमेस शिरा (झरा) वाहते ६ अर्धपुरुषावर पांढरा बेडूक, नंतर पीतवर्णमृत्तिका, त्याचे खा
लीं पुटभेदकपाषाण हीं चिह्नें लागतील त्याचे खालीं उदक सांपडेल (येथें पुरुष ऊर्ध्वबाहु त्याचे प्रमाण अंगुलें १२० होत यांचा पंचमांश हस्त जाणावा)
७ जंबू (जांभूळ) वृक्षाचे उत्तरेस तीन हातांपुढें दोन पुरुषांखाली पूर्वेकडे शिरा आहे. येथें पुरुषभर खरलें असतां लोखंडासारख्या गंधाची थो
डी पांढरी माती व तींत बेडूक हें चिह्न दिसेल ८ जांभळीचे पूर्वेस जवळ वारूळ असेल तर त्याचे दक्षिणेस दोन पुरुषांखालीं गोड उदक आहे ९ याचें
चिह्न, अर्धपुरुष खरल्यावर तेथें मत्स्य व खालीं पारव्याचे वर्णाचा दगड व तेथें नीलवर्ण मृत्तिका हीं चिह्नें असलीं ह्मणजे बहुतदिवस राहणारें असें ब-

चिह्नमपिचार्धपुरुषेमंडूक:पांडुरोथमृत्पीता पुटभेदकश्चतस्मिन्पाषाणोभवतितोयमध: ७ जंब्वाश्चोद-
ग्धस्तेस्त्रिभि:शिराधोनरद्वयेपूर्वा मृल्लोहगंधिकापांडुराथपुरुषेत्रमंडूक: ८ जंबूवृक्षस्यप्राग्वल्मीकोयदिभ
वेत्समीपस्थ: तस्माद्दक्षिणपार्श्वेसलिलंपुरुषद्वयेस्वादु ९ अर्धपुरुषेचमत्स्य:पारावतसन्निभश्चपाषाण:
मृद्भवतिचात्रनीलादीर्घकालंबहुचतोयं १० पश्चादुदुंबरस्यत्रिभिरेवकरैर्नरद्वयेसार्धे पुरुषेसितोहिरश्माजनो
पमोध:शिरासुजला ११ उदगर्जुनस्यदृश्योवल्मीकोयदिततोर्जुनाद्धस्तै: त्रिभिरबुभवतिपुरुषैस्त्रिभिरर्धस
मन्वितै:पश्चात् १२ श्वेतागोधार्धनरेपुरुषेमृत्धूसराततःकृष्णा पीतासितासिकताततोजलंनिर्दिशेदमितं १३

हुत उदक लागेल १० जलवर्जित देशीं उंबराचें झाड असेल तर त्याचे पश्चिमेस तीन हातांपुढें अडीचपुरुषांखालीं उत्तमयुक्त शिरा आहे. याचें चि
ह्न एक पुरुष खरल्यावर तेथें श्वेतसर्प दिसेल व काजळासारखा दगड दिसेल त्याचे खालीं उदक लागेल ११ अर्जुन (ताह्मन) वृक्षाचे उत्तरेस वारूळ अ
सेल तर वृक्षापासून पश्चिमेकडे तीन हातांवर खरलें असता, साडेतीन पुरुषांखालीं उदक आहे १२ चिह्न अर्धपुरुष खरल्यावर पांढरी गोधा (पाल),
एकपुरुषावर धूसरा (काळी पांढरी) माती, नंतर काळी माती, नंतर पिंवळी, नंतर रेतीनें युक्त पांढरी माती, याचें खालीं बहुतजल आहे असें सांगावें. १३

वारूळयुक्त निगडीचें झाड असेल तर त्याच्या दक्षिणेकडे तीन हातांवर सवादोन पुरुष खटलें तर तेथें शुष्क न होणारें व गोड उदक आहे १४ याचें चिन्ह. अर्ध्यापुरुषावर रोहितमासा, पिंगटमाती, नंतर पांढरीमाती, नंतर दगडांनीं युक्त रेती, त्याचे खालीं उदक आहे १५ बोरीचे झाडाच्या पूर्वेस वारूळ दिसेल तर झाडाच्या पश्चिमेस तीन हातांपुढें तीन पुरुष खटलें असतां, उदक आहे असें सांगावें. तेथें चिन्ह अर्धपुरुषावर पांढरी पाल असेल त्याचें खालीं खटलें असतां उदक लागेल १६ पळस व वारूळयुक्त बोरीचें झाड असेल तर, त्याचे पश्चिमेस तीन हातानंतर सवातीन हात खटलें असतां खालीं उदक आहे याचें

वल्मीकोपचितायांनिर्गुंड्यांदक्षिणेनकथितकरैः पुरुषद्वयेसपादेस्वादुजलंभवतिचाशोष्यं १४ रोहितमत्स्योर्ध्व नेरमृत्कपिलापांडुराततःपरतः सितासशर्कराथक्रमेणपरतोभवत्यंभः १५ पूर्वेणयदिबदर्यावल्मीकोदृश्यतेजलंपश्चात् पुरुषैस्त्रिभिरादेश्यंश्वेतागृहगोधिकार्धनरे १६ सपलाशाबदरीचेद्दिश्यपरस्यांततोजलंभवति पुरुषत्रयेसपादेपुरुषेत्रचदुंदुभिश्चिह्नं १७ बिल्वोदुंबरयोगेविहायहस्तत्रयंतुयाम्येन पुरुषैस्त्रिभिरंबुभवेत्कृष्णोर्धनरेचमंडूकः १८ काकोदुंबरिकायांवल्मीकोदृश्यतेशिरातस्मिन् पुरुषत्रयेसपादेपश्चिमदिक्स्थावहतिसाच १९ आपांडुपीतिकामृद्गौरसवर्णश्चभवतिपाषाणः पुरुषार्धेकुमुदाभोदृष्टिपथंमूषकोयाति २० जलपरिहीनेदेशेवृक्षःकंपिल्लकोयदादृश्यः प्राच्यांहस्तत्रितयेवहतिशिरादक्षिणाप्रथमं २१

चिन्ह पुरुषावर दुंदुभि (निर्विष दुतोंड्या सर्प) असेल १७ बेल व उंबर यांचा योग (एकत्र असणें) जेथें असेल त्याचे दक्षिणेस तीन हात भूमी टाकून तीन पुरुष खटलें तर उदक आहे. याचें चिन्ह. अर्धपुरुष खटल्यावर तेथें काळा बेडूक सांपडेल १८ काकोदुंबरिका (बोरवाड्याचें झाड) याखालीं वारूळ दिसेल तर तेथें सवातीन पुरुष खटलें असतां पश्चिमदिशेकडे जलशिरा वाहत्ये १९ येथें चिन्ह थोडी पांढरी माती, पुढें पिंवळी नंतर पांढरा दगड व अर्धापुरुषखटलें म्हणजे पांढरा उंदीर दृष्टिस पडेल. २० जलरहित देशीं कंपिल्लक (रुईमांदार, थोर बकुली) वृक्ष दृष्टिस पडेल तर त्याचे पूर्वेस तीन हातांपुढें सवातीन हातांखालीं दक्षिणेकडे जलशिरा

वाहत्ये २१ याचें चिह्न. प्रथम नीळकमळासारखी माती, नंतर कपोताच्या रंगाची माती दिसेल. हातभर खरले ह्मणजे अजगंधि मत्स्य लागेल तेथें खारें अल्प उदक आहे २२ शोणाक (टेटू किंवा टिंडा) वृक्षाचे वायव्येस दोन हात सोडून तीन पुरुष खरलें असतां कुमुदानामक शिरा वाहत्ये. २३ बिभीतक (बेहडा) वृक्षाच्या दक्षिणदिशेकडे जवळ वारूळ असेल तर त्या बेहड्याच्या पूर्वेस दोन हातांपुढें दीडपुरुष खरलें असतां, जलशिरा आहे असें जाणावें २४ बेहड्याचेंच पश्चिमेस वारूळ असेल तर, त्या वृक्षाचे एक हात उत्तरेस सोडून पुढें साडेचार पुरुषांखालीं जलशिरा आहे २५ चिह्न

मृन्नीलोत्पलवर्णा कापोताचैवदृश्यतेतस्मिन् हस्तेजगंधिमत्स्योभवतिपयोल्पंचसक्षारं २२ शोणाकतरोरपरोत्तरेशिराद्वौकरावतिक्रम्य कुमुदानामशिरासापुरुषत्रयवाहिनीभवति २३ आसन्नोवल्मीकोदक्षिणपार्श्वे बिभीतकस्ययदि अध्यर्धेतस्यशिरापुरुषेज्ञेयादिशिप्राच्यां २४ तस्यैवपश्चिमायांदिशिवल्मीकोयदाभवेद्धस्ते तत्रोदग्भवतिशिराचतुर्भिरर्धाधिकैः पुरुषैः २५ श्वेतोविश्वंभरकः प्रथमेपुरुषेतुकुंकुमाभोश्मा अपरस्यांदिशिच शिरानश्यतिवर्षत्रयेर्तते २६ सकुशःसितऐशान्यांवल्मीकोयत्रकोविदारस्य मध्येतयोर्नरैरर्धपंचमैस्तोयमक्षोभ्यं २७ प्रथमेपुरुषेभुजगःकमलोदरसन्निभोमहीरक्ता कुरुविन्दःपाषाणश्चिह्नान्येतानिवाच्यानि २८ यदिभवतिसप्तपर्णोवल्मीकवृतस्तदुत्तरेतोयं वाच्यंपुरुषैःपंचभिरत्रापिभवंतिचिह्नानि २९

प्रथम एक पुरुष खरलें असतां पांढरा विश्वंभरक (प्राणिविशेष) दिसतो. नंतर कुंकुमवर्णी पाषाण, त्याखालीं पश्चिमेकडे जलशिरा आहे; परंतु ती तीनवर्षांनीं नहींशी होईल २६ कोविदार (कोरळ, वाहवा, कांचन) वृक्षाचे ईशान्यास दर्भयुक्त पांढरे वारूळ जेथें असेल तेथें कोविदार व वल्मीक यांचेमध्ये साडेचार पुरुषांखालीं बहुत उदक आहे. २७ प्रथम एक पुरुष खरलें असतां तेथें कमळाच्या मध्यासारखा पीतवर्ण सर्प दिसेल, नंतर तांबडीमाती, नंतर कुरुविंदपाषाण, हीं चिह्नें आहेत असें सांगावें २८ सप्तवर्ण (सातवीण) वृक्ष वारूळानें वेष्टित असेल तर त्याचे उत्तरेस एक हातांपुढें पांच पुरुषांखालीं उदक आहे येथें हीं चिह्नें आहेत २९

अर्धपुरुष खरलें असतां हिरवा बेडूक सांपडेल, नंतर हरताळासारखी पिंवळी भूमि, नंतर काळा पाषाण, त्याखालीं उत्तरेस चांगलें उदक वाहणारी शिरा (झ
रा) आहे. ३० सर्व वृक्षांत ज्याखालीं (मुळात) बेडूक दिसेल त्या वृक्षाचे उत्तरेस एक हातापुढें साडेचार पुरुषाखालीं उदक आहे ३१ येथें हीं चिन्हें. एक पुरुष
खरलें असतां मुंगुस दिसेल. नंतर निळीमाती, नंतर पींवळी, नंतर श्वेतवर्णमाती, त्याचे खालीं बेडकासारख्या वर्णाचा पाषाण दिसेल ३२ करंजवृक्षाचें दक्षिणे
स सापाचें वारूळ दिसेल तर त्यावृक्षाचे दक्षिणेस दोन हातांपुढें साडेतीन पुरुषाखालीं जल आहे ३३ येथें चिन्ह. अर्धपुरुष खरल्यावर कांसव दिसेल, तेथें प्र-

पुरुषार्धेमंडूकोहरितोहरितालसन्निभाभूश्च पाषाणोभ्रनिकाशः सौम्याचशिराशुभांबुवहा ३० सर्वेषांवृक्षाणामधःस्थितोदर्दुरोयदादृश्यः तस्माद्धस्तेतोयंचतुर्भिरर्धाधिकैःपुरुषैः ३१ पुरुषेतुभवतिनकुलोनीलाम्रत्पीतिका ततःश्वेता दर्दुरसमानरूपःपाषाणोदृश्यतेचात्र ३२ यद्यहिनिलयोदृश्योदक्षिणतःसंस्थितःकरंजस्य हस्तद्वयेतुयाम्येपुरुषत्रितयेशिरासार्धे ३३ कच्छपकःपुरुषार्धेप्रथमंचोद्भिद्यतेशिरापूर्वा उदगन्यास्वादुजलाहरितोश्माधस्ततस्तोयं ३४ उत्तरतश्चमधूकादहिनिलयःपश्चिमेतरोस्तोयं परिहृत्यपंचहस्तानर्धाष्टमपौरुषेप्रथमं ३५ अहिराजःपुरुषेस्मिन्धूम्राधात्रीकुलत्थवर्णोश्मा माहेन्द्रीभवतिशिरावहतिसफेनंसदातोयं ३६ वल्मीकःस्निग्धोदक्षिणेनतिलकस्यसकुशदूर्वश्चेत् पुरुषैःपंचभिरंभोदिशिवारुण्यांशिरापूर्वा ३७

थम पूर्वेकडे झरा उत्पन्न होईल. नंतर उत्तरेकडे दुसरा झरा गोडपाण्याचा निघेल, नंतर हिरवा पाषाण त्याचे खालीं चांगलें उदक आहे ३४ मोहाच्या
उत्तरेस सर्पगृह (वल्मीक) दिसेल तर त्यावृक्षाचे पश्चिमेस पांच हात भूमि सोडून पुढें साडेसात पुरुषाखालीं उदक आहे. येथें चिन्ह प्रथम ३५ एक पुरुष
खरलें असतां मोठा सर्प दिसेल. नंतर धूम्रवर्ण भूमि, कुळथासारख्या वर्णाचा पाषाण, त्याचे खालीं माहेंद्री (पूर्वेकडील) शिरा फेनयुक्त जलातें निरंतर वाह
ते ३६ तिलक (तिळवा) वृक्षाचे दक्षिणेस कुश व दूर्वा यांणीं युक्त व आर्द्र असें वारुळ असेल तर, त्यावृक्षाच्या पश्चिमेकडे पांच हात भूमि सोडून पुढें

पांच पुरुषांखालीं पूर्वेकडे जलशिरा आहे ३७ कदंब (कळंब) वृक्षाच्या पश्चिमेस सर्पाचें वारूळ दिसेल तर त्या वृक्षाच्या दक्षिणेस तीन हातांपुढें साडे चार पुरुषांखालीं उदक आहे ३८ येथें उत्तरेकडे शिरा वाहते. तें जल लोहगंधयुक्त असोभ आहे. येथें चिन्ह. सुवर्णासारख्या रंगाचा बेडूक एक पुरुषावर दिसेल, नंतर पीतवर्ण मृत्तिका. त्याखालीं असोभ उदक आहे ३९ वारुळानें वेष्टित ताडवृक्ष किंवा नारळाचा वृक्ष असेल तर त्यावृक्षाचे पश्चिमेस सहा हातापुढें चार पुरुषाखालीं दक्षिणेकडे जलशिरा आहे ४० कपित्थ (कवठी) वृक्षाच्या दक्षिणेस सापाचें वारूळ असेल तर, त्या वृक्षाचे उत्तरेस सात हात भूमि सोडून पांच पुरुष खरलें असतां उदक आहे असें सांगावें ४१ चिन्ह. एकपुरुषावर कर्बुर (चित्रवर्ण) सर्प. नंतर काळीमाती नंतर पुटभित् असा पाषाण, नंतर पश्चिमेकडे पांढरी माती तेथें उत्तरेस (उदकाचा झरा) आहे ४२ अश्मंतक (आपटा) वृक्षाच्या उत्तरेस बोर किंवा सापाचें वारूळ दिसेल तर त्या वृक्षाचे उत्तरेस सहा हात भूमी सोडून साडेतीन पुरुष खरले असतां उदक आहे ४३ चिन्ह. प्रथम एक पुरुष खणलें असतां कांसव दिसेल, नंतर धूसर वर्ण पाषाण, नंतर रेतीची माती, तेथें प्रथम दक्षिणेस झरा लागेल, नंतर ईशानीस दुसरा झरा लागेल. ४४ हरिद्र (दारुहळद किंवा शणपर्णी वृक्ष) वृ

सर्पावासः पश्चाद्यदा कदंबस्य दक्षिणेन जलं परतो हस्तत्रितयात्षड्भिः पुरुषैस्तुरीयोनैः ३८ कौबेरी चात्र शिरा वहति जलं लोहगंधि चाक्षोभ्यं कनकनिभो मंडूको नरमात्रे मृत्तिका पीता ३९ वल्मीकसंवृतो यदि तालो वा भवति नालिकेरो वा पश्चात्षड्भिर्हस्तैर्नरैश्चतुर्भिः शिरा याम्या ४० याम्येन कपित्थस्याहिसंश्रयश्चेदुदग्जलं वाच्यं सप्त परित्यज्य करान्खात्वा पुरुषान् जलं पंच ४१ कर्बुरको हिः पुरुषे कृष्णा मृत्पुटभिदपि च पाषाणः श्वेता मृत्पश्चिमतः शिरा ततश्चोत्तरा भवति ४२ अश्मंतकस्य वामे बदरी वाहिः शते हि निलयो वा षड्भिरुदक्तस्य करैः सार्धे पुरुषत्रये तोयं ४३ कूर्मः प्रथमे पुरुषे पाषाणो धूसरः ससिकता मृत् आदौ शिरा च याम्या पूर्वोत्तरतो द्वितीया च ४४ वामे न हरिद्रतरोर्वल्मीकश्चेत्ततो जलं पूर्वे हस्तत्रितये पुरुषैः सत्र्यंशैः पंचभिर्भवति ४५

क्षाच्या उत्तरेस वारुळ असेल तर, त्यावृक्षाचे पूर्वेस तीन हात भूमि सोडून पावणेसहा पुरुष खदलें असतां उदक आहे ४५ चिन्ह. एक पुरुषावर नीलवर्ण सर्प दिसेल, नंतर पिंवळी माती, नंतर हिरवा पाषाण, नंतर काळी माती, त्यांत प्रथम पश्चिमेस शिरा (झरा) लागेल, नंतर दुसरा दक्षिणेस झरा लागेल ४६ जलहीन देशांत ज्या स्थळीं वीरण (काळा वाळा तृणवि०) दूर्वा हीं जलस्थानज चिन्हें मृदु दिसतात त्या स्थळीं एक पुरुष खदलें असतां, उदक आहे असें सांगावें ४७ भारंगी, त्रिवृता (तनिशोत्तर), दंती (वृक्षवि०), खरसांबळी, लक्ष्मणा (जात्वंद, मुचकुंद), नवमालिका (मोगरी) ह्या औषधि जेथें असतील त्यांचे दक्षिणेस दोन हातांपुढे तीन पुरुषाखालीं उदक आहे ४८ स्निग्ध, कांबरवांचे, ऱ्हस्व, विस्तीर्ण अशा वृक्षांजवळ उदक असतें. सुषिर

नीलोभुजगःपुरुषेमृत्पीतामरकतोपमश्चाश्मा कृष्णाभूःप्रथमंवारुणीशिरादक्षिणेनान्या ४६ जलपरिहीनेदेशेदृश्यंतेनूपजानिचिन्हानि वीरणदूर्वामृदवश्चयत्रतस्मिन्जलंपुरुषे ४७ भार्ङ्गीत्रिवृतादंतीसूकरपादीचलक्ष्मणाचैव नवमालिकाचहस्तद्वयेंबुयाम्येत्रिभिःपुरुषैः ४८ स्निग्धाःप्रलंबशाखावामनाविटपद्रुमाःसमीपजलाः सुषिराजर्जरपत्रारूक्षाश्चजलेनसंत्यक्ताः ४९ तिलकाम्रातकवरुणकभल्लातकबिल्वतिंदुकांकोल्लाः पिंडारशिरीषांजनपरूषकावंजुलातिबलाः ५० एतेयदिसुस्निग्धावल्मीकैःपरिवृतास्ततस्तोयं हस्तैस्त्रिभिरुत्तरतश्चतुर्भिरर्धेनचनरस्य ५१ अतृणेसतृणायस्मिन्सतृणेतृणवर्जितामहीयत्र तस्मिन्शिराप्रदिष्टावक्तव्यंवाधनंतस्मिन् ५२

(आंत पोकळ), जर्जरपत्र, रूक्ष अशा वृक्षांजवळ उदक नाहीं ४९ तिलक (तिळाचे), आम्रातक (आंबा), वरुण (वायवर्णा), बिबवा, बेल, तिंदुक (टेंभुरणी), अंकोल्ल (अंकोली), पिंडार (पेंढी), शिरीष (शिरस), अंजन (काळाशेगवा), परूष (भूययामणी), वंजुल (अशोक) अतिबला (वाघांटी) ५० हें वृक्ष जर स्निग्ध व वल्मीकानें वेष्टित असतील तर त्या वृक्षांपासून उत्तरेस तीन हस्तांपुढें साडेचार पुरुषाखालीं उदक आहे ५१ गवत उत्पन्न होण्याजोगा जमिनीवर गवत न उगवेल किंवा न उगवण्याजोगा जमिनीवर गवत उगवेल तर तेथें खालीं उदकाचा झरा आहे

अथवा धन (नाणें किंवा दागिनें नव्हत. सोने, रूपें इ० धातु किंवा व्यवहारोपयोगी अन्य खनिजपदार्थ) आहे असें सांगावें. येथें साडेचार पुरुषां खालीं पाणी आहे असें सांगावें असें कोणी ह्मणतात. ५२ पवसादि अकंटक वृक्षांमध्ये खदिरादि कंटकयुक्त वृक्ष असेल अथवा कंटकयुक्त वृक्षांमध्ये अकंटक वृक्ष असेल तर त्या वृक्षापासून पश्चिमेस तीन हातांपुढें पावणेचार पुरुष खरलें असतां उदक लागेल अथवा द्रव्य सांपडेल ५३ पायानें ताडण केलें असतां भूमीचा शब्द गंभीर (मधुर) जेथें होतो त्या स्थलीं साडेतीन पुरुष खरलें ह्मणजे उत्तरेकडे झरा आहे. ५४ वृक्षाची एक खांदी विनत (लवलेली) असेल किंवा पांडुरवर्ण असेल तर त्या खांदीखालीं तीन पुरुष खरलें असतां जल आहे असें जाणावें. ५५ ज्या वृक्षाच्या

कंटक्यकंटकानांव्यत्यासेंभस्त्रिभिः करैः पश्चात् खात्वापुरुषत्रितयंत्रिभागयुक्तंधनंवास्यात् ५३ नदतिमही गंभीरंयस्मिंश्चरणाहताज्जलंतस्मिन् सार्धैस्त्रिभिर्मनुष्यैःकौबेरीतत्रचशिरास्यात् ५४ वृक्षस्यैकाशाखायदि विनताभवतिपांडुरावास्यात् विज्ञातव्यंशाखातलेजलंत्रिपुरुषंखात्वा ५५ फलकुसुमविकारोयस्यतस्यपूर्वे शिरात्रिभिर्हस्तैः भवतिपुरुषैश्चतुर्भिः पाषाणोऽधःक्षितिःपीता ५६ यदिकंटकारिकाकंटकैर्विनादृश्यतेसितैः कुसुमैः तस्यास्तलेंबुवाच्यंत्रिभिर्नरैरर्धपुरुषेच ५७ खर्जूरीद्विशिरस्कायत्रभवेज्जलविवर्जितेदेशे तस्याःपश्चिमभागेनिर्देश्यंत्रिपुरुषेवारि ५८ यदिभवतिकर्णिकारःसितकुसुमःस्यात्पलाशवृक्षोवा सव्येनतत्रहस्तद्वयेंबुपुरुषद्वयेभवति ५९

फलांस किंवा पुष्पांस विकार (अन्यवृक्षफलपुष्पसदृशत्व) असेल त्या वृक्षाच्या पूर्वेस तीन हातापुढें चार पुरुष खरलें असतां उदक लागेल. येथें चिन्ह. खालीं दगड व पीतवर्ण भूमी असेल ५६ कंटकारिका (रिंगणी किंवा सांबरी) वृक्ष कांट्यानीं रहित व पांढऱ्या पुष्पांनीं युक्त दिसेल तर त्याचे खालीं साडेतीन पुरुषांवर जल आहे ५७ ज्या जलरहित देशीं दोन शिरांची (फांट्यांची) खर्जूरी (खर्जूरीचें झाड) वृक्ष जेथें असेल तिच्या पश्चिमेकडे दोन हातांपुढें तीन पुरुष खरलें असतां उदक आहे असें सांगावें ५८ कर्णिकार (पांगारा) अथवा पळस हे दोन

ही वृक्ष पांढऱ्या पुष्पांचे असतील तर त्यांचे दक्षिणेस दोन हात भूमि सोडून पुढें दोन पुरुष खरलें असतां उदक आहे ५९ बाफ किंवा धूर ज्या भूमीवर असेल तेथें दोन पुरुषांखालीं मोठ्या उदक प्रवाहानें युक्त शिरा आहे असें सांगावें ६० ज्या शेतांत झालेलें धान्य नाश पावतें. अथवा स्निग्ध धान्य बहुल होतें किंवा पांढरें होतें, त्या क्षेत्रांत दोन पुरुषांखालीं मोठा झरा आहे. ६१ मरुदेश (जलरहित देशमारवाड) यांतील शिरा सांगतों. त्या देशांत उंटाच्या मानेप्रमाणें जमिनींत शिरा जातात (फार खोल) ६२ पीलु (अक्रोड किंवा किंकणेलाचावृक्ष) वृक्षाचे ईशानीस वल्मीक असेल तर त्या वृक्षाचे पश्चिमेस साडेचार हातांपुढें पांच पुरुषांखालीं उत्तरेकडे शिरा आहे असें जाणावें ६३ चिन्ह. प्रथम एक पुरुष खरलें असतां बेडूक

ऊष्मा यस्यां धान्यां धूमो वा तत्र वारि नरयुग्मे निर्देष्टव्या चाशिरा महता तोयप्रवाहेण ६० यस्मिन्क्षेत्रोद्देशे जातं सस्यं विनाशमुपयाति स्निग्धमतिपांडुरं वा महाशिरा नरयुगे तत्र ६१ मरुदेशे भवति शिरा यथा तथातः परं प्रवक्ष्यामि ग्रीवा करभाणामिव भूतलसंस्थाः शिरा यांति ६२ पूर्वोत्तरेण पीलोर्यदि वल्मीको जलं भवति पश्चात् उत्तरगमना चाशिरा विज्ञेया पंचभिः पुरुषैः ६३ चिन्हं दर्दुर आदौ मृत्कपिला ततः परं भवेद्धरिता भवति च पुरुषोऽधो श्मा तस्य तले वारि निर्देश्यं ६४ पीलोरेव प्राच्यां वल्मीकातोऽर्धपंचमैर्हस्तैः दिशि याम्यायां तोयं वक्तव्यं सप्तभिः पुरुषैः ६५ प्रथमे पुरुषे भुजगः सितासितो हस्तमात्रमूर्तिश्च दक्षिणतो वहति शिरा सक्षारं भूरिपानीयं ६६ उत्तरतश्च करीराद्यहिनिलयं दक्षिणे जलं स्वादु दशभिः पुरुषैर्ज्ञेयं पुरुषे पीतोऽत्र मंडूकः ६७

क नंतर कपिलवर्ण (वानरांचे केसांसारखी) मृत्तिका, नंतर हिरवी मृत्तिका, नंतर दगड, त्या खालीं उदक आहे असें सांगावें. ६४ पीलुवृक्षाच्या पूर्वेस वल्मीक असेल तर त्या वृक्षाचे दक्षिणेस साडेपांच हात सोडून सात पुरुषांखालीं उदक आहे असें सांगावें ६५ चिन्ह. प्रथम पुरुषाखालीं काळा पांढरा हस्तमात्र लांब सर्प लागेल. त्याखालीं दक्षिणेकडून शिरा लागेल त्यांतून खारें बहुत उदक वाहील. ६६ करीर (कारवी किंवा वेळू) वृक्षाचे उत्तरेस वल्मीक असेल तर त्या वृक्षाचे

दक्षिणेस सोडेन्चार हातांपुढें दहा पुरुषाखालीं गोड उदक आहे. चिन्ह. पुरुषाखालीं पीतवर्ण बेडूक दिसेल. ६७ रोहितक (रक्तरोहिडा) वृक्षाच्या पश्चिमेस वल्मीक असेल तर त्या वृक्षाचे दक्षिणेस तीन हातांपुढें बारा पुरुष खरलें असतां पश्चिमेकडे खाऱ्यापाण्याची शिरा दिसेल ६८ इंद्रतरु (अर्जुन किंवा देवदारु अथवा पांढरा कुडा) वृक्षाचे पूर्वेस वल्मीक दिसेल तर त्या वृक्षाचे पश्चिमेस एक हात भूमी सोडून १४ पुरुष खरलें असतां खालीं शिरा वाहत्ये. चिन्ह. प्रथम पुरुषाखाली गोधा (घोरपड) कपिलवर्ण दिसेल ६९ सुवर्ण (नागकेशर किंवा बाहवा अथवा पिंवळा वाळा) नामक वृक्षाच्या उत्तरेस वल्मीक असेल तर त्या वृक्षापासून दोन हातांपुढें दक्षिणेस १५ पुरुष खरलें असतां खारें उदक आहे ७०

रोहितकस्यपश्चाद्दहिवासश्चेत्रिभिःकरैर्याम्ये द्वादशपुरुषान्खालासक्षारापश्चिमेनाशिरा ६८ इन्द्रतरोर्वल्मीकःप्राग्दृश्यःपश्चिमेशिराहस्ते खात्वाचतुर्दशनरान्कपिलागोधानरेप्रथमे ६९ यदिवासुवर्णनाम्नस्तरोर्भवेद्वामतोभुजंगगृहं हस्तद्वयेतुयाम्येपंचदशनरावसानेंबु ७० क्षारंपयोत्रनकुलोर्धमानवेताम्रसंनिभश्चाश्मा रक्ताचभवतिवसुधावहतिशिरादक्षिणातत्र ७१ बदरीरोहितवृक्षौसंपृक्तौचेद्विनापिवल्मीकं हस्तत्रयेंबुपश्चात्षोडशभिर्मानवैर्भवति ७२ सुरसंजलमादौदक्षिणाशिरावहतिचोत्तरेणान्यापिष्टनिभःपाषाणोमृच्छ्वेतावृश्चिकोर्धनरे ७३ सकरीराचेद्बदरीत्रिभिःकरैःपश्चिमेनतत्राभः अष्टादशभिः पुरुषैरैशानीबहुतजलाचाशिरा ७४

चिन्ह. अर्धपुरुष खरलें असतां मुंगूस व खाली तांब्यासारखा दगड, खालीं तांबडी मृत्तिका, तेथें दक्षिणेकडे शिरा वाहत्ये ७१ बोर व रोहित (रक्तरोहिडा) हे वृक्ष एकत्र वल्मीकावांचूनही दिसतील तर वृक्षांचे पश्चिमेकडे तीन हातांपुढें १६ पुरुषाखालीं उदक आहे ७२ चिन्ह. प्रथम गोड उदक पश्चिमेकडे लागेल नंतर उत्तरेकडे दुसरी शिरा लागेल, पिठासारखा पाषाण, नंतर श्वेत मृत्तिका व अर्ध पुरुषावर विंचू दिसेल ७३ बोरवृक्ष करीर वृक्षानें युक्त असेल तर त्याचे पश्चिमेस तीन हातांपुढें १८ पुरुषाखा-

ळीं ईशानीकडे बहुजल शिरा आहे ७४ पीलुवृक्षयुक्त बदरी असेल तर त्याचे पूर्वेस तीन हातापुढें वीस पुरुषाखालीं त्यारें बहुत उदक आहे ७५ ककुभ (अर्जुनसादडा) व करीर हे वृक्ष एकत्र असतील अथवा ककुभ व बिल्व हे वृक्ष एकत्र असतील तर त्यांचे पश्चिमेस दोन हातांपुढें २५ पुरुषांखालीं उदक आहे ७६ वारुळावर दूर्वा व पांढरी कुश असतील तर त्या वारुळांत कूप खणावा तेथें २१ पुरुषांखालीं उदक आहे ७७ कदंबवृक्षानें युक्त भूमीवरील वारुळावर दूर्वा दिसतील तर त्या कदंबापासून दक्षिणेस तीन हातांपुढें २५ पुरुषाखालीं उदक आहे ७८ तीन वल्मीकांमध्ये

पीलुसमेताबदरीहस्तत्रयसंमितेदिशिप्राच्यां विंशत्यापुरुषाणामशोषमंभोत्रसक्षारं ७५ ककुभकरीरावेकत्रसंयु
तौयत्रककुभबिल्वौवा हस्तद्वयेपुपश्चान्नरैर्भवेत्पंचविंशत्या ७६ वल्मीकमूर्धनियदादूर्वाकुशाश्चपांडुराःसंति
कूपोमध्येदयोजलमत्रनरैकाविंशत्या ७७ भूमीकदंबकयुतावल्मीकेयत्रदृश्यतेदूर्वा हस्तत्रयेणयाम्येनरैर्जलं
पंचविंशत्या ७८ वल्मीकत्रयमध्येरोहितकपादपोयदाभवति नानावृक्षैःसहितस्त्रिभिर्जलंतत्रवक्तव्यं ७९ हस्त
चतुष्केमध्यात्षोडशभिश्चांगुलैरुदग्वारि चत्वारिंशत्पुरुषान्खात्वाश्मातःशिराभवति ८० ग्रंथिप्रचुरायस्मिञ्छ
मीभवेदुत्तरेणवल्मीकः पश्चात्पंचकरांतेशतार्धसंख्यैर्नरैःसलिलं ८१ एकस्थाःपंचयदावल्मीकामध्यमोभवे-
च्छ्वेतः तस्मिन्शिराप्रदिष्टानरपंचाशतापंचवर्जितया ८२

रोहितक वृक्ष विजातीय तीन वृक्षांनीं सहित असेल तर त्या रोहितवृक्षाच्या उत्तरेस चार हात १६ अंगुळें भूमी सोडून ४० पुरुष खणलें असतां दगड लागेल, त्याचे खालीं जलशिरा आहे ७९ ८० बहुतग्रंथीयुक्त शमीवृक्ष जेथें असेल त्याचे उत्तरेस वल्मीक असेल तर त्या वृक्षाचे पश्चिमेकडे पांच हातांपुढें ५० पुरुषांखालीं उदक आहे असें सांगावें ८१ एके ठिकाणीं पांच वल्मीकें असून त्यांचे मध्यभागीं एक श्वेत वल्मीक असेल तर तेथें ५५ पुरुषाखालीं शिरा आहे ८२

पलाशायुक्त जेथें शमीवृक्ष असेल त्याचे पश्चिमेकडे ६० पुरुषांखालीं उदक आहे. चिन्ह. प्रथम अर्धपुरुष खणलें असतां सर्प सांपडेल नंतर वालु
कायुक्त पिंवळी मृत्तिका असेल ८२ पांढरा रोहितकवृक्ष वल्मीकानें वेष्टित असेल तेथें त्या वृक्षाचे पूर्वेस एक हातांपुढें ७० पुरुषांखालीं उदक
आहे ८४ पांढरा कंटकयुक्त शमीवृक्ष जेथें असेल त्याच्या दक्षिणेकडे ७५ पुरुषांखालीं उदक आहे चिन्ह. अर्धपुरुषाखालीं सर्प दिसेल. ८५
मरुदेशामध्यें जें चिन्ह, त्याणें जांगल (स्वल्पोदक, डोंगराळ) देशीं उदक सांगूं नये. जंबू व वेतसवृक्ष यांचे पूर्वेस जे पुरुष सांगितले ते मरुदेशां

सपलाशायत्रशमीपश्चिमभागेंबुमानवैःषष्ट्या अर्धनरेऽहिःप्रथमंसवालुकापीतमृत्परतः ८२ वल्मीकेनपरि
वृतःश्वेतोरोहितकोभवेद्यस्मिन् पूर्वेणहस्तमात्रेसप्तत्यामानवैरंबु ८४ श्वेताकंटकबहुलायत्रशमीदक्षिणेन
तत्रपयः नरपंचकसंयुक्तयासप्तत्याहिर्नरार्धेच ८५ मरुदेशेयच्चिन्हंनजांगलेतैर्जलंविनिर्देश्यं जंबूवेतसपूर्वेये
पुरुषास्तेमरौद्विगुणाः ८६ जंबूस्त्रिवृतामूर्वाशिशुमारीसारिवाशिवाश्यामा वीरुधयोवाराहीज्योतिष्मतीगरु
डवेगा ८७ सूकरीकमाषपर्णीव्याघ्रपदाश्चेतियद्यहेर्निलये वल्मीकादुत्तरतस्त्रिभिःकरैस्त्रिपुरुषेतोयं ८८
एतदनूपेवाच्यंजांगलभूमौतुपंचाभिःपुरुषैः एतैरेवनिमित्तैर्मरुदेशेसप्तभिःकथयेत् ८९

तें त्याच चिन्हांनीं दुप्पट सां
गावें ८६ जांबूळ, निशोत्तर, मूर्वा, शिशुमारी, पांढरी उपळसरी, शेरणी, पिंपळी, वाराही (श्वेत भुयकोहळी), मालकांगोणी, गरुडवेगा, खरसांबळी, रान
उडीद, व्याघ्रपदा (वेहकळी) ह्या औषधि सापाच्या वारुळावर असतील तर त्याचे उत्तरेस तीन हातांपुढें तीन पुरुष खणलें असतां उदक आहे अ
सें सांगावें ८७ ८८ हीं पूर्वोक्त लक्षणें अनूप (पाणथळ, बहूदक) देशांत सांगावीं. स्वल्पोदक देशीं तर याच लक्षणांनीं पांच पुरुष सांगावें.
याच लक्षणांनीं मरुदेश (निरुदक देश) यांत सात पुरुषांनीं उदक सांगावें. ८९

जेथें एकाच रंगाची जमीन तृण, वृक्ष, वल्मीक, गुल्म (झुडुप) यांणीं रहित; अशी असून तिच्या मध्येंच दुसऱ्या रंगाचे मातीचा भाग असेल तर तेथें उदक आहे असें सांगावें १० जेथें आर्द्र, निम्न (उतरती), वालुकायुक्त, सशब्द, अशीभूमी असेल तेथें साडे पांच पुरुषांखाली अथवा पांच पुरुषांखाली उदक आहे ११ तेलकट वृक्षाच्या दक्षिणेस चार पुरुषांखालीं बहुत उदक आहे असें सांगावें. जेथें बहुत वृक्ष असतील त्यांतून एक वृक्ष अन्य वृक्षासारखा असेल तर त्या वृक्षाचे दक्षिणेस चार पुरुषांखालीं उदक आहे १२ जेथें पाय मारिला असतां जमीन

एकनिभायत्रमहीतृणतरुवल्मीकगुल्मपरिहीना तस्यांयत्रविकारोभवतिधरित्र्यांजलंतत्र १० यत्रस्निग्धानिम्नासवालुकासानुनादिनीवास्यात् तत्रार्धपंचमैर्वारिमानवैःपंचभिर्यदिवा ११ स्निग्धतरूणांयाम्येनरैश्चतुर्भिर्जलंप्रभूतंच तरुगहनेपिहिविकृतोयस्तस्मात्तद्वदेववदेत् १२ नमतेयत्रधरित्रीसार्धेपुरुषेतु जांगलानूपे कीटावायत्रविनालयेनबह्वोंबुतत्रापि १३ उष्णाशीताचमहीशीतोष्णांभस्त्रिभिर्नरैःसार्धैः इन्द्रधनुर्मत्स्योवावल्मीकोवाचतुर्हस्तात् १४ वल्मीकानांपंक्त्यांयद्येकोभ्युच्छ्रितःशिरातदधः शुष्यतिन रोहतेवासस्यंयस्यांचतत्रांभः १५ न्यग्रोधपलाशोदुंबरैःसमेतैस्त्रिभिर्जलंतदधः वटपिप्पलसमवायेतद्वद्वाच्यंशिरांचोदक् १६

खालीं जात्ये अशा जंगली किंवा पाणथळ जाग्यांत दीड पुरुषांखालीं उदक आहे. गृहावांचून कीट (कृमि, मुंग्या इ०) बहुत असतील तेथेंही दीड पुरुषांखालीं उदक आहे. १३ सर्व उष्ण भूमि असून त्यांत जेथें शीत भूमि असेल; अथवा सर्व शीत असून जेथें उष्णभूमि असेल, तेथें साडेतीन पुरुषांखालीं उदक आहे. अथवा जेथें (सूर्यकिरणांच्या योगानें) इन्द्र धनुष्य दिसेल; किंवा मत्स्याकार दिसेल, अथवा वारूळ दिसेल तेथें जंगली व पाणथळ जाग्यांत ४ हातांपुढें पाणी आहे १४ वारुळांची ओळ असून त्यांत एक उंच असेल

तर त्याचे खालीं चार हातांवर उदक आहे. जेथें धान्य शुष्क होतें; अथवा रुजत नाहीं तेथें चार हातांवर उदक आहे ९५ वड, पळस व उंबर हें तीन एकत्र असतील तेथें खालीं उदक आहे. वड व पिंपळ हें एकत्र असतील तेथें हीं उत्तरेकडे चार हातांखालीं उदक आहे. ९६ ग्रामाच्या किंवा नगराच्या आग्नेयकोणीं कूप (जलाशय) असेल तर तो नित्य भय व मनुष्यांस दाह, बहुतकरून करितो ९७ नैर्ऋतकोणीं असेल तर बालक्षय करितो, वायव्यकोणीं असेल तर स्त्रियांस भय करितो. हें दिक्त्रय (तीनदिशा) सोडून अन्यदिशांस कूप शुभसूचक होत. ९८ सारस्वतमुनीनें जें दगार्गल

आग्नेयेयदिकोणेग्रामस्यपुरस्यवाभवतिकूपः नित्यंसकरोतिभयंदाहंचसमानुषंप्रायः ९७ नैर्ऋतकोणे
बालक्षयंचवनिताभयंचवायव्ये दिक्त्रयमेतत्त्यक्त्वाशेषाःशुभावहाःकूपाः ९८ सारस्वतेनमुनिनादगा-
र्गलंयत्कृतंतदवलोक्य आर्याभिःकृतमेतद्वृत्तैरपिमानवंवक्ष्ये ९९ स्निग्धायतःपादपगुल्मवल्ल्योनिश्छिद्रप
त्राश्चततःशिरास्ति पद्मक्षुरोशीरकुलाःसगुण्ड्राःकाशाःकुशावानलिकानलोवा १०० खर्जूरजंब्वर्जुनवेतसाः
स्युःक्षीरान्वितावाद्रुमगुल्मवल्ल्यः छत्रेभनागाःशतपत्रनीपाःस्युर्नक्तमालाश्चससिंदुवाराः १०१ बिभीत
कोवामदयंतिकावायत्रास्तितस्मिन्पुरुषत्रयेंभः स्यात्पर्वतस्योपरिपर्वतोन्यस्तत्रापिमूलेपुरुषत्रयेंभः १०२

केलें तें पाहून हें मी आर्याछंदानें केलें. आतां मानवदगार्गल, वृत्तांनीं (श्लोकछंदानें) सांगतों ९९ ज्या स्थळीं वृक्ष, गुल्म, वल्ली ह्या स्निग्ध (स्नेहवंत) असतील तेथें व छिद्ररहित पत्रांचे वृक्ष असतील तेथें तीनपुरुषांखालीं जलशिरा आहे असें सांगावें. रक्तकमलिनी, गोखरू, वाळा, थोरडोर्ली, नागरमोथा, कसाडा किंवा कुश, दर्भजाती, सुगंधोषधि वि० किंवा गुरुछद, देवनळ १०० खर्जूर, जांबूळ, अर्जुन, वेत, दुधासारख्या चिकाचे वृक्ष, गुल्म, (एकमूल शाखासमूह) व वल्ली, आळंबें, कांसाळू, नागकेशर, कदंब, कमळ, करंज, काळीनिगूड १०१ बेहडा, मोगरी, हे वृक्ष ज्यास्थळीं असतील त्यास्थळीं तीन पुरुषांखालीं उदक आहे असें सांगावें. जेथें पर्वतावर दुसरा पर्वत असेल तेथें पर्वतमूळीं तीन पुरुषांखालीं उदक

जीभूमि, मुंज, काश, कुश या ३ प्रकारच्या तृणांपैकीं कोणत्यानेंही युक्त; नीलवर्ण, बारीक दगडांनीं युक्त, अथवा काळी, किंवा तांबडी अशा भूमीचा ठाईं बहुत व सुरस उदक असतें १०२ शर्करा (रेतीसारखी जाड्याकणांची व खड्यांची माती) युक्त व ताम्रभूमी कषाय (कडु) उदक करित्ये. कपिल (पिंगट) वर्ण भूमी क्षार उदक करित्ये. थोड्याशा पांढऱ्या भूमीचाठाईं लवण (क्षार) उदक होतें. नीलवर्ण भूमीचा ठाईं मिष्ट उदक होतें. १०४ साया, राळेचा वृक्ष, अर्जुन, बिल्व, सायला, शिवण, निंब, खैर, शिसवा, व सच्छिद्रपानें रूक्ष असें वृक्ष, गुल्म, वल्ली ह्या जेथें असतील तेथून दूर उदक आ

यामौंजकैःकाशकुशैश्चयुक्तानीलाचमृद्यत्रसशर्कराच तस्यांप्रभूतंसुरसंचतोयंकृष्णाथवायत्रचरक्तमृद्वा १०२
सशर्करातान्नमहीकषायंक्षारंधरित्रीकपिलाकरोति आपांडुरायांलवणंप्रदिष्टंमिष्टंपयोनीलवसुंधरायां १०४
शाकाश्वकर्णार्जुनबिल्वसर्जाःश्रीपर्ण्यरिष्टाधवशिंशपाश्च छिद्रैश्चपर्णैर्द्रुमगुल्मवल्त्योरूक्षाश्चदूरेंबुनिवेदयंति
१०५ सूर्याग्निभस्मोष्ट्रखरानुवर्णायानिर्जलासावसुधाप्रदिष्टा रक्तांकुराःक्षीरयुताःकरीरारक्ताधराचेज्जलमश्मनोधः १०६ वैडूर्यमुद्गांबुदमेचकाभापाकोन्मुखोदुंबरसन्निभावा भृंगांजनाभाकपिलाथवायाज्ञेयाशिलाभूरिसमीपतोया १०७ पारावतक्षौद्रघृतोपमावाक्षौमस्यवस्त्रस्यचतुल्यवर्णा यासोमवल्क्याश्चसमानरूपासाप्याशुतोयंकुरुतेक्षयंच १०८

हे असें सांगतात. १०५ सूर्य, अग्नि, भस्म, उंट, गर्दभ, यांच्यासारखा वर्ण ज्या भूमीचा आहे ती निर्जल सांगितली. जेथें करीर (कारवी किंवा बांबू) वृक्ष, रक्तपल्लव व क्षीर यांणीं युक्त असतील व रक्तभूमि जर असेल तर तेथें पाषाणाखालीं उदक आहे असें सांगावें. १०६ वैडूर्यमणि (लसण्या पांढरा भूरकटरंगाचा) मूग, मेघ, यांसारखी व कृष्णवर्ण किंवा पिकलेल्या उंबरफळासारखी अथवा भ्रमर, कज्जल यांसारखी अथवा कपिलवर्ण (भुरकट) जी शिळा (पाषाण) तिचे जवळ उदक आहे असें समजावें १०७ पारवापक्षी, मध, घृत यांसारखी अथवा रेशमी वस्त्रासारखी किंवा सो

मयक्षीसारखी जी शिला तीही अक्षय शीघ्र उदक करीत्ये. १०८ तांबडे नानाप्रकारचे बिंदूनीं युक्त, ईषत्पांडुरवर्ण, भस्म, उंट, गर्दभ, यांच्यासारखी भ्रमरासारखी. अंगुष्ठपुष्पिका (अंगठ्याएवढे पांढरे टिपके जीवर आहेत अशी) सूर्य व अग्नि यांसारख्या वर्णाची अशी जी शिला ती उदकरहित जाणावी १०९ चांदणे, स्फटिकमणि, मौक्तिक, सुवर्ण यांसारख्या; इन्द्रनीलमणी, हिंगुळ, कज्जल यांसारख्या; सूर्योदयाचे किरण, हरिताल, यांसारख्या ज्या शिला त्या सर्व शोभन (जलयुक्त) असें जाणावें असें मुनीनीं सांगितलें ११० ह्या पूर्वोक्त शिला अभेद्य (फोडूं नयेत) कारण, कल्याणकारक व य

ताम्रैः समेता पृषतैर्विचित्रैरापांडुभस्मोष्ट्रखरानुरूपा भृंगोपमांगुष्ठिकपुष्पिका वा सूर्याग्निवर्णा च शिला वितोया
१०९ चन्द्रातपस्फटिकमौक्तिकहेमरूपा याश्चेन्द्रनीलमणिहिंगुलकांजनाभाः सूर्योदयांशुहरितालनिभाश्च
याः स्युस्ताः शोभना मुनिवचोऽत्र च वृत्तिमेतत् ११० एताह्यभेद्याश्च शिलाः शिवाश्च यक्षैश्च नागैश्च सदाभिजुष्टाः
येषां च राष्ट्रेषु भवन्ति राज्ञां तेषामवृष्टिर्न भवेत्कदाचित् १११ भेदं यदा नैति शिला तदानीं पालाशकाष्ठैः सह तिंदुकानां प्रज्वालयित्वानलमग्निवर्णा सुधांबुसिक्ता प्रविदारमेति ११२ तोयं शृतं मोक्षकभस्मना वा यत्सप्तकृत्वः परिषेचनं तत् कार्यं शरक्षारयुतं शिलायाः प्रस्फोटनं वह्निवितापितायाः ११३ तक्रकांजिकसुराः सकुलत्था योजिता
निबदराणि च तस्मिन् सप्तरात्रमुषितान्यभितप्तां दारयन्ति हि शिलां परिषेकैः ११४

क्ष नाग यांणीं सर्वकाळ सेवित (आश्रयित) होत. अशा शिला ज्या राज्यांच्या राज्यांत असतील तेथें कधींही अवर्षण होणार नाहीं. (गरज असल्यास शिला फोडण्याचा उपाय) १११ शिला फुटत नाहीं तर तत्काल टेंभुर्णीचीं वपळसाचीं काष्ठें यांहीं करून अग्नि पेटवून तीशिला लाल करावी. आणि चुन्याच्या पाण्यानें भिजवावी ह्मणजे फुटत्ये ११२ मोक्षक (मरुबक, मोरवा) वृक्षाच्या भस्मांत तापविलेलें उदक शार (शरनामक तृणादि०) तृणाच्या भस्मानें युक्त करून तापविलेल्या शिलेचें सातवेळ सिंचन पुनः पुनः तापवून करावें ह्मणजे ती शिला फुटत्ये ११३ ताक, पेज, मद्य, कुळीद हे एकत्र करून त्याम-

ध्यें बोरें टाकावीं आणि सातरात्रीं ठेवावी. त्याणें तापविलेली शिळा भिजवावी ह्मणजे फुटते. ११४ लिंबाचीं पानें व साल, तिळांचें नाल (ति-
ळकर), आघाडा, टेंभुरणी, गुळवेल, यांचें भस्म गोमूत्रानें युक्तकरून त्याणें तापविलेला पाषाण (दगड) सहावेळ पुनःपुनः तापवून सिंचन
केला ह्मणजे फुटतो ११५ रुईचें दुध (चीक) मेंढ्याच्या शिंगाची राखकरून तिणें युक्त करावें व पारवा, उंदीर यांच्या विष्ठेनें युक्त करून त्याचा ले-
प तैलमर्दितशस्त्रास करावा नंतर पाणी द्यावें नंतर घांसून तीक्ष्ण करावा ह्मणजे तो खड्ग दगडावर मारला तरी मोडत नाहीं. ११६ केळीचा क्षार

नैंबंपत्रंत्वक्चनालंतिलानांसापामार्गंतिंदुकंस्याद्गुडूची गोमूत्रेणस्नावितःक्षारएषांषट्कृत्वोतस्तापितोभि-
द्यतेश्मा ११५ आर्कंपयोहुडुविषाणमषीसमेतंपारावतालिशकृताचयुतःप्रलेपः टंकस्यतैलमथितस्यततो
स्यपानंपश्चाच्छितस्यनशिलासुभवेद्विघातः ११६ क्षारेकदल्यामथितेनयुक्तेदिनोषितेपायितमायसंयत्
सम्यक्छितंचाश्मनिनैतिभंगंनचान्यलोहेष्वपितस्यकौंठ्यं ११७ पालीप्रागपरायताम्बुसुचिरंधत्तेनयाम्योत्तरा
कल्लोलैरवदारमेतिमरुतासाप्रायशःप्रेरितैः तांचेदिच्छतिसारदारुभिरपांसंपातमावारयेत् पाषाणादिभिरे-
ववाप्रतिचयंक्षुण्णांद्विपाश्वादिभिः ११८ ककुभवटाम्रप्लक्षकदंबैःसनिचुलजंबूवेतसनीपैः कुरवकतालाशो-
कमधूकैर्बकुलविमिश्रैश्चावृततीरां ११९

(राख) ताकानें युक्त करून अहोरात्र ठेवून तें पाणी ज्या लोखंडास दिलें व उत्तम पा-
जवलें तें दगडावरही नाश पावत नाहीं व अन्य लोखंडावरही तें कुंठित होत नाहीं ११७ पूर्व पश्चिम पाली (वापी, विहीर) बहुत दिवस उदक धारण करिते
दक्षिण विहीर फार दिवस राहत नाहीं. कारण वायूनें प्रेरित जे तरंग त्यांहींकरून तिचें विदारण बहुधा होतें. अशा विहिरीतें जर चांगली करण्यास इच्छी-
ल तर जिकडे जलतरंग जात असतील तिकडे दृढकाष्ठांनीं किंवा दगडांनीं अथवा भाजलेल्या इटांनीं जलपतनस्थल बांधावें. प्रतिचयं (एकेक थरीं)
गज, अश्व, उष्ट्र, महिष, बैल यांहीं करून भूमीचें मर्दन करावें ह्मणजे तेणेंकरून बळकट घट्ट होतें ११८ ककुभ (अर्जुनसादडा) वड, आम्र, पाईर, कदंब

कडुनिंब, जांबूळ, वेत, कोन्हांटा, ताड, अशोक, मोहा, बकुल, यावृक्षांनीं विहिरीचें तीर आच्छादितकरावें (हे वृक्षलावावे) ११९ शिलांनी केला आहे उदकाच्यामार्गज्यास असें एकीकडे निर्वाहार्थद्वार करावें त्यावर मध्यें छिद्ररहित कपाटकरून मंतर तें मातीनें युक्त करावें १२० अंजन (कडुकी किंवा काळी कापशी) नागरमोथा, वाळा, शिरदोडकी किंवा मोठी घोंसाळी, यांचे चूर्ण व कतकफळ (निवळीचें बी) यांचा योगकरून विहिरीमध्यें टाकावा १२१ तेणेंकरून गढूळ, कडु, क्षार विरस, अशुभगंध असेंही उदक स्वच्छ, सुरस, सुगंधि, या गुणांनिं व अन्यहीं चांगल्यागुणांनीं युक्त होते १२२ हस्त, मघा, अनुराधा, पुष्य, धनिष्ठा, उत्तराभाद्रपदा, उत्तराषाढा, रोहिणी, शततारका, हानक्षत्रसमुदाय कूपांच्या (विहिरींच्या) आरंभास प्रशस्त होय १२३ वरुण (अपांपति) यास बलि देऊन वट व वेत यांची मेख करून तिची पुष्पें, गंध, धूप इत्यादिकांनीं पूजाकरून शिरा (झरा) स्थानीं प्रथमस्थापन करावी १२४ ज्येष्ठी पौर्णिमेस ज्येष्ठानक्षत्र जाऊन मेघोद्भव उदक प्रथमच अध्याय २२ यांत बळदेवादिकांचें मतपाहून मीं सांगितलें या अध्यायांत भूमिसंबंधिहि मुनिप्रसादानें उत्तम सांगितलें. इत्यध्यायश्चतुर्दशमः समाप्तः

द्वारंचनैर्वाहिकमेकदेशेकार्यंशिलासंचितवारिमार्गं कोशस्थितंनिर्विवरंकपाटंकृत्वाततःपांशुभिरावपेत्तम् १२०
अंजनमुस्तोशीरैःसराजकोशातकामलकचूर्णैः कतकफलसमायुक्तैर्योगैःकूपेप्रदातव्यः १२१ कलुषंकटुकं
लवणंविरसंसलिलंयदिवाशुभगंधिभवेत् तदनेनभवत्यमलंसुरसंसुसुगंधिगुणैरपरैश्चयुतं १२२ हस्तोमघा
नुराधापुष्यधनिष्ठोत्तराणिरोहिण्यः शतभिषगित्यारंभेकूपानांशस्यतेभगणः १२३ कृत्वावरुणस्यबलिंवट
वेतसकीलकंशिरास्थाने कुसुमैर्गंधैर्धूपैःसम्पूज्यनिधापयेत्प्रथमं १२४ मेघोद्भवंप्रथममेवमयाप्रदिष्टंज्येष्ठामतीत्यबलदेवमतादिदृष्ट्वा भौमंदगार्गलमिदंकथितंद्वितीयंसम्यग्वराहमिहिरेणमुनिप्रसादात् १२५ इतिश्रीहरिकृष्णविनिर्मितेबृहज्ज्योतिषार्णवेषष्ठेमिश्रस्कंधेउदकार्गलनिरूपणंनामचतुर्दशोऽध्यायःसमाप्तः १४

अथउदकार्गलाध्यायविषयानुक्रमणिका

यह पुस्तक निजाम शहर औरंगाबादमे श्रीगायत्रीमंदिर विद्याप्रकाश छापखानेमे पंडित हरिकृष्ण व्यंकटरामके पास मिलेगा किंमत ।-

॥ अथबृहज्ज्योतिषार्णवेमिश्रस्कन्धेकल्पनिरूपणाध्यायैकोनचत्वारिंशत्तमः ॥

प्रारभ्यते

श्रीगणेशायनमः वृषवाहनविघ्नेशौहंसवाहंसरस्वतीं स्वेष्टंश्रीवटुकंनत्वापितरंव्यंकटंततः १ श्रीगौतमकुलोत्पन्नोन्योतिर्विद्व्यंकटा
त्मजः हरिकृष्णःकरोत्यत्रकल्पसंग्रहमुत्तमं २ तत्रकल्पार्थः विधानेचक्रमेनीतौप्रलयेब्रह्मणोदिने कल्पशब्दप्रवृत्तिश्चविधा
नेचात्रगृह्यते ३ सुश्रुतेचिकित्सितस्थाने पूर्वेवयसिमध्येवामनुष्यस्यरसायनं प्रयुंजीतभिषक्प्राज्ञःस्निग्धशुद्धतनोःसदा ४
नाविशुद्धशरीरस्ययुक्तोरासायनोविधिः नभातिवाससिक्लिष्टेरंगयोगइवाहितः ५ शरीरस्योपघातायदोषजामानसास्तथा उप
दिष्टाःप्रदेशेषुतेषांवक्ष्यामिवारणं ६ यथानिवृत्तसंतापामोदंतेदिविदेवताः तथौषधीरिमाःप्राप्यमोदंतेभुविमानवाः ७ अ
श्रुसप्तपुरुषारसायनंनोपयुंजीरन् तद्यथा अनात्मवानलसोदरिद्रःप्रमादीव्यसनीपापकृद्भेषजापमानीचेति सप्तभिरेवका
रणैर्नसम्पद्यते अज्ञानादनारंभादस्थिरचित्तत्वाद्दारिद्र्यादनायत्तत्वादधर्मादौषधलाभाच्चेति ८ सुभाषितशारङ्गरं षड्त्रिंशद्व
र्षदेशीयःपुमान्कुर्याद्रसायनं पंचाशद्वार्षिकोवापिकृत्वातन्नावसीदति ९ योगरत्नमालायां सविकल्पधियांपुंसांयोगोमंत्रो
महौषधं नसिध्यतियथादर्शेमलिनेप्रतिरूपकं १० वाग्भटे उत्तरखण्डेएकोनचत्वारिंशोऽध्याये दीर्घमायुःस्मृतिंमेधामारोग्यं
तरुणंवयः प्रभावर्णस्वरौदार्यंदेहेंद्रियबलोदयं ११ वाक्सिद्धिंवृषतांकांतिमवाप्नोतिरसायनात् लाभोपायोहिसस्तानांरसादीनां
रसायनं १२ पूर्वेवयसिमध्येवातत्प्रयोज्यंजितात्मनः स्निग्धस्यस्नुतरक्तस्यविशुद्धस्यचसर्वशः १३ अविशुद्धशरीरेहियुक्तोरा
सायनोविधिः वाजीकरोवामलिनेवस्त्रेरंगइवाफलः १४ रसायनानांद्विविधंप्रयोगमृषयोविदुः कुटीप्रावेशिकंमुख्यंवातात
पिकमन्यथा १५ निवातेनिर्भयेधर्म्येप्राज्योपकरणेपुरे दिशीशान्यांशुभेदेशेत्रिगर्भांसूक्ष्मलोचनां १६ धूमातपरजोव्यालस्त्रीमू
र्खाद्यविलंघितां सज्जवैद्योपकरणांसुमृष्टांकारयेत्कुटीं १७ अथपुण्येऽह्निसम्पूज्यपूज्यांस्तांप्रविशेच्छुचिः तत्रसंशोधनैःशुद्धः
सुखीजातबलःपुनः १८ ब्रह्मचारीधृतीयुतःश्रद्दधानोजितेन्द्रियः दानशीलदयासत्यव्रतधर्मपरायणः १९ देवतानुस्मृतौयुक्तो
युक्तस्वप्नप्रजागरः प्रियौषधःपेशलवागारभेतरसायनं २० हरीतकीमामलकंसैंधवंनागरंवचां हरिद्रांपिप्पलींवेल्लंगुडंचोष्णां

बुनापिबेत् २१ स्निग्धस्विन्नोनरः पूर्वं तेनसाधुविरिच्यते ततः शुद्धशरीराय कृतसंसर्जनायच २२ त्रिरात्रं पंचरात्रं वा समाहं वा घृ
तान्वितं दद्याद्यावकमाशुद्धेः पुराणशकृतोऽथवा २३ इत्थं संस्कृतकोष्ठस्य रसायनमुपाहरेत् यस्य यद्यौगिकं पश्येत्सर्वमालोच्य सा
त्म्यवित् २४ पथ्यासहस्रं त्रिगुणधात्रीफलसमन्वितं पंचानां पंचमूलानां सार्धं पलशतद्वयं २५ जलेदशगुणे पक्त्वा दशभागास्थिते र
से आपोथ्य कृत्वा नस्थीनि विजयामलकानि च २६ निधाय तस्मिन्निर्यूहे योजयेत्कुडवांशिकां त्वगेला मुस्त रजनी पिप्पल्यगुरुचं
दनं २७ मंडूकपर्णी कनकशंखपुष्पी वचाप्लवं यष्ट्याह्वयं विडंगं च चूर्णितं तुलयाधिकां २८ सिता पलार्धभारं च पात्राणि त्रीणि सर्पिषः
द्वे च तैलात्पले सर्वं तद्दत्त्वा लेहतां गतं २९ अवतार्य हिमं युज्यात् द्विशः क्षौद्रशतैस्त्रिभिः ततः खजेन मथितं निदध्याद्घृतभाजने ३० पा
णिपरुध्याद्दाहारमेकं भात्रास्य सा स्मृता षष्टिकापयसा चात्र जीर्णे भोजनमिष्यते ३१ ब्रह्मणाभिहितं धन्यमिदं प्राश्यं रसायनं वैखा
नसा वालखिल्यास्तथैवान्ये तपोधनाः ३२ तं प्राश्य मल्कमजरापलितामयवर्जिताः मेधास्मृतिबलोपेता बभूवुरमितायुषः ३३ अ
भयामलकसहस्रं निरामयं पिप्पलीसहस्रयुतं तरुणपलाशक्षारद्रवीकृतं स्थापयेद्भांडे ३४ उपयुक्ते च क्षारे छायाशुष्कं विचूर्णितं योज्यं
पादांशेन सितायाश्चतुर्गुणाभ्यां मधुघृताभ्यां ३५ तद्धृतं कुंभं भूमौ निखाय षण्मासससंस्थमुद्धृत्य प्राग्हे प्राश्य यथानलं सुचिंताहारो
भवेत्सततं ३६ इत्युपयोज्याशेषं वर्षशतमनामयो जरारहितः जीवति बलपुष्टवपुः स्मृतिमेधाद्यान्वितो विशेषेण ३७ तरुणार्द्रपला
शस्य छिन्ने शिरसि तत्क्षितं अंतर्द्विहस्तगंभीरं पूर्यमामलकैर्नवैः ३८ आमूलं वेष्टितं दर्भैः पद्मिनीपंकलेपितं आदीप्य गोमयैर्वन्यै
र्निवाते स्वेदयेत्ततः ३९ स्विन्नानि तान्यामलकानि तृप्त्या खादेन्नरः क्षौद्रघृतान्वितानि क्षीरं शृतं चानुपिबेत्स कामं तेनैव वर्तेत च
मासमेकं ४० वर्ज्यानि वर्ज्यानि च तत्र यत्नात्स्पृशेच्च शीतांबुनपाणिनापि एकादशाहे स्य ततो व्यतीते पतंति केशा दशना नखाश्च
४१ अथाल्पकैरेव दिनैः सुवीर्यः स्त्रीषु क्षयः कुंजरतुल्यवीर्यः विशिष्टमेधाबलपुष्टिसत्वो भवत्यसौ वर्षसहस्रजीवी ४२ दशमू
लबलामुस्तजीवकर्षभकोत्पलं पर्ण्योपिप्पलीशृंगी पथ्याता मलकी त्रुटिः ४३ जीवंती जोंगकं द्राक्षा चंदनं पौष्करं सटी पुन

र्नवाह्निकाकोली काकनासामृताह्वयं ४४ विदारीवृषमूलंच तदेकध्यंपलोन्मितं जलद्रोणेपचेत्तंच धात्रीफलशतानिच ४५ पाद
शेषंरसंतस्माद्धृस्थीन्यामलकानिच गृहीत्वाभर्जयेत्तैलघृताभ्यांद्वादशभिःपलैः ४६ मत्स्यंडिकातुलार्द्धेनपुनःतल्लेहवत्पचेत् स्ने
हार्धेनमधुनःसिद्धेनुगाक्षीर्याश्चतुःपलं ४७ पिप्पल्याद्विपलंदद्याच्चातुर्जातंकणार्द्धकं अतोवल्लेहयेन्मात्रांकुटीस्थःपथ्यभोजनः ४८
इत्येषच्यवनप्राशोऽयंप्राश्यचच्यवनोमुनिः जराजर्जरितोप्यासीन्नारीनयननंदनः ४९ कासंश्वासंज्वरंशोषंतद्रोगंवातशोणितं
मुक्तंमूत्राश्रयान्दोषांश्चैवर्यंचव्यपोहति ५० बालवृद्धक्षतक्षीणकृशानामंगवर्धनं मेधास्मृतिकरंधन्यंजरामृत्युविनाशनं ५१
मेधांस्मृतिंकांतिमनामयत्वमायुःप्रकर्षंपवनानुलोम्यं स्त्रीषुप्रहर्षंबलमिन्द्रियाणामग्नेश्चकुर्याद्विधिनोपयुक्तः ५२ मधुके
नतवक्षीर्य्यापिप्पल्यासिन्धुजन्मना पृथग्लोहैःसुवर्णेनवचयामधुसर्पिषा ५३ सितयावासमायुक्तापरंवृष्यारसायनं त्रिफ
लासर्वरोगघ्नीमेधायुःस्मृतिबुद्धिदाः ५४ मण्डूकपर्ण्याःस्वरसंयथाग्निक्षीरेणयष्टीमधुकस्यचूर्णंरसंगुडूच्यासहमूलपुष्पाःक
ल्कंप्रयुंजीतचशंखपुष्प्याः ५५ स्मृतिप्रदान्यामयनाशनानिबलाग्निवर्णस्वरवर्धनानि मेध्यानिचैतानिरसायनानिमेध्याविशे
षेणचशंखपुष्पी ५६ नलदंकटुरोहिणीपयस्यामधुकंचंदनसारिवोग्रगन्धाः त्रिफलाकटुकत्रयंहरिद्रेपद्मकंलवणंचतैःसुपिष्टैः
५७ त्रिगुणेनरसेनशंखपुष्प्याःसपयस्कंघृतनल्वणंविपक्वं उपयुज्यभवेज्जडोपिवाग्मीश्रुतिधारीप्रतिभानवातरोगः ५८
पाद्मैर्मृणालबिसकेसरपत्रबीजैःसिद्धंसहेमशकलंपयसाचसर्पिः पद्मारविन्दमितितत्कथितंपृथिव्यांसद्वस्तपोरूपबलमति
मेर्निषेव्यं ५९ पद्मालकन्ददलकेसरवाह्निपक्वनीलोत्पलस्यतदपिप्रथितंद्वितीयं सर्पिश्चतुष्कुवलयंसहिरण्यपत्रंगव्यंगवामपिभ
वेत्किमुतंनराणां ६० ब्राह्मीवचासैन्धवशंखपुष्पीमत्स्याक्षकब्रह्मसुवर्चलेद्धः वैदेहिकाचत्रियवाःपृथक्स्युर्यवौसुवर्णस्यतिल
लोविषस्य ६१ सर्पिषश्चपलमेकतद्योजयेत्परिणतेचघृताद्यं भोजनंसमधुवत्सरमेकंशीलयन्नधिकधीस्मृतिमेधः ६२ अतिक्रां
तजराव्याधितंद्रालस्यश्रमक्लमः जीवत्यब्दशतंपूर्णश्रीतेजःकांतिदीप्तिमान् ६३ विशेषतःकुष्ठकिलासगुल्मविषज्वरोन्मादगरोद

राणि अथर्वमन्त्रादिकृताश्च कृत्याः शाम्यंत्यनेनातिबलाश्च वाताः ६४ शरन्मुखेनागबलांपुष्ययोगेसमुद्धरेत् अक्षमात्रं
ततोमूलाच्चूर्णितात्पयसापिबेत् ६५ लिह्यान्मधुघृताभ्यांवाक्षीरेणप्राप्तमन्नभुक् एवंवर्षप्रयोगेणजीवेद्वर्षशतंबली ६६ फलोन्मु
खोगोक्षुरकःसमूलश्छायाविशुष्कः सुविचूर्णितश्च सुभावितःस्वेनरसेनतस्मान्मात्रांपरांप्रासृतिकांपिबेद्यः ६७ क्षीरेणतेनैवचशा
लिमश्नञ्जीर्णेभवेत्ताद्वितुल्योपयोगात् शक्तःसुरूपःसुभगःशतायुः कामीककुञ्जानिवगोकुलस्थः ६८ वाराहीकन्दमांसंतुक्षीरे
णक्षीरपःपिबेत् मासंचतस्त्रोमासंचक्षीरान्नोहिजरांजयेत् ६९ तत्कन्दश्लक्ष्णचूर्णंवास्वरसेनसुभावितं घृतक्षौद्रयुतंलिह्यात्तत्
कंवाघृतंपिबेत् ७० तद्वद्विदार्यतिबलाबलामधुकवायसीः श्रीवन्तीश्वयसीसुराःपथ्याधात्रीस्थिरामृता ७१ मण्डूकीशङ्खकुसुमावा
जिगन्धाशतावरीः उपयुञ्जीतमेधायुर्वयःस्थैर्यबलप्रदाः ७२ यथास्वंत्रिवृकः पुष्पैर्द्विपैःपीतसितासितैः यथोत्तरंचगुणकृद्वि:
धिनाचरसायन ७३ छायाशुष्कंततोमूलंमासंचूर्णीकृतंलिहन् सर्पिषामधुसर्पिर्भ्यांपिबन्वापयसायतिः ७४ अम्भसावाहिता
न्नाशीशतंजीवतिनीरुजः मेधावीबलवान्कान्तोवपुष्मान्दीप्तपावकः ७५ तैलेनलीढोमासेनवालान्हन्तिसुदारुणान् मूत्रेणाचि
त्रकुष्ठानिपीतस्तक्रेणपाण्डुजान् ७६ भल्लातकानिपुष्टानिधान्यराशौनिधापयेत् ग्रीष्मेसंगृह्य हेमंतेस्वादुस्निग्धहिमैर्वपुः ७
७ संस्कृत्यतान्यष्टगुणेसलिलेष्टौविपाचयेत् [illegible]गुणंकार्यंसक्षीरंशीतलंपिबेत् ७८ वर्धयेत्प्रत्यहंचानुतत्रैकैकमरुष्क
रं समरात्रंत्रयंयावत्त्रीणित्रीणिततःपरं ७९ आत्रिंशतस्तानिह्रासयेद्वृद्धिवत्ततः सहस्रमुपयुंजीतसमाहैरितिसमाप्तिः ८०
यन्त्रितात्माघृतक्षीरशालिषष्टिकभोजनः तद्द्विगुणितंकालंप्रयोगान्तेपिबाचरेत् ८१ आयुष्यंलभतेवृद्धिंवह्नेर्दीप्तिंविशेष
तः प्रमेहकृमिकुष्ठार्शोमेदोदोषविवर्जितः ८२ पिवस्नेहकानरुजैः पूर्णंभल्लातकैर्विजर्जरितैः भूमिखातकुम्भःप्रतिष्ठितंकृष्णमृ
त्लिप्तां ८३ परिवार्यतंसमंतात्पचेत्ततोगोमयाग्निनामृदुना तस्यरसोयःस्रवतेगृह्णीयात्तंदिनेऽन्यस्मिन् ८४ अमुमुपयुज्यस्व
रसंमध्वष्टभागिकंमधुसर्पिः पूर्वविधियन्त्रितात्माप्राप्नोतिगुणान्सतानेवा ८५ पुष्टानिपाकेनपरिस्रुतानिभल्लातकान्याढकसं

मितानि घृष्टेष्टिका चूर्णकर्णैर्जलेनप्रक्षाल्यसंशोध्यचमारुतेन ८६ जर्जराणिविपचेज्जलकुंभेपादशेषघृतगालितशीतं तद्व
स पुनरपिश्रपयेत्क्षीरकुंभसहितंचरणस्थे ८७ सर्पिः पक्वंतन्नतुल्यप्रमाणंयुज्यात्स्वच्छशर्करायारजोभिः एकीभूतंतत्स्वजक्षो
भणेनस्थाप्यंधान्येसप्तरात्रंसुगुप्तं ८८ तममृतरसपाकंयः प्रगेप्राशमश्नन्ननुपिबतिपयश्चच्छवारिदुग्धरसंवा स्मृतिमतिबलमे-
धासत्वसारैरुपेतः कनकनिचयगौरः सोऽश्नुतेदीर्घमायुः ८९ द्रोणेंऽभसिव्रणकृतांत्रिशताद्विपक्वात्क्वाथाढकेपलसमोस्तिलतै
लपात्रं तिक्ताविषाद्वपवरागिरिजन्मताक्ष्यैः सिद्धंपरंनिखिलकुष्ठविनाशनाय ९० सह्यामलकशुक्तिभिर्दधिसरेणतैलेनवागुडेनप
यसाघृतेनयवसक्तुभिर्वासह तिलेनसहमाक्षिकेणपललेनसूपेनवावपुष्करंमरुष्करंपरममेध्यमायुष्करं ९१ भल्लातकानिती
क्ष्णानिपाकेचाग्निसमानिवा भवंत्यमृतकल्पानिकल्पितानियथाविधि रूक्षकफजोनसरोगोस्तिनाविबंधोस्तिकश्चन पंचभल्ला
तकंहन्याच्छीघ्रमिवबलप्रदं ९३ वातातपविधानेपिविशेषेणविवर्जयेत् कुलत्थदधिशुक्तानितैलाभ्यंगाग्निसेवनं ९४
वृक्षास्तुवरकानामपश्चिमार्णवतीरजा वीचितरंगविक्षोभमारुतोद्धूतपल्लवाः ९५ तेभ्यः फलान्याददीतसुपक्वान्यंबुदागमे
यत्नः फलेभ्यस्ततोदायमज्जांशोषयित्वाविचूर्णयेत् ९६ तिलवत्पीडयेद्द्रोण्यांक्वाथयेद्वाकुसुंभवत् तत्तैलंसजलंभूयः पचेत्तासलिलक्ष
यात् ९७ स्रावितंपंकराशौचपक्षमात्रंनिधापयेत् स्निग्धः स्विन्नोहृतमलः पक्षादुद्धृत्यतत्ततः ९८ चतुर्थभक्तांतरितंप्रातः
पाणितलंपिबेत् मंत्रेणानेनपूतस्यतैलस्यदिवसेशुभे ९९ मज्जसारमहावीर्यसर्वधातून्विशोधय शंखचक्रगदापाणिस्त्वामा-
ज्ञापयतेच्युतः १०० तेनास्योर्ध्वमधस्ताच्चदोषोयात्यसकृत्ततः सायमस्नेहलवणांयवागूंशीतलांपिबेत् १०१ पंचाहानिपिबे
त्तैलमित्यवर्ज्यानिवर्जयेत् पक्षंमुद्गरसान्नाशीसर्वकुष्ठैर्विमुच्यते १०२ तदेवखदिरक्वाथेत्रिगुणेसाधुसाधितं निहितंपूर्ववत्पक्षं
पिबेन्मासंसुयंत्रितः तेनाभ्यक्तशरीरश्चकुर्वन्नाहारमीरितं अनेनाश्वप्रयोगेणसाधयेत्कुष्ठिनंनरं १०४ सर्पिर्मधुयुतंपीतंतद्
खदिराह्विना पक्षंमासरसाहारंकरोतिद्विशतायुषं १०५ तदेवनस्यैस्तंचाशाद्दिवसानुपयोजितं वपुष्मंतंश्रुतिधरंकरोतित्रिश

तामुषां १०६ पंचाष्टौ सप्त दश वा पिप्पलीर्मधुसर्पिषा रसायनगुणान्वेषी समामेकां प्रयोजयेत् १०७ तिस्रस्तिस्रस्तु पूर्वाह्णे भुक्त्वाग्रे भो-
जनस्य तु पिप्पल्यः किंशुकक्षारभाविता घृतभर्जिताः १०८ प्रयोज्या मधुसंमिश्रा रसायनगुणैषिणा क्रमवृद्ध्या दशाहानि दशपैप्पलि-
कं दिनं १०९ वर्धयेत्पयसा सार्द्धं तथैवापनयेत्पुनः जीर्णे जीर्णे च भुंजीत षष्टिकं क्षीरसर्पिषा ११० पिप्पलीनां सहस्रस्य प्रयोगोयं रसा-
यनं पिष्टास्ता बलिभिः पेयाः शृता मध्यबलैर्नरैः १११ शृतशीता हीनबलैर्वीक्ष्य दोषामयान्प्रति तद्वच्च गुडेन हि सहस्रं प्रयोज-
येत् ११२ आभिः प्रयोगैः पिप्पल्यः कासश्वासगलग्रहान् यक्ष्ममेहग्रहण्यर्शःपांडुत्वविषमज्वरान् ११३ घ्नंति शोफं वमिं हिध्मां प्ली-
हानं वातशोणितं बिल्वार्धमात्रेण पिप्पलीनां च पात्रं प्रक्षिपेद्यसोऽभिसार्य प्रातः पिबेत्तत्सलिलांजलिभ्यां वर्षं पथ्याशनपानचे-
ष्टः ११४ शुंठीविडंगत्रिफलागुडूचीयष्टीहरिद्रातिबलाबलाश्च मुस्तासुराह्वागुरुचित्रकाश्च सौगंधिकं पंकजमुत्पलानि ११५
धवाश्वकर्णाशनबालपत्रसारास्तथा पिप्पलिवत्प्रयोज्य लेहोपलिप्तान्यथवापि जीवेत्समाः शतं व्याधिजराविमुक्तः ११६ क्षीराज
लिप्यांश्च रसायनानि पुंसां त्वमून्यायसलेपनानि कुर्वंति पूर्वोक्तगुणप्रकर्षमायुःप्रकर्षं द्विगुणं ततश्च ११७ अशनखदिरयूषैर्भा-
विता सोमराजी मधुघृतगदपथ्यालोहचूर्णैरुपेता शरदमुपयुजानः पारिणामान्विकारांस्त्यजति हितमिताशी नहसाहारजातान्
११८ तीव्रेण कुष्ठेन परीतमूर्तिर्यः सोमराजीं नियमेन खादेत् संवत्सरं कृष्णतिलद्वितीयां स सोमराजीं वपुषातिशेते ११९ ये सोम
राज्या वितुषीकृताया[ः] चूर्णैः प्रपानादयसः प्रजातान् कृष्णसारंगमुखान्निहंति नानुपिबंति पाने १२० कुष्ठिनः शीर्यमाणां
गास्ते जातांगुलिनासिकाः भांति वृक्षा इव पुनः प्ररूढनवपल्लवाः १२१ शीतवाताहिमस्पर्शलक्ष्णो निस्त्वदुःप्रभकुटिरुक्ष्यधि-
तास्थनां भेषजस्य पवनोपहतानां वश्यते विधिरतोऽमृतमुतस्य १२२ राहोरमृतचौर्येण लूनाद्ये पतितागलान् अमृतस्य कणा
भूमौ ते रसोनत्वमागताः १२३ द्विजानाश्नंति तमतो दैत्यदेहसमुद्भवं साक्षादमृतसंभूतेर्ग्रामणीः स रसायनं १२४ शीलये
लशुनं शीते वसन्तेपि कफोल्बणः घनोदयेपि वातार्तः सदा वा वायुरोगिणः १२५ स्निग्धशुद्धतनुः शीलमधुरोपस्कृताशयः

तद्गुतंसावतंसाम्यांचर्चितानुचराजिरः १२६ तस्यकन्दान्वसन्तांते हिमवत्सकदेशजान् अपनीतत्वचोरात्रौतोमयेन्मदिरादिभिः
१२७ तत्कल्कस्वरसंप्राप्तःशुचिवस्त्रावपीडितं मदिरायाःसुरूढाद्याश्चिभागेनसमन्वितं १२८ मद्यस्यान्यस्यतैलस्यमस्तुनःकां
जिकस्यवा तत्कालएववायुक्तंयुक्तमालोच्यमात्रया १२९ क्षीरसर्पिर्वसामज्जाधन्वमांसरसैः पृथक् क्वाथेनवापथ्याव्याधिरसंकेव
लमेववा १३० पिबेद्धष्णद्गुणमात्रमाकंठनाडीविशुद्धये मतंतस्येदनंवानुवेरनीयाप्रशस्यते १३१ शीतांबुमेकःसहसावामिमूर्छाप
यामुखे शेषंपिबेत्क्रमोपायेस्थिरतांगतओजसि १३२ विदाहपरिहारायपरशीतानुलेपनं धारयेत्सांबुकर्णिकामुक्ताकर्पूरमालि
काः १३३ कुडवोस्यपरामात्रातदर्धकेवलस्यतु पलंपिष्टस्यतन्मज्जःसमक्तंमाक्षालयेत् १३४ जीर्णशाल्योदनंजीर्णेशंख
कुन्देन्दुपांडरं भुंजीतपूर्षैःपयसारसैर्वाधन्वचारिणां१३५मधमेकंपिबेत्तन्नतृट्विबन्धेतजलान्वितं अमचपस्त्वारनालफलांबुप
रिसिक्थकं १३६ तत्कल्कवासमघृतंघृतपात्रेरवजाहतं स्थितंदशाहादश्नीयात्तद्द्वावसयासमम् १३७ विकंचुकमाज्यरसोन
गर्भान्समूल्यमांसान्विविधोपदंशान् विमर्दकान्वाघृतमुक्तपुक्तान्स्कामममाघाल्लघुतुच्छमश्नन् १३८ पित्तरक्तविनिर्मुक्ते
समस्तावरणावृतौ शुद्धेवाविघतेवायौनद्रव्यलघुनात्परं १३९ प्रियांबुगुडदुग्धस्यमांसमध्वाम्लविद्विषः अतितीक्षारजीर्ण
चरसोनोव्यापदेश्रव १४० पित्तकोपभयादंतेयुंज्यान्मृदुविरेचनं रसायनगुणानेवंपरिपूर्णान्समश्नुते १४१ ग्रीष्मेऽर्कतप्ताग
रयोजतुतुल्यंवमंतिपत् हेमादिषट्धातुरसेरीप्रोच्यतेतच्छिलाजतु १४२ सर्वदोषप्रशमनंसर्वदोषविनाशनं शिलाभ्योय
स्ययज्जातंधातोस्तत्तद्गुणान्वदेत् १४३ सर्वचातिक्ताकटुकनात्पुष्णाकटुपाकतः छेदनंचविशेषेणलोहंतत्रप्रशस्यते
१४४ गोमूत्रगंधि कृष्णांगुग्गुलुकाभसशर्करं १४५ स्निग्धमनम्लकषायंमृदुगुरुचाशिलाजतुश्रेष्ठं व्याधिव्याधितसा
त्म्यसमनुस्मरन्भावयेदयःपात्रे १४६ प्राक्केवलंजलधौतंशुष्कंक्वाथैस्ततोभाव्य समभागिरिजमष्टगुणितेनिक्वाथ्यंभाव
नौषधंतोये १४७ तस्मिन्निर्यूहेऽष्टांशेपूतोष्णेप्रक्षिपेद्गिरिजं तत्समरसतांयातंसंशुष्कंप्रक्षिपेद्रसेभूयः १४८ स्वैःस्वैरेवं

क्वाथेर्भाव्यंवारान्भवेत्सम १४९ अथस्निग्धस्यशुद्धस्यघृतंतिक्तकसाधितं अहंयुंजीतगिरिजमेकैकेनतथान्यहं १५०
फलत्रयस्ययूषेणपटोल्यामधुकस्यवा योगंयोग्यंततश्चास्यकालापेक्षंतुयोजयेत् १५१ शिलाजमेवंदेहस्यभवत्यत्युपका
रकं गुणान्समग्रान्कुरुतेसहसाव्यापदंनच १५२ एकत्रिसप्तसप्ताहं कर्षमर्धपलंपलं हीनमध्योत्तमोयोगः शिलाजस्यक्र
मान्मतः १५३ संस्कृतंसंस्कृतंदेहे प्रयुक्तंगिरिजाह्वयं युक्तंव्यस्तंसमस्तैर्वाताम्रायोरौप्यहेमभिः १५४ क्षीरेणालोडितंकु
र्याच्छीघ्रंरासायनंफलं १५५ व्यायामातपमारुतंचपाव्यवायविदाह्यादि उपयोगाद्वापिपरंसंह्यगुणंपरिवर्जयेत्कालं १५६
कुलत्थान्काचमाचीपकपोतांश्चसदात्यजेत् नसोऽस्तिरोगोभुविसाध्यरूपोजत्वश्मजंयंनहरेत्प्रसह्य तत्कालयोगैर्विधि
वत्प्रयुक्तंस्वस्थस्यचोर्जांविपुलांदधाति १५७ कुटीप्रवेशःक्षीणानांपरिच्छदवतांहितः अतोन्यथानुयेतेषांसूर्यमारुतिको
विधिः १५८ वातातपसहायोगावक्ष्यंतेऽतोविशेषतः सुखोपचारभ्रंशोऽपियेनदेहस्यबाधकाः १५९ शीतोदकंपयःक्षौद्र
घृतमेकैकशोद्विशः त्रिशःसमस्तमथवाप्राक्पीतंस्थापयेद्वयः १६० गुडेनमधुनाशुंठ्याकृष्णयालवणेनवा द्वेद्वेखाद
न्सदापथ्येजीवेद्वर्षशतंसुखी १६१ हरीतकींसर्पिषिसंप्रताप्यसमश्नतस्तांपिबतोघृतंच भवेच्चिरस्थायिबलंशरीरे
सकृत्कृतंसाधुपथ्याकृतेश १६२ धात्रीरसक्षौद्रसिताघृतानिहिताशनानांलिहतांनराणां प्रणाशमायांतिजराविकारा
ग्रंथाविशालाइवदुर्गृहीताः १६३ धात्रीकृमिघ्नाशनसारचूर्णंसतैलसर्पिर्मधुलोहरेणु निषेवमाणस्यभवेन्नरस्यतारुण्यलाव
ण्यमपिप्रनष्टं १६४ लोहरजोवेल्लभवंचसर्पिःक्षौद्रान्वितंस्थापितमब्दमात्रं समुद्गकेबीजकसारकृप्तेलिहन्वलीजीवतिकृष्ण
केशः १६५ विडंगभल्लातकनागराणियेऽश्नंतिसर्पिर्मधुसंयुतानि जरानदीरोगतरंगिणींतेलावण्ययुक्ताःपुरुषास्तरंति १६६
खदिराशनपूषभावितायास्त्रिफलायाघृतमाक्षिकप्लुतायाः नियमेननरानिषेवितारोयादिजीवंत्यजराःशकसमश्चित्रं १६७
बीजकस्वरसमंगुलीहार्पशर्करामधुघृतंत्रिफलांच शीलयत्सुपुरुषेषुजरत्वादागतापिविनिवर्ततएव १६८ पुनर्नवस्यार्धप

लं नवस्य पिष्टं पिबेद्यः पयसार्द्धमासं मासत्रयेण द्विगुणं समायाजीर्णोऽपि भूयः स पुनर्नवः स्यात् १६९ चूर्णं बृहत्यं कुमतोच
लानामुशीरपाठाशनसारिवाणां कल्कानुसार्याऽगुरुचन्दनानां इति पीतं नवमेव कल्पं १७० शतावरीकल्ककषायसिद्धं सघृतं स
पिरश्नन्ति सिताद्वितीयं ते जीविताध्वानमतिप्रपन्ना नविप्रकुर्वन्ति विकारचौराः १७१ पीताश्वगन्धा पयसार्द्धमासं घृतेन तैलेन
सुखांबुना वा कृशस्य पुष्टिं वपुषो विधत्ते बालस्य सस्यस्य यथांबुवृष्टिः १७२ दिने दिने कृष्णतिलप्रकुंचं समश्नतः शीतजलानुपानं
पोषः शरीरस्य भवत्यनल्पो दृढीभवंत्यामरणं च दन्ताः १७३ चूर्णं श्वदंष्ट्रामलकामृतानां लिहन्ससर्पिर्मधुना च युक्तं वृषः स्थिरः शां
तविकारदुःखः समाः शतं जीवति कृष्णकेशः १७४ सांधीतिलैरामलकानि कृष्णैरक्षाणि संक्षिप्य हरीतकीर्वा पेयं ... इत्येते मनुष्या
रम्यं परीणाममवाप्नुवन्ति १७५ शिलाजतु क्षौद्रविडंगसर्पिर्लोहाभयापारदताप्यभक्षः आपूर्यते दुर्बलदेहधातुस्त्रिपंचरात्रेण यथा
शशांकः १७६ ये मासमेकं स्वरसं पिबन्ति दिने दिने भृंगरजः समुत्थं क्षीराशिनस्ते बलवीर्ययुक्ताः समाः शतं जीवितमाप्नुवन्ति १७७
मासं वचामप्युपसेवमाना क्षीरेण तैलेन घृतेन वापि भवन्ति रक्षोभिरधृष्यरूपा मेधाविनो निर्मलपुष्टवाक्याः १७८ मण्डूकपर्णीमपि भ
क्षयन्तो मृष्टां घृते मासमनन्यभक्षाः जीवन्ति कालं विपुलं प्रगल्भास्तारुण्यलावण्यगुणोदयस्थाः १७९ लांगलीनि ... फलं पंच
शतां कृतान् मार्कवस्वरसे पिष्टा गुटिकानाशतं नयात् १८० छायाविशुष्का गुटिका ... पूर्वं समस्तामपि तां क्रमेण भजेद् ...
क्रमशश्च मण्डपेयाविलेपरसकोदनं च १८१ सर्पिःस्निग्धं मासमेकं जितात्मा मासादूर्ध्वं सर्वथा स्वैरवृत्तिः वर्ज्यं यत्नात्सर्वकालं त्वजी
र्णविबंधे योगमेवोपयुंज्यात् १८२ भवति विगतरोगो पाप्यसाध्यामयार्त्तः प्रबलपुरुषकारः शोभते योऽपि वृद्धः उपचितपृथुगात्रः श्रो
त्रनेत्रादियुक्तस्तरुण इव समानां पंचजीवेच्छतानि १८३ गायत्री शिखि शिंशिपासनशिवा वल्लीभकारुष्करान्निष्क्वाथ्य दृशसंगुणे
भासि घृतान्न खण्डैः सहायोमयैः पात्रे लोहकृते ... विकारे ... स्थितं ... चेत् १८४
पूतस्यात्राः सीरतो ... अंशाश्च ... कीकृत्ये तत्साधयेत्क्षणालो

हे १८५ विमलखंडसितामधुभिः पृथग्युतमयुक्तमिदं यदिवाघृतं स्वरुचिभोजनपानविधायितो भवति पलशः परिशीलयन् १८६
श्रीमान्निर्धूतपाप्मा वनमहिषबलो वाजिवेगः स्थिरांगः केशैर्भृंगांगनीलैर्मधुसुरभिमुखो नैकपोषित्रिवेवा वाङ्ग्मेधावी समृद्धः सुपटु
हुतवहो मासमात्रोपयोगाद्धत्ते सौ नारसिंहं वपुरनिलहिमं ध्वान्तसंचामीकराभा १८७ अन्तारं नारसिंहस्य व्याधयो न स्पृशन्त्यपि वज्रो
ज्वलभुजं भीता नारसिंहमिवासुराः १८८ भृंगप्रवालानमुनैव मृणान्धृतेन यः स्वादति यन्त्रितात्मा विशुद्धकोष्ठोऽशनसारसिद्धं दुग्धा
नुपस्तत्कृतभोजनार्थः १८९ मासोपयोगात्ससुखी जीवत्यब्दशतद्वयं गृह्णाति सकृदप्युक्तमविलुप्तस्मृतीन्द्रियः १९० अनेनैव
चकल्पेन पस्तैलमुपयोजयेत् तानेवाप्नोति सगुणान्कृष्णकेशश्च जायते १९१ उक्तानि शक्यानि फलान्वितानि युगानुरूपाणि
रसायनानि महानुशंसान्यपि चापराणि प्राप्त्यादिकृच्छ्राणि न कीर्तितानि १९२ रसायनविधिभ्रंशाज्जायेरन्व्याधयो यदि यथास्वमौ
षधं तेषां कार्यं मुक्त्वा रसायनं १९३ सत्यवादिनमक्रोधमध्यात्मप्रवणेन्द्रियं शांतं सद्वृत्तनिरतं विद्यान्नित्यरसायनं १९४ गुणैरेभिः
समुदितैः सेवते यो रसायनं सनिर्वृत्तात्मा दीर्घायुः परत्रेह च मोदते १९५ शास्त्रानुसारिणी वैद्या श्चित्तज्ञाः पार्श्ववर्तिनः बुद्धिरस्ख
लितार्थेषु परिपूर्णं रसायनं १९६ इति रसायनविधिः अथाष्टादशौषधीसमूहकल्पः उक्तं च सुश्रुते चिकित्सितस्थाने त्रिं
शत्तमेऽध्याये यथा निवृत्तसंतापा मोदंते दिवि देवताः तथौषधीरिमाः प्राप्य मोदन्ते भुवि मानवाः १९७ अथौषधीर्व्याख्या
स्यामः श्वेतकापोती कृष्णकापोती गोनसी वाराही कन्या छत्रातिच्छत्रा करेणुरजा चक्रका आदित्यपर्णी ब्रह्मसुवर्चला श्राव
णी महाश्रावणी गोलोमी चाजलोमी महावेगवती चेत्यष्टादश सोमसमवीर्या महौषधयो व्याख्याता तासां सोमवत्क्रियाशीः
स्तुतयः शास्त्रेऽभिहितास्तासामागारेऽभिहुतानां याः क्षीरवत्यस्तासां क्षीरं कुडवं सकृदेवोपयुंजीत यास्त्वक्षीरा मूलवत्यस्तासां
प्रदेशिनीप्रमाणानि त्रीणि कांडानि प्रमाणमुपयोगे १९८ श्वेतकापोती समूलपत्रा भक्षयितव्या गोनसीमजगरीं कृष्णकापोतीं नास
नखमुष्टिं खंडशः कल्पयित्वा क्षीरेण विपाच्य परिस्रावितमाहुतं च सकृदेवोपयुंजीत चक्रकायाः पयः सकृदेव ब्रह्मसुवर्चलास

क्षरान्नमुपयोक्तव्या भस्यकल्पेन सोक्षाणां पंचपलानि क्षीराढककाथितानि प्रस्थे ऽवशिष्टे ऽवतार्य परिस्राव्य सकृदेवोपयुंजी
त सोमवदाहारविहारौ व्याख्यातौ केवलं तु नवनीतमभ्यंगार्थे शेषं सोमवदानिर्गमादिति भवंति चात्र ॥ युवानं सिंहविक्रा
तं कांतं कृतनिर्गमादिनं कुर्युरेताः क्रमेणैव द्विसहस्रायुषं नरं २०० अंगदी कुण्डली मौली दिव्यस्रक्चन्दनांबरः चरत्यमो
घसंकल्पो नभस्यं बुद्ददर्गमं २०१ व्रजंति पक्षिणो येन जलकलबाष्पतोयदाः गतिः सौषधिसिद्धस्य सोमसिद्धगतिः परा २०२
अथ वक्ष्यामि विज्ञानमौषधीनां पृथक्पृथक् मण्डलैः कपिलैश्चित्रैः सर्पाभा पंचपर्णिना २०३ पंचारत्निप्रमाणा वा विज्ञेया ज
गरी बुधैः नित्यन्त्राकनकाभासा मूले द्व्यंगुलसंमिता २०४ सर्पाकारा लोहितांगा श्वेतकापोतिरुच्यते द्विपर्णिनी मूलभवाम
रुणा कृष्णमण्डला २०५ द्व्यरत्निमात्रां जानीयाद्गोनसीं गोनसाकृतिं सक्षीरां रोमशां मृद्वीं रसेनेक्षुरसोपमां २०६ एवं रूपरसां चा
पि कृष्णकापोतिमादिशेत् कृष्णसर्पस्वरूपेण वाराही कन्दसंभवा २०७ एकपत्रा महावीर्या भिन्नांजनसमप्रभा छत्रातिछत्रके
विद्याद्रक्षोघ्ने कन्दसंभवे २०८ जरामृत्युनिवारिण्यौ श्वेतकापोतिसंस्थिते कांतैर्द्वादशभिः पत्रैर्मयूरांगरुहोपमैः २०९ कंदजा
कांचनक्षीरा कन्या नाम महौषधी करेणुः सुबहुक्षीरा कंदेन गजरूपिणी २१० हस्तिकर्णपलाशस्य तुल्यपर्णा द्विपर्णिनी अजा
स्तनाभकंदा तु सक्षीरा क्षुपरूपिणी २११ अजा महिषी विज्ञेया शंखकुन्देन्दुपाण्डुरा श्वेतां विचित्रकुसुमां काकादन्या समां क्षुपां
२१२ चक्रकामौषधीं विद्याज्जरामृत्युनिवारिणीं मूलिनीं पंचभिः पत्रैः सुरक्ताशफककोमलैः २१३ आदित्यपर्णिनी ज्ञेया स
दादित्यानुवर्तिनी कनकाभा जलांतेषु सर्वतः परिसर्पिनि २१४ सक्षीरा पद्मिनी नाम्ना ख्याता देवीक्षरस सुवर्चला अरत्निमात्रा सुपक्व
पत्रैर्द्व्यंगुलसंमितैः २१५ पुष्पैर्नीलोत्पलाकारैः फलैश्चांजनसन्निभैः श्रावणी महती ज्ञेया कनकाभा पयस्विनी २१६ श्रावणी
पांडुराभासा महाश्रावणीलक्षणा गोलोमी त्वजलोमी च रोमशे कन्दसंभवे २१७ हंसपादी विविच्छिन्नैः पत्रैर्मूलसमुद्भवैः अ
थवा शंखपुष्पी च समाना सर्वरूपतः २१८ वेगेन महता विष्टा सर्पनिर्मोकसन्निभा एषा वेगवती नाम जायते ह्यंबुदक्षये २१९

समादोसर्वरूपिण्योयाश्चोषध्यः प्रकीर्त्तिताः तासामुद्धरणंकार्यंमन्त्रेणानेनसर्वदा २२० महेन्द्ररामकृष्णानांब्राह्मणानांगवामपि

तपसातेजसावापिप्रशाम्यध्वंशिवायवै २२१ मन्त्रेणानेनमतिमान्सर्वान्प्याभिमन्त्रयेत् अश्रद्दधानैरकसैः कृतघ्नैः पापकर्मभिः

२२२ नैवासादयितुंशक्याः सोमाः सोमसमास्तथा पीतावशेषममृतंदेवैर्ब्रह्मपुरोगमैः २२३ निहितंसोमवीर्यासुसोमेचाप्योषधीपतौ देवसुन्दहृदवरेतथासिन्धौमहानदे २२४ दृश्यतेन्तजलान्तेषुमध्येब्रह्मसुवर्चला आदित्यपर्णिनीज्ञेयातथैवांहिहिमक्षये २२५ दृश्यतेऽजगरीनित्यंगोनसीचाम्बुदागमे काश्मीरेषुसरोदिव्यंनाम्नाक्षुद्रकमानसं २२६ करेणुस्तत्रकन्याचछत्रातिछत्रकेतथा गोलोमीचाजलोमीचमहतीश्रावणीतथा २२७ वसन्तेकृष्णसर्पाख्यागोनसीचप्रदृश्यते कौशिकीसरितंतीर्त्वासंजयन्त्यास्तुपूर्वतः २२८ क्षितिप्रदेशोवल्मीकैराचितोयोजनत्रयं विज्ञेयातत्रकापोतीश्वेतावल्मीकमूर्धसु २२९ मलयेनलसेतौचवेगवत्योषधीध्रुवा कार्त्तिक्यांपौर्णमास्यांचमासयत्तामुपोषितः २३० सोमयक्षात्रवर्तंतफलतावश्चकीर्त्तितं सर्वाचेयास्त्वोषध्यः सोमश्चाप्यर्बुदेगिरौ २३१ सम्भृगैर्दवचारिनैरंबुशालीकभास्भिः ख्यातेस्तीर्थैश्चाविख्यातैः सिद्धर्षिसुरसेवितैः

२३२ गुहाभिर्भीमरूपाभिः सिंहोन्नादितकुक्षिभिः गजालोडिततोयाभिरापगाभिः समंततः २३३ विविधैर्धातुभिश्चित्रैः सर्वत्रैवोपशोभितः २३४ नदीषुशैलेषुसरस्सुचापिपुण्येष्वरण्येषुतथाश्रमेषु सर्वत्रसर्वाः परिमार्गितव्याः सर्वत्रभूमिर्हिवसूनिधत्ते २३५ अथविडंगतन्दुलकल्पः इतश्चसुश्रुतीयेचिकित्सितस्थानेसप्तविंशतितमोऽध्यायः अथातः सर्वोपघातशमनीयंरसायनंव्याख्यास्यामः पूर्वेवयसिमध्येवामनुष्यस्यरसायनं प्रयुंजीतभिषक्प्राज्ञः स्निग्धशुद्धतनोः सदा २३६ नाविशुद्धशरीरस्ययुक्तोरासायनोविधिः नभातिवाससिक्लिष्टेरंगयोगइवाहितः २३७ शारीरस्योपघातायेदोषजामानसास्तथा उपदिष्टाः प्रदेशेषुतेषांवक्ष्यामिवारणं २३८ शीतोदकंपयः क्षौद्रंसर्पिरित्येकशोद्विशः त्रिशः समस्तमथवा प्राक्पीतंस्थापयेद्वयः २३९ तत्रविडंगतंडुलचूर्णमाहृत्य यष्टीमधुयुक्तंयथाबलं शीततोयेनोपयुंजीत शीततोयंचानुपिबेदेवमहरहर्मासंसदैव

पु.ज्यो.मं [illegible] ७

मधुयुक्तं भल्लातककाथेनवा मधुद्राक्षाक्काथयुक्तं वामध्वामलकरसाभ्यांवागुडूचीक्काथेनवा एवमेतेपंचप्रयोगाभवंतिजी र्णेमुद्गामलकयूषेणालवणेनाल्पस्नेहेनघृतवंतमोदनमश्नीयात् एतेखल्वर्शांसिक्षपयंतिकृमीनुपघ्नंतिग्रहणधारणशक्तिं जनयंतिमासेमासेप्रयोगेवर्षशतमायुषोऽभिवृद्धिर्भवति विडंगतंडुलानांद्रोणंपिष्टपचनेपिष्टवदुत्स्वेद्यविगतकषायांस्विन्न मवतार्य्यदृषदिपिष्टमायसेदृढेकुंभेमधूदकोत्तरंप्रावृषिभस्मराशावन्तर्गृहेचतुरोमासान्निदध्यात् वर्षाभिगमेचोद्धृत्योपसंस्कृ तशरीरः सहस्रसंपाताभिहुतंकृत्वा प्रातः प्रातर्यथाबलमुपयुंजीत जीर्णेमुद्गामलकयूषेणालवणेनाल्पस्नेहेनघृतवन्तमोद नमश्नीयात् पांशुशय्यायांशयीत तस्यमासादूर्ध्वंसर्वांगेभ्यः कृमयोनिःक्रामंति तानणुतैलेनाभ्यक्तस्यवंशविदलेनाप हरेत् द्वितीयेपिपीलिकाः तृतीयेयूकास्तथैवापहरेच्चतुर्थेदंतनखरोमाण्यवशीर्यंते पंचमेप्रशस्तगुणलक्षणानिजायंते अमानुषंचादित्यप्रकाशंवपुरधिगच्छति दूराच्छ्रवणानिदर्शनानिचास्यभवंति रजस्तमसीचापोह्यसत्वमाधीतिष्ठति श्रुति निगाद्यपूर्वोत्पादिगजबलोऽश्वजवः पुनर्युवाष्टौवर्षशतान्यायुरवाप्नोति तस्याणुतैलमभ्यंगार्थे अजकर्णकषायमुत्साद नार्थे सोशीरंकूपोदकंस्नानार्थेचन्दनमुपलेपनार्थेभल्लातकविधानवदाहारः परिहारश्च काश्मर्याणांनिष्कुलीकृतानामेव एवकल्पः पांशुशय्याभोजनवर्जम् अन्नंहिपयसाशृतेनभोक्तव्यं आशिषश्चपूर्वेणसमानाः शोणितपित्तनिमित्तेषुविकारे ष्वेतेषामुपयोगः २४० अथबलामूलकल्पः सुश्रुतेचिकित्सितस्थानेसप्तविंशतितमेध्याये यथोक्तमागारंप्रवि श्यबलामूलार्धपलंपलंवापयसालोड्यपिबेत् जीर्णेपयःसर्पिरोदनइत्याहारः एवंद्वादशरात्रमुपयुज्यद्वादशवर्षाणिवयस्ति ष्ठति एवंदिवसशतमुपयुज्यवर्षशतंवयस्तिष्ठति एवमेवातिबलानागबलाविदारीशतावरीणामुपयोगः विशेषतस्त्वतिबलामु दकेननागबलाचूर्णंमधुनाविदारीचूर्णंवाक्षीरेणशतावरीमप्येवंपूर्वेणान्यत्समानमाशिषश्चसमाः एतास्त्वोषधयोबलकामा नांशोणितच्छर्दयतांविरिच्यमानांचोपादिश्यंते २४१ अथवाराहीमूलकल्पः सुश्रुतेचिकित्सितस्थानेसप्तविंशतितमेऽ

कल्पसं० अ० २१

ध्याये वाराहीमूलतुलाचूर्णंकृत्वाततोमात्रांमधुयुक्तांपयसालोड्यपिबेज्जीर्णेपयः सर्पिरोदन इत्याहारः प्रतिषेधोऽत्रपू
र्ववक्रियाप्रयोगमुपसेवमानोवर्षशतमायुरवाप्नोतिस्त्रीषुचाक्षयनाम् एतेनैवचूर्णेन पयोऽवचूर्ण्यंशृतशीतमाभिमथ्याज्य
मुत्पाद्यमधुयुतमुपयुञ्जीतसायंप्रातरेककालंवा जीर्णेपयः सर्पिरोदन इत्याहारः एवंमासमुपयुज्यवर्षशतायुर्भवति जी
र्णेपयःसर्पिरोदनइत्याहारः चक्षुःकामः प्राणकामोवा बीजकसाराग्निमंथमूलानिःक्काथ्यमाषप्रस्थसाधयेत् तस्मिन्सिध्य
ति चित्रकमूलानामक्षमात्रंकल्कंदद्यादामलकरसचतुर्थभागंततः स्विन्नमवतार्य्यसहस्रसंपाताभिहुतंकृत्वाशीतीभूतं
मधुसर्पिर्भ्यांसंसृज्योपयुंजीत यथाबलंलवणंपरिहरन्भक्षयेत् जीर्णेमुद्गामलकयूषेणालवणेन घृतवंतमोदनमश्नीयात्
पयसावामासत्रयमेवमाभ्यां प्रयोगाभ्यां चक्षुः सौपर्णंभवत्यनल्पबलोबलवांस्त्रीषुचाक्षयोवर्षशतायुर्भवतीति भवंति
चात्र पयसासहसिद्धानिनरःसनफलानियः भक्षयत्यपसामांद्धंवयस्तस्यनशीर्यते २४२ अथश्वेतावल्गुजफलकल्पः
सुश्रुतेऽष्टाविंशतितमेऽध्याये अथातोमेधायुष्कामीयं रसायनंचिकित्सितंव्याख्यास्यामः मेधायुःकामः श्वेतावल्गुज
फलान्यातपपरिशुष्काण्यादाय सूक्ष्मचूर्णानिकृत्वा गुडेनसहसमालोड्य स्नेहकुंभेसप्तरात्रं धान्यराशौनिदध्यात् सप्तरात्राद्दुद्ध
त्यहृतदोषस्य यथाबलंपिंडं प्रयच्छेदनुदिनं सूर्यंउष्णोदकंचानुपिबेत् भल्लातकविधानवच्चागारप्रवेशोजीर्णौषधश्चापरा
ह्णे हिमाभिरद्भिःपरिषिक्तगात्रः शालीनांषष्टिकानांचपयसा शर्करामधुरेणौदनमश्नीयादेवंषण्मासानुपयुज्यविगतपाप्मा
बलवर्णोपेतः श्रुतिनिगादिस्मृतिमानरोगोवर्षशतायुर्भवति कुष्ठिनं पांडुरोगिणमुद्धरिणंवाकृष्णायागोमूत्रेणालोड्यार्द्धपलि
कं पिंडं विगतलौहित्ये सवितरिपाययेत् पराह्णे चालवणेनामलकयूषेणसर्पिष्मंतमोदनमश्नीयात् एवंमासमुपयुज्यस्मृतिमा
न्नरोगोवर्षशतायुर्भवति एषएवोपयोगश्छिन्नमूलानां रजन्यामश्छिन्नकमूले विशेषोद्विपलिकंपिण्डं परंप्रमाणंशेषंपूर्ववत् २४३
अथमण्डूकपर्णीकल्पः उक्तंचतत्रैव हृतदोषएवप्रतिसंसृष्टभक्तो यथाक्रममागारंप्रविश्यमण्डूकपर्णीस्वरसमा

दाय सहस्रसंपाताभिहुतं कृत्वा यथाबलं पयसालोड्य पिबेत्पयोऽनुपानं वा तस्यां जीर्णायां यवान्नं पयसोपयुंजीत तिलैर्वा
सह भक्षयित्वा त्रीन्मासान्पयोऽनुपानं जीर्णे पयः सर्पिरोदन इत्याहारः एवमुपयुंजानो ब्रह्मवर्चसी श्रुतनिगादी भवति वर्षश
तमायुरवाप्नोति त्रिरात्रोपोषितश्च त्रिरात्रमेनां भक्षयेत् त्रिरात्रादूर्ध्वं पयः सर्पिरिति चोपयुंजीत बिल्वमात्रं पिंडं वा पयसा
लोड्य पिबेदेवं दशरात्रमुपयुज्य मेधावी वर्षशतायुर्भवति २४४ अथ ब्राह्मीकल्पः उक्तं च तत्रैव हुतहोमः पवित्रागा
रं प्रविश्य प्रतिसंसृष्टभक्तो ब्राह्मीस्वरसमादाय सहस्रसंपाताभिहुतं कृत्वा यथाबलमुपयुंजीत जीर्णौषधश्चापराह्णे यवा-
गूमलवणां पिबेत् क्षीरसात्म्यो वा पयसा भुंजीत एवं सप्तरात्रमुपयुज्य ब्रह्मवर्चसी मेधावी भवति द्वितीयं सप्तरात्रमुपयुज्य
ग्रंथमीप्सितमुत्पादयति नष्टं चास्य प्रादुर्भवति तृतीयं सप्तरात्रमुपयुज्याहिरुच्चारितं शतमप्यवधारयति एवमेकविंशतिरा
त्रमुपयुज्य लक्ष्मीरपक्रामति मूर्तिमती चैनं वाग्देव्यनुप्रविशति सर्वाश्चैनं श्रुतय उपतिष्ठंति श्रुतधरः पंचवर्षशतायुर्भव
ति ब्राह्मीस्वरसमस्थं क्षपघृतप्रस्थं विडंगतंडुलानां कुडवं द्वे पले वचायास्त्रिवृत्तायाश्च दश हरीतक्यामलकबिभीतकानि
श्लक्ष्णपिष्टान्यावाप्यैकध्यं साधयित्वा ... नन्नमात्रां यथाबलमुपयुंजीत जीर्णे पयः सर्पिरो
दन इत्याहारः एतेनोर्ध्वमधश्च ... अलक्ष्मीरपक्रामति पुष्करवर्णः स्थिरवयाः श्रुतनिगादी त्रि
वर्षशतायुर्भवत्येतदेव कुष्ठविषमज्वरापस्मारोन्मादविषभूतग्रहेष्वन्येषु चैवंविधेषु व्याधिषु चैतंशोधनमादिशंति २४५
अथ वचाकल्पः तत्रैव हुतहोमः पवित्रागारं प्रविश्य हैमवत्या वचायाः पिंडमामलकमात्रमभिहुतं पयसालोड्य पिबेत्
जीर्णे पयः सर्पिरोदन इत्याहार एवं द्वादशरात्रमुपयुंजीत ततोऽस्य श्रोत्रे विवृते भवतः द्विरभ्यासात्स्मृतिमान्भवति त्रिरभ्यासाच्छ्रु
तमादत्ते चतुर्द्वादशरात्रमुपयुज्य सर्वं तरति ... दर्शनमुत्पद्यते शतायुश्च भवति द्वे द्वे पले इतरस्या वचायाः ... आलोड्
श्यापिबेत् पयसा समानं भोजनं समाः पूर्वे ... वा सर्पिर्द्रोणमुपयुज्य पंचवर्षशतायुर्भवति गलगण्डाप

न्चीरुलीपद स्वरभेदांश्चापहंतीति २४६ अथलक्ष्मीआयुष्यमासिकल्पः तत्रैव अथायुःकामोऽयंनस्यामः लक्ष्मीषध
समायुक्तं संवत्सरफलप्रदं बिल्वस्यचूर्णीपुष्पेतुहुतंवारान्सहस्रशः २४७ श्रीसूक्तेननरःकाल्पेससुवर्णदिनेदिने सर्पिर्म
धुसुतालिह्यादलक्ष्मीनाशनपरं २४८ त्वचाबिल्वस्यमूलस्यमूलक्काथंदिनेदिने प्राश्नीयात्त्र्यमासार्धंस्नात्वाहुत्वासमाहितः २४९
दशसाहस्रमायुष्यंस्मृतंयुक्तरथंभवेत् तुलाविशानांक्काथंतुमधुलाजैश्चसंयुतम् २४९ अमोघशतसाहस्रंपुत्तयुक्तरथंस्मृतम्
सुवर्णपद्मबीजानिमधुलाजाःप्रियंगवः २५० गव्येनपयसापीतमलक्ष्मीमतिषेधयेत् नीलोत्पलदलक्काथोगव्येनपयसास्मृतः २५१
ससुवर्णतिलैःसार्द्धमलक्ष्मीनाशनःस्मृतः गव्यंपयःसुवर्णंचमधूच्छिष्टंचमाक्षिकं २५२ पीतंशतसहस्राभिहुतंयुक्तरथंस्मृतं वचा
घृतसुवर्णंचाबिल्वचूर्णमितित्रयम् २५३ मेध्यमायुष्यमारोग्यपुष्टिसौभाग्यवर्धनं वासामूलतुलाक्काथेतैलमावाप्यसाधितम् २५४
हुत्वासहस्रमश्नीयान्मेध्यमायुष्यमुच्यते यावत्कास्तावत्कान्मक्षेद्दभिभूयवांत्तया २५५ पिप्पलीमधुसंयुक्तान्निशाद्वरणव
द्भवेत् मध्वामलकचूर्णानिसुवर्णमितित्रयं २५६ प्राश्यारिष्टगृहीतोऽपिमुच्यतेप्राणसंशयात् शतावरीघृतंसम्यगुपयुक्तंदिनेदिने
२५७ सक्षौद्रंससुवर्णंचनरेंद्रस्थापयेद्वशे गोचंदनामोहनिकामधुकंमाक्षिकंमधु २५८ सुवर्णमितिसंयोगःपयःसौम्यमिच्छता प
द्मनीलोत्पलक्काथयष्टीमधुकसंयुते २५९ सर्पिरास्वादितंगव्यंससुवर्णंसदापिबेत् पयश्चानुपिबेत्सिद्धंतेपानेवसमुद्भवे २६० अलक्ष्मी
प्रसदायुष्यराज्यायसुभगायच यत्नेनोदीरितोमन्त्रोयोगेष्वेतेषुसाधने २६१ शांतिर्वातंसर्वंप्रणायनीश्चिरदीभवेत् पाप्मानंना
शयत्येतास्युश्चौषधयःश्रियम् २६२ कुर्युर्नागबलंचापिमनुष्यममरोपमम् सततंचाध्ययनंवादःपरतन्त्रावलोकनं २६३ तद्वि
द्याचार्यसेवाचबुद्धिमेधाकरोगणः आयुष्यंभोजनंजीर्णेवेगानांचाविधारणं २६४ ब्रह्मचर्यमहिंसाचसाहसानांचवर्जनम् २६५

अथसोमकन्दकल्पः सुश्रुतेएकोनत्रिंशत्तमेऽध्याये अथातःस्वभावव्याधिप्रतिषेधनीयंरसायनंव्याख्यास्यामः ब्रह्मा
ऽसृजत्पूर्वममृतंसोमसंज्ञितं जरामृत्युविनाशायविधानंतस्यवक्ष्यते २६६ एकएवखलुभगवान्सोमःस्थाननामाकृतिवीर्यवि

वोषैश्चतुर्विंशतिधाभिद्यते तद्यथा अंशुमान्मुंजवांश्चैव चन्द्रमा रजतप्रभः दूर्वासोमः कनीयांश्च श्वेताक्षः कनकप्रभः २६७
प्रतानवांस्तालवृंतः करवीरोंऽशवानपि स्वयंप्रभो महासोमो यश्चापि गरुडाहृतः २६८ गायत्र्यस्त्रैष्टुभः पांक्तो जागतः शांकरस्त
था अग्निष्टोमो रैवतश्च यथोक्त इति संज्ञितः २६९ गायत्र्यात्रिपदा युक्तो यश्चोडुपतिरुच्यते एते सोमाः समाख्याता वेदोक्तैर्नामभिः
शुभैः २७० सर्वेषामेव चैतेषामेको विधिरुपासने सर्वे तुल्यगुणाश्चैव विधानं तेषु वक्ष्यते २७१ अतोन्यतमं सोममुपयुयुक्षुः सर्वोप
करणपरिचारकोपेतः प्रशस्तदेशे त्रिवृत्तमागारं कारयित्वा हृतदोषः प्रतिसंसृष्टभक्तः प्रशस्तेषु तिथिकरणमुहूर्त्तनक्षत्रेषु अंशुमंतमा
दायाध्वरकल्पेनाहृतमभिषुतमभिहुतं चांतरागारे कृतमण्डलः सोमकन्दं सुवर्णसूच्या विदार्य पयो गृह्णीयात्सौवर्णपात्रेऽञ्जलिमा
त्रं ततः सकृदेवोपयुंजीत नास्वादयेत्ततउपस्पृश्य शेषमप्स्ववसाद्य यमनियमाभ्यामात्मानं संयोज्य वाग्यतोऽभ्यंतरतः सुहृद्भिरु
पास्यमानो विहरेत् रसायनं पीतवांस्तु निवाते तन्मनाः शुचिः आसीत तिष्ठेत्क्रामेद्वा न कथंचन संविशेत् २७२ सायंवामुपकृतवान्
श्रुतशांतिः कुशशय्यायां कृष्णाजिनोत्तरायां सुहृद्भिरुपास्यमानः शयीत तृषितो वा शीतोदकमात्रां पिबेत् ततः प्रातरुत्थायोपश्रुत
शान्तिः कृतमंगलो गां स्पृष्ट्वा तथैवासीत तस्य जीर्णे सोमे छर्दिरुपपद्यते ततः शोणितांक्तं कृमिव्यामिश्रं छर्दितवतः सायं श्रुतशीतं क्षीरं वि
तरेत् ततस्तृतीयेऽहनि कृमिव्यामिश्रमतिसार्यते स तेनानिष्टप्रतिग्रहभुक्तप्रभृतिभिर्विशेषैर्मुक्तः शुद्धतनुर्भवति ततः सायं स्ना
तस्य पूर्ववदेव क्षीरं वितरेत् क्षौमवस्त्रास्तृतायां चैनं शय्यायां शाययेत ततश्चतुर्थेऽहनि श्वयथुरुपद्यते ततः सर्वांगेभ्यः कृमयो
निष्क्रामन्ति तदहश्च शय्यायां पांशुभिरवकीर्यमाणः शयीत ततः सायं पूर्ववदेव क्षीरं वितरेत् एवं पंचमषष्ठयोर्दिवसयोर्वर्त्तेत केव
लमुभयकालमस्मै क्षीरं वितरेत्ततः सप्तमेहनि निर्मांसस्त्वगस्थिभूतः केवलं परिग्रहादेवोच्छ्वसीति तदहश्च क्षीरेण सुखोष्णे
न परिषिच्य तिलमधुकचंदनानुलिप्तदेहं पाययेत् ततोऽष्टमेऽहनि प्रातरेव क्षीरपरिषिक्तं चंदनप्रदिग्धगात्रं पयः पाययित्वा पां
शुशय्यां समुत्सृज्य क्षौमास्तृतायां शाययेत्ततो मांसमाप्यायते त्वक् चावदलति दंतनखरोमाणि चास्य पतंति तस्य नवमादि

यसात्प्रभृत्यणुतैलाभ्यंगः सोमवल्ककषायपरिषेकः ततो दशमेऽहन्येतदेवावितरेत ततोऽस्यत्वक् स्थिरतामुपैति एवमेकाद
शद्वादशयोर्वर्त्तेत तत्त्रयोदशात्प्रभृतिसोमवल्ककषायपरिषेकः एवमाषोडशाद्वर्त्तेत ततः सप्तदशाष्टादशयोर्दिवसयोर्दशना
जायन्तेऽशिखरिणः स्निग्धवज्रवैडूर्यस्फटिकनिकाशाः समाः स्थिराः सहिष्णवः तदाप्रभृतिन्चानवैः शालितण्डुलैः क्षीरयवागू
मुपसेवेत यावत्पंचविंशतिरिति ततोऽस्मै दद्याच्छाल्योदनं मृदूभयकालं पयसा ततोऽस्य नखाजायन्ते विद्रुमेन्द्रगोपकत
रुणादित्यप्रकाशाः स्थिराः स्निग्धाः लक्षणसम्पन्नाः केशाश्च जायन्ते त्वक्चनीलोत्पलातसीपुष्पवैडूर्यप्रकाशा ऊर्ध्वंचमा
सात्केशान्वापयेद्वापयित्वाचोशीरचन्दनकृष्णातिलकल्कैः शिरः प्रदिह्यात् पयसाचास्नापयेत् ततोऽस्यानन्तरं सप्तरात्रात्केशा
जायन्ते भ्रमरांजननिभाः कुंचिताः स्निग्धास्ततस्त्रिरात्रात्प्रथमपरिसरान्निःक्रम्यमुहूर्त्तंस्थित्वापुनरेवान्तः प्रविशेत् ततो
ऽस्यबलातैलमभ्यंगार्थेऽवचार्यम् यवपिष्टमुद्वर्त्तनार्थेसुखोष्णंचपयः परिषेकार्थे अजकर्णकषायमुत्सादनार्थे सोशीरं
कूपोदकंस्नानार्थेचन्दनमनुलेपनार्थे आमलकरसविमिश्राश्चास्ययूषसूपविकल्पाः क्षीरमधुकासिद्धंचकृष्णातिलमा
वचारणार्थे एवंदशरात्रंततोऽन्यद्दशरात्रं द्वितीये परिसरे वर्त्तेत ततस्तृतीये परिसरे स्थिरीकुर्वन्नात्मानमन्यद्दशरात्रमा
सीत किंचिदातपपवनान्सेवेत पुनश्चान्तः प्रविशेत् नचात्मानमादर्शेषुवा निरीक्षेत रूपशालित्वात् ततोऽन्यद्दशरात्रं
क्रोधादीन्परिहरेदेवंसर्वेषामुपयोगः विशेषस्तु वल्लीप्रतानक्षुपादयः सोमाभक्षयितव्याः प्रमाणमर्धंचतुर्थमुष्टयः अं
शवन्तंसौवर्णेपात्रेऽभिषुणुयात् चन्द्रमसंराजतेचोपयुज्यात्‌गुणमैश्वर्यञ्चाप्यैशानन्देवमनुप्रविशति शेषांस्तु ताम्र
मृण्मयेवारोहितेवाचर्मणिविततेशूद्रवर्ज्जैस्त्रिभिर्वर्णैः सोमाउपयोक्तव्याः ततश्चतुर्थेमासे पौर्णमास्यांशक्त्वोद्देशंब्राह्मणा
नर्चयित्वाकृतमंगलोनिःक्रम्ययथोक्तंव्रजेदिति ओषधीनांपतिंसोममुपयुज्यविचक्षणः दशवर्षसहस्राणि नवान्धारय
तेतनुम् २७३ नाग्निर्नतोयंनविषंनशस्त्रंनास्त्रमेवच तस्यालमायुःक्षपणेसमर्थाश्चभवंतिहि २७४ भद्राणांषष्टिव

र्णिणांप्रस्तुतानामनेकधा कुंजराणांसहस्रस्यबलंसमधिगच्छति २७५ क्षीरोदंराक्षसदनमुत्तरांप्यकुरूनपि यत्रेच्छंति
गन्तुंबालश्चाप्रतिहतागतिः २७६ कन्दर्पइवरूपेणकान्त्याचन्द्रइवापरः प्रल्हादयतिभूतानांसमनांसिमहाद्युतिः २७७
सांगोपांगांश्चनिखिलान्वेदान्विन्दन्तितत्वतः चरत्यमोघसंकल्पोदेववच्चाखिलंजगत् २७८ सर्वेषामेवसोमानांपत्राणि
दशपंचच तानिशुक्लेचकृष्णेचजायंतेनिपतंतिच २७९ एकैकंजायतेपत्रंसोमस्याहरहस्तथा शुक्लस्यपौर्णमास्यांतुभ
वेत्पंचदशच्छदः २८० शीर्यतेपत्रमेकैकंदिवसेदिवसेपुनः कृष्णपक्षक्षयेचापिलताभवतिकेवला २८१ अंशुमान्
ज्यगन्धस्तुकन्दवान्रजतप्रभः कदल्याकारकन्दस्तुमुंजवाल्लशुनच्छदः २८२ चन्द्रमाः कनकाभासोजलेचरतिसर्व
दा गरुडाहृतनामाचश्वेताक्षश्चापिपाण्डुरो २८३ सर्पनिर्मोकसदृशौतौवृक्षाग्रावलंबिनौ तथान्येमण्डलैश्चित्रैश्चित्रि
ताइवभान्तिते २८४ सर्वएवतुविज्ञेयाःसोमाःपंचदशच्छदाः क्षीरकन्दलतावंतःपत्रैर्नानाविधैःस्मृताः २८५ हिमवत्य
र्बुदे सह्येमहेन्द्रेमलयेतथा श्रीपर्वतेदेवगिरौगिरौदेवसहेतथा २८६ पारिपात्रेचविंध्येचदेवसुंदेह्रदेतथा उत्तरेणचित
स्तायाःप्रवृद्धायेमहीधराः २८७ पंचतेषामधोमध्येसिन्धुनामामहानदः हंसवत्प्लवतेतत्रचन्द्रमाःसोमसत्तमः २८८
तस्योद्देशेषुचाप्यस्तिमुंजवानंशुमानपि काश्मीरेषुसरोदिव्यंनाम्नाक्षुद्रकमानसं २८९ गायत्र्यस्त्रैष्टुभःपांक्तोजागतः
शांकरस्तथा अन्येसंत्यपरेचापिसोमाःसोमसमप्रभाः २९० नतान्पश्यंत्यधर्मिष्ठाः कृतघ्नाश्चापिमानवाः भेषजद्वेषिणः
श्चापिब्राह्मणद्वेषिणस्तथा २९१ अथानेकविधकल्पानाह योगरत्नमालायांषष्ठपरिच्छेदे जयतिजगदशेषं
द्योतयन्विश्वभासाविशदकिरणकांतिःप्रस्फुरच्चन्द्रमौलिः विविधमणिमयाहिप्रोल्लसच्चारुहारः सततसमितलेजोज्ञान
मूर्तिर्महेशः २९२ सविकल्पधियांपुंसांयोगोमन्त्रोमहौषधं नासिध्यतियथादर्शेमलिनेप्रतिरूपकं २९३ कियंतोप्यथव
क्ष्यामिकल्पानीशागमोदितान् वन्ध्याकर्कोटिकाकन्याव्याघ्रपादीकुमारिका २९४ योगेश्वरीतिनामानितंत्रेप्रोक्ता

निशंभुना सर्पगोनासमार्ज्जारशृगालकपिमूषकैः २९५ दष्टस्यदंशलेपेन पानेनापिविषंव्रजेत् दद्रुपिटककुष्टानि गण्ड
मालाविचर्चिका २९६ लूताकीटविसर्पाश्चलेपमात्रेणनाशयति कुमारीकंदजंचूर्णसकुष्टंरजनीद्वयं २९७ लेपतःशिरसः
पिन्डान्हन्तिकुष्टंनिशाद्वयं कर्कोटीमधुयष्टीचकदलीक्षारसंयुतं २९८ रोहणंदुष्टनाडीनांसिध्मकेहन्तिलेपयुक् पाण्डु
रोगंप्रमेहंचतक्रंपीतंनिवारयेत् २९९ रुदंतीनामविख्याताजराव्याधिविनाशिनी चणमात्रसमैःपत्रैर्युक्ताभाविंदुवर्षि
णी ३०० चतुर्विधाचसाज्ञेयारक्तपीतासितासिता सारोदतीजनान्दृष्ट्वाजम्याजर्ज्जरीकृतान् ३०१ तामोषधींसमा
दायशुक्लपक्षेशुभेदिने पत्रमूलान्वितांप्राज्ञःछायाशुष्कंतुकारयेत् ३०२ विरेकंवमनंकृत्वाविडालपदमात्रया भक्ष
येन्मधुसर्पिर्भ्यांमासमेकंमहौषधं ३०३ जीर्णायांभोजनंकुर्यात्क्षीरान्नेनैवसंयमी दृढकायोतितेजस्वीपरमायुर्नरो
भवेत् ३०४ पथ्यासैन्धवकृष्णानांकल्कमुष्णांबुनापिबन् विरेकःसर्वरोगघ्नःश्रेष्ठोनाराचसंज्ञकः ३०५ कणाम
दनमसिंधृयुतंमधुसमन्वितं पाययेन्मधुकक्काथमेतद्वमनमुत्तमं ३०६ स्निग्धच्छिन्नंनरंसम्यग्जानुमात्रासनेस्थितं कंठ-
मेरंडनालेनस्पृशंतंवामयेद्भिषं ३०७ भूकंदवास्त्रिधाप्रोक्तःशुक्लोरक्तोसितस्तथा पुष्येभानौसितेपक्षेसमूलेपल्लवान्वितं ३०८
गृहीत्वाशोषयित्वाथच्छायायांसूक्ष्मचूर्णितं सुतिथौशुभनक्षत्रेसार्पिषासहभक्षयेत् ३०९ जीर्णेतत्राथभोक्तव्यंजीरान्नेनिपते
डितेः षण्मासंयोगतोयांतिवलयःपलितानिवा ३१० घृतेनमधुनायुक्तःपित्तंजलसमन्वितः जलोदरंचतक्रेणदध्नागुल्मं
पयोन्वितं ३११ कुष्टंसद्वाज्यसंयुक्तोभुक्तोनिःशेषरोगहृत् भक्षणेभूकदंबस्यमन्त्रःश्रीशंभुनोदितः ३१२ ॐ अमृतोद्भवा
यामृतंमेकुरु२स्वाहा मण्डूकपर्णिकाग्राह्याशुक्लपक्षेशुभेदिने ३१३ पत्रमूलान्विताशोष्याच्छायायांकृतचूर्णिका काञ्जि
केनसमालोड्यतच्चूर्णंभक्षयेन्नरः ३१४ एकमासप्रयोगेणसर्वरोगैर्विमुच्यते षण्मासंमधुसर्पिर्भ्यांभुक्त्वापलितनाशिनी
३१५ परासुःकारिणीदिव्यादृढकायंविधायिनी समूलपत्रमुत्पाद्यच्छायाशुष्कंतुकारयेत् ३१६ कटुत्रयेणसंयुक्तंघृतेनमधुना

सह चित्रकंभक्षयेत्प्रातः विडालपदमात्रया ३१७ षण्मासयोगतोयांतिविलयः पलितानिच पाण्डुरोगमपस्मारंजलोदरभ
गोदरं ३१८ प्रमेहंकुष्टरोगंचहन्तिवान्हिनिषेवितः हरीतक्यास्त्रयोभागाशिवाद्वादशभागिका ३१९ षड्भागस्यबिभीतस्यात्रि
फलेयंप्रकीर्त्तिता खदिरस्यांभसासप्तरात्रोभृंगरसेनवा ३२० विडंगपयसासप्तसप्तब्राह्मीरसेनवा त्रिफलांभावयित्वेत्थंभ
क्षयेत्गुडसर्पिषा ३२१ कासश्वासमजीर्णंचक्षुधामांद्यंनिवारयेत् षण्मासयोगतोनूनंदिव्यदेहंनरोभवेत् ३२२ एवंसंवत्सरेप्राप्ते
पलितंवलिताहरेत् वाकुचीबीजचूर्णंचधात्रीफलरसान्वितं ३२३ प्रातःकालेत्रीतिंजीर्णेभोजनंमधुसर्पिषा मासमात्रप्रयोगेण
जायतेवलिवर्जितः ३२४ पलितंहन्तिषण्मासंसर्वरोगांस्तुवत्सरात् पुनर्नवाशिफाचूर्णंपलार्द्धंपयसासह ३२५ वृद्धोपियःपि
बेन्नूनंसयुवाजायतेनरः मासैकंमासयुग्मंवापीतंजीर्णेचभोजनं ३२६ क्षीरान्नेनविनश्यंतितस्यरोगजरादयः दृढकायोपि
तेजस्वीवाग्मीनासोप्रवाध्यते ३२७ समूलपत्रमुद्धृत्यभृंगराजंशुभेदिनेशुष्कंसंचूर्णितंपुष्येविडालपदमात्रकं ३२८ कांजि
केनसमालोड्यप्रातर्भक्षयतेऽन्वहं एकमासप्रयोगेणसर्वरोगैःप्रमुच्यते ३२९ षण्मासयोगतोहंतिपलितंजरयासह दुग्धान्न
भोजनेसक्ताश्चिरंजीवीनरोभवेत् ३३० पल्लवान्भृंगराजस्यसार्द्रान्कृष्णातिलान्वितान् षष्ठेमासिप्रभुंजानोमुच्यतेपलितैर्नरः
३३१ पुष्पंपत्रंशिफाबीजंपुष्यभानौसमाहरेत् समभागान्वितंचूर्णंखदिराष्टांशवारिणा ३३२ भावितंगोपितंभाण्डेसप्तरात्रं
विधारयेत् तस्मादुद्धृत्यतत्सर्वंभृंगराजरसेनवा ३३३ भावितंचित्रकंविश्वाविडंगंविदकंकणा गोक्षुरोव्याधिघातश्चयथा
सर्षपरोधकं ३३४ मरिचंचक्रमर्दस्यबीजंधात्रीफलंसमं विधायैकत्रसर्वाणिसूक्ष्मचूर्णंतुकारयेत् भक्त्यासम्पूज्यदेवेशं
शुद्धकोष्ठेशुभेदिने ३३५ भक्षयेद्वारिणालोड्यविडालपदमात्रया पयसावानरःप्रातर्हंतिरोगाननेकधा ३३६ पलितैर्वलि
भिर्युक्तोमासिषष्ठेभवेन्नरः अथवामधुसर्पिभ्यांभुक्त्वातसोदकंपिबेत् ३३७ मासमात्रप्रयोगेणहृच्छूलंश्लीपदंज्वरं वा
तगुल्मंशिरःकम्पंवातरोगान्जलोदरं ३३८ अर्शांसिनाशयत्येवराकाम्लक्षारवर्जितः ३३९ ॐनमोभगवतेरुद्रायातिष्ठ

तिष्ठसंग्राहोऽद्भवस्वाहा अथमूहणमन्त्रः ॐनमोरुद्रायअमृतात्मनेठठः अथालोडनमन्त्रः ॐतिष्ठकल्याणिठः
ठः अथभक्षणमन्त्रः कीटादिदोषनिर्मुक्तांवचामादायचूर्णयेत् भक्षयेद्दुग्धसर्पिभ्यांदिनेशुद्धेजलेनवा ३४० चिरायु
र्द्देवकायश्चनरोभवतिनिश्चितं उत्तमांशुण्ठीमादायचूर्णितंवस्त्रगालितं ३४१ गुडेनमधुनागव्यसर्पिषामर्दितंभृशं सु
स्निग्धभाजनेकृत्वाधान्यराशौविधारयेत् ३४२ मासत्रयंसमुद्धृत्यकृत्वाकायविशोधनं सुदिनेभक्षयेत्प्रातर्विडालपदम
त्रया ३४३ दिनसप्तप्रयोगेणसर्वरोगान्विनाशयेत् षण्मासप्रयोगतोजीवेन्नरोवर्षशतद्वयं ३४४ बृहस्पतिसमोबुध्यासर्व
शास्त्रविशारदः नागार्जुनःसमाख्यातःकल्पोयममृताभिधः ३४५ भल्लातरसमादायक्षीरेणसहपाचयेत् तत्क्षीरंमधुस
र्पिभ्यांपिबेत्सप्तदिनावधिं ३४६ सर्वव्याधिविनिर्मुक्तःपरमायुर्नरोभवेत् षण्मासप्रयोगतोहन्तिपलितंवलिनासह ३४७ पा
ठामूलंमुखेक्षिप्तंखड्गसैन्यंचवारयेत् तदेवसर्पिषापीतंविषंसर्पस्यनाशयेत् ३४८ विद्युत्पाततथाकाण्डकारवंशशिखास्थितं
दिव्यस्तंभप्रियत्वंचसर्वेषांकुरुतेतथा ३४९ मूलपत्रसमायुक्तंविशालाभुन्तरामुखः मुक्तकेशोनिराहारःशुभेवारेसमुद्ध
रेत् ३५० कटुत्रयेणसंयुक्तमजामूत्रेणभावितं वटिकांकारयेद्येनललाटेतिलकेकृते ३५१ यःपश्यतिनरोयस्तुतत्संवैकटु
कंभवेत् रक्तचंदनसंयुक्तंवशकृत्सर्वदेहिनां ३५२ रोचनास्थितपुण्ड्रेणसर्वधूर्तेपराजितः धत्तूरफलसंयुक्तंपीतासाज्वर
हारिणी ३५३ ज्वरमोक्षोभवेद्दारनालपलिनदेहिना मैथुनेसुखमध्यस्थावीर्यस्तम्भविधायिनी ३५४ इतिइन्द्रवारुणी
कल्पः यत्रमूलफलोपेतांदेवदालींशुभेदिने उद्धृतचूर्णितवसागालितामृदुवन्हिना ३५५ क्वाथिताआयसेभाण्डेदेह
शुद्धोशुभेदिने मधुसर्पिसमायुक्तांभक्षयेत्संवत्सरं ३५६ अद्भुतंजायतेप्राज्ञःमासेनाखिलरोगहृत् मासद्वयप्रयोगेण
शुचिर्निद्यादिपश्यति ३५७ देवदालीरसंक्षौद्रंसर्पिरामलकीरसं पीत्वात्रिसप्तमेधावीमहाश्रुतिधरोभवेत् ३५८ समूलप
त्रमुद्धृत्यसूक्ष्मचूर्णंविधायच पिबेदुष्णेनतोयेनाविडालपदमात्रया ३५९ प्लीहंभगंदरंवातंगुल्मंकामलमद्भुतं हन्तिगोमूत्र

पीताचासर्वदुःखानिदेहिनां ३६० देवदालीरसंशुद्धंगलंश्वेतसर्षपान् पारदेनधमेच्छीघ्रंतारंस्वर्णंप्रजायते ३६१ देवदालीर
सोगंधपाषाणेनसमन्वितः द्रावयेत्सर्वलोहानि पारदस्यातिबंधकृत् ३६२ कज्जागंधर्वकंथारीदेवदालीभवोरसः मेषतैलान्वि
तोलेपाद्वह्निस्तंभयतेध्रुवं ३६३ समूलपत्रनिर्यासःप्लीहकुष्ठभगंदरं जरंश्वासंहरेत्पीतःपावकस्यापिदीपनः ३६४ देवदालीय
बीजानिगुडेनसहमर्दयेत् तद्वर्त्तिगुदनिक्षिप्ताहन्तिदुर्नामशोषतः ३६५ देवदालीरसेनेत्रेक्षिप्तेपश्यतिमानवः सर्वभूतानिता
न्यस्मैद्रव्यंयच्छत्यभीरवे ३६६ देवदालीरसक्षौद्रंसार्पिर्वामलकीफलं लक्ष्मणायारसंसर्वसतुकालेदिनत्रयं ३६७ पीतंगर्भक
रंशीघ्रंवंध्यानामपियोषितां देवदालिरसःसर्पिःक्षीरंमधुसमन्वितं ३६८ पीतंबाजांश्छिरंकुर्यात्पुंसांकोमलरेतसां ३६९ इतिदे
वदालीसोनकसारायंकल्पः कृष्णाभ्रकंमहानीलीमधुनासमभागतः आलोड्यधारयन्मासांस्निग्धेभाण्डेप्रयत्नतः ३७० सु
दिसुनेभयेत्पथ्याहिडालपदमात्रया मासषट्केनरोमुक्तोवलिभिःपलितैर्भवेत् ३७१ कृष्णाभ्रकंमहानीली गुडूचीमुशलीम
धु समांसमेलितंभिन्नंभक्षयेत्सुदिनेनरः ३७२ संवत्सरप्रयोगेण वृद्धोपितरुणोभवेत् मेधावीबलसंयुक्तोजीवेद्वर्षशतद्वयं ३
७३ कृष्णाभ्रकंमहानीलीकुमारीकाकजंघिका मूलानिबहुमूलाया समभागानिकारयेत् ३७४ मधुनासर्पिषालोड्यसमरा
त्रंविधारयेत् देहप्युद्धोभवेवारंभक्षयेत्क्षीरभोजनः ३७५ वलिभिःपलितैर्मुक्तोवर्षयोगेप्रजायते गोरोचनामहानीलीप्रियं
गुशंखपुष्पकं ३७६ गृहीत्वापुष्यनक्षत्रेसमांसंकनकांबुना वटिकांकारयेत्तिलकपूर्वकंमोहयेज्जगत् ३७७ महानीलीसुग
रंभाकपिलाघृतकज्जलं निशायामंजनंविश्वंमोहयेद्रतिवगतः ३७८ महानीलीयानर्यासोनिर्गुंडीरससंमिश्रितः भूतप्रेतपि
शाचानांहन्तिरक्षविनरध्यति करबद्धंमहानीलीमूलंनित्यज्वरापहं ३७९ सालांगलीमहानीलीयोगजान्केनाहितोवदेत् जपाप
ल्लवपुष्पाणिमहानीलीयुतानिच ३८० तण्डुलांभोनिपीतानिशोणितंभ्रंतियोषितां सगोक्षुरामहानीलीपीतंतण्डुलवारिणा ३८१
मूत्रकृच्छ्रहरीभ्रान्ताभहानीलीमहौषधं इतिमहानीलीकल्पः काकजंघाद्विपाक्षीरापिशाचमन्त्ररोगनुत् ३८२ तस्यां

पत्ररसः क्षीरतैलयुक्तः प्रलेपतः तैलपक्वप्रलेपेन कुर्यात्सर्वाङ्गिकं चान्वितं ३८३ तद्रसापूर्णकर्णस्य बाधिर्य्यमुपशाम्यति कपा
लरोगमभ्यंगात्केतकीरससंमिश्रिता ३८४ सूतामधुसमायुक्तास्तामिरं हन्तिवेगतः तण्डुलोदकसंमिश्रोज्वलागर्दभकः क्रमीत् ३
८५ हंतिकर्णे पुनर्बद्धा चक्षुः पीडाविनाशकृत् एकवीरोद्भवं चूर्णं बिडालपदमात्रया ३८६ अजाक्षीरेणसंयुक्तं भुक्तं पलितनाशनं
छर्दिं हन्ति मधुनायुक्तं देवदालीरसेनच ३८७ जलोदरहरं तैलयुक्तं वातविनाशनं इतिकाकजंघाकल्पः अंकोलबीज
मात्राणां सूक्ष्मचूर्णं विधीयते ३८८ तिलतैलंभवेच्चूर्णं भावितं सप्तवारतः मर्दयित्वाणतोयेन गृह्णीयात्तैलमुत्तमं ३८९ नाना
कर्माणि सिध्यन्ति तैलयोगेनयोगिनां अंकोल्लबीजसंचूर्णं भावयेत्क्षारवारिणा ३९० अपामार्गयुतं सम्यक् भस्माजनविशोषया
त् पुनः सिद्धार्थतैलेन भावितं तद्दुरूखले ३९१ कुट्टितं क्षीरपानीयमर्दितं वस्त्रपीडितं तैलंमुंचतियंत्रेण नानाकर्माणि योषितं
३९२ सिध्यन्ति तेन सूतेन यथा गात्राणि देहिणां इतिअंकोलतैलं पुष्यार्के स्वीकृता शुष्काशानिले पातिच्चूर्णिता ३९३
उष्णोदकेन सापीता देहशुद्धौ शुभेदिने मासमेकं प्रयोगेण सर्वरोगान्निवारयत् ३९४ षण्मासयोगतो हन्ति पलितं मधुभाक्षि
ता गोमूत्रसंयुता भुक्ता सर्वव्याधिकरीन्नृणां ३९५ भुक्तागोसार्पिषा वन्हौ पीतत्वं कुरुते सदा धात्रीफलरसोपेता वाकुचीप
लितापहा ३९६ जीर्णेयत् भोजनं कार्यं क्षीरान्ते सह सार्पिषा इतिवाकुचीकल्पः कुमारीपत्रनिर्यासो घृतेन मधुनासह
३९७ कटुत्रयसमायुक्तः स्वेदितो मृदुवन्हिना मात्रयासह भक्षित्वा हंति रोगाननेकधा ३९८ द्वौमासौ भक्षयद्वस्तु दुग्धा
हारो जितेन्द्रियः दृढकायोतितेजस्वी दिव्यदृष्टिः प्रजायते ३९९ निमान्नभक्षणाद्देहे विषं न प्रभवेन्नृणाम् षण्मासयोग
सामर्थ्यात् वृद्धोपि तरुणो भवेत् ४०० संवत्सरप्रयोगेण जीवेद्वर्षशतद्वयं कुमारीपत्रमादाय गुडेन सह भक्षयेत् ४०१ ब
लिभिः पलितैर्युक्तो जायते वत्सरान्नरः तद्दिदलचणोपेतं प्रत्यहं भाक्षितं द्रुतं ४०२ कण्डूं कंडूं चाक्षि ध्मानि हन्ति पामामनेकधा
तिलतैलेनसंयुक्तमाक्षिरोगविनाशकृत् ४०३ कुमारीरससंयुक्तो हिंगुः पवनरोगहृत् यानिदन्ताकुमारीनि हंति सर्पवि

यद्भूतं ४०४ दुष्टव्रणमलेपेननाशयत्यतिवेगतः इतिकुमारीकल्पः चूर्णंकुष्ठसुरानागकेशराणां घृतान्वितं ४०५
मधुपीतंकरोत्यंगंसौरभंसततंनृणां देवदालीनिवोद्भूतोरसोमधुघृतान्वितः ४०६ पीतःपथ्यासीनःकुर्यान्नीतोसुस्वरं
तामृश मधुसर्पिविडंगानिधात्रीफलसुतासितं ४०७ पलाशबीजचूर्णेन भुक्त्वामासंजराहरेत् मधुसर्पिस्तिलोन्मिश्रंब्राह्मी
वाचूर्णस्यसेवया ४०८ वागीशोमाससमंत्रेण वृद्धोपितरुणोभवेत् धात्रीमधुवाशितासार्पिर्बीजब्रह्मतरोःसमं ४०९सान्नि
समान्वयाभुक्तंनिद्राकालेजरांतिकं चूर्णधात्रीफलोद्भूतसर्पिषामधुनाभसा ४१० लीढंनिशामुचंचक्षुर्नासाश्रवणरो
गहृत् अंकोल्लबीजासिध्यर्थंतैलपात्रेणसाधितं ४११नस्यमुक्त्याजनंकुर्यात्संयुतंपरमायुषा सुस्नातलेहियःकुर्वंतू
र्णंमध्वाज्यसंयुतं ४१२ कठिन्यंसोततरस्तस्यदेहःस्याच्चिरजीवितं मध्वाज्ययवनेनाश्वगंधाकंदरघोन्विता ४१३ शिशिरे
भक्षयेन्मासंवृद्धोऽपितरुणोभवेत् विश्वकायोश्वरामाणिविश्वचूर्णंशिलाजतु ४१४ सक्ताकामधुसर्पिश्चभुक्तंमृत्यु
ज्वरापहं यज्जराव्याधिविध्वंसिभेषजंतद्रसायनं ४१५ अन्येवयासिमध्येवाश्रूद्धकायःसमाचरेत् ॥ ॥अथाग्नि
पुराणोक्तकल्पानाह कल्पान्मृत्युंजयान्वक्ष्येआयुर्दान्रोगमर्दनान् ४१६ त्रिशतीरोगहासेव्यामध्वाज्यात्रिफलायुः
तां पलंपलार्द्धकर्षंवा त्रिफलासकलातथा ४१७ बिल्वतैलस्यनश्यंचमासंपंचशतीकविः रोगापमृत्युवलिजित्तिलं
भल्लातकंतथा ४१८ यवाशिवाकुचीचूर्णंषण्मासंखादिरोदकैः त्वचार्थेःकुष्ठंजयेत्सेव्यंचूर्णंनीलकारंडकं ४१९क्षीरेण
मधुनावापि शतायुःखण्डदुग्धभुक् मध्वाज्यंशुंठीसंसेव्यपलंप्रातःसमृत्युजित् ४२० वलीपलितजित्जीवेन्मण्डु
कीचूर्णंदुग्धपः उच्चटांमधुनाकर्षंपयःपोमृत्युजिन्नरः ४२१ मध्वाज्यैःपयसावापि निर्गुण्डीमृत्युरोगजित् पलाशतैलं
कर्षैकं षण्मासंमधुनापिबेत् ४२२ दुग्धभोजपञ्चशतीसहस्रायुर्भवेन्नरः ज्योतिष्मतीपत्ररसंपयसा त्रिपलंपिबेत् ४
२३ मधुनाचाज्यतस्तद्वच्छतावर्यारसंपलं क्षौद्राज्यैःपयसावापि मृत्युजिन्मुषलीपलं ४२४ पंचांगनिंबचूर्णस्य

खदिरक्काथभावितं ४२५ कर्षं भृंगरसेनापि रोगनुक्षामरोभवेत् रुद्धाग्निकाज्यमधुभुक् दुग्धभोजीचमृत्युजित् ४२६ कर्षं चूर्णं ह
रीतक्याभावितं भृंगराड्रसैः धृतेनमधुनासेव्यं त्रिशतायुश्चरोगाजित् ४२७ धात्रीहिकाभृंगरसलोहं चूर्णं शतावरी साज्यं कर्षं पंच
शतीकान्तचूर्णं शतवरी ४२८ भावितं भृंगराजेन मध्वाज्यैस्त्रिशतीभवेत् ताम्रं मृतं स्रुवं तुल्यं गन्धकं चकुमारिका ४२९ रसोविमृ
द्यते गुंजे साज्यं पंचशताब्दवान् अश्वगन्धाफलं तैलं साज्यं घटं शताब्दवान् ४३० पलं पुनर्नवाचूर्णं मध्वाज्यैः पयसापिबेत् अशो
कचूर्णस्य पलं मध्वाज्यं पयसात्तिनुत् ४३१ निंबस्यतैलं मधुनास्यात्कृष्णा स्यात्कचं शती कर्षं भंगसमध्वाज्यं शतायुः पयसापिबे
त् ४३२ अभयासगुडाजग्धा धृतेनमधुरादिभिः दुग्धानुभुक् कृष्णकेशो रोगीपंचशताब्दवान् ४३३ कटुतुंबीतैलनस्यं क
र्षं शतद्वयाब्दवान् त्रिफलापिप्पलीशुण्ठीसेविनास्त्रिशताब्दकृत् ४३४ शतावर्य्याः पूर्वयोगसहस्त्रायुर्बलान्वितः चित्रकेण त
थापूर्वस्तथाशुण्ठीविडंगतः ४३५ लोहेन भृंगराजेन वलयानवपंचकैः खदिरेणचानिर्गुंड्याकण्टकार्याथवासकृत् ४३६
वर्षाभूर्वानद्रसैर्वा सेवितोवारिकाकृतः सोदकोवाकषायोवाधृतं तैलंचमृत्युजित् ४३७ चूर्णं घृतैर्वामधुनागुडाद्यैर्वारिणात
था ॐ जूंस इतिमन्त्रेण मान्त्रितोयोगराजकः ४३८ मृतसंजीवनीकल्पोयोगोमृत्युंजयोभवेत् सुरासुरैश्चमुनिभिः सेवितोक
ल्पसागराः ४३९ गजायुर्वेदप्रोवाचपालकाप्योगराजकः ४४० अथगन्धकतैलकल्पः श्रीपार्वत्युवाच केनप्रकारे
णुध्यतिकथ्यतांपरमेश्वर कियत्कार्येषु संप्राप्तिर्भक्षणेचारणेपिवा ४४१ श्रीमहादेवउवाच नूतनेस्निग्धभाण्डेचाविस्ती
र्णमुखसुंदरे तन्मध्येगन्धकंदिव्यं भृंगराजमहौषधिं ४४२ तन्मुखेबध्यतेवस्त्रं नूतनंमलवर्जितं तस्योपरिक्षिपेद्दिव्यंगन्ध
कमणिसन्निभं ४४३ चणप्रमाणकैः सर्वैः पूरयेद्वस्त्रमुत्तमं तदोपरिक्षिपेद्दिव्यं खर्परं वन्हिपूरितं ४४४ तद्वन्हौज्वलयेदेनम
ध्येगन्धकमुत्तमं शुद्धं चूर्णं चतंतत्रगृह्यतेगन्धकोत्तमं ४४५ शुद्धगन्धपंचपलं तदर्धंतालकंतथा ३॥ तदर्धंरसराजंचभांत
दर्धंरक्तणंक्षिपेत् ४४६ तदर्धमल्लीनिक्षिप्यत्रीभाव्यंकदलीरसे करवीररसैस्तावद्भाव्यं शोष्यंचपेषयेत् ४४७ निक्षिप्यशुद्धे

इति कान्चपात्रे पुरोकृते मुमतलोपरिस्थे संसिद्धिमुद्राहठनाममधोयानि खन्यक्ष्मानिकरयुग्मसार्द्धं ४४८ तन्मध्यंस्तस्याश्चपु
री भवेयं मुद्रागतागर्तमुखेप्रदेया दिनानिपंचाशततत्रजाते भवेत्तदा तत्त्वकुगन्धतैलं ४४९ निक्षिप्य सन्होकृतातारलोपित्ता
रंप्रयातिसाविमुक्तकांचनं अन्यैरनेकैः किलकर्मसिद्धिः स्वानेप्रदानेन तु कर्मवर्जितः ४५० तत्तैलं क्रमेणैव भक्षयेत्तंदुल
समं तांबूलसहितंतेनक्रमेणैवतुवर्धयेत् ४५१ मासैकेनप्रयोगेणसर्वरोगविवर्जितः पथ्यं दुग्धोदनं गव्यं सदाग्राह्यं च पार्व
ती ४५२ मासद्वयप्रयोगेण वज्रदेहाभवेन्नरः मासत्रयप्रयोगेणवलिपलितनाशनं ४५३ चतुर्थेमासिसंप्राप्ते दिव्यदृष्टिस्तु
जायते मासेपंचमकेनैवसिद्धोभवतिसाधकः ४५४ तेषांमूत्रपुरीषेणशुल्वंभवतिकांचनं षण्मासस्यप्रयोगेणखेचरीगति
माप्नुयात् ४५५ मासेसप्तमकेप्राप्ते दिव्यदेहः प्रजायते मासे चाष्टमके देवि विचरेच्च यथासुखी ४५६ नवमेमासिसंप्राप्ते अनं
तायुः प्रजायते दशमेमासिसंप्राप्ते जायते मत्समो नरः ४५७ किमत्र बहुनोक्तेन किंतु केवलमभोगभाक् ४५८ इतिगन्धक
तैलकल्पः अथज्योतिष्मतीकल्पे प्रथमप्रकारः वंगसेने जगतिज्योतिष्मतिप्रसिद्धगुणिनी तस्यास्तैलंनिष्कास
यित्वाजीर्णेपुराणशाल्यन्नेन मत्स्यंडिमधुरेणपाणितलार्धसंवृध्य प्रत्यहं भक्षयेच्च वर्धयेत्पलं नातः परं विवृद्धिः कार्या
मासंस्थितिश्चैषा पलमप्युत्तममात्राहृता भुक्तबलानुरोधेनाभिषजानुकल्पनीया एवंतैलादकमुपयुज्य महाबलो महाप्राणः
षोडशवर्षाकृतिर्निरोगोभवति इतिज्योतिष्मतीतैलपानविधिः अथज्योतिष्मतीकल्पे द्वितीयप्रकारः मालकांकणीतै
लं हस्तपादयोर्मर्दनेकृते दृष्टितेजवृद्धिर्भवत्याने १ रविवारयुक्तत्रयोदश्यां चतुर्थीदिवसेवातैलंनिष्कासयित्वा तेनतैलेन
दीपेनकज्जलं संगृह्यनेत्रे अंजिते तथा मर्दने कृते अदृश्यो भवति २ अमायां बुधवारे रात्रौ तैलं निष्कास्य ततस्तत्तैलं टंकैकं
टंकैकं वृध्या पंचटंकं भक्षयेत् शरीरे मर्दयेच्च कुष्टनाशो भवति ३ मालकांगुनी बीज शेर १ कृष्णवर्णगोदुग्ध शेर ५ मध्ये
मृत्तिपात्रमध्ये उष्णांकृत्वा पश्चात्सीतले जाते तस्य दधिं कारयेत् ततो मथने कृते नवनीतं निष्कास्य तस्य घृतं कृत्वा तद्

तंटंक१ ओदनगोदुग्धेनसहभक्षयेत् प्रतिदिनं एकैकटंकवृध्या अष्टटंक पर्यंतंवर्धयेत् ततोअष्टटंकं नित्यं एवंदिन४०
पर्यंतंभक्षयेत् श्वेतकेशाश्चेत्कृष्णकेशाभवंति ४ शनिवारेमालकांगुनी गोधूमेनभर्जयेत् ततोदिन४१पर्यंतंभक्षयेत्
विद्याधारणाशक्तिर्भवेत् अष्टबीजानिभक्षितानिचेत् भविष्यज्ञानंभवेत् कानवृद्धिर्भवेत् ५ रविवारयुक्तअमावास्यायां
रात्रौ तैलेनकज्जलगृहीत्वातेनांजितोनरोसर्वंपश्यतिनिधिंचपश्यति ६ मालकांगुनी दिन४०पर्यंतंभासितेतस्यकर्त्तव्य
तासिद्धिर्भवति स्वस्त्रीपरस्त्रीगमनंवर्जयेत् पवित्रतयास्थेयं ७ यथास्त्रियापुरुषंप्रतिकामणंकृतंतदा दुग्धसेर २ माल
कागणी सेर ॥ तन्मध्येपाचयेत् बीजशेषंग्राहयेत् नित्यंबीजानि८ भक्षयेद्दिनानि २८ स्त्रीसंगत्यागः गोधूमान्नभोज
नं कामणनाशः ८ धन्वंतरिर्वदति केवलमालकांगुनीभक्षणेनहृदयशुद्धिर्भवति उत्तमबुद्धिर्भवति प्रयोगेकृतेनित्यंस्नानं
धौतश्वेतवस्त्रपरिधानं तथाबलिर्दद्यात् ततोवस्त्रेणबीजानि ८ हस्तेधृत्वापंचवारंमंत्रेणाभिमंत्रयेत् ततोबीजानि१०
भक्षयेत् दिन४१ प्रतिदिनंबीजानि १० वृद्धितो मानसिकंजानाति सबलताभवति रोगनाशःपलितनाशः नेत्रतेजवृद्धिः
क्षाराम्लंवर्जयेत् मन्त्रः ॐनमोवामयोवाम ह्रींह्रींह्रींह्रीं स्वाहा अनेनमन्त्रेणाभिमंत्रितानि दश१० बीजानि प्रतिदिनं
दशदशवृध्याभक्षयेत् इतिमालकाकणीकल्प [illegible] प्रकारः अथकौमाराभारिकाकल्पंव्याख्यास्यामः कौ
मारस्यौद्रवक्ष्यामितत्वशास्त्रमनुत्तमं येनतत्पीतमात्रेणसिद्धिर्भवति सर्वदा ४५९ अतःपरंप्रवक्ष्यामिप्रथमंचामरिकां
क्रियां जातमात्रस्यबालस्यअसौरस्यविशेषतः ४६० पुरीषंगृह्ययत्नेनछायायांपरिशोषयेत् शुचिस्थानेशुचौदेशेतत्पायि
त्वागुरुर्नाद्भिजान् ४६१ शुद्धदेहनरोभूत्वाक्रियाकर्मसमारभेत् दिनानिसप्तक्षौद्रेणपरिलेह्ययथाविधि ४६२ ग्राम्यधर्मं
त्यजेन्नित्यंभोजनंसर्वकामिकं शाणार्द्धमात्रंशाणंवायावत्सप्तदिनानियः ४६३ एवंप्रयुंजमानस्तुवलीपलीवर्जितः
द्विसप्ताहप्रयोगेणगृध्रदृष्टिर्भवेन्नरः ४६४ पश्यतेचानिधानानिसत्यंसत्यंवदाम्यहं मासमात्रप्रयोगेणजीवेद्वर्षशतंनरः

४६५ वाक्यसिद्धिंचसोभाग्यंलभतेनात्रसंशयः इप्सितंलभतेसर्वंखेचरत्वंचजायते ४६६ अमरिकायामिश्रेणतत्त्वपानेनयोजयेत् स्थावरंजंगमंचैवविषंनश्यतितत्क्षणात् ४६७ कोमारामरिकांचैवकुष्ठेनसहपेषयेत् क्रूरडाकिनीभूताश्चग्रहाश्चैवविशेषतः ४६८ स्पर्शनास्यैवनश्यंतिगरुडेनचपन्नगाः चंदनंजातपुष्पंचामरिकासहपेषयेत् ४६९ तेनैवचांजिताक्षस्तुयंयंपश्यतिमानवः ससवश्योभवेत्क्षिप्रंनात्रकार्याविचारणा ४७० तथामरिकायुक्तंचकोमारंद्रव्यमुत्तमं कर्पूरेणसमायुक्तंतिलकंकारयेद्बुधः ४७१ रणेराजकुलेद्यूतेसभवेदपराजितः सर्वार्थासिध्यतेकार्यैकोमारीकल्पगर्जिते ४७२ इतिकोमारामरिकाकल्पः अथगोमूत्रकल्पः अस्यश्रीज्ञानामृतस्त्राविणीमन्त्रस्य श्रीकृष्णऋषिः अनुष्टुप्छंदः ज्ञानामृतस्त्राविणीर्देवता ग्लांबीजं ग्लींशक्तिः ग्लूंकीलकं ममज्ञानामृतसिध्यर्थंजपेविनियोगः

अथकरन्यासः ॐग्लां अंगुष्ठाभ्यांनमः ॐग्लींतर्जनीभ्यांनमः ॐग्लूंमध्यमाभ्यांनमः ॐग्लैंअनामिकाभ्यांनमः ॐग्लौंकनिष्ठिकाभ्यांनमः ॐग्लः करतलकरपृष्ठाभ्यांनमः एवंहृदयादिन्यासः ॐग्लांहृदयायनमः ॐग्लींशिरसेस्वाहा ॐग्लूंशिखायैवषट् ॐग्लैंकवचायहुं ॐग्लौंनेत्रत्रयायवौषट् ॐग्लः अस्त्रायफट् अथध्यानं ज्ञानामृतजगद्धात्रीज्ञानामृतकरींशुभां पूर्णांदं जगन्माताध्यायेत्त्रिपुरसुंदरीं ४७३ अथमूलमन्त्रः ॐग्लांग्लींग्लूंग्लैंग्लौंग्लः ज्ञानामृतस्त्राविणीदेवतास्वाहा अनेनमन्त्रेणगोमूत्रंपलमात्रं एकविंशतिवारं अभिमन्त्र्यस्यावाक्सिद्धिर्भवतिषाण्मासः

अथचित्रकल्पः गौरीकांचलिकातन्त्रे रक्तचित्रंपलंचैवविडंगंगुडकंतथा एतेषांसमताकुर्यात्पिष्ट्वाचवटिकांचरेत् ४७४ भृंगराजरसेनैवमर्दयेत्तुदिनत्रयम् एकैकादिवसेतस्याएकैकांभक्षयेत्ततः ४७५ एलानिकारकंचैवकलांनागेश्वरंतथा मासैकेव्याधिनाशश्चश्लीपदंचचतुर्थके ४७६ तथैवगलगण्डंचकोशवृद्धिंचनाशयेत् बलपुष्टिप्रदंदेवीषण्मासेकुंजरोपमः ४७७ द्विमासेकांतिवृद्धिश्चकुष्ठंहन्तित्रिमासके बृहस्पतिसमोविद्वान्सप्तमासेभविष्यति ४७८ ममतुल्योभवे·

योगीसंवत्सरंचभक्षणात् अथमण्डूकपर्णीकल्पः तत्रैव मण्डूकपर्णींपुष्यार्कैचोत्पाट्यचसमूलिकाम् प्रक्षाल्यच्छाया
ततःकुर्यात्सूक्ष्मचूर्णानिकारयेत् ४७९ घृतभाण्डेततःस्थाप्ययावत्पुष्यार्कवासरम् बिडालपदकैःस्तुल्यंकाञ्जिकैःसह्यःपिबे
त् ४८० आप्लाव्यसहदुग्धेनमासैकेसर्वरोगहा द्विमासभक्षणाद्देवि पलितंवर्जयेत्तथा ४८१ अथपुनर्नवाकल्पः तत्रैव पु
ष्यार्कदिवसेसौम्येप्रातःश्वेतपुनर्नवाम् समूलपत्रांसंगृह्यसूक्ष्मचूर्णानिकारयेत् ४८२ मर्दयित्वाततःपश्चाद्घृतेनमधुनास
ह भाण्डेनरक्षापयेद्यत्नेयथारक्षाकरस्तथा ४८३ ततोमासान्तरेदेविचम्पककुसुमप्रभम् वसन्तसमयेतस्यशुचिर्भूत्वासमाहि
तः ४८४ मासमेकंभक्षेद्यस्तु मलमूत्रंसगन्धिकम् अलिपद्मोपमाकेशागौरदेहाभवेन्नरा ४८५ बृहस्पतिसमोवाग्मीजीवेत्
पञ्चशताब्दिकम् नास्तितुल्यसमंकल्पंकथितंचपुनर्नवाम् ४८६ स्थिरायुर्भवेद्देहेसेवनात्कल्पमुत्तमम् ईश्वरोवाच
शृणुदेविप्रवक्ष्यामिनिर्गुण्डीकल्पमुत्तमं ४८७ धनधान्यकरीदेवि आयुरारोग्यवर्धिनी शान्तिपुष्टीकरीनित्यंसाक्षाद्देवीस्व
रूपिणी ४८८ निर्गुण्डीतिसमाख्यातासर्वलोकसुखप्रदम् तस्मादहंप्रवक्ष्यामिप्रयोगंशृणुसुंदरि ४८९ अथनिर्गुण्डीक
ल्पः निर्गुण्डीमूलमुद्धृत्यशोभनेनदिनेनतु अष्टादशपलंचूर्णंपलद्वादशसर्पिषम् ४९० मधुषोडशपलंचैवमिश्रीकृत्यवि
धानतः एभिस्तुस्निग्धभाण्डेचमासमेकन्तुसर्वतः ४९१ स्थापयेद्धान्यराशौचमासोर्ध्वंसमुद्धरेत् समभ्यर्च्यगुरुंदेवंपूज
येच्चविधानतः ४९२ ब्राह्मणींचकुमारींचभोजयेच्चयथाविधि तासामादायचादेशंशुचिर्भूत्वाशुभेदिने ४९३ बिडालपदमा
त्रन्तुभक्षयेच्चविधानतः अहन्यहनिभोक्तव्यमिदंभवतिलक्षणम् ४९४ स्कन्धनेत्रं स्वगात्रंचभवेद्वलितमेवच वर्जयेद्वली
पलितंदीर्घजीवीभवेद्ध्रुवम् ४९५ भवतिन्वाक्षयेरेतःस्त्रीशतंरमितुंक्षमः प्रकामंभोजनंतस्यततस्तापैर्नबाध्यते ४९६ आ
हारंमैथुनंनिद्रांस्वेच्छयाचकरोत्यसौ विकारान्मनसःसम्यग्वर्धितेदृश्यतेनरः ४९७ प्रस्थंनिर्गुण्डीचूर्णस्यगोमूत्रेणसमंपिबेत्
दशारात्रप्रयोगेणकुष्ठनाशप्रधानकम् ४९८ नाशयेच्चसदादेविवायोर्मेघमिवाम्बरे निर्गुण्डीश्वेततच्चूर्णैरजामूत्रेणयःपिबेत्

४९९ नरवकेशास्तथादन्ताः समाहेन पतन्तिवै द्विसप्ताहप्रयोगेण योगारोहिविविदं क्रमम् ५०० त्रिसप्ताहप्रयोगेणद्दं भवतिल
क्षणम् नचाग्नौर स्थितेदेविनजलेम्रियतेपिच ५०१ तस्यदेहेन लौहंपकाञ्चनञ्जायतेन्दीति चतुःसप्ताहयोगेनभूमित्यक्ताग
भोव्रजेत् ५०२ निर्गुण्डीचूर्णमादायघृतेनसहभक्षयेत् कुशास्तुदुर्बलोवापिबलवीर्यंभवेद्ध्रुवम् ५०३ निर्गुण्डीचूर्णमादाय
पिबेदुष्णेनवारिणा सप्तरात्रप्रयोगेणकिन्नरैःसहगीयते ५०४ निर्गुण्डीमूलमुद्धृत्यगृहेचधारयेद्बुधः नश्यन्तिसर्वविघ्नानिगृ
हेनागोश्वसर्वशः ५०५ अथभक्षणमन्त्रम् प्रणवञ्चततोमायाकूर्चबीजंफडन्तकम् वह्निजायान्तमन्त्रेणशतधाओषधी
पारि ५०६ जप्त्वातुभक्षयेद्देविकल्पोक्तञ्चफलंभवेत् ॐ ह्रीं हुं फट् स्वाहा मन्त्रोस्तु ॐ ह्रीं हुं फट् स्वाहा तारंमायाद्वयं
कूर्चंफडन्तंवह्निसुन्दरि ५०७ अष्टोत्तरशतंजप्त्वाओषधंभक्षयेत्सुधीः मन्त्रम् ॐ ह्रीं ह्रीं हुं फट् स्वाहा ॐ नमोनामयक्षा
यपापापकुबेरायच वह्निजायान्तमन्त्रेणओषधंभक्षयेत्ततः ओषधंभक्षयेद्देवंसपुष्टिकादनंक्षणम् ५०८ हित्वाक्षारा
म्लादिकंत्रिरात्राभ्यन्तरेततः औषधंभक्षयेद्देवियथोक्तफलमाप्नुयात् ५०९ यावदोषधंभक्षयेत्तावत्क्षारादिकंतथाल
वणस्नेहशाकादिवातातपादिकंत्यजेत् ५१० अथहस्तिकर्णीकल्पः एवमन्यंप्रवक्ष्यामिप्रयोगंशृणुसुन्दरि ओषधंदिव्य
रूपञ्चस्वाहापूर्वंसमुद्धृतम् ५११ हस्तिकर्णीइतिख्यातानाम्नासौसुरपूजितः तस्यभक्षणमात्रेणसर्वरोगात्प्रमुच्यते ५१२ मृ
गेन्द्रश्चयथादृष्ट्वामृगायान्तिपराङ्मुखम् एवमहौषधंप्राप्यव्याधिमान्प्रणश्यति ५१३ सुतिथौचसुनक्षत्रेसुदिनेचसुपूजिते
सुपुष्पैरक्षतैरर्घ्यंदत्वाचैवोत्तरामुखः ५१४ स्वकेतसुमनसाप्राज्ञःसमुद्धृत्यतुधारयेत् ततःपिष्ट्वासुसंस्कृत्यश्लक्ष्णाचूर्णा
निकारयेत् ५१५ सर्पिर्मधुसमायुक्तंघृतभाण्डेनिधापयेत् एकविंशतिरात्रेणसमुद्धृत्यपलाशकम् ५१६ ब्राह्मणंभोजयित्वा
तुस्वस्तीतिवाचयेत्ततः दुग्धेनचसमायुक्तंअहन्यहनिभक्षयेत् ५१७ पलंभक्षणमात्रेणवलीपलितवर्जितः श्रुतिधरोम
धुरवाक्श्रीमानेवामरोपमः ५१८ बलवीर्यधरोदक्षोनारायणोपमः दिनेनयोजनशतंगत्वाचपुनराव्रजेत् ५१९ जीवे

दूर्वाशतं चैव नात्र कार्या विचारणा प्रयोगान्यं प्रवक्ष्यामि शृणु षण्मुखानने ५२० कृष्णाधेनुक्षीरेणैव संलोड्य प्रक्षयेद्यदि प्रतीक्ष्यफलमा
प्नोति सत्यं सत्यं न संशयः ५२१ एवमाहिषदुग्धेन संलोड्य मधुना सह भुक्त्वा फलं पूर्ववच्च लभते नत्रयमासके ५२२ दध्ना भक्षणाद्देवि मा
सत्रयं प्रयत्नतः पूर्ववत्फलमाप्नोति न केशांमितताञ्ब्रजेत् ५२३ सर्वत्र जयमाप्नोति वशीकरणमुत्तमम् जीवेद्दूर्वाशतं देव नरो नागबलो
पमः ५२४ तथा शयनकाले च उदकेन घृतेन वा विडालपदमानं तु देहसिद्धिर्भवेद् ध्रुवम् ५२५ यथेच्छया पलशतं भुक्त्वा जरामरो भवे
त् कल्पेदं परमं गोप्यं तव स्नेहात्प्रकाशितम् यस्य सेवनमात्रेण नरो मोक्षमवाप्नुयात् ५२६ अथ श्वेतार्ककल्पः अथेदानीं प्रवक्ष्या
मि श्वेतार्ककल्पमुत्तमम् अस्य माहात्म्यविस्तारं शृणु षण्मुखानने ५२७ श्वेतार्कमूलमुद्धृत्य चूर्णं कृत्वा प्रयत्नतः आदौ सूर्यं नमस्कृ
त्वा विधिवत्पूजयेत्ततः ५२८ प्रातरुत्थाय जीर्णान्ते गवां क्षीरेण संपिबेत् भवेच्छ्रुतिधरो धीरो वलिपलितवर्जितः ५२९ कामदेवस्य
सदृशः सर्वशास्त्रविशारदः मासमात्रप्रयोगेण जीवेद्वर्षशतं नरः ५३० सर्वरोगविनिर्मुक्तो नरो नागबलोपमः श्वेतार्कमूलं कट्यां से
बध्वा देशान्तरं व्रजेत् ५३१ भूतप्रेतपिशाचाश्च डाकिन्यो गुह्यकास्तथा दृष्टिमात्रात्पलायन्ते श्वेतार्कस्य प्रसादतः ५३२ श्वेतार्कं गो
रोचनया गोघृतेन च पेषयेत् ललाटे तिलकं कृत्वा त्रैलोक्यं वशमानयेत् ५३३ श्वेतार्कस्य दलेनैव चन्दनं सह पेषयेत् एतद्राङ्कं कृ
त्वा किन्नरी भवति ध्रुवम् ५३४ श्वेतार्कमूलं कट्यां बध्वा रमणीं वै रमेद्बुधः धारयेत्तावत्तिलं शुक्रं स्त्रियं च वशमानयेत् ५३५ श्वेतार्कपु
ष्पपत्रं च कट्यां बध्वा रमेत्स्त्रियम् धारयेच्च नरः शुक्रं शतनारीं रमेद्यदि ५३६ श्वेतार्कमूलमानीय स्वरेत्तं सह पेषयेत् तिलकं कारये
द्यस्तु तस्य विश्वं वशं भवेत् ५३७ स्वरसं मधुसंयुक्तं श्वेतार्कतुलया सह यावत्प्रज्वलते दीपं तावच्छुक्रं च न क्षरेत् ५३८ नाभिपद्म
दले बध्वा तन्मूलं दक्षिणे करे धारयेच्च सदा देवी सौभाग्यं परमं भवेत् ५३९ श्वेतार्ककल्पमाहात्म्यं तव स्नेहात्प्रकाशितम् न वक्त
व्यं कामुकाय शठाय पनकदाचन ५४० अथ भृंगराजकल्पः अथेदानीं प्रवक्ष्यामि भृंगराजकल्पमुत्तमम् भृंगराजमूलपत्रं च
पिष्ट्वा तु यत्नतः ५४१ काञ्जिकैः पेषयेद्धीरो वटीं कुर्यात्प्रयत्नतः तां पिबेत्सह यत्नेन मासैकेन च गुणं भवेत् ५४२ भृंगराजपत्ररं

बृहज्ज्योर्ण
मिश्रस्कंध
१७

संकृष्णजीरसमंपिबेत् तैलेनसहसंदद्यात्वलीपलितवर्जितः ५४३ भृंगराजरसंचैवगुडूचीरससंयुतः मासमात्रप्रयोगेण सर्वव्याधिर्विनश्यति ५४४ अथकाछलाकल्पः काछलाकल्पम्प्रवक्ष्यामिशृणुष्वकमलानने काछलापादप्रहारेणनाभिव्य-थाविनश्यति ५४५ काछलामूलंकाेबध्वाअतिसारंविनश्यति अथअम्लालोनीकल्पः अथाम्लालोनीकल्पञ्चकथयामिवरानने ५४६ ह्यम्लालोनीरसंदत्वाचक्षुशूलंविनाशयेत् अतिसारंनाभिशूलंचक्षुशूलंतथैवच ५४७ अम्लालोनीसाचीमूलं मरिचंकुष्ठमेवच पेषयित्वापिबेद्यस्तुवसन्तस्तस्यनाशयेत् ५४८ अथशाल्मलीकल्पः शृणुदेवीप्रवक्ष्यामिशाल्मलीक-ल्पमुत्तमं श्वेतापीतातथारक्ताकृष्णाश्चेतिचतुर्विधाः ५४९ ब्राह्मणीश्वेतवर्णाचपीतवर्णाचबाहुजाः रक्ताचैवभवेद्वैश्याः कृष्णाश्शूद्राःप्रकीर्तिताः ५५० चतुर्वर्णमयीदेवीसर्वभूताप्रकाल्पिता श्वेतापीतातथाकृष्णानहिसर्वत्रलभ्यते ५५१ रक्तान्न कथयिष्यामियाचसर्वत्रलभ्यते तस्यापुष्परसंलब्ध्वा वह्नियोगेनसाधितम् ५५२ सुमुहूर्तेचकर्तव्यंज्ञात्वाचन्द्रबलाबलम् पलद्वयंपिबेत्प्राज्ञएकचित्तसमाहितः ५५३ रजनीप्रहरैकेनउन्मादोजायतेध्रुवम् अशीतिस्त्रियाःकामयतेस्वेच्छयापरिवृहितः ५५४ एकद्वित्रिचतुःपञ्चषट्सप्तमाष्टमंरमेत् प्रथमेद्विपलंदेवीचत्वारिचद्वितीयके ५५५ तृतीयेषट्पलान्येवपलान्यष्टौचतु-र्थके प्रतियामंपिबेत्क्षीरंरमेच्चयोषितंतथा ५५६ अनेनैवविधानेननरःसिद्धिमवाप्नुयात् चतुर्वर्षशतंदेविनरोजीवेन्नसंशयः ५५७ नरोनागबलोपेतःकामदेवसमोभवेत् नारीणांसतोनित्यंसुभगःप्रियदर्शनः ५५८ शीघ्रगामीभवेच्चैववलीपलित वर्जितः अथाभयाकल्पः अथातःसंप्रवक्ष्यामिअभयाकल्पमुत्तमं भक्षयेद्दतुभेदेनदेवतुल्योभवेन्नरः ५५९ शरत्क शीतायुक्ताहेमन्तेनागरेणच शिशिरेपिप्पलीयुक्तावसन्तेमधुनासह ५६० ग्रीष्मेचगुडसंयुक्तावर्षासुलवणेनच अनेनैववि धानेनभक्षयेद्योहरीतकीं ५६१ तस्यवृद्धिर्बलंवीर्यमारोग्यंस्थिरयौवनम् आग्नेदीपिकाध्यानिशरीरस्यहरीतकी ५६२ कदाचि कुप्यतेमातानोदरस्थाहरीतकी मातेवभक्षयेद्योहिहितकारीहरीतकी ५६३ अथारोग्यांबुकल्पः रुद्रयामले श्रीपार्वत्यु

काछलाकल्प
अध्याय
७०

वाच देवदेवविरूपाक्ष सर्वस्यपरमेश्वर प्रणम्यश्रोतुमिच्छामिशिवांबोश्चैवनिर्णयं ५६४ कृत्वादिव्यंमनुष्याणांपवित्रंस
र्वसिद्धिदं शिवांबुकीदृशंचैवकिंफलंतस्यसेवने ५६५ देवदानवमनुष्याः किन्नरायक्षराक्षसाः पन्नगाश्चपिशाचाश्च
विश्ववेतालभंजकाः ५६६ ज्ञातव्यंतस्यवृत्तांतंतस्यैकथयस्वमे गुह्याद्गुह्यतरंगुह्यंगुह्याद्गुह्यतरंपरं ५६७ अतिगुह्यतरंदे
विगोपनीयंप्रयत्नतः गौर्य्यांप्रणम्यपृच्छन्तिमुवाचशशिशेखरः ५६८ ईश्वरउवाच शृणुदेविप्रवक्ष्यामियत्वंमापरिपृच्छ
सि कथयामिनसंदेहोभुक्तिमुक्तिफलप्रदं ५६९ शिवांबुममृतंदेविह्युदरस्थंचदेहिनां पवित्रंपरमंपुण्यंदेहिसिद्धिकरंपरं ५
७० श्रीपार्वत्युवाच ग्रहणंवारणंग्रासंकेनमन्त्रेणकारयेत् तन्मेवददेवेशयदितुष्टोसिमेप्रभो ५७१ शिवांबुकीदृशंचैवकी
दृशंतस्यसाधनं कृपांकृत्वामहादेवकथयस्वममप्रभो ५७२ श्रीमहादेवउवाच साधनंशृणुदेवेशिसर्वपापक्षयंकरं सर्वसि
द्धिप्रदातारंसर्वज्ञानकरंपरं ५७३ सर्वौषधमयंदिव्यंसर्वबुद्धिप्रदायकं सर्वशास्त्रविचारज्ञंमर्वमेधाकरंनृणां ५७४ पश्चाद्रज
नीयामेचघटिकानांचतुष्टयं उत्थायसाधकश्रेष्ठो मूत्रोत्सर्गंतुकारयेत् आदिधारांपरित्यज्यमध्यधारांचगृह्यते ५७५ अंति
धारांपरित्यज्य एवंविधिंसमाचरेत् पात्रविधिंप्रवक्ष्यामिशृणुदेविमनोरमे ५७६ मृत्तिकाकाष्ठपात्रेषुचर्मपात्रेतथैवच विराट
पल्लवपात्रेशंखपात्रेचश्रीफले ५७७ गजदंतमयेपात्रेदिव्यासित्रेवमौक्तिके ५७८ घृताचार्श्ममयेपात्रे वटपात्रेचलाचके वं
शपात्रेचकर्त्तव्यंशृंगपात्रेतथैवच ५७९ श्वेतकाचमयेपात्रे कर्पात्रेतथैवच वर्जयेत्ताम्रधातूनांलोहपात्रेणसाधयेत् ५८०
तेनमार्जितपात्रेश्चअघोपात्रेणधारयेत् तत्पात्रशोधनंदेवीवक्ष्यामितववसुंदरि ५८१ प्रणवादितथामायाकुरुद्वयंकुलेश्वरी
ॐह्रींहुंफट्समुच्चार्यस्वाहांतेनशोधयेत् ५८२ अनेनमन्त्रराजेनशोधयेच्चशिवांबुना ॐअस्त्रायफट् अनेनमन्त्रेणशोध
येत् ५८३ अन्यमन्त्रंप्रवक्ष्यामिशिवांबुर्येनशुध्यति सत्यंसत्यंपुनःसत्यंसत्यंवकथितंमया ५८४ अथग्रहणमन्त्रः ॐजूं
सः ह्रींअमृतवर्षिणिअमृतंकुरु२ स्त्रीवैज्ञायते ओंहुंफट्स्वाहा अनेनसप्तवारंशोधयेत् अनेनैवतुमन्त्रेणलीयतेसततंबा

रः अघोरास्त्रायफट्स्वाहा अनेनसमवारंशोधयेत् अनेनमन्त्रराजेणदेहन्यासंसमारभेत् अंगन्यासंततःकुर्यात्करन्या
संचकारयेत् ५८५ ॐह्रीं अंगुष्ठाभ्यांनमः ॐश्रींतर्जनीभ्यांनमः ॐक्लींमध्यमाभ्यां ॐह्रींअनामिकाभ्यां० ॐश्रींक
निष्ठिकाभ्यां० ॐक्लींकरतलकरपृष्ठाभ्यांनमः एवंहृदयादि अनेनमंत्रराजेनदेहमध्येस्तुवंत्यतः पश्यंतिस्नानपानेन्क्लेप
नेमुखक्षालने ५८६ शिवांबुशोधयेन्नित्यंत्रिकालंप्रणितोबुधैः प्रभातेचलुकंत्रीणिविधिपूर्वंप्रयत्नतः ५८७ आहारंच
निराहारंनित्यंचसदसेवयेत् षण्मासात्स्तंभनंदेहोबलीपलितनाशनं ५८८ संवत्सरशताभ्यासमणिमादिगुणाष्टकं सेव
येद्वत्सरंयुग्मंजीवेच्चशरदांशतं ५८९ त्रिवर्षेणैवदेवोशिवाचासिद्धिःप्रजायते संवत्सरचतुष्केणदिव्यकायोभवेद्ध्रुवं ५९०
पंचवर्षाणियःसेव्योनतस्यदुरितंक्वचित् स्कंदवक्रेणवर्षेणशक्रायुधसमवपुः ५९१ सप्तमेचाष्टमेवापिशापानुग्रहणेसमः
नवमेदशमेदेविबालिष्ठोगजराजवत् ५९२ द्वादशैकादशेचैवअदृश्योभवतिध्रुवं पूर्ववत्साधयेन्नित्यंछायातस्मनदृश्यते
५९३ भेषजान्विधिवक्ष्यामिशृणुचैकाग्रमानसा गन्धकंत्रिफलायुक्तंभृंगराजंसपारदं ५९४ लोहचूर्णंतथावंगंहरिद्राचशि
वांबुना कर्त्तव्यंचसदादेवि तस्यरोगभयंकुतः ५९५ रक्तबीजसमायुक्तंशिवांबुसहितंपिबेत् गंधकंपारदंव्योषंत्रिफलासिद्धमूलि
का ५९६ नाशयेत्सर्वरोगाणिराजयक्ष्मादिसर्वशः मासमेकप्रयोगेणहारकःसदृशंवपुः ५९७ गृध्रदृष्टिःप्रवर्त्तंतेश्रुतिर्वराहसंभवः
त्रिवर्षेचकृतंयेनजीवेद्वर्षसहस्रकं ५९८ रसेन्द्रदेवदालीचअरिष्टकेन्द्रवारुणी शिवांबुसहकर्त्तव्यंभूतप्रेतविनाशनं ५९९ नश्यंतिडाकि
नीसर्वाशाकिनीचपुरास्तथा पिशाचापिविनश्यन्तितेषांपानेनतत्क्षणात् ६०० प्रयोगंचप्रवक्ष्यामिकुष्टाष्टादशवारणां हरितालंच
चाब्राह्मीशिवाहिंगुकटुत्रिका ६०१ सोमराजीहरिद्रेद्वेसौराष्ट्रीकुष्टचन्दनं सज्जीक्षारंयवक्षारंगन्धकंपारदंतथा ६०२ सिद्धार्थंचविडं
गानिप्रपुनाटंचवैशिवा सैंधवेनसमायुक्तांशिवांबुसहलेपयेत् ६०३ मासार्द्धेनापियोगेनहंतिस्वेतंविचर्चिकां कण्डुमण्डलरक्तं
श्यानिब्रह्मदद्रुविचर्चिका ६०४ एतानिहरतेशीघ्रंकार्पासेपावकोयथा महानिंबुवचाहिंगुनासापानंशिवांबुना ६०५ नाशयंति

कुपुत्रेणरणीवाथकुलंयथा गंधकंचाशिवाद्यार्विमधुसर्पिसमन्वितः ६०६ सद्योपिचामीरिपीत्वाहंतिशोफगलग्रहं कफपांडु
प्रमेहानिक्षयक्षयकारन्नृणां ६०७ गुल्मप्लीहोदरंचास्मिहृद्यदिहरतिवेगवान् अपामार्गजराच्चूर्णलोहच्चूर्णांशिवांबुना ६०८नं-
श्यन्तिव्याधयःसर्वेपावकस्याशिवांबुना कारवीजिरापिप्पज्येष्ठवागिरिकर्णिका ६०९ शिवांबुसहितंपीत्वामर्दनंकारयेदपि
गजचर्मकिलासस्यांविचर्चिव्रणसिद्धिच ६१० पक्षेमासेऽथवाहन्तिश्वेतकुष्ठंनसंशयः अमृतासोमराजीच्चसोमवल्लीशिवां
बुना ६११ लोहचूर्णविकारघ्नंवयस्तंभकरंपरं क्षारंशाशांकसंयुक्तंशिवाचूर्णांशिवांबुना ६१२ लेपंदत्वाप्रयत्नेनश्वेतकुष्ठं
हरेद्ध्रुवं गंधकंतालकंविश्वाहेमाभ्रमरिसूतकं ६१३ वज्रकायोसमराज्ञेरजबीजांशिवांबुना गुटिकार्याप्रयत्नेनधारयेद्वक्त्र
मध्यतः ६१४ देवासुरानपश्यन्तिअदृश्याभवतिध्रुवं तद्भसंभक्षयेद्यस्तुसमराज्ञोविचक्षणः ६१५ वज्रकायोभवेत्सोपिव
लिपलीतवर्जितः संवत्सरप्रयोगेनास्थिरंजीवंजितेन्द्रियः ६१६ वक्रेचनिर्मलावाग्वांशापानुग्रहकारके: त्रिफलाभृंगराजस्य
योषंचमधुज्येष्ठिका ६१७ अपामार्गजयाच्चूर्णभक्षयेच्छिवांबुना उदरव्याधिनाशायशोफशूलाग्निमांद्यच ६१८ सर्वरोगाविः
नश्यंतिक्षात्रेयाच्मार्गवोयथा नीलीमूलकृताक्वाथंकृत्वासहाशिवांबुना ६१९ नाशयेद्रोगराजेन्द्रंबिडालोमूषकंयथा क्षीरवं
दकेशरंचैवघनसारसूरोचनं ६२० मर्दयित्वाप्रयत्नेनशिवांबुसाहितंध्रुवं तिलकंकारयेत्तेनमन्त्रेणानेनपार्वति ६२१ अथमन्त्रंप्रव
क्ष्यामितिलकंकारयेद्वशे मायांमाचतथाकामविश्वेश्वरीमतःपरं ६२२ वश्यंचशब्दमुच्चार्यकुरुद्वंद्वंततोद्धरेत् पुनर्मायांमहाल
क्ष्मींकामराजंतथापुनः ६२३ सर्वतीदंद्धतेवश्यंस्वाहान्तोतिलकंकृतं मन्त्रोद्धारमिमंदेविन्नैलोक्यंवशमानयेत् ६२४ यंयंपश्यति
तंदेवितंतंभवतिवश्यगं देवासुराभवेद्वश्यावश्याश्चभुजगानराः ६२५ एतद्वश्यंवरारोहेसत्यंसत्यंनसंशयः अथमन्त्रंप्रवक्ष्यामि
शृणुदेविममप्रिये ६२६ रोचनंकेसरंसिद्धकर्पूरंचाशिवांबुना भूर्जेपात्रेसमालिख्यशिवनेन्नगृह्यथा ६२७ मध्यबिंदुसमुद्धृत्यात्रि
बीजंचत्रिकोणकं नूनंषडंगंतद्बाह्येतन्मध्येचषडक्षरं ६२८ तद्बाह्येचाष्टपत्रंचतन्मध्येभैरवाष्टकं रेखात्रयसंयुक्तंचतुरस्रंततम

रि ६२९ तन्मध्येचतुरोवेदान्मंत्रबीजंन्यसेत्क्रमात् यन्त्रोद्धारमिमंदेविदुर्लभंचसुरैरपि ६३० चतुर्विंशाक्षरंदेविमंत्रंयन्त्रेनविन्यसेत्
अथमन्त्रंप्रवक्ष्यामिशृणुदक्षसुतेप्रिये ६३१ मायाद्यकमलाकामंविपरीतषडक्षरं यद्वासिमनरूकारअरुक्रोंक्रसीसंयुतः ६३२ अंइं
उंएंचतुर्द्वारेत्रिबीजंत्रिवलंन्यसेत् एतद्देविमहायन्त्रंभुक्तिमुक्तिफलप्रदं ६३३ भयनाशकरन्नूनंवशीकुर्याज्जगत्त्रयं अथमन्त्रः
ॐ ह्रींश्रींक्लींउंनमः शिवायअरुश्यक्रोंकश्रीसं अंइंउंएंक्लींश्रींह्रींएंवंमंत्रमयंयन्त्रंसर्वसिद्धिकरंनृणां ६३४ सर्वकामार्थदंदेवि
साधकानांसुखप्रदं अन्यापियुक्तिनायरुयश्रीखंडचशिवांबुना ६३५ नासिकापानमात्रेणनश्यन्तिदुष्टकुष्ठकं शस्त्रघातेनदुष्टेन
विषंस्थावरजंगमं ६३६ ज्येष्ठीमधुअरिष्टांविडंगंचैवरामठं आमलक्याशिवांबुंचसैंधवेनसमन्वितं ६३७ नेत्ररोगाविनश्यंतिज्ञा
रंभपटलादयः ऋतुभेदंप्रवक्ष्यामिशृणुदेविमनोरमे ६३८ हरीतकीवचाविश्वाधात्रीचैवशिवांबुना ऋतुराजंसदापीत्वासर्वरोग
निवारणं ६३९ ग्रीष्मेआमलकीचूर्णंशिवागुडशिवांबुना नाशयेतिमहापित्तंकुष्ठगुल्मौस्मरान्हरेत् ६४० नश्यन्तिसततंरोगंदारु
णंसान्निपातकं वर्षाकालेमहादेवित्रिफलाचसमान्विता ६४१ शिवांबुसहितंपीत्वारोगनाशफलप्रदं शरत्कालेमहादेवि भृंगराजस
मान्वितं ६४२ शर्करासहितमंबुसेवयेद्व्याधिनाशनं हेमंतेचमहादेवित्रिकटुत्रिफलासह ६४३ शिवांबुसहितंपीत्वाक्षयपक्षयकरं
परं शिशिरेचसदापेयंसैंधवंपिप्पलीवचा ६४४ मरीचामिश्रितंकृत्वाशिवांबुसहकारयेत् सर्वेरोगाविनश्यंतिआयुर्बुद्धिविवर्धनं ६४
५ वातश्लेष्मविनाशायसात्वंतेविनिवर्त्तते ६४६ इतिऋतुभेदं पार्वत्युवाच प्रसादंकुरुमेदेवप्रसन्नोभवमेप्रभो केनरोगाविनश्यं
तिशीशिरेषुभविष्यति ६४७ शिवांबुपीत्वायेनरस्सर्वव्याधिविनाशनं यथायथाभवेद्व्याधिऔषधंकथयस्वमे ६४७ प्रसादंकुरुमे
देवग्रहणीरोगवारणं रोगराजंचपाण्डुश्चप्लीहगुल्मजलोदरं ६४८ अनेकव्याधयःसर्वेविभिन्नंकथयस्वमे प्रसादंकुरुमेदेवयद्यहंतव
वल्लभा ६४९ श्रीमहादेवउवाच शृणुदेविवचनंदेविमैथुकाचतलकान्विता तेपित्तंचगतावाततस्यवातसमुद्भवां ६५० निर्गुण्डीमूलमादा
यतेजांबुसहितंपिबेत् सर्वव्याधिनिवर्त्ततेपिबेन्मधुनासह ६५१ पित्तव्यासंभवेद्देविउत्कुष्ठंयदिदेहिना चूर्णमानाडिकापुक्तदाकरान्

समन्वितं ६५२ महापित्तंहरत्याशुशीतलोभवतिक्षणात् हरिषाहन्तिवेगेनसर्वोदरविकारयत् ६५३ शर्करामुराभिर्दुग्धंपथ्यंचयथेच्छभो-
जनं सर्वपित्तंनिवर्त्ततेभेषजंक्रियतेसदा ६५४ सर्वश्लेष्मानिवर्त्ततेवर्धमानेपिपिप्पली कफरोगानिवर्त्ततेवज्रकायोभवेन्नरः ६५५ कुक्षिवा
तंभवेच्छूलंपंक्तिशूलान्यशूलकं हृदयेवातशूलंचदेहमध्येव्यवस्थितं ६५६ बीजकाष्ठंचकर्त्तव्यंराजांबुसहितंपिबेत् सर्वशूलंविन
श्यन्तिसत्यंसत्यंनसंशयः ६५७ हिंगुनागरिकाविश्वकाचलवनस्युतं तेजांबुमिश्रितंकृत्वापिबेन्नरविचक्षणः ६५८ वातपित्तंत-
थाशूलंकफशूलंविनश्यति अमृतांबुसमंपित्वाशूलंनश्यतिदारुणं ६५९ शतावरीशिवांबुंचसेवयेच्चानिरंतरं सर्वशूलंविनश्यंति
शिखिनापन्नगोयथा ६६० खर्जूरकेवलंयस्तुसेवयेच्चशिवांबुना कासश्वासंहरत्याशुयथातृणंचपावकः ६६१ सूरणंशृंगवेरंचछायाशु
ष्कंशिवांबुना हरिषाहन्तिवेगेनयथाजाड्यंसरस्वती ६६२ न्याशाल्मीसूरणंकन्दचूर्णंछायाविशुष्कयेत् शिवांबुनासमायुक्तंग्रहणी-
व्याधिनाशनं ६६३ सूरणंकेवलंयस्तुसेवयेच्चशिवांबुना हरिषासंहरत्याशुजंतुजालंपतन्तिहि ६६४ अरलुचित्रकंशुण्ठीयवक्षारं
कलिंगकं सैन्धवंचमृताहिंगुशिवांबुसहितंपिबेत् ६६५ सर्वातिसारविध्वंसोग्रहणीव्याधिवारणं हरिषापततेशीघ्रंसेवयेद्विधिपूर्वकं
६६६ त्रिफलासहपानंचनेत्ररोगानिवारणं भृंगराजसमायुक्तंदिव्यदृष्टिकरंपरं ६६७ त्रिफलाकेवलांयस्तुसेवयेच्चशिवांबुना
हन्त्यष्टादशमेहानिपंचपाण्डुविनश्यति ६६८ त्रिफलालोहचूर्णंचमण्डूरंचशिवांबुना पञ्चपाण्डुविनाशायपन्नगंनकुलोयथा
६६९ पिप्पलीपिप्पलीमूलंशुण्ठीशृंगीचनागणं लेहोयंमधुनाकृत्वाशिवांबुचपुनःपिबेत् ६७० लेहोवामधुनायुक्तशिवांबुन
समन्वितः प्रमेहाष्टदशोहन्तिराक्षसान्राघवोयथा ६७१ अष्टादशप्रमेहानिशृणुत्वंदेविभेषजं शिवांबुसेवयेन्नित्यंविरेकेणस
मन्वितं ६७२ पुनर्नवाशिवांबुंचवारीरंचपुनर्नवं शिवाचूर्णंशिवांबुंचकुष्ठीनांसेवयेत्सदा ६७३ सततंनित्यचित्तंचसर्वकुष्ठविना
शनं निर्मलंमध्यखण्डंचसदासेवन्तिपण्डिताः ६७४ त्रिफलाभृंगराजंचशर्कराचसमान्वितं कृष्णातिलसमायुक्तंचन्द्ररश्मिसमन्वि
तं ६७५ रात्रावताडितावायुअमृतस्यसमान्वितं सर्वदासेवयेद्देविजीवेद्वर्षसहस्रकं ६७६ चुलुकाष्टकंपिबेन्नित्यंवलिपलित

नाशनं पंचैवचुलुकंपीत्वासन्नरोबुद्धिसागरः ६७७ वातोद्भवाथवाकुष्टपित्तश्लेष्मादिसंभवाः सर्वकुष्टानिवर्त्ततेवान्हेचूर्णीशिवां
बुयुक् ६७८ तृतीयंनिंबचूर्णन्तुपंचांगांशिवयासह शिवांबुसहितंपीत्वागात्रकल्पोभवेदपि ६७९ शिवांबुनिंबपंचांगंसेवयेच्च स
दाबुधः नीलनंचतनुंतस्यभुजंगःकंचुकीयथा ६८० त्रिकटुत्रिफलायुक्तंभृंगराजंपुनर्नवा शिवांबुसहितंपीत्वाश्वेतकुष्टप्रणश्य
ति ६८१ उदुंबरत्वचायुक्तंगिरिकर्णीजटासह शिवांबुसहितंलेपात्हंतिकुष्टसुदारुणं ६८२ मर्दयेद्दाद्रुदेहेनसर्वकुष्टविनाशकं
दिव्यदृष्टिर्भवेत्तस्यदिव्यकायाभवंतिते ६८३ सततंप्रातरुत्थायक्षालयेल्लोचनंसदा दिव्यदृष्टिर्भवेत्तेषांचक्षुरोगैर्नबाध्यते
६८४ पयसासहसंजातंमथनेघृतंयुतं यजतेवचनंप्रोक्तंअग्निवर्णसमन्वितः ६८५ तथैवनवनीतंतुभक्षयेच्चविचक्ष
णः दद्रुविचर्चिकुष्टानिमण्डलानिविधानिच ६८६ पामाउदरप्लीहंच कृमिगुल्मोदरंतथा सर्वव्याधिविनिर्मुक्तोपावकेनशि
वांबुना ६८७ पालकीचनिशातैलंशिवांबुसहितंपिबेत् रक्ताशुदारुणजातंपानेननश्यतिवेगवान् ६८८ पिप्पलीमृतताम्रंच
मृतसूतंचअभ्रकं मण्डुरंचतथालोहंनिर्मूलंचाशिवांबुना ६८९ चित्रकेनसमायुक्तंसिद्धमूलीसमन्वितं तेजांबुसहितंनश्ये
द्भीमराजीविनाशयेत् ६९० पित्तप्लीहोदरहन्याच्कणाओषधसैन्धवं अम्लवातसमायुक्तंशिवांबुसहितंपिबेत् ६९१ शि
वांबुचित्रकंयुक्तंजयपालंचपिप्पली भक्षयेत्समरात्रंतुउरव्याधिनिवारणं ६९२ त्रिफलासर्वरोगघ्नआयुर्बुद्धिविवर्धनं राजांबु
पिबतेनित्यंजरामृत्युविनाशनं ६९३ मेधाचबहवस्तरचबुद्धिविद्याविवर्धनं स्नानदानंक्रियाघोरंजपजाप्यंविशेषतः ६९४ ब्रा
ह्मणान्पूजयेद्देविसर्वदानसमन्वितं गोदानंचान्नदानादितोयदानसवासनं ६९५ दक्षिणाहाटकंदद्यात्कुलमार्गेण आचरेत् गु
रोराज्ञांगृहीत्वातुदरवेच्चशुभेदिने ६९६ सर्वासिद्धिर्भवेत्तस्यगुरुवाक्यरतोनरः गुरुवाक्यंविनादेविसामर्थ्यंनैवजायते ६९७ यो
गुरुरहितंपानंशिवांबुक्रियतेनरः मूत्रपानकृतंतेनमनरःपापसंभवः ६९८ नरकेनियतंवासोश्वानयोनिंचप्राप्यते सततंपि
बतेमूत्रअमन्त्रविधिनासदा ६९९ दिव्यवर्षशतंभूमौविष्टायांजायतेकृमिः गुरुवाक्येनमार्गेणयोनरःकर्त्तुमिच्छति ७०० तेषांवैस

कलांसिद्धिं प्राप्यते मनसाफलं सर्वतीर्थेषु यत्पुण्यं सर्वदानेषु यत्फलं ७०१ सर्वे सुराः प्रपूज्यंते सर्वसिद्धिं लभेन्नरः सर्वयज्ञेषु यत्पु
ण्यं तत्पुण्यं चशिवांबुना ७०२ अथन्यासं प्रवक्ष्यामि येषु कामेषु सिद्धये साधकः पौष्टिकं चैव वश्याकर्षणकर्मणि ७०३ वाम
नाड्या प्रवाहेन कर्त्तव्यं वीरवन्दिते मारणोच्चाटनं चैव विद्वेषः स्तंभनं तथा ७०४ कर्त्तव्यानित्य शोहं विभवाह दक्षिणेन तु यानिया
नि च कर्माणि शुभानि चाशुभानि च ७०५ अवश्यं चाप्यवश्यं च विषस्थानेव कारयेत् जितेन्द्रियो सत्यवादी सर्वकार्याणि साध
येत् ७०६ शिवांबु मासमेकं तु यः पिबेच्च वरानने प्रतिदिनं तथा कृत्वा पुरा दुःखसमान्वितः ७०७ दीपदानं तथा पूजा शिवभ
क्तिं च कारयेत् इयं विद्या परा गुह्या न देया यस्य कस्यचित् ७०८ जितेन्द्रियाय सत्याय दातव्यं भक्तिवत्सले क्रियाहीनेन दातव्यं
नदेयं पापकर्मणि ७०९ त्वयादेवि मया प्रोक्तं यदित्वं मम वल्लभा ब्राह्मणं परमं गुह्यं गतीनां परमा गतिः ७१० पुण्यानां परमं पु
ण्यं ज्ञानिनां ज्ञानवर्धनं ७११ इति रुद्रयामलोक्त शिवांबुकल्पः अथ ताम्रवने मण्डूकाकृति पाषाणकल्पः तत्रैव ता
म्रवने सीता देवी पर्वते तिष्ठति तत्र समीपे तुण्डाकृतयः पाषाणाः खन्यमानाः प्राप्यंते ७१२ तत्र बल्युपचारकरणं भवति सप्त
ग्रामाणामेकैकस्य ग्रामस्य सप्तगृहे भ्यो भिक्षाकोरान्नरूप [illegible] नतेन मन्त्रेण गृहीतव्या ७१३ सचमन्त्रः ॐ ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्रैं ह्रौंः
क्षेत्रपालाय नमः स्वाहा ७१४ अनेनैव प्रयोगेण रंधयित्वा तेनान्नेन दशासु दिक्षु बलिं दद्यात् अनेन मन्त्रेण कुद्दालिकामभि
मन्त्रयित्वा खन्यंते ७१५ अनेनैव मन्त्रेण यावन्मुण्डाकृतयः पाषाणा निर्गच्छन्ति ७१६ ततस्तोयमर्धार्धं कुटद्वयं कुर्यात् अ
र्धं क्षेत्रपालाय अर्धं साधकाय तदुभयमर्धं गृहीत्वा हमादिशा वक्तव्यं ७१७ एवं गृहीत्वा यद्भविष्यति द्रव्यं तेन द्रव्येण कुमारि
काणां योगिनीनां सिद्धानां च तुष्टिं देवप्रासाद वापिकूपतडागादिश्रेयः करिष्यामि त्वत्प्रसादात्सुरेश्वर ७१८ यदि देशकालो
योगौ स्यातां यद्वायोग्यौ तौ स्यातां तर्हि तत्पाषाणान्त्वत्क्षेत्रे क्षेत्रपाल प्रस्थापयिष्यामि संप्रति पाषाणसाधनं करिष्यते ७१९ क्षे
त्रपालमनुस्मृत्य तान्पाषाणानारण्योपलैर्गज पुटेपाचयेत् ७२० परिपक्वांश्चेदुष्णेन शिवांबुनासिंचेत् गोमूत्रेण त्रिवारमाभि

षिंच्य घृतनवनीताभ्यांसिंचेत् ७२१ पश्चात्तद्ब्राह्मेपाषाणमश्मटंकोरयित्वा स्फोटयेत् स्फुटितस्याभ्यंतरंपाषाणंगृहीत्वा
चूर्णकृत्वाभ्यर्च्यावर्त्तितवंगस्यशतांशेनचूर्णंदद्यात्ततारंभवतिशोभनं ७२२ सोलोहकसमायुक्तोगन्धकेनमर्दापयेत् तैलं
चतुर्गुणंप्रोक्तपश्चाच्चाष्टगुणंभवेत् ७२३ घृतंतुत्रिगुणंप्रोक्तंमधुश्चद्विगुणंभवेत् भक्षयेत्पलमेकंतुसर्वरोगान्विनाशयेत् ७
२४ इतिताम्रवनेसीतादेवीडोंगरिकायाम् मुण्डाकृतिपाषाणकल्पः अथोच्चटाकल्पः रसायनंप्रवक्ष्यामियत्सुरैरपिदुर्लभं
उच्चाटाओषधीनाम्नाजायतेपृथिवीतले ७२५ चतुर्लक्षणसंयुक्तातस्यारूपंतुकथ्यते एकनालाभवेत्सातुवर्णेनकंसनालि-
का ७२६ तस्यापुष्पंभवेद्रक्तंशुकतुण्डसमप्रभं फलंकूर्मप्रतीकाशंतस्यालक्षणमीदृशं ७२७ तस्योपरिसमारुह्यस्थितारि
क्षंनिरीक्षयेत् दिवापश्येच्चनक्षत्राणिचिन्हंदृष्टातुईदृशं ७२८ रसंहिस्रवतेसातुमधुरंतुविचक्षितं सरसःपर्वतोहानिसकृल्लि
प्तेतुविंदति ७२९ काचनंकुरुतेदिव्यंक्षिप्रंचैवतुवन्हिना अंगुल्यैकांवालयित्वालेहयेत्तांसकृत्पुमान् ७३० त्वचःसर्वाविं
शीर्यन्तेनखरोमाणिसर्वतः जायतेसर्वगात्रेणद्विरदवरणाकृतिः ७३१ निधानानिचसर्वाणियत्रतत्रास्थितानिच पश्यतेनात्र
संदेहोऔषध्याश्चप्रभावतः ७३२ प्रद्युम्नसदृशोरूपेनागायुतपराक्रमः कान्त्याचन्द्रसमःप्राज्ञोवेगेनपवनोपमः ७३३
मेधावीसर्वशास्त्रज्ञोवलीपलितवर्जितः मार्कण्डेयवद्दीर्घायुःसत्यसौभाग्यवान्भवेत् ७३४ अथवापत्रपुष्पाणिफलमूलंत
थैवच सूक्ष्मचूर्णंप्रकुर्वीतप्रतिवापंचदापयेत् ७३५ एकविंशतिवाराणिगोमूत्रेपुनिषेचयेत् छेदेदाहेकषेचैवहेमभवतिशो
भनं ७३६ शुल्वतारंप्रलेपेनवेधयेन्नात्रसंशयः काचनंचभवेद्दिव्यंत्रिभिर्दोषैर्विवर्जितं ७३७ अथतस्यौषधस्थानंकथ
यामिसमासतः कुबेरनगरेरम्येमनोज्ञेतीर्थसंगमे ७३८ हिमालयेऽर्बुदारण्येतथाजालंधरेगिरौ सह्येविंध्येमहानागेस्था
नेनारायणीयके ७३९ चन्द्रकान्तगिरौनाम्नाहेमपृष्ठेचसुव्रते एतेषुस्थानेषुविख्याताओषधीसुरपूजिता ७४० विजयानामविख्या
तात्रिषुलोकेषुपावनि आयुष्यंसाधकेन्द्रस्यददातिसिद्धिपूजिता ७४१ कान्तजीर्णरसंकृत्वाहेमजीर्णमथापिवा उच्चारायारसंद

खारसंकर्षंतुमर्द्दयेत् ७४२ पिबेन्मधुघृतयुतांनिद्राभवतितत्क्षणात् कूर्मस्यस्कंधवत्कर्मशरीरेसाधकस्यच ७४३ उपमास्यात्प
तेसर्वपूतातिद्युत्यतत्यसौ यामेनैकेनदेवेशिस्फुरततत्रसंशयः ७४४ तस्मान्निर्गच्छतेसिद्धः सूर्यतेजसमप्रभः त्रासयंश्चजगत्स
र्वंसयक्षोरगराक्षसं ७४५ अमरानपिनिर्जित्यबलेनकुलिशाधिपः हत्वाविद्याधरान्सिद्धान्येचान्येयुद्धकांक्षिणः ७४६ स्वयमेव
भवेदिन्द्रोकल्पस्यास्यप्रभावतः अथवापारैकसूतंचतुर्थांशंददेत्त्वगं ७४७ उच्चारायरसंदत्वामर्द्दयेत्पाणिमध्यतः क्षिपेत्तराव
तापेन्वरसोदिव्योषधीबलात् ७४८ विंदतेसर्वलोहानिलक्षांशेनवरानने अथवातांक्षिपेद्वक्त्रेअदृश्योजायतेक्षणात् ७४९
व्रजतेकिंनरेलोकेतत्रासौचभवेन्नृपः ७५० इतिउच्चटाकल्पः अतोमुण्डकाकृतिपाषाणकल्पंव्याख्यास्यामः अस्ति
दक्षिणदिक्पथेपद्मपुरंनामनगरंतत्रपर्वतिकामण्डूकीनामतस्याधोनिखनेच्चमण्डूकाकारपाषाणादृश्यमाणाग्रह्यंते सूक्ष्म
चूर्णंततःकृत्वासमगोधूमचूर्णकं गोक्षीरेणतुसंमिश्रंघृतेनमधुनासह ७५१ घृतपूरंपचेद्देविभक्षयेच्चा दिने मासैकस्य
प्रयोगेणवलिपलितवर्जितः ७५२ जीवेद्वर्षसहस्रंतुनात्रकार्याविचारणा मण्डूकाकृतिपाषाणामण्डूकरसभाविताः ७५३
घृतमधुगोपिताचहिंगुरसेनभाविताः प्रतिवापंतुशुल्वंतुकनकंकुर्वतेभृशं ७५४ ॐ क्लांमण्डूकेश्वरायस्वाहा ॐ ह्रींअमृतं
कुरुस्वाहा ७५५ इतिमण्डूकमुण्डाकृतिपाषाणकल्पः अथप्रकारान्तरेणकृष्णोदककल्पः अस्तिचण्डदेशेअर्जु
नग्रामस्योत्तरेचन्द्राद्रिपूर्वदिग्भागेशरक्षेपमात्रतः ७५६ महद्वृक्षत्रयंतिष्ठत्तन्नान्तरेधन्वन्तरे तत्रातिष्ठच्छिलास्थूलातस्याधो
बिलमुत्तमं ७५७ तद्बिलाभ्यन्तरेदेवीकृष्णोदकंचतिष्ठति तिलतैलाक्षिपेत्तत्रयथावाप्योनिगच्छति नीलांजनप्रभाभासकृ
ष्णाख्यांतुगृह्यते ७५८ वज्रपत्रेणधान्निवागृह्यतेतत्प्रयत्नतः तन्मध्येक्षीरखण्डश्वेतचंदनंनिक्षिप्तंकृष्णावद्भवेत् ७५९
अतियत्नेनगृह्णीयात्तोयंहस्तेनसंस्पृशेत् गोघृतधातृचूर्णेनबिडालपदमात्रकं ७६० भक्षयेत्समरान्नंतुवलीपलितवर्जितः
तज्जलेमर्दयेत्सूतंगुटिकावर्तितंभवेत् ७६१ मुखप्रक्षेपमात्रेणखेचरत्वंप्रयच्छति ७६२ इतिकृष्णोदककल्पः

अथखरसाडकल्पः खरसारंपलाशपूटकेनग्राह्यं पलाशपादुकेआरुह्य शुभेराश्यादिनक्षत्रे क्षेत्रपालस्य बलिंदत्वाग्रा
ह्यंतन्मध्येकटुतैलंप्रक्षिप्यखदिरदण्डेनचालयेत् ७६३ तन्मध्येरसंप्रक्षिप्यमर्दयेत्ततः कट्टयातिपुनस्तन्दुलोदकप्रक्षि
प्यत्रिदिनैः सिद्धंभवति ७६४ ततोगृह्यात्रिलोहवेष्टितांगुटिकांकृत्वागुर्वादीन्प्रणम्य मुखेप्रक्षिप्याद्दश्योभवति ७६५ तेन
कल्कवंगंस्तंभयति शुल्वस्यपलशतकल्कलेपेनवेधयेद्धेमंभवति ७६६ तस्यहेम्नागुटिकांकृत्वामुखेप्रक्षिप्याद्दश्योभ
वतिहस्तेनापिनदृश्यते ७६७ तद्रसंतन्दुलोदकेनसहभक्षयेत्त्रिदिनमजरामरोभवति ७६८ भूयोघृतमधुनासहभक्ष
येत् वज्रकायोभवति ७६९ खदिरांगारेध्मातंचेत्संत्वंपततिशोभनं तत्सत्वंमुखेप्रक्षिप्यवयस्तम्भनयातिवज्रकायोभव
तियक्षराक्षसनागानामवध्योभवति ७७० तेनरसंमर्दयित्वातंरसंहेमवेष्टितंकृत्वामुखेप्रक्षिप्यतत्क्षणाद्दन्तार्हितोभव
ति ७७१ यस्मात्संध्यायतिजीवेच्चन्द्रार्कतारकं मन्त्रःकथ्यते ॐ नमोभगवतेरुद्रायसर्वक्षेत्राधिपतयेस्वाहा ७७२ अने
नमन्त्रेणगन्धपुष्पबलिंदत्वाग्राह्यमेतत् एवंगृहीतेसिद्धिर्भवति ७७३ इतिखरसाडकल्पः अथकुष्टोदककल्पं
व्याख्यास्यामः कुष्टोदकयत्रतत्रद्दष्टकर्मंतुकारयेत् तत्प्रदेशनरोगत्वानियतोनियताशनः ७७४ ब्रह्मचारीजितक्रो
धः सर्वभूतदयापरः शरीरेकारयेद्रक्षामन्त्रेणानेनमन्त्रवित् ७७५ ॐ ब्रह्मणेनमः ॐ रुद्रायनमः ॐ विष्णवेनमः ॐ
कृतकृत्यैनमः एषरक्षामन्त्रः अनेनकारयेद्रक्षामुदकस्याविचक्षणः ७७६ ॐ नमः सप्तधात्विश्वरीदेवीसिद्धेश्वरीस्वा
हा मन्त्रेणानेनउदकंसंगृह्यतुविचक्षणः एषसिद्धेश्वरीमन्त्रः सर्वकार्येषुसिद्धिदः ७७७ रसस्यचपलैकन्तुगन्धकस्यपलं
तथा गगनंद्विगुणंचैवसर्वखल्वेनियोजयेत् ७७८ जलोक्षिपेत्प्रमाणंतुरसोवध्यतितत्क्षणात् अनेनैवप्रकारेणक्षणादग्निः
सहोभवेत् ७७९ मर्दनाज्जायतेक्षिप्रंलक्षवेधीमहारसः सजीवंतुपुनःकृत्वालक्षांशेनतुविध्यति ७८० आरंतीक्ष्णंतथानागं
वंगंशुल्वंतथैवच एतेषांवेधनंकृत्वागुटिकांहेमवेष्टिता ७८१ निवेश्यवक्त्रमात्रअन्तर्धानमवाप्नुयात् संचरोदिव्यदेहस्तुअ

वध्योदेवदानवैः ७८२ अग्निशस्त्रविषादीनांभयंतस्यनजायते ब्रह्मायुर्भवेतसिद्धोजरारोगविवर्जितः ७८३ प्रकाशमूषयामु
त्वांसित्वांचैवतुद्रावयेत् श्वेतोदकेनिषेकतुसप्तवाराणिदापयेत् ७८४ तारंतुभवतिशुभ्रंदिव्यंवण्डनिभंशुभं ७८५ इतिकुण्डोद
ककल्पः अथघृतोदककल्पः अस्तिदक्षिणापथेभद्रंनामाधिष्ठानं तस्मात्पुरतःषड्योजनेहारावलीनामग्रामः ७८६
तत्रसिद्धेश्वरोनाम देवस्तस्यनैर्ऋत्यांतृणपल्लीतिष्ठति तस्याःपूर्वेणधनुःशतान्तराणि घृतोदकंतिष्ठतितस्मिन्नायतनेत्रिरात्रिनमुपोष्यि
त्वा त्रिकालंसिद्धेश्वरपरमभक्त्यापूजयेत् ७८७ देवस्यदर्शनाधिकचमत्कारचितांपूजांकृत्वाततःपिबेत्क्षुधातृषार्तनचाध्यते
७८८ त्रिसप्तकंपिबेद्वस्तुनियतंक्षीरभुङ्नरः द्विरष्टवर्षाकृतिभुक्वलीपलितवर्जितः ७८९ सर्वव्याधिविनिर्मुक्तोजीवेत्सब्रह्मणो
दिनं भद्रंगाद्दक्षिणेपार्श्वेखरवापीनामग्रामस्तस्यपूर्वेणमंदोदरीकोनामपर्वतः मंदोदरीनामग्रामस्तस्यपूर्वेणपर्वतिकातिष्ठति
७९० तस्यपश्चिमशिखरे तस्यापिपश्चिमपार्श्वेघृतवृद्धिकानामपर्वतिकातिलामण्डपकुण्डंतिष्ठति ७९१ तस्यपश्चिमपार्श्वेपंच
कुण्डानिहस्तिपदमात्राणि घृतपूरितानिसंति ७९२ तद्घृतोदकंनिर्विकल्पंपिबेत् पीत्वातस्यपश्चिमभागेक्षीरवृक्षास्तिष्ठतितस्य
तलेमूर्छितःपतेत् ७९३ दिनार्द्धेनस्वस्थोसमन्वारिभवति चतुर्मासप्रयोगेणबालार्कसमप्रभोभवतिक्षुत्पिपासावर्जितश्चजी
वेच्चन्द्रार्कतारकं ७९४ अस्तिभाद्रिंगाधिष्ठानंतस्यदक्षिणदिशायांद्वादशगव्यूतिगत्वातुंबकवापीनामग्रामस्तस्यपूर्वेणमंदरी
नामपर्वतिकातिष्ठति ७९५ तस्यपश्चिमदिशायांपाम्भिजीकुण्डतडागिकातिष्ठति ७९६ तस्यडोंगरिकायाउपरिशिलापंचह
स्तप्रमाणानिकुण्डानितिष्ठन्ति ७९७ तत्रघृतपानीयंतत्रघृतपानीयस्यपश्चिमकुण्डेकुलत्थान्शालीफूत्कारायित्वाततः
क्षीरेणसमांपीत्वाजीर्णांतःक्षीरभोजनोवलीपलितहीनःसहस्रजीवीभवेत् ७९८ अथवातान्समादायशालीफूत्कान्विच
क्षणः घृतेनपाययेज्जन्मजरामरणवर्जितः ७९९ षण्मासप्रयोगेणसहस्रवर्षाणिजीवतिपरमायुर्भवति ८०० तत्रैवकुण्डे
षण्मासिक्योहरीतक्यःसंस्थाप्यशैलीभूताःसमुद्धृत्यपूर्वोक्तेनविधिनातत्रारात्वाद्वंप्रमाणासनशतानिजीवति ८०१

घृतमधुनाषण्मासंसेवतोनवनागबलोशतजीविभवति ८०२ आयसेमृण्मयेवापात्रेकृत्वाबलिभक्तंसिद्धंभक्षयेत् पिबज्जलंपरिहारेण
जितेन्द्रियस्समवर्षप्रयोगेण महाकल्पजीविभवति ८०३ इंगुदीत्वचात्रिफलाशैलीभूतानिकारयेत् वंगस्यप्रतिवापेनवंगस्तंभयतेध्रुवम्
८०४ विषग्रंथिमध्येप्रक्षिप्यरसगंधौसबीजको तथारसोपरसौप्रक्षिप्यसर्ज्जरसेनवेष्टयेत् ८०५ शिलोदकेप्रक्षिप्यशैलाश्वमान्या
कृष्यचूर्णयेत् सहस्रवेधीभवेन्नात्रकार्याविचारणा ८०६ इतिघृतोदककल्पः अस्तिदक्षिणापथेअलच्चपुरंनामाधिष्ठानंतस्यो
त्तरेणदण्डेश्वरोनामपर्वतस्तत्रतडागिकातिष्ठति ८०७ तस्याःपूर्वभागेगव्यूतिमात्रेणवृक्षत्रयंतिष्ठति ८०८ तेषामुत्तरेणत्रिभि
र्धन्वंतरैश्चतुरस्राशिलातिष्ठति ८०९ तस्यामध्येकृष्णोदकंतिष्ठति तस्मिन्बिलेतैलक्षेपमात्रेणकृष्णोदकमूर्ध्वंनिर्गच्छति ८१०
तद्गृहीतव्यंतेनकृष्णोदकेनशरवःकृष्णश्चेद्भवतितर्हिकृष्णोदकमितिबोद्धव्यं ८११ पश्चात्तदुदकमामलकामात्रंकृत्वाघृतेनस
क्षौद्रंभक्षयेत् पलितानिनाशयतिवयस्तंभंचकरोति शतपंचदशवर्षाणिजीवति ८१२ इतिकृष्णोदककल्पः अथशैलोदक
कल्पंव्याख्यास्यामीहतत्त्वतः येनोपयुक्तमात्रस्तुनरःकल्पायुषोभवेत् ८१३ शैलंतद्द्विविधंज्ञेयंनानादेशेषुसंस्थितं किंचित्रं
निमिषार्धेनवेधयेच्चनसंशयः ८१४ केचिच्चदिवसेवेधमन्यंचैवत्रिरात्रिके किंचित्समाहिकज्ञेयंकिंचित्पक्षाच्चवेधकं ८१५ किं
चिच्चमासिकंविंद्यादन्यच्चषण्मासिकंतथा संवत्सरेणचान्यानिवेधयंतिनसंशयः ८१६ सर्वंतुल्यफलंज्ञेयंसर्वंचैकपराक्रमं सर्वे
षामेवमेवैकोविधिर्नविविधोभवेत् ८१७ अस्तिलाडविषयेकपिलायांपारेश्वरंनामायतनं तस्मिन्स्थानेतुविज्ञेयंमासिकेतुविच
क्षणैः ८१८ श्रूयतेचमहादेविराठायांविषयेतथा भीमादेवीतिविख्यातात्रिषुलोकेषुविश्रुता ८१९ मातराभीरेवोरेतुमासिकं
तुविचक्षणैः सुवर्णाक्षेचधूम्राक्षेदेविकायांतुमासिकं ८२० उदाहृतंनागदहेमासिकंहितथैवच अरंबीराख्यंषभ्रारेभ्रमरपा
रेतुदपुरंदरस्य दक्षिणेनगव्यूतित्रयेणनदीकारानामवहति तत्रशैलोदकंत्रिदिवसिकंरवंबातकमास्तिस्तंभेनगरेभितनप
ल्लिकाचण्डीग्रामस्तत्रसिद्धायतनेदिवसिकम् ८२१ अस्तिपारिपात्रेनागमण्डलोनामपर्वतस्तस्यैशानदिग्भागेक्रोशत्रयेरंग

+ गुर्जरेमसिद्धं

वटयक्षिणीनामदेवीतस्याः सन्निधौ क्षणवेधीशिलोदकं ८२२ नीलगिरौ सौभाग्यपूरपूर्वतोरोदभीमगुटिकायादक्षिणतः सप्त क्रोशेडोंगरीतत्रक्षणवेधीशिलोदकंप्रोक्तमुत्तमाधममध्यमं ८२३ निमेषिकांदिवसिकांत्रिदिनपक्षमुत्तमं मासिकंचात्रिपक्षंच द्विमासंचैवमध्यमं ८२४ षाण्मासिकंवात्सरिकंतुमध्यमंतुप्रकीर्त्तितं काचंशंखंतथापर्णशैलंकालेनजायते ८२५ तत्काले चोपयोगेनकर्त्तव्यंसाधकेनच शैलंतत्त्रिविधंप्रोक्तममृतंविषमेवच ८२६ खेचरंतुतृतीयंस्यादेवंतत्त्रिविधंभवेत् जलंतत्र समुत्तीर्यशोधयित्वापरीक्षयेत् ८२७ पूरयेत्तिघटेपूर्णंतत्रहिंगुंविनिक्षिपेत् हरतेतस्यतद्गंधममृतंतद्विनिर्दिशेत् ८२८ कटुतिक्तकषायंदुर्धूतंतन्महामते सर्वाकारंचयत्प्रोक्तममृतादपिचामृतं ८२९ सदृजंग्रहरंगंधमुत्करंतस्यसाधकम् मत्स्यवच्चोसृजेद्गंधंवर्जयेत्तादृशंजलं ८३० गंधकंतालकंचैव क्षेपयित्वाशिलाजले घटेचबुद्बुदाकारंविषंविषजलं भवेत् ८३१ पुराणमतिमान्वार्यगतिंज्ञात्वासुदुर्लभां सर्वशास्त्रेषुगीयंतेइतिशास्त्रमुदाहृतं ८३२ शैलोदकंचाष्ट गुणंक्षीरेवेषाचयेत्तुयः यावत्क्षीरावशेषंतुतत्क्षीरंपिबतेनरः ८३३ एकविंशद्दिनंयावद्वलीपलितवर्जितः घनानीवि उदेहस्तुसहस्त्रायुर्भवेन्नरः ८३४ अथशैलोदकंगृह्यकुलत्थान्पाचयेन्नरः तेषांमासोपयोगेनद्व्यष्टवर्षाकृतिर्भवेत् ८३५ तदुदकंपरंगृह्यत्रिफलायाःपलाष्टकं षोडशांशावशेषेणतैलस्यकुडवंपचेत् ८३६ तत्तैलेनशिरोभ्यंगंवलीप लितनाशनं दद्रुविचर्चिकाकुष्ठंनाशयेन्नात्रसंशयः ८३७ शैलोदकंहिमंत्र्यूषेपिबेच्चचुलकत्रयं षण्मासात्पलि तहन्तिजीवेच्चन्द्रार्कतारकं ८३८ शुद्धसूतस्यमासैकंशैलोदकेनमर्द्दयेत् नखपिष्टंभवेद्यावद्गोलीसूतंतुधारयेत् ८३९ सुदिनंप्राप्यमेधावियावत्तावत्सहस्त्रकं वलीपलितनिर्मुक्तोश्चन्नत्परतांव्रजेत् ८४० तमेवसूतंकंगृह्यहे मेनसहवेष्टयेत् गुटिकांतांमुखेक्षिप्यह्यंतरिक्षंव्रजेन्नरः ८४१ विचरेत्पृथिवींसर्वांसशैलवनकाननां षड्भिःहरते द्रव्यंजीवेच्चन्द्रार्कतारकं ८४२ श्रीतारणबालदुर्गपश्चिमतोयोजनेकेजिरवालेदक्षिणतोगिरिचारणेक्षणवेधिशैलोद

कंतिष्ठति ८४३ तज्जलंतत्क्षहारिमंथेडलेमधुनासह तृषितस्तुपय:पीत्वानान्यंतोयंकदाचन ८४४ पलाशबीजा
निसंग्रह्यशैलकुण्डेनिधापयेत् शैलीभूतंतदाहृत्यरक्तैकंचूर्णयेद्बुध: ८४५ घृतेनमधुनायुक्तंलिहेद्विंशदिनानितु बली
पलितनिर्मुक्तोजीवेच्चन्द्रार्कतारकं ८४६ बलेनकुंजरायंबालेगेन्बानिलोपमः कुण्डस्यैवतथाधीनामेकविंशतिमाहरेत्
८४७ शिलीभूतंसमुद्धृत्यचूर्णमेकंदिनेदिने घृतेनमधुनायुक्तंप्रातरेवतुयोलिहेत् ८४८ एकविंशद्दिनं यावदज
रामरतांव्रजेत् तेनैवमानवास्नात्वायेऽर्चयन्तिमहेश्वरं ८४९ संयताश्चजितक्रोधाकुण्डस्यारंधयंतिते अग्निकार्यंच
कुर्वन्तिपितृदेवनिबंधनं ८५० शैलीभूतंतुतत्कृत्वातारेश्चहेमकंद्रवेत् उदकंविपदंच्चैवरखल्वपाषाणमर्दयेत् ८५१ मा
तुलिंगस्यतोयेनसूतकेनसमान्वितं हरिद्राकंदकंगृह्यसुषिरंतत्रकारयेत् ८५२ पूरयेत्तेनकल्केनाकिंशुकेनरसेन
च निषेकेनभवेद्धेमनात्रकार्याविचारणा ८५३ सर्वदोषविनिर्मुक्तंहेमंहेमवरंभवेत् हरितालंचसंगृह्यस्थापयेच्च
शिलोदके ८५४ शैलीभूतंचतत्तालंततः क्षौद्रेणभावयेत् भीतवापंततोदत्वासर्वलोहानिविंधति ८५५ कांचनंजा
यतेश्रेष्ठंदेवाभरणभूषणं शैलोदकमिदंपुण्यंबहुतत्त्वगुणान्वितं ८५६ प्रतिलभ्यान्नरोलोकेयस्यतुष्टोमहेश्वरः त्रि
विधंतस्यतत्कार्यंतत्फलंतदवाप्नुयात् ८५७ धूर्तोऽप्यंगशरीरस्थकृतंव्यायामतत्पर: वज्रदेहोमहाकायोविषशस्त्रा
ग्नितोनभीः ८५८ नहिदुःखंभवेत्किंचिदिहलोकेकदाचन तज्जन्यगुणसम्पन्नोविद्याढ्यश्चमहाबल: ८५९
सर्वव्याधिविनिर्मुक्तोजीवेच्चन्द्रार्कतारकं आयसेमृण्मयेपात्रेपचनंतत्रकारयेत् ८६० ताम्रतारेतुकर्त्तव्यमितिशास्त्र
समुच्चयं ८६१ इतिशैलोदककल्प: अथात:संजीवनीकल्पंव्याख्यास्याम: अस्तिदक्षिणदिग्भागेपारिवल्ली
नामग्रामस्तस्यसमीपवर्त्तीच्चवनकाररव्यानामग्रामस्तस्यवायव्यदिग्भागेनीलनाथश्चतिष्ठति ८६२ तस्यपूर्वदि
ग्भागेचवनकारव्यानदीशुभातस्यास्तटेदुर्गादेवीतदग्रेगिरिविवरः तस्याध:परमात्रंतुकुण्डंसंजीवनीजलमास्ति

८६३ तत्रोदकेतु प्रक्षिप्य मुष्ककाष्ठतृणानिच अंकुरंमुंचतेतच्च अहोरात्रं नसंशय: ८६४ एतत्तुप्रत्ययंदृष्ट्वापश्चा
त्कर्माणिकारयेत् अथजलग्रहणमन्त्र: ॐ मायावतीअप्रतिहतगतिरूपेत्वं शतसहस्रपरिवारिनी एहिएहिक्षेत्रपाल्
तिममरक्षांकुरुकुरु दिशांबंधय २ सिद्धिंकुरु ठः ठः स्वाहा ८६५ अनेनैवतुमन्त्रेणआत्मरक्षांतुकारयेत् अलांबुकेनपात्रे
णगृण्हीयात्तु विचक्षण: ८६६ मधुंचप्रक्षिपेत्तत्रपश्चात्तोयंच गृह्यते क्षेत्रपालबलिंदत्वापश्चात्पूजांतुकारयेत्
८६७ तोयंचुलुकमात्रंतुशुचिर्भूत्वापिबेन्नर: तत्स्नानाच्चमहादेवीयाभिर्मूर्छितोभवेत् ८६८ तदूर्ध्वंलभतेसंज्ञां
दिव्यदेहोभविष्यति नवनागबलोभूत्वाजीवेच्चन्द्रतारकं ८६९ तत्तोयंकर्षमात्रंतु गोमूत्रेणपिबेन्नर: एकविंशति
मात्रेणवलीपलितवर्जित: ८७० योजनानिशतंगच्छेत्पुनश्चागच्छतेक्षणात् कामरूपीभवेद्देवीयत्रेच्छातत्रगच्छ
ति ८७१ हेमाभ्रपारदंचैवतेनतोयेनमर्दयेत् स्वेदयेत्सप्तरात्रंतुधरीवेधीचवेधकं ८७२ अथवातद्रसंचैवमधु
नासहभक्षयेत् एकमासप्रयोगेणकामकल्पोभवेन्नर: ८७३ जीवब्रह्मादिनेकंतु स्वेच्छयाविचरेन्महीं पुनरन्यत्प्रव
क्ष्यामिभूमियहनिवासिनां ८७४ त्रीनंजलीन्पिबेत्तोयंमूर्छित: प्रहरत्रयं मूर्छांतेचैवभुंजीत क्षीरान्नंषष्टीकोद
नम् ८७५ एकविंशतिरात्रेण तेनैवतेनकारयेत् सप्तपातालवासीचदैत्येन्द्रणसमोभवेत् ८७६ युवाचकामरूपी
स्याल्लोकत्रयेगमिष्यति अवध्य:सर्वदेवानांछिद्रांपश्यतिमेदिनीं ८७७ नानागुणसमोभूत्वाजीवेद्ब्रह्मायुषोभवेत्
अस्तिदक्षिणदिग्भागेगोदावरीनाम महानदीतस्यादक्षिणदिग्भागेनासिकनामपत्तनमस्ति ८७८ तस्यवायव्यादिग्
भागेबहुलानामपर्वत: तत्रैवभृगनारब्याकपारमध्येसंस्थिता तत्रसंजीवनीयंतोयंविख्यातंबहुजनेषुच ८७९ ॐ
अमृतंकुरुमेदेहं ठः ठः स्वाहा सर्वकल्पविधानेनसर्वंकारयेत् ८८० उदकंमनःशिलायुक्तपारदेनतुमर्दयेत् मुखेप्रक्षेप
मात्रेण अदृश्योभवतिध्रुवं ८८१ यंयंपश्यतिदृष्टांतंतंतंवाप्यंभविष्यति पुण्यक्षेत्रंकथयामिकरहाटेनकृत्यादिशायां

८८२ ॐदुंबाररसाग्रामस्तस्याग्रेणविभागत: पर्वतंदृश्यतेतत्रास्थिरंसंजीवनीजलं ८८३ यत्रकुत्रान्यक्षेत्रेषुपूर्व
वत्कारयेत् ८८४ इतिनानाक्षेत्रेसंजीविनीकल्प: कैलासशिखरासीनंदेवदेवंजगद्गुरुं पृच्छतेस्मसतीशं
भुरसायनमनुत्तमं ८८५ ईश्वरोवाच शृणुदेवीप्रवक्ष्यामित्युत्तमंतरसायनं. चन्द्रोदकाख्यमुदकंतिष्ठतेचमही
तले ८८६ लक्षणंतस्यवक्ष्यामिशृणुध्येकाग्रमानसा वृद्धौचन्द्रस्यवर्धेतचन्द्रेक्षीणेहृतेदिदं ८८७ तेनसाधर्मयोगे
नचंद्रोदकमितिस्मृतं चंद्रोदकेनचंद्रस्यपौर्णमास्यासुधीनर: ८८८ देवानास्तवनंकृत्वाशुचिर्भूत्वासमाहित:
अलांबुकेतुसंगृह्यादिनैकंपरिरक्षयेत् ८८९ सर्वजनसमक्षंतद्रक्षयेद्विषपूर्वकं तेनाजरामरोभूत्वामोदतेपुरुषोत्तम:
८९० चन्द्रोदकंपलंचैकंघृतस्यतुपलंतथा मधुलेपनसंमिश्रमेकांतेबुद्धिमान्पिबेत् ८९१ रक्षांकृत्वातुविजनेशुचि
र्भूत्वाविचक्षण: सप्तरात्रप्रयोगेणवलीपलितवर्जित: ८९२ द्विषड्वर्षाकारश्चयौवनस्थ:पुनर्भवेत् पलपंचप्र
योगेणशतबाधानजायते ८९३ क्षीरंपिबेत्तुजीर्णान्तेक्षीरंचैवतुभोजयेत् पलपंचाशमात्रेणजीवेच्चब्रह्मणादिनं
८९४ पलशतप्रयोगेणद्वितीयइवशंकर: त्रिनेत्रोवृषभारूढोह्यर्धनारीश्वरस्तथा ८९५ तस्यमूत्रपुरीषेणलोहं
भवतिकांचनं अयस्कांतसमायुक्तंमर्दयित्वाक्षणंतथा ८९६ गुटिकांबंधयित्वातुत्रिलोहेनचवेष्टितां प्रक्षिपेद्वद
नेप्राज्ञोमासमेकंनिरंतरं ८९७ अदृश्योजायतेचैवयत्रेच्छातत्रगच्छति गुटिकयासर्वलोहानिशतांशेनवकांच
नं ८९८ चन्द्रोदकपरीक्षांतुकथयामिचतत्वत: दिवातत्पीतमात्रेणनि:संज्ञ:पतितेभुवि ८९९ उत्थितस्तिष्ठ
तेतावद्यावद्देवीनिशाभवेत् पश्चात्त्वमुकविक्लिन्नपाचस्तस्यैवजायते ९०० पश्चात्तुध्यायतेचन्द्रंश्रवंतंपरमामृ
तं पुनश्चजायतेतस्यमानुषत्वंनसंशय: ९०१ पिबंतियेनरास्तोयंसिद्धंसिद्धत्वसाधक सिद्धमूत्रपुरीषेणलोहंभव
तिकांचनं ९०२ प्रियाभावोस्यसिद्धस्यशरीरंकुलीशोपमं सिद्धश्चतिष्ठतेतावद्यावदाभूतसंप्लवं ९०३ तलहारिमं

गपथे अजेरोहं संबंधं माठराविद्याध्यनपश्चिमेनक्रोशद्वयेन कुण्डीनामग्रामस्तस्यपश्चिमेतोडोंगरीस्तिष्ठति १०५ तत्स्थानेदेव
दरीनामभण्डारिकाआस्तेतस्याःकाहूयतेनसोदनीनामकुण्डेचन्द्रोदकंतिष्ठति १०६ तस्यकुण्डेसमीपस्थंवासंकृत्वाकृतरसावि
धानतःपौर्णमास्यांचन्द्रवारविख्यात्वंशेकर्पटपानीयंगृहीत्वातद्वस्त्रंगालयित्वाजलमालांबुकेगृहीत्वासमतुल्येनससरात्रयाव
त्पिबेत् १०७ अनेनविधिनारसंरसायनंचभविष्यति १०८ इतिचन्द्रोदककल्पःसम्पूर्णः अस्तिदक्षिणदिग्भागेअंगुष्ठोनाम
पर्वतःनूनंतत्रोत्तरेभागेधारोरम्यश्चपश्चिमे १०९ अर्धयोजनमात्रेणरक्तोदकंचतिष्ठति पूर्ववत्कारयेत्कर्मसिध्यतेनात्रसंशयः
११० हिमवतश्चेशानेनाम्नाबदरीकाश्रमंतस्योत्तरदिशायांचसमीपेनातिदूरतः १११ प्रसिद्धंविष्णुनारक्षितंनारायणकरोद्भवं पि
तामहकपालस्थंपरामहेश्वरेणकृतं ११२ कपालाकृतितत्क्षेत्रंतोयंलाक्षारसप्रभं पूर्वोक्तेनविधानेनकर्मकुर्यात्प्रयत्नतः ११३
तत्क्षेत्रस्थस्यापिपानात्प्रातश्चुलुकैकांपिबेत् नाशयेत्सर्वरोगांश्चकालमृत्युंजरानपि ११४ चुलुकद्वयंतुमध्याह्नेपानपामात्राद्भवेन्न
रः अश्रुतान्यपिशास्त्राणिज्ञानंविद्याश्चतुर्दश ११५ मुखमेवभवेत्कर्त्ताद्वितीयश्चतुराननः अपराण्हेत्रिचुलुकंतत्तोयंचपिबेन्न
रः ११६ अघोदृष्टिःप्रजायेतविलतलांतर्गतानिच समस्तानिविधानानिगुटिकाचरसौषधी ११७ नानाद्रव्याण्यभिज्ञानिपश्यंतिच
नसंशयः क्षुत्पिपासाविनिर्मुक्तःपर्यटेद्भुवनत्रयं ११८ रसायनसहस्त्रेणसेव्यमानःसतिष्ठति समानजीवितंतस्यइत्याहपर
मेश्वरी ११९ इतिमन्त्रपदानिभवति ॐजांहृदयायनमः ॐजींशिरसेस्वाहा ॐजूंशिखायैवषट् ॐजैंकवचायहुं ॐजौंने
त्रत्रयायवौषट् ॐजःअस्त्रायफट् ॐनमोभगवतेवासुदेवायहरिभ्योचस्मरोचिरिआयुकुरुकुरुकरीरवाक्षणीठठः क्षेत्रपाल
मन्त्रः १२० इतिबदरिकारक्तोदककल्पः अस्तिदक्षिणापथेनासिकानामाधिष्ठितंतस्यादक्षिणेनदीतिष्ठति १२१ तस्याउत्त
रेणपंचगव्यूतिमात्रेकृष्णोदकंतिष्ठति कटुतुंबकेनोधृत्यहारकेनध्मांतंतारंभवति १२२ चूतस्यसदृशैःपत्रैःक्षीरिणीचत्रिपत्रि

का पीशाल्काक्षीरबहुलासादिव्यापरमेश्वरी १२३ तच्छायायांक्षिपेत्कीराम्रियंतेनात्रसंशय: तस्याअंतरंसंगृह्यसूतेनचविमर्दयेत् १
२४ घटिमात्रेणचभवेद्गोलकंचराशिप्रभं धाम्यमानोरसोवह्नौतिष्ठतेयावदिच्छया १२५ तेनैवस्तुल्वपत्राणिशतांशेनतुवेधये
त् धाम्यमानंततोवन्हौनिर्बीजिंकनकंभवेत् १२६ कणवीरसदृशै:पत्रैर्नीलांजनसमप्रभै: रक्तशाखासदापुष्पैर्भाक्षीरप्र
वाहिनी १२७ तथैवक्षणमात्रेणरसास्तिष्ठतिनान्यथा शुल्वपत्राणिलेपेनसहस्रांशेनविंधति १२८ स्वर्णंभवतिनिर्बीजंदेवा
भरणभूषणं ॐचंद्रेतालगयेणेलायिमहादेवभेरेचलेचलवलायिपावीतिडहेमोसिद्धिगुरुप्रकारचर्मरेभ्रोतिष्ठतिपवरद: मंत्र:
१२९ अथउष्णोदककल्प: उष्णोदकंयत्रकुत्रदृष्ट्वास्नात्वासमाहित: तत्रैवचणकान्सिक्त्वारात्रौवैबुद्धिमान्नर: १३०
भवंतिकोमलान्प्रातर्भक्षयेत्तंदिनेदिने एवंमासप्रयोगेणजायतेकांचनप्रभ: १३१ सर्वव्याधिविनिर्मुक्तोजीवेद्वर्षशताष्टकं ए
कवर्षप्रयोगेणजीवेच्चंद्रार्कतारकं १३२ तस्यमूत्रपुरीषेणशुल्वंभवतिकांचनं उष्णोदकंचकासीसंगन्धपाषाणसंयुतं १३३
चतुर्थांशेनरसकंरसभागंविनिक्षिपेत् खल्वेचमर्दयेत्सर्वंनष्टपिष्टंक्षणेनतु १३४ तेनलेपितमात्रेणशुल्वंभवतिकांचनं निषि
क्तंतेनतोयेनप्रतिवापंददेद्बुध: १३५ शुल्वंचजायतेहेमचन्द्रार्ककांचनंभवेत् तारं घातेनमात्रेणसिक्तंकनकमादिशेत्
१३६ उष्णोदकंचभक्ष्यालप्रभातेभक्षयेन्नर: तिलमुष्टिंभक्षयेच्चप्रभातेनित्यसेवाहि १३७ मासासिद्धप्रयोगेणजीवेद्वर्षश
तद्वयं पुनरन्यत्प्रवक्ष्यामिद्रव्यस्यकरणंमहत् १३८ रसंगंधंकारसकं तथादरदमाक्षिकं एतदुष्णोनतोयेनजायमानंप्र
मर्दयेत् १३९ तेनैवतारमथवासीसपत्राणिलेप्यविध्माम्यधामयेत् चतुर्द्विसिकंभवेद्धेमदारिद्र्यस्यविनाशनं १४० चन्द्रार्कपंच
द्विशिकमनेनैवक्रमेणतु अनेनलिप्ताशुल्वस्यपत्रांविध्माम्यधामयेत् १४१ षोडशकार्णिकस्वर्णंभवत्येवनसंशय: अथवा
हेमसितारभा १ अभ्रकसत्वभाग १ उष्णोदकेनसंमर्द्यरसगंधसमान्वितं १४२ जायतेगुटिकादिव्यापुनस्तत्रोदकंक्षिपेत्
मासैकेनसमुद्धृत्यमुखेप्रक्षिप्यसाधक: १४३ वज्रकायोमहादेवीवलीपलितवर्जित: कण्ठेतांगुटिकांधृत्वामध्वाज्येनापिबेत्

सुखी १४४ दिनेदिनेपलंपावज्जीवेच्चन्द्रार्कतारकं तस्यमूत्रपुरीषेणशुल्वंभवतिकांचनं १४५ कुलित्थंपच्यतेतोयेभक्षयेच्च
दिनेदिने तृषितस्तुपिबेत्क्षीरंगव्याजमथमाहिषं १४६ स्नानंकुर्यात्तुतत्तोयेसाधकोविजितेन्द्रियः संवत्सरप्रयोगेणजीवेद्व
र्षसहस्रकं १४७ उष्णोदकभागः १ क्षीरभागः १ त्रिफलोदकभागः १ एवमावर्त्यकर्त्तस्यपात्रेपायसंपचेत् १४८ भक्षयेच्च
त्रिसप्ताहंवलीपलितवर्जितः जीवेद्वर्षसहस्रंतुनात्रकार्याविचारणा १४९ इतिउष्णोदककल्पः अथबदरीक्षेत्रकल्पः
सनत्कुमारसंहितासारे नारदंप्रतिसनत्कुमारउवाच स्थूलंसूक्ष्मंततःसूक्ष्मंशुद्धंचेतिचतुर्विधं बदरीक्षेत्रमाहुर्वैसारूप्यादि
पदक्रमात् १५० कण्वाश्रमादियक्षंतुपर्यंतंस्थूलमुच्यते ततःविष्णुप्रयागांतंसूक्ष्मंविद्धिमुनीश्वर १५१ आकुबेरादीलतस्मा
त्ततःसूक्ष्मंमहामुने ततःसरस्वतीतीरपर्यंतंशुद्धमुच्यते १५२ वासेमृतौचदानादौजपहोमार्चनादिषु शुद्धश्रेष्ठाधलाभेतुसू
क्ष्मादौतत्समाचरेत् १५३ वृश्चिकार्धंगतेसूर्येवैश्वानरनमस्कृयात् तीर्थाद्दुपरिवस्तव्यंनमर्त्यैर्विष्णुचक्षुभिः १५४ यावन्मेषंन
यात्येषसूर्योराशिंमहामुने बदरीनाथविश्वात्मन्विघ्ननाशायमेप्रभो १५५ भवत्क्षेत्राधिवासेस्मिन्भवत्याराधनेप्रभो इ
तित्रिसंध्यंयोविद्वान्वदेतबदरींप्रति १५६ प्राप्नोत्यसौनिरातंकफलंसर्वंहिनारद अत्रकाम्यमकुर्वाणोबदरीनाथमंदिरे १५७
जपाद्यंक्षिप्रमेवष्यत्यस्तशंकततःपरं उर्वशीकुण्डसंभूतकुल्याचास्माद्विनिःसृता १५८ तत्रस्नात्वाचपीत्वाचमण्डलाद्रूप
वान्भवेत् चित्रदद्रुादिरोगार्त्तोप्यत्रमण्डलमात्रतः १५९ सुरूपःक्षीणरोगश्चजायतेनात्रसंशयः योदेवानामर्चजलाकूर्मधारां
बुसाष्टकं १६० शतंपिबतिषण्मासंयोसौविष्णुप्रियोभवेत् अघ्रनपतिमंत्रेणतज्जलंपरस्तथापिबेत् १६१ प्रल्हारसदृशोविष्णोः
भवेदेषनसंशयः तन्मूलकुण्डंयहरिमार्गीयातिकदाचन १६२ सएवविष्णुभक्तस्याग्र्यःकिंवृथालांछनैःपरैः स्वर्णधाराभिधं
तीर्थंतस्माद्व्यूतिमात्रतः १६३ इतोनरगिरिशिखरंमेरोःसाक्षाद्विनिःसृतं स्नात्वातत्रयथान्यायमुपोष्यचदिनत्रयं १६४
उपासीनोहरिंपश्येत्कुबेरंधनदंप्रभुं विघ्नास्तत्रमहांतःस्युर्विमुखस्यजनार्दनात् १६५ तच्छांत्यैबदरीनाथमर्चयेत्याकसमाहि

तः प्रसन्नोधनदोदद्यात्पाषाणंवामृदादिकं १६६ तत्सर्वंस्वर्णतामेतिनूनमेतन्मयोदितं अस्मिन्जन्मनिचेन्मर्त्योनप्रा
प्नोतिधनंमहत् १६७ अमुष्मिन्नैवहीनःस्यात्कुबेराद्धनसम्पदा वैरवानसमहातीर्थेसंवत्सरमनाकुलः १६८ स्नात्वा
फलादिभक्ष्यःसन्मृत्युंजयतिदुर्जयं समलक्षंजपेत्तत्रप्रणवंवेदसारकं १६९ सर्ववेदार्थतत्वज्ञोजीवन्मुक्तोभवेद्ध्रुवं
मेषसंक्रमवर्षादौगंगायांस्नातिसादरं १७० यत्रशेषभवेत्तीर्थेतद्भवेद्भुक्तिमुक्तिदं स्नात्वातत्रसकृद्दापिनसर्पेभ्योभयंव्रजेत्
१७१ दृष्ट्वान्नपिमुनेशेषप्रसादात्तज्जलाप्लुतः काम्यांतराणिषण्मासाद्भुक्तिंवामुक्तिमेवच १७२ देवदेवस्यशेषस्यप्रसा
दान्मनुजोव्रजेत् सत्यासत्यपरीक्षावाश्रीशेषस्याग्रतोभवेत् १७३ सत्यंवदन्मुभंयायादसत्यंदुःखमेवच चतुर्दश्यांनि
राहारःशेषंयोभ्यर्चयेन्नरः १७४ पक्षेपक्षेचषण्मासाच्छास्त्रपारंगतोभवेत् बदरीनाथदेवस्यवामभागेमहत्तर १७५
इन्द्रधारेतिविख्यातंतीर्थमस्तिमहामुने वत्सराणांत्रयंतत्रस्नात्वाशेऽर्ध्वसहस्रकं १७६ इन्द्रस्य षानिमंत्रंतुजपन्निंद्रस
मोभवेत् वेदधारासुयःसाक्षाच्चतस्त्रेषादरेणवै १७७ स्नातिषण्मासतःशुद्धोव्रात्यत्वादतिवर्तते वसुधाराभिधंतीर्थंद
ष्टप्रत्ययकारकं चतुर्विधफलप्राप्तिसाधनंनात्रसंशयः १७८ अतिपातकिनांनृणांनास्तिमूर्ध्नंचबिंदवः १७९ पतंतिमुनि
शार्दूलबदरीनायकाज्ञया स्नात्वाधर्मशिलापृष्ठेनिषण्णोनिश्चलोमुनिः १८० उपास्तेभक्तिनम्रात्मायोसौसायुज्यमश्नुते
वसुवर्णमनुंतत्रवस्त्रलक्षंजपेन्नरः १८१ विमानेनार्कवर्णेनवैकुंठयात्यसंशयं सोमकुण्डमितिख्यातंदृष्टप्रत्ययकारकं सो
मात्मकंमहातीर्थंसर्वकामसमृद्धिदं सोमेनसहवर्धंतेह्रसतेचमहामुने १८३ तत्रादिव्यंतपस्तप्त्वागतोवस्थामिमांविधुः
प्रसन्नोबदरीनाथःश्रेष्ठंसर्वग्रहेष्वपि १८४ तत्तीर्थेस्नानजप्यादिसर्वकामप्रदंनृणां शुक्लपक्षेजपन्मंत्रंषण्मासात्सिद्धिमेष्य
ति १८५ अस्तिसत्यपदंनामतीर्थंत्रैलोक्यदुर्लभं तत्रस्नानेनसारूप्यंविष्णोर्यात्यधमःपुमान् १८६ अदृश्योपिभवेन्मर्त्यो
रंतर्धानंयदीच्छति मण्डलादेवदेवर्षेनात्रकार्याविचारणा १८७ हरिहेतिसमीपस्थेचक्रतीर्थेतुमानवः स्नात्वादिनेदिनेजा

प्यात्सुदर्शनमनुत्तमं ९०८ मण्डलाद्भुत्ततोसिद्धिमरीणामप्यकंप्यतां दैत्यराक्षसजेतृत्वं युद्धादावाबभीततां ९०९ कल्पांघ्रिपतयं
बिद्धन्कामधेनुंचभक्तितः परिक्रम्यप्रणम्याथशतस्तोतःसुसम्भृतः ९९० अभ्यर्च्यबदरीनाथंश्रीकराशास्तरंजपन् अचलस्संमहा
लक्ष्मीःकिंकरीवानुयायिनी ९९१ द्वादशादित्यतीर्थेषु भानुवारेषुसप्तसु स्नात्वामिरन्नोमौनेनबृहत्सामप्रकीर्त्तयेत् ९९२ आसंध्य
भक्तिनम्रात्मारात्रौभुंजीतवाग्यतः अर्चयित्वाहरिंभक्त्यासहस्रांकिरणात्मकं ९९३ निरोगस्तेजसादीप्तामित्वासूर्यस्यमण्डलं वी
तशोकोहरिंगच्छेद्यतोनावर्त्ततेपुनः ९९४ अस्माकमुत्तमंलत्रमंत्रंजप्याद्दनाकुलः सुवर्णसंरक्षस्ताहस्रं बीर्त्यालोकोत्तरोभवे
त् ९९५ व्यासपुस्तकपार्श्वेतुशम्याप्रासेऽथवामुने अध्यात्मचिन्ताकुर्वाणोव्यासंपश्यतिवत्सरात् ९९६ तत्प्रसादाद्भवेत्सद्यः सर्व
ज्ञोवेदपारगः सत्यवत्संज्ञकेतीर्थेस्नात्वानत्वाजगद्गुरुं ९९७ महांतंननुपंथानंविनिर्गच्छेद्धरिंस्मरन् गव्यूतित्रितयात्पश्चाद्धि
मानमुपतिष्ठते ९९८ वैकुंठवासिभिर्नीतंपूर्वंयेनमृतोयदि मृतश्चोद्दिव्यदेहेनगच्छेद्वैकुंठमूर्जितं ९९९ शिलात्मनोन्रुसिंहस्य
पादपंकजसान्निधौ अधोदकेचसंत्यज्य प्राणान्मुक्तिमवाप्नुयात् १००० तापनीयश्रुतिप्रोक्तमार्गेणान्नभजन्नरः धर्ममर्थंच
कामंचभुक्तिंमुक्तिंचपंचमीं १००१ उपवासत्रयाद्दन्नतद्दद्विष्णुःप्रसीदति श्रीवराहशीलायांचनिषण्णोनिश्चलोमुनिः १००
२ जपन्मंत्रमहोरात्रंसिद्धिंयातिनसंशयः अत्रलक्षंवराहस्यमन्त्रंजपतियःपुमान् ३ अधोदकेमुदातिष्ठन्निंद्राद्यास्तस्य
किंकराः प्राच्यांदिशिशिलायास्तुवाराहतीर्थमुत्तमं ४ तत्रस्नात्वाप्रकुर्वीतजपार्चाहवनादिकं तत्रस्नानंप्रकुर्वाणःषण्मा
संभक्तिनम्रधीः ५ संग्रामेविजयंयातिलभतेचपरायुधं नारदीयशिलायांतुबदरीनायकःस्वयं मुनिःशेषवेदसंगीतंव्याक
रोतिदयानिधिः वत्सरत्रितयादूर्ध्वंवेणुनादंप्रसन्नधीः ७ श्रोष्यत्येवनसंदेहोलब्धेनद्येनसंशयः तार्क्ष्यमुन्नांशिलास्प
स्पर्शाद्विषाद्यैश्चनपीड्यते ८ बिल्वपर्वतनिकटेपातालबिल्वमस्ति तस्यवामभागेगुहापाषाणमुद्रिता तस्यांकश्चिकोवसति ९ निशीथसम
येतत्रचतुर्दश्यांहिकृष्णके पक्षेवैश्रावणेमासेज्योतिर्वैदृश्यतेमहत् १० श्रूयतेकलकलाशब्दः पुण्यैस्तत्प्राप्यदर्शनं ज्योतिर्मयस्तदादेहो

दृश्यते पुण्यकारकैः ११ वीरभद्रेश्वरं दृष्ट्वास्मात्वाचरितीर्थके निराहारः समरात्रं योनरोत्राशिवाश्रितः १२ सर्वान्
कामानवाप्नोति सत्यमेवन संशयः ततोतिनिकटेवामेनिवर्त्तनामितेस्थले १३ मुण्डमालेश्वरीदेवीधनयोत्करशोभिनी यस्या
दर्शनमात्रेणसर्वसिद्धीश्वरो भवेत् १४ नानावाद्यमयाः शब्दाः श्रूयंतेदेवताहृताः तस्मिन्स्थानेतुयोमर्त्योधीरात्मान्
दृढनिश्चयः १५ नानारूपधरास्तत्रदृश्यंतेप्रमथास्त्रियः नकार्याभिस्ततोबिभयद्भैरवेभ्यश्चात्मनः १६ असाध्यमपि
समाह्वात्साधयेत्साधकोत्तमः तस्यदक्षिणतोबिभाशिलापतितमाक्षिक १७ आश्चर्यं दृश्यते तत्र शयनात्पूर्वजन्मजम्
यस्मिन्कुलेचयोनौच जातपूर्वंतपोनिधे १८ जानातिशयनात्तत्र यदि जीवतिमानवः इतिगुह्यतमान्येवकथितानितवा
धुना १९ तत्रशायनाद्बहुधामरणमेव भवेत् यदिजीवतितदाजन्मांतरज्ञानंभवेदित्यर्थः इतिबदरीक्षेत्रकल्पः अतिमंत्रमुचीव
धानादाधायहस्तकर्णचूर्णंच यास्नातिसोहिनरस्यायथपुर्वेषु अपिद्रीर्घायु [illegible] नमोनिनायकायस्वाहा अमृतंरक्ष
२ ममसिद्धिं देहिरुद्रस्यवचनेस्वाहा इतिहस्तिकर्णकल्पः भल्लातकं समादाय क्षीरेणसहपाचयेत् तत्क्षीरं मधुसर्पिभ्यांपिबेन्म
सत्रयावधि वलिपलितनिर्मुक्तोजीवेद्वर्षशतं सुखी २१ इतिभल्लातककल्पः चूर्णीकृत्यपलानिपंचानितरांगंधा २ मनोनित्य
शस्तच्चूर्णं त्रिगुणेचमार्कचरसेछायाविशुष्कीकृतं पश्चाच्चूर्णमिश्रितंत्वा [illegible] पापकं वृद्धोयौवनमेतिमासयुगलपानान्न
रःप्रत्यहं २२ इतिगंधककल्पः अश्वगंधपलान्विंशच्चूर्णयित्वाविचक्षणः वृद्धदारकचूर्णेन [illegible] २३ स्थापयित्वा
घटेदिव्येसर्पिषापरिभाविते भवत्येवचतुर्मासाद्वलिपलितवर्जितः २४ इतिअश्वगंधकल्पः पुनर्नवाजटाचूर्णं पञ्चार्द्धपलसमा
समं मासैकं भक्ष्यभोजीयः सवृद्धस्तरुणायते २५ इतिपुनर्नवाकल्पः [illegible] सर्वरोगविना
शायनिशांतेसपयःपिबेत् २६ अंभसः प्रसृतीनष्टौरवावनुदितेपिबेन् वलीपलितकफान्मुक्तोजीवेद्वर्षशतं सुखी २७ नस्तो
युगलमात्रं प्रातरुत्थायनित्यं पिबतिखलु नरोयो [illegible] वलिपलितविहीनः २८

सर्वरोगैर्विमुक्तः २८ इतिपानीयकल्पः अथवज्रोलीकामिनीकल्पः अथवक्ष्यामिवज्रोलींनिजाविर्भावहितेच्छया क
स्मैचिदर्पिनोदेयागुरुशिष्यक्रमंविना २९ शिष्यायभक्तियुक्तायब्रह्मचर्येतस्वैवलियं ग्रहस्थायप्रदातव्याबिंदुसिद्धिप्रदायिनी
१०३० अथसंसाधनंकुर्याद्वज्रोल्यागुरुणोदितं पूर्वंपंचदशाहानिमिताहार्यःसुसंयमी १०३१ स्निग्धंमृदुमृदुस्वादुक्षीरप्रायंजिते
न्द्रियः हृद्यमूत्रंयोगीमूत्रयन्नानिलंसृजेत् १०३२ याममात्रविलंबेनप्रवाहःपायुलिंगयोः यावदधोधोभावस्तावदभ्या
समाचरेत् १०३३ स्वमूत्रोत्सर्गकालेतुनिकुंच्याकुंच्यबुद्धिमान् अल्पाल्पंचत्यजेद्योगीसावशेषंचरक्षयेत् १०३४ मणिबंधे
ततःकृत्वानलिकाद्विलयंक्रमात् फूत्कुर्यान्मेढ्ररंध्रेतुदशवारंप्रयत्नतः १०३५ पायुंयोनिंमेढ्रवस्तींसम्यगाकुंचयेदपि दशफू
त्कारवृद्धिंतुयावत्पंचशतंचरेत् १०३६ नबिंदुंविसृजेद्योगीयमेन्नारींचयत्नतः पायुयोनिसमेढ्रंवैचालितमाकुंचयेद्बलात्
३७ दशफूत्कारवृद्धिंतुअल्पमल्पंततोयमी लिंगेनरत्वेंदुकालेतुयमनतन्त्रसंमतं ३८ नलिकायांजलंकोष्णंसिंचाचाकुंचये
द्बलात् अल्पमल्पंततोगव्यंदुग्धमाकुंचयेद्यमी ३९ लिंगेनदुग्धंयावद्द्वयदासिध्यतियोगिनः यथेष्टंमैथुनेशक्तिस्तस्यासि
द्धेनदूरतः १०४० बिंदुर्यस्यभवेद्वश्यःसयोगीसर्वपूजितः आनयेत्स्त्रीषोडशकंप्रथमंपुष्पितवशीः ४१ गौरसुंदरसर्वांग्य
स्तासांरक्तबलाद्भगात् मेढ्रेणाकर्षयेद्योगीस्वदेहसंनिविश्यच ४२ मेलयेद्बिंदुनासार्धंदिव्यदेहोभवेन्मुनिः एवंषण्मासयो
गेन वलीपलितवर्जितः ४३ खेचरःप्रसरेद्योगीसाक्षात्कामजयेभवेत् लिंगस्थैर्यंचदार्ढ्यंचबिंदुवृद्धिश्चजायते ४४ अपा
नप्राणयोरैक्यंकुण्डलीबोधनंतथा नाडिशुद्धिश्चवज्रोल्याःफलमेतदुदाहृतं ४५ कुर्यादेकैकमभ्यासमेकैकंमण्डलंतथा
आकुंचनंचयमनंसूर्येवहतिनान्यथा ४६ यएवंवेत्तिवज्रोलींस्त्रीणामपिसहस्रके: भक्तेबिंदुर्ननश्येत ततोमृत्युंजयोभ
वेत् ४७ उत्पत्तिस्थितिसंहारेबिंदुरेकोहिकारणं उभयोर्मेलनाद्याज्जरामरणवर्जितः ४८ सर्वेषांसुखदुःखानिबिन्दुरे
कःकरोतिहि स्त्रीणांभगपतिताद्वंद्वकारणबलाद्वशी ४९ अपानवायुमाकुंच्यरजश्चाकृष्यबुद्धिमान् लिंगनालेनयोगीन्द्रः

स्वशरीरेप्रवेशयेत् १०५० संबोध्यचस्वकं बिंदुं भगांतेलिंगघर्षणं कुर्याद्योगीप्रयत्नेन नतुचन्द्रे कदाचन ५१ भोगेभुक्तेपि मुक्तिःस्यात्सिद्धिश्चैवातियोगिनी योगोक्तानियमाभावेऽथादिनाथप्रभावतः ५२ इतिवज्रोलीकामिनीकल्पः अथ श्वेतार्ककल्पः श्रीभैरवउवाच शृणुदेविरहस्यंवै सुगुप्तंपरमौषधीः अंगुष्ठपर्वमात्रंतुकारयेद्गणनायकं ५३ रक्तपुष्प सहस्रेणपुष्पधूपाक्षतैस्तथा आराध्यगणनाथञ्चनैवेद्येनापियत्नतः ५४ दिनमेकंतुसम्पूज्यमन्त्रेणानेनसुंदरी ॐगणा धिपतयेनमः द्यूतेचव्यवहारेचराजद्वारेतथैवच ५५ जयोभवेन्नसंदेहोयुद्धेचैवतुसर्वदा ततोऽनेनप्रकारेणवाग्वादिनीं चकारयेत् ५६ सारस्वतंभवेत्तस्यनात्रकार्याविचारणा पूर्वोक्तेनविधानेनपूजयेच्चसरस्वतीं ५७ सारस्वतंभवेत्तस्यप्र ज्ञामेधाचजायते मुखबंधकरीशत्रोः सर्वसिद्धिवरप्रदा ५८ ॐह्रींवदवदवाग्वादिन्यैनमः मंत्रेणानेनसम्पूज्यभक्त्या देवींसरस्वतीं अथानेनप्रकारेणभानुपूजांचकारयेत् ५९ पूर्वोक्तेनविधानेनसम्पूज्यैकमनारविं ॐसःसूर्यायनमः प्रसन्नोभवतेसूर्योददातीप्सितमेवच १०६० यस्यहस्तेभवेत्तस्यविजयःसर्वदाध्रुवं तस्यकाष्ठंतुसंघृष्यसहगोरोच नेनरः ६१ अंगमुद्वर्तयेत्तस्यसौभाग्यजननंपरं तस्यकाष्ठंकरेबद्धमर्कसूत्रेणवेष्टयेत् ६२ मैथुनेक्रियमाणेतुशुक्रस्त भोभिजायते तस्यक्षीरंसंगृह्यव्रणेकुष्ठस्यलेपयेत् ६३ तत्क्षणान्नश्यतेकुष्ठमितितेनात्रसंशयः तस्यक्षीरंतुसंगृह्यसू तकेनतुमर्दयेत् ६४ एकविंशाहिनेचैवसेवयेद्यो विचक्षणः वलिपलितनिर्मुक्तोजरामरणवर्जितः ६५ नवनागबलस्तस्यस र्वज्ञोविजयीभवेत् तस्यमन्त्रंतुसंगृह्यपद्मसूत्रेणवेष्टयेत् ६६ नरतैलेनप्रज्वाल्यश्मशानाग्नौविचक्षणः पश्यतेतुनिधानां नितथान्वैवबिलासिच ६७ निर्विघ्नंभवतितस्यदीपस्यास्यप्रभावतः बीजंतस्यतुसंगृह्यसूक्ष्मचूर्णंतुकारयेत् ६८ रोचनांचै वकाश्मरीतिलकंकारयेद्बुधः राजातुभवनेवश्यस्तिलकस्यप्रभावतः ६९ बीजचूर्णंतुसंगृह्यघृतेनमधुनासह पिबेच्चैवत तःप्राज्ञोमासमेकंयतव्रतः १०७० वलिपलितनिर्मुक्तोदिव्यदेहोभिजायते पंचांगंतस्यसंगृह्यछायाशुष्कंतुकारयेत् ७१

सूक्ष्मचूर्णंततःकृत्वाबिडालपदमात्रतः सर्वरोगविनिर्मुक्तःसर्वव्याधिविवर्जितः १०७२ नवनागबलंतस्यकान्त्यासूर्यइवापरः सह
स्त्रापुर्भवेद्धापिदिव्यरूपवरवपुकृतिः ७३ षण्मासस्यप्रयोगेणअजरश्चामरोभवेत् क्षीरहारंतुभुक्त्वैवंवातपित्तविवर्जितः ७४ कट्वम्ल
तीक्ष्णविरसकषायक्षारवर्जितः एवमेवंविधानेनसर्वसिद्धिर्भविष्यति ७५ इतिश्वेतार्ककल्पः अथश्वेतागिरिकार्णिकाकल्पः
ओषधीकथितापूर्वंब्रह्मणातुमहात्मना धनदातुसपुण्यासासावित्रीब्रह्मनिर्मिता ७६ अनयासर्वकार्याणिकुर्यादेवाविचारयत् ज
यातुविजयाचैवसुरगादैत्यमोहिनी ७७ अपराजिताचलोकेस्मिन्विख्यातागिरिकार्णिका नामाभिस्तुसमाख्यातानारदेनमहात्मना
७८ पुष्येसमुद्धृतायत्नाद्विजयातुशुभावहा हस्तेनोद्धृत्यग्राह्यातुतथैवसुसमाहिताः ७९ दक्षेपुंसस्तुवैवश्यास्त्रियोवैवामपा
णिना सुसंकीर्णेशुचिस्थानेनित्यमेवनिधापयेत् १०८० पुष्यकालेतुपुष्पाणिबीजंचैवतुसंग्रहेत् चन्द्रसूर्यप्रयोगेणमूलमुत्पाद्य
यत्नतः ८१ कृष्णाष्टम्यांचतुर्दश्यांमहादेवस्यसन्निधौ शुक्लवासाःशुचिर्भूत्वाकाषायपरिपोषितः ८२ ततोदीर्घंप्रकुर्वन्तिछाया
शुष्कंतुकारयेत् ललाटेतिलकंकृत्वायंयंपश्यन्निरीक्षयेत् ८३ दृष्टिमात्रेणतस्याशुप्रजातिष्ठतिदासवत् नरनारीसहस्त्राणिदृष्ट्वामू
र्ध्निविशेषकं ८४ आत्मनादासभावेनयावज्जीवंभजन्त्यसौ उद्धरेत्क्षणिकांप्राज्ञोवश्यतामेतिवैरवकः ८५ दृष्टिगोचरमापन्नामनोहरतिदे
वता किंपुनर्मानुषाःक्षुद्रामासमात्रोपजीविनः सक्षणाद्राजपुरुषाआत्ताकुर्वन्तिदासवत् ८६ संग्रामेशत्रुसंघातेकाण्डवारणमुत्तमं मोह
पत्यरिसैन्यानिमुख्यसख्यामहोदधिः ८७ सर्वदुष्टभयंनास्तिजलमध्येस्थलेऽपिच प्रयोगंतुमहागुह्यंस्त्रीणांसौभाग्यवर्धनं ८८ अंग-
स्योद्वर्तनंकृत्वाईप्सितामेवमोहयेत् नरंतमुपजीवन्तियावज्जीवंनसंशयः ८९ कथितंनिखिलंसर्वंदुर्भगानांशुभावहं त्रैलोक्यसुंदरी
नामस्वयमेवमुमापतौ १०९० मयापिशंकरस्यार्धेअंगलेपःकृतोनया तदाभवातिरुद्रेणनान्यास्त्रीमनसावृता ९१ एकस्त्रीचेतिवि
ख्याताशंकरस्यार्धदेहिनी अतःपरंनास्तियोगंयोगिनांयोगमुत्तमं ९२ समाभिमंत्रितंकृत्वायोदद्यात्सर्वसिद्धिदं समंत्रंसर्वकार्ये
षुसंक्षेपेणमहात्मनः ९३ ॐअमृतेअमृत प्रभेसर्वसिद्धेश्वरी असितप्रभेस्वाहा ९४ इतिश्वेतागिरिकार्णिकाकल्पः अथमयू

राशिखाकल्पः मूलावर्त्तीमयूरशिखासहादेवीकुमारिकामधुसर्पिणाच कंठमालिनीभयाविपघ्नीगौरभासुभगामयूरशिखाः १०
१५ पुष्यनक्षत्रेगृह्यबालानांकंठेबध्वाग्रहभूतशाकिनीभयंनभवति १६ धूपंदद्याद्भूतज्वरंनाशयति १७ तस्यामूलंशिरसिबध्वा
राजकुलेव्यवहारेचविजयोभवति १८ शत्रुद्वारेनिक्षिप्तेउच्चाटनंभवति १९ हस्तेबध्वाआत्मनोपमृत्युंनाशयति ११०० सहदातव्य
वश्योभवति सर्पेनदष्टस्यघृतेनसहदेयंतस्यनिर्विषोभवति १ मधुनासहभक्षयेत्श्रुतिधरोभवति ११०२ इतिमयूरशिखाकल्पः
अथकृष्णधत्तूरकल्पः कृष्णाष्टम्यां कृष्णचतुर्दश्यां कनकबीजानि संग्रह्य तगर कनकबीजं कुष्ठं देवदारुंच एतानिसमभागा
निचूर्णंकृत्वा यस्यशिरसिदीयतेवशीभवति ११०३ कनकबीजं हरितालं मनःशिला कुष्ठं तगरं समभागानि कारयेत् चूर्णं कृत्वा
यस्याशिरसिदीयते सवशीभवति ४ कनकबीजं सैंधवं मरिचं पिप्पली विडंगानि मधुनासहपेषयेत् लेपोऽयंवशंकरः ५ कनक
बीजं गोरोचनं नागकेसरं प्रियंगु मंजनं एतैरंजितनेत्रोयंयंपश्यति ससवश्योभवति ६ कनकबीजं मदनफलं अपामार्गस्य तंदुल
एतानि लेपयित्वा सप्तदिनानि तस्योपरि मूत्रयेत् तच्चूर्णं खानेपानेप्रदातव्यंताबूलादौ सवश्योभवति ७ कनकबीजं शतपुष्पाप्रियंगु
हिंगुलं तथा आत्मानं धूपयेत् यआघ्रातिसवश्योभवति ८ कनकबीजं श्वेतसर्षपा रक्तकरवीरपुष्पं गोरोचनं मनःशिला एभिस्ति
लकं जगद्वश्यंकरोति ९ पूगीफलंकनकं मध्ये प्रक्षिप्य स्वमूत्रेण मर्दयेत्तिलकंभवति १११० कृष्णवंदकमादायकृष्णकनकमेवच सैंधवे
नसमायुक्तमात्ममूत्रेणपेषयेत् ११ समाहृधारयेद्भूमौसमुद्धृत्यविचक्षणः खानेपानेप्रदातव्यंतस्यवश्योभवेच्चसः १२ कृष्णाष्टम्यांच
तुर्दश्यामहोरात्रोपोषितोभूत्वारुद्रस्यमहतींपूजांकृत्वा दक्षिणमुखेऽष्टसाहस्रंजपेत्ततः सिध्यतिमन्त्रः १३ अथमन्त्रः ॐनमोभ
गवतेरुद्रायपाहिलि २ चं हुं मातंगाय स्वाहा १११४ अथदेवदालीकल्पः देवदालीरसंचैवश्वेतसर्षपसंयुतं लक्ष्मणासंयुतंचैव
कन्याहस्तेनपेषयेत् १५ गुटिकांतांततःकृत्वा हस्तेबध्वाथमूर्ध्निवा संभाषयतियानारींराजानंशत्रुमेवच १६ वश्याभवन्तितेसर्वेई
प्सितं चापिकुर्वते नहिसर्पभयंतस्यनचराजकुलाद्भयं १७ नचचोरभयंतस्यअरण्येपिसमेऽपिवा देवदालीरसंग्रह्यसमूलफलपत्र

कां छायाशुष्कंततः कृत्वालक्ष्मणायासमान्वितं यस्मैप्रदीयतेवश्योआत्मनाचधनेनच १९ स्त्रीणांशिरसिदातव्यंपुरुषस्यचवामे
ये मस्तकेयस्यतच्चूर्णंयावज्जीवमसौवशः ॥२० धनंधान्यंसदातेषुयस्यच्चूर्णंग्रहेवसेत् यस्यप्रकीर्यतेक्षेत्रेवर्धतेतद्दाननं २१ उप
द्रव्याश्चक्रमयोनभवंतिकदाचन देवदालीरसंगृह्यविष्णुक्रांतासमान्वितं २२ बन्धनंपारदंचैवतारंहेमंकरोतिच देवदालीरसंग्रह्य
गन्धपाषाणमेवच २३ द्रावयेत्सर्वलोहानिपारदंचैवबन्धयेत् पारदेनचसंयुक्तंहेमंभवतिशोभनं २४ देवदालीरसंचैवकेलकीरस
संयुतं आक्षिणीअंजयेत्तेनदिव्यदृष्टिःप्रजायते॥निशाचराणांसत्वानांद्दष्योरेकरातिपुनः देवदालीरसंचैवमधुयुक्तंव्रजेद्बुधः २६ त
तः सार्षीघ्रतांदेविअयुतैःसर्वकामिका ॐ नमोभगवतिमहावीरे ईशाने अमृतसंभवे सर्वभूतवशंकर्य्यैस्वाहा २७ ॐ देवदालि
महावीर्येसर्वशत्रुविनाशिनी शिरसि २८ ॐ नमोमाहेश्वरिमहाबलेहनुभे स्वाहा शिखायां २९ ॐ अमृतगर्भेरक्षरक्षन
मः स्वाहा कवचायहुं ३० ॐ त्रयोतेजोमालिनीविद्युत्साक्षीजिव्हेस्वाहा नेत्रयोः ३१ ॐ देवदालीसर्वभूतसिद्धिदायि ॐमहाब
लेसर्वभूतवासिनीहुंफट् अस्त्रं ॥३२ इतिदेवदालीकल्पः अथसहदेवीकल्पः कृष्णाष्टम्यांकृष्णचतुर्दश्यांसंग्रह्य ॐ
नमोभगवतिमाहेश्वरीसर्वमनोहारिणी सर्वकालवशंकरी सर्वमुखरंजनी चित्रासनी सर्वेषां महामातंगीकौमारीसकलजनवश्यंकु
रुकुरुस्वाहा ॥३३ अनेनमन्त्रेणसप्तवाराभिमंत्रितेनखदिरकीलकंसप्ताभिमंत्रितंकृत्वा रात्रौपश्चिमेयामेमुक्तकेशोदिगंबरईशा
नाभिमुखोभूत्वागृण्हीयात्सिद्धिर्भवति ॥३४ इतिसहदेवीमंत्रविधिः तंदुलेनसहदातव्यंवश्योभवति ३५ सप्तरात्रस्तनेलेपये
त्सवश्योभवति ३६ गोरोचनयासहतिलकंकरोतिजगद्वश्यंभवति ३७ मनःशिलासहाक्षिणीअंजयित्वायंयंनिरीक्षतेसस्रवश्योभ
वति ३८ खानपानेप्रदातव्यंसवश्योभवति ३९ मधुनापिष्ट्वाभगलेपेनसततंपुरुषमिच्छति ॥४० चंदनेसहालिप्यहस्तेनयांयां
स्पृशतिसासावश्याभवति ४१ नारीणांकंठेबध्वासुखप्रसवति ४२ यस्यगंधआयातिसवश्योभवति ४३ शिरसिधार्यतेसर्वमध्येअधि
कोभवति ४४ सर्वजनप्रियोभवति ४५ कंठेधारयेद्भूतज्वरंनाशयति ४६ बालानांकंठेबध्वागण्डमालांनाशयति ४७ आक्षिरोगंनाश

यति ४८ कटिंबध्वाअतीसारंनाशयति ४९ घृतेनसहभक्षयेत्प्रगल्भोभवति ११५० मुखेप्रक्षिप्यविवादेजयोभवति ५१ शिरसिधा
रयेद्रणेजयोभवति ५२ कटिंबध्वास्त्रीवश्याभवति ५३ वस्त्रांचलेर्बध्वासर्वकार्यसिद्धिर्भवति ११५४ इतिसहदेवीकल्पः अथब्र
ह्मदण्डीकल्पः ब्रह्मदण्डीतिविख्याताअधःपुष्पीतुनामतः तस्याभेदद्वयंप्रोक्तंश्वेताकृष्णातथैवच ११५५ श्वेताप्रोक्तातुवश्यार्थेकृ
ष्णाउच्चाटनेतथा आश्विनेकार्त्तिकेचैवगृह्यमाणस्तुबुद्धिमान् ५६ विलेपनंततःकृत्वागुग्गुलुनातुधूपयेत् वश्यार्थेरक्तसूत्रेणकृष्णे
नोच्चाटनेतथा ५७ शुक्लपक्षेतुवश्यार्थेकृष्णेउच्चाटनेतथा ब्रह्मदण्डीनिमूलानिमहालिंगीयुतानिच ५८ पुष्यर्क्षेतुसंग्राह्यआत्मर
क्तेनभावितं खानेपानप्रदातव्यास्त्रीणांहृदयधारिणी ५९ ब्रह्मदण्डीयमूलानिगोरभासुसमान्वितं आत्मरक्तेनसंयुक्तंस्त्रीणांहृदय
हारिणी १०६० ब्रह्मदण्डीकुमारीचआत्मरक्तेनभावयेत् स्त्रीणांभाषितमात्रेणवशीभवतितत्क्षणात् ६१ ब्रह्मदण्डीचिताभस्मरु
धिरांम्बुसमन्वितं अहिशीर्षिकाशरोमाणिअश्वासीरेणप्रक्षिपेत् ६२ द्वारेविनिक्षिपेद्यस्यदूरदेशंसगच्छति बृहतीचाश्वगन्धाच
ब्रह्मदण्डीसमन्विता ६३ नवनीतेनसंलिप्तंलिंगंचाश्वप्रमाणकं एतेनवृद्धिमायांतिनारीणांचपयोधराः ६४ ब्रह्मदण्डीमूलंकृष्ण
सूत्रेणबध्वातृतीयज्वरंनाशयति ६५ ब्रह्मदण्डीयमूलंतुनिर्गुण्डीरसभावितं यस्ययस्यप्रदीयेतपिशाचाभूतराक्षसाः ६६ शाकि
न्योनाशमायांतिरुद्रस्यवचनंयथा ब्रह्मदण्डीचिताभस्मकाकरक्तेनभावितं चूर्णंशिरसिदातव्यंउच्चाटयतितत्क्षणात् ११६७ इ
तिब्रह्मदण्डीकल्पः अथाश्वगंधाकल्पः त्रैलोक्यरक्षिणीह्येषासर्वसिद्धिकरीसदा देवदानवगंधर्वयक्षसिद्धोरगास्तथा
६८ दिव्योषधिप्रभावेणअंतर्धानंगतास्तुते पलानिसप्ताश्वगन्धातालीसाष्टपलानिच ६९ गुडस्याष्टपलंदेविमोदकान्कारयेद्बुधः
त्रिदिनंप्रातरुत्थायएकैकंभक्षयेद्बुधः ११७० भोजनंषाष्टिकोपेतंक्षीरंमुद्गरसंपिबेत् मुखंतुजायतेवध्वंशतपत्रसमप्रभं ११७१ चू
र्णंचैवाश्वगंधायाधात्र्याश्चरसभावितं ज्येष्ठीमधुसमायुक्तंमधुनासहलेहयेत्७२मासद्वयप्रयोगेणवलीपालितवर्जितः योजनाना
शतंगच्छेच्छ्रमंतस्यनविद्यते ७३ अश्वगंधाफलंग्राह्यसूक्ष्मचूर्णंतुकारयेत् शतावरीफलंचैवपलमेकंतुभक्षयेत् ७४ तेनभाक्षि

तमात्रेणवलिपलितवर्जितः अश्वगन्धातुसंग्रह्यचीरातोयेनपेषयेत् ७५ अक्षिणीअंजयेदेवंसद्यास्तिमिरनाशनं चिपिटंपटलंपुष्पंनी
लिकानेवनाशयेत ७६ अश्वगंधातुसंग्रह्यमातुलिंगरसेपचेत् गोमूत्रेणसमायुक्तंमासमेकंतुभक्षयेत् ७७ गात्रमालेपयेच्चैवसर्वकु
ष्ठानिहन्तिवै मेधावीश्रुतिमांश्चैवकिन्नरैःसहगीयते ७८ समानकृतचूर्णंतुमासमेकंतुभक्षयेत् दृढकायोभवेच्चैववलीपलितवर्जि
तः ७९ अश्वगन्धाफलंग्रह्यशर्करांचसमन्वितं मासमात्रप्रयोगेणवृद्धोभवतियौवनः ११८० अश्वगन्धातिलामाषामधुनासहसंयु
ता सार्धमासप्रयोगेणकुंजरैःसहयुध्यते ११८१ नवनागसमोवीर्यैवेगेनतुरगोपमः ११८२ इति अश्वगंधाकल्पः अथलक्ष्मणा
कल्पः संग्रह्यलक्ष्मणामूलंरक्तचन्दनसंयुतं यंयंप्रदापयेज्जंतुःससवश्योभवेत्ध्रुवं ८३ संग्रह्यलक्ष्मणामूलंकुष्ठनागरकेसरं वि
लेपनमिदंयस्ययावज्जीवंवशीभवेत् ८४ लक्ष्मणामूलंतगरंघृष्यललाटेतिलकंकृत्वासर्वजनप्रियोभवति ८५ ॐनमोमहेश्वराय
सर्वजनवश्यंकुरुकुरुस्वाहा ८६ लक्ष्मणामूलंसुवीराजनसमत्वेननेत्रेअंजयेत् यंयंपश्यतिससवश्योभवति ८७ ॐजयाविज
यास्वाहा लक्ष्मणामूलंरक्तचंदनेनआत्मानंधूपयेज्जनप्रियोभवति ८८ लक्ष्मणामूलंपिष्टातिलाक्षीरेणसहदीयते अर्शोनाशयति
८९ लक्ष्मणाब्राह्मीघृतेनसहपिबेत् वालग्रहंनाशयति ९० ॐनमोभगवतेतोमरेश्वरायस्वाहा लक्ष्मणामूलंशिरसिवध्दंचौर-
व्याघ्रभयंनाशयति ११९१ लक्ष्मणामूलंहस्तेवध्दंअपराजितोभवति ९२ ॐहरिहरायस्वाहा लक्ष्मणामूलंआत्मनासममालभ्य
सर्वजनप्रियोभवति ९३ ॐवश्यंमेस्वाहा लक्ष्मणामूलंमनःशिलोदकेनसंघृष्यतिलकंकृत्वाराजकुलंव्रजेत् राजावशीभवति
११९४ इति लक्ष्मणाकल्पः अथमूशलीकल्पः मुशलीबलवीर्यंचमहाव्याधिविनाशिनी नमस्तस्यैप्रवक्ष्यामिनहि
जानंतिसाधकाः ११९५ सुवर्णपुष्पागौरीचमुशलीपूगपत्रिका नारायणीक्षीरवहानमाभःसाश्रुभामता ९६ ततःकर्माणिकुर्वी
तविज्ञायचमहामते पुष्पस्यचप्रयोगेणवलीपलितवर्जितः ९७ अथवाज्यप्रयोगेणभ्रशंकुष्ठविनाशनं अनेनाविधिनाभक्षंव
लंतस्यविवर्धते ९८ तेनैवसहसंयुक्तागुल्मव्याधिविनाशिनी विषूचिकाविरेकादिनश्यतेनात्रसंशयः ९९ गोधूमचूर्णभागौद्वौ

मुशलीभागमेवच घृतचूर्णतुतंकृत्वामधुभांडेनशोधनं १२०० सप्तरात्रप्रयोगेणसर्वव्याधिविनाशनं गोनसवृश्चिकादिदष्टेतंदु
लाभसाभवतिनिर्विषय: १२०१ मनःशिलासहपीत्वाकासंश्वासंचनाशयेत् घृतेनसहापिबेत्पयसावागंडमालांनाशयति २ उद
केनपिष्टंगोशृंगंलेपयेत्कामंनाशयति जानुगुल्फपादांगुष्टंलेपयेत्क्रमयोनश्यन्ति ३ शुभदिनेपुष्यसंयोगेनउत्पाट्यसर्वशुभदा
भवति ४ घृतेनसहितंयःपिबेत्सचिरंजीवीभवति ५ तस्याश्चूर्णघृतमधुवटिकांकृत्वाभक्षयेत् एकविंशतिदिनानिमध्येशतंस्त्रीणांका
मयति ६ तच्चूर्णआर्द्रकरसेनपिबेद्रुधिरकुष्टंनाशयति ७ त्रिफलाचूर्णेनसहापिबेद्रक्तपित्तंनाशयति ८ तच्चूर्णंकटुतैलेनसहपिबेत्स्था
वरंजंगमंचविषंनाशयति ९ तच्चूर्णंचित्रकेनसहपिबेत् कुष्टरोगंनाशयति १२१० तच्चूर्णंनागकेसरेणसहापिबेज्जरामरणंनाशयति ११
तच्चूर्णंचूतरसेनसहपिबेदश्मरीरोगंनाशयति १२ तच्चूर्णंकांजिकरसेनसहपिबेन्निद्राहीनाशयति १३ तच्चूर्णंदधिमधुसहपिबेत् रुजं
नाशयति १४ तच्चूर्णंजलेनसहपिबेत्तृतीयज्वरंनाशयति १५ तच्चूर्णदुग्धेनसह।पिबेदश्मकरोगंनाशयति १६ तच्चूर्णघृतेनसहपि
बेदिन्द्रियाणांबलंनाशयति १७ तच्चूर्णंनालिकेररसेनसहपिबेच्छिरोरोगंनाशयति १८ तच्चूर्णंतिलतैलेनसहपिबेत् श्लेष्माणंनाशय
ति १९ तच्चूर्णंसूरणरसेनसहपिबेत् उदररोगंनाशयति १२२० तच्चूर्णंलक्ष्मणयासहपिबेद्वंध्यायांपुत्रो भवति २१ तच्चूर्णंत्रिकटुकेनसह
पिबेत्कुरुंडंनाशयति २२ तच्चूर्णंभृंगराजरसेनसहपिबेत्सर्वव्याधिंनाशयति २३ तच्चूर्णउदुंबररसेनसहपिबेन्निष्टारोगंनाशयति २
४ तच्चूर्णमजामूत्रेणसहपिबेद्वलिपलितंनाशयति २५ तच्चूर्णधामनरसेनपिबेदधःप्रकरोभवति २६ तच्चूर्णवाचीरसेनसहपि
बेद्बधिरोभद्रोभवति २७ तच्चूर्णंमूलकेनसहमूकस्यवाग्भवति २८ तच्चूर्णंभसासहपिबेत्कालविषंनाशयति तच्चूर्णंटंकनेनसह
पिबेत्कालदष्ट्रोजीवति १२२९ इतिमुशलीकल्प: अथताम्रवनकल्प: अशीटीलापलंदह्यवनेईश्वरदेवस्याग्रतोगंगासंग-
म: तत्ररक्तमृत्तिकातिष्ठति १२३० तांगृहीत्वा तथाशुद्धतारंवेशयित्वापचेत्कनकंभवति १२३१ च्यवनेश्वरपार्श्वेमेपांडवतडागि
कातिष्ठति ३२ तस्यामध्येखन्यमानउषाकर्दम:प्राप्यते तद्ध्तरपाकेनधम्यमानतारंभवति ३३ तत्रच्यवनेश्वरनैऋत्यादिशायांद

धिस्थलंनामपर्वतास्ति १२३४ तत्रपर्वतेचत्वारिवारिणिसन्ति प्रथमेचन्द्रोदकंतिष्ठति द्वितीयेदुर्गन्धातिष्ठति तृतीयेविषोदकंतिष्ठति चतु
र्थेशंखाकृतयःपाषाणास्तिष्ठन्ति १२३५ छायावृक्षकृष्णामलकीचातिष्ठति ३५ देवस्यमहतींपूजांकृत्वासर्वमेतात्सिध्यति ३७ इतिताम्र
वनकल्पः अथकरहाटकेमयूरगिरिकल्पः अस्तिदक्षिणापथेकरहाटंनामपत्तनंतस्यपश्चिमदिग्भागेमयूरगिरिपर्वतास्तिष्ठति
१२३८ नानामुनिजनाकीर्णंसिद्धगन्धर्वसेवितं तस्यदक्षिणादिग्भागेवटवृक्षसमीपेतुविवरशोभनपरंश्मकराक्रातिश्वतद्वारंप्रसिद्धं.
लोकविश्रुतं नमन्त्रंनचहोमोस्तिविघ्नंनैवप्रजायते १२४० यत्रलेपर्वैःहीनत्वंयथामातृग्रहंविशेत् तथाचतत्रप्रविशेन्नभयंनविभीषकाः
४१ गत्वांबिकायासान्निध्यमात्मरक्षांतुकारयेत् निर्विकल्पैःप्रवेष्टव्यमेकाग्रचित्तैर्जितेन्द्रियैः ४२ तत्रक्रोशान्तरंगत्वामलकीतत्रदृश्यते
तस्यांमदाक्षिणांकृत्वाभिक्षांदेहीतियाचयेत् ४३ प्रत्येकंसाधकानांचसहस्त्रपततेफलं तत्रगत्वाफलंभक्षेत्सहस्त्रायुर्भवेन्नरः ४४सर्व
व्याधिविनिर्मुक्तोवलीपलितवर्जितः अथतंनरोचतेयदाधन्वंतरद्वयंगत्वाकल्पवृक्षंचपश्यति ४५ नित्यपुष्पफलाढ्योतौसाधकानां
हितायवै यंयंप्रार्थयतेकामंतंतंददातिसाधकं ४६ अथवातंनरोचेतासिद्धद्रव्याणिपश्यति वज्रवैडूर्यरत्नानिपद्मरागांश्चपश्यति ४७
रक्तंकूपंततःपश्येत्सहस्त्रवेधकारकं अलाबुकेसरंग्राह्यमागच्छेत्साधकोत्तमः ४८ रसंदृशपलंभक्षेत्सर्वकामार्थसाधकं यंयंकाम
यतेकामंतंतंप्राप्नोतिमानवः ४९ अथवातन्नरोचेतव्रजेद्धन्वंतरद्वयं नित्यंपुष्पफलोपेतंसपश्येन्नंदनवनं १२५० विश्रामंतत्रकुर्वन्ति
सुगंधिवनमध्यतः वनदक्षिणदिग्भागेपद्मरागाणिसंतिहि १२५१ पश्चिमेदृश्यतेवज्रमिन्द्रनीलंतथोत्तरे तत्पूर्वेणाशिलाहेमीगन्धपा
षाणमोचनं १२५२ खड्गंचिन्तामणिंपश्येत्पादुकांजनमेवच इंगुदीकंवैडूर्यंयज्ञोपवीतंचदृश्यते ५३ हरीतकीगन्धयुक्तांसिद्धद्रव्यंच
पश्यति एकैकंरोचतेयस्यसाधकस्यपृथक्पृथक् ५४ सिद्धद्रव्यैश्चसर्वैश्चविद्याधरपदंलभेत् जीवेत्पंचशतंकल्पमथवात्रिदशाजी
वितं ५५ शिवलोकंव्रजेत्सोवैब्रह्मलोकंव्रजेदपि अथवातन्नरोचेतपुरंगच्छेत्ससाधकः ५६ तत्रगत्वातुसंपश्येत्प्रसिद्धंहाटकेश्वरं
भक्त्याचत्रीणिवाराणिकृत्वादेवंप्रदक्षिणं ५७ देवालयंशुचिर्भूत्वाप्रविशेत्साधकोत्तमः नमस्कृत्वातुदेवेशंपूजयित्वासदाशिवम् ५८

देवस्यपुरोभेरीहेमदण्डेनभाण्डयेत् तेनैवताडिताभेरीतयासंक्षोभितंपुरं ५९ पुरान्निर्गत्यलाकन्यास्वागतंवाक्यमब्रुवेत् साधुसा
धुकृतंवीरत्वयावैपुरुषर्षभ १२६० रसोरसायनंकिंवास्पर्शवेधीतुदीयते यद्यदिच्छेन्मनसातत्सर्वंतवदीयते ६१ साधकउवाच रसं
रसायनंचैवस्पर्शवेधीतथैवच भुंजतेतत्पुरेभद्रे तेनाहमिहमागतः ६२ चन्द्रमत्युवाच तदेतद्वचनंश्रुत्वास्वपुरंयातुकन्यका गत्वा
वदंतुताःकन्याशीघ्रमागम्यतामिति ६३ यावदागमनंतावत्त्रतिष्ठतुसाधकाः तिष्ठंतिकन्यकासातुस्यन्नपुरनिवासिनी ६४ शंखदुंदु
भिनिर्घोषवंशवीणामनोरमैः गरुडासनमारूढाश्वेतछत्रसमान्विता ६५ द्विरष्टवर्षाकृतयोजरामृत्युविवर्जिताः साधकस्यसमीपंता
आगच्छंतुसुकन्यकाः ६६ श्रुत्वातद्वचनंतासांसाधकस्ययशस्विनी हस्तंग्रह्यपुरंगच्छसाधकात्विदमब्रुवन् ६७ अनेकशतसाहस्रै
कन्यकैःपरिवेष्टितः गीतवाद्यनिनादेनगच्छतेसाधकोत्तमः ६८ प्रविष्टस्तत्पुरंदिव्यंमहासिंहासनेस्थितः विवाहंचततःकुर्यात्
चन्द्रमत्यासमंतदा ६९ पृच्छतेगोत्रवरणंदेशकालप्रवर्त्तनं तत्सर्वंलिख्यतेपत्रेनामतस्यपृथक्पृथक् १२७० रसंरसायनंचैवदद्यते
वाम्रतंफलं तास्मिंश्चपीतमात्रेणमूर्च्छांचायातिसाधकः १२७१ उत्तिष्ठतेमुहूर्त्तेनब्रह्मविष्णुवाहमब्रवीत् बलोद्रिक्तामहातेजाः
सर्वमात्मानिमन्यते १२७२ दृष्ट्वातंजल्पमानंतुबोधयंतिसुकन्यकाः पूर्वोक्तपत्रदर्शनाच्छातोभवतिनान्यथा ७३ भुंक्तेचविविधा
न्भोगान्कन्यकैःसहसाधकः ब्रह्मायुर्वसतेस्वर्गेपुनर्यातिशिवालयं ७४ इतिकरहाटकेमयूरगिरिविवरकल्पः अथगन्धक
कल्पः श्रीदेव्युवाच गन्धकस्यविधिंदेवकथयस्वप्रसादतः कास्मिन्कालेसमुत्पन्नःकेनचोत्पादितःपुरा ७५ अल्पायुश्च
येमर्त्याजरादारिद्रपीडिताः तेषांहितायपरमंगुह्यंतंकथयप्रभो ७६ ईश्वरउवाच शृणुदेविप्रवक्ष्यामियथोत्पन्नस्तुगन्धकः तम
हंसंप्रवक्ष्यामिशृणुष्वायतलोचने ७७ क्षीरोदसागरेदेविमथ्यमानेवरानने उत्पन्नोगन्धकस्तत्रादिव्यरूपसमान्वितः ७८ तद्गन्धक
स्यचगन्धेनमोहिताःसर्वदेवताः गन्धकेतिसमाख्यातोनाम्नालोकेबभूवह ७९ तस्यवर्णाहिजानीहित्रिविधंचारुलोचने पीतंचैव
तथाश्वेतंकपोतंचतृतीयकं १२८० क्रमादुत्तममध्याख्यहीनाख्यंचयथाक्रमं तदेवंगन्धकंज्ञात्वाशुद्धदेहःसमाचरेत् ८१ शुभेह-

निसुनक्षत्रेपूजयित्वावृषध्वजं विधानेनैवतद्दिव्यंकर्त्तव्यंदेविनित्यशः ८२ भोजनानिचवक्ष्यामिभक्ष्यमाणानियानिच षष्टीक
मथवाशाल्योगोधूमाश्चविशेषतः ८३ छागलानिचमांसानिसदापथ्यानिदेहिनां यावन्मुद्गांश्चभुंजीतक्षीरंमधुतथाघृतं ८४ एत
द्देविसदापथ्यंवर्जयेत्साधकःसदा अतितीक्ष्णकषायानितैलंकांजिकमेवच ८५ लवणाम्लंचशाकंचद्विदलान्नंविवर्जयेत् स्त्री
सेवारोहणंयानंपरिहार्यंतुनित्यशः ८६ वादनंताडनंचैवछेदनंचतृतीयकं सिद्धिजीवितकामेनवर्जनीयानियत्नतः ८७ अमृतं
चविषंचैवकान्तसूतकगन्धकं अमृतंविधिसंयुक्तंविधिहीनस्तुतद्विषं ८८ यस्तंभक्षयतेदेविसाधकःसिद्धिकांक्षया समूढोगंधकंप्राप्यक्रंयाति
यमालयं आदौचगन्धकंग्राह्यंयन्नवैडूर्यसन्निभं तस्यमंत्रंप्रवक्ष्याम्यमृतीकरणपर ८९ ॐजूंसः अमृतायामृतशक्तयेमृत
गन्धोपजीवने: दानवेन्द्राणाज्ञस्वामृतंकुरुमांस्वाहा ॐजूंसःइतिमन्त्रः १२९० वातारितैलसंयुक्तंत्रिफलागुग्गुलेनच गन्ध
कंभक्षयेत्प्राज्ञोजरादारिद्र्यनाशनं १२९१ एकमासप्रयोगेणशृणुवक्ष्यामियत्फलं हंत्यष्टादशकुष्ठानिसप्तचैकेमहाक्षयः ९२
वातगुल्मानिप्लीहानिभगंदरंतथैवच अशीतिर्वातजान्रोगान्रक्तदोषांश्चनाशयेत् ९३ श्वासकासातिसारांश्चतथान्यान्पित्तरु
णात् ज्वरकोलकलूतांश्चहन्तिदिव्यंरसायनं ९४ षण्मासस्यप्रयोगेणशृणुवक्ष्यामितेगुणाः हंसवर्णाश्चयेकेशावलयश्चावलंबि
ताः ९५ पुनर्यौवनमायांतिभ्रमराइवमूर्धजाः गृध्रदृष्टिर्महाप्राणोवाराहइवश्रोत्रधृक् ९६ जायतेनात्रसंदेहोद्वितीयइवशंकरः
तस्यमूत्रपुरीषेणशुल्वंभवतिकांचनं ९७ गन्धकस्यपलैकंतुरसस्यार्धपलंतथा अन्धमूखागतंध्वांतंभक्षयेन्मधुसर्पिषा ९८ मा
सस्यैकप्रयोगेणपूर्वोक्तंलभतेफलं मासेकक्रमविध्यातुभक्षयेद्घृतसंयुतं ९९ मासमात्रोपयोगेनजरादारिद्र्यनाशनं संवत्सरप्र
योगेणराजरामोभवेन्नरः १३०० गव्यंघृतंपलंचैकंतदर्धंनचगन्धकं मासमेकंप्रभुंजानोदिव्यदेहोभिजायते १ कांचनस्ययथा
रूपंद्विमासाभ्यंतरेणतु त्रिभिश्चमासैर्जायेतकामरूपोमहाबलः २ दिव्यदृष्टिःप्रवर्त्तेतचतुर्भिस्तुनसंशयः एवंमासानुसारेण
कर्त्तव्यंचविचक्षणैः ३ संवत्सरप्रयोगेणजीवेच्चन्द्रार्कतारकं गन्धकंत्रिफलाचैवभृंगराजंतथैवच ४ समभागान्वितंकृत्वाभक्ष

येच्चविचक्षण: संवत्सरप्रयोगेणजीवेच्चन्द्रार्कतारकं १३०५ गन्धकस्यपलान्यंचसूतस्यैकंपलंतथा गगनस्यपलैकंचकन्यायाश्व
पलत्रयं ६ माक्षिकस्यपलंत्रीणिखंडंचापिद्विसप्तकं षण्मासस्यप्रयोगेणदिव्यदृष्टि:प्रजायते ७ गन्धकंरससंयुक्तंनिर्गुण्डीरसभा॰
वितं अंधमूकाकृतंध्वांतंसर्वदुष्टनिवारणं ८ अवध्य:सर्वभूतानांद्वितीयइवशंकर: गन्धकस्यपलंचैकंरसस्यापिपलंतथा ९ कन्याया
श्चपलंत्रीणिलसुनस्यपलत्रयं अभिषेकंतुखण्डस्यषण्मासस्यतुयुंजनात् १३१० दिव्यदृष्टि:प्रवर्त्तेतजीवेश्चन्द्रार्कतारकं गन्धकाभ्रर॰
संचैवनिर्गुण्डीरसभावितं १३११ कर्षमभ्रंचक्षारेणसप्तवारंतुभावयेत् अन्धमुखाक्षतंध्वान्तंजरादारिद्र्यनाशनं १२ गन्धकंजारपि
ष्टीचरसबीजेनमर्द्दयेत् भूमिस्थंमासमेकंतुधारयेत्तुविचक्षण: १३ अंधमूकाकृतध्वान्तंतारलेपनकांचनं आरूढंभक्षयेन्नित्यं
बलतेजोविवर्धनं १४ गन्धकंत्रिपलायुक्तंदिव्यदृष्टि:प्रजायते एतदुद्वर्त्तनेनापिसर्वकुष्ठविनाशनं १५ घृतेनसहसंयुक्तंब्रह्मरोह॰
णमुत्तमं तैलेनचसमायुक्तंपिटकानांविनाशनं १६ दुग्धेनसहपीतेनसहस्रायुर्भवेन्नर: कान्तयुक्तेनचन्द्रेणसर्वलोहस्यद्राव॰
णं १७ काचमीचीयुतेचैकंसूतकंमारईष्यति काचमाख्यायुतंगंधंदद्रुनाशयतेध्रुवं १८ गन्धपाषाणगन्धेनआयसंचैवयोजयेत्
मिलितेसर्वलोहानिद्रवंतेसलिलंयथा १९ गन्धकंरसकंताप्यंपारदंरक्तचंदनं गन्धकंगैरिकायुक्तंसप्तभागेनसूतकं १३२० देव
दालीसमायुक्तंशुल्बमायातिकांचनं श्वेताभ्रंगन्धकंसूतंदरदंद्रव्यपंचकं १३२१ वज्रीक्षीरसमायुक्तंवंगंस्तंभयतेक्षणात् पुनर्नवायु
तंगन्धंनाशयेत्त्रिविधंविषं २२ गवांघृतेनपीत्वातुतरंगंनाशयेत्क्षणात् एरंडतैलसंयुक्तंग्रहणीव्याधिनाशिनी २३ लोहेनसहपी॰
त्वातुपाण्डुरोगविनाशनं दाडिमेनसमायुक्तमतीसारविनाशनं २४ गुडेनसहितंपीतंपामांनाशयतेक्षणात् कमलफलेनसंयुक्तं
उन्मादंनाशयेद्ध्रुवं २५ बहुनात्रकिमुक्तेनघृतेनसहगन्धकं षण्मासस्यप्रयोगेणजरादारिद्र्यनाशनं २६ पीतेनगन्धकेनैवरसंतां
बूलमर्द्दितं मारयेत्ताम्रपात्राणिविश्रान्तेलेपयेत्सुधी: २७ अरण्योपलपाकेनशीतलंभावयेत्स्वयं निर्बीजंचसमाख्यातंहेमंभवति
शोभनं २८ किमत्रचित्रंयदिपीतगन्धकंपलाशसंवेष्टितकल्पमार्द्दितं अरण्यकक्षोपलपाचितंशुभंकरोतितारंत्रिपुटेनकांचनं २९

पयसाघृतेनमधुनातैलेनहन्तिदोषांश्चगन्धकः क्रमेणकदल्यपामार्गतिलमोक्षकक्षाराश्चत्वारः १२३० कान्चरंकणचूर्णेनकृत्वा
पामार्गकदलीरसेनप्रलेपयेत् वज्राण्येकविंशतिवाराणि अधरोत्तरचूर्णेनदोषस्वेदेनवज्राणिद्रवन्तिगगनंचविशेषतः १२३१
इतिगन्धककल्पः अथातारक्तवज्रीकल्पंव्याख्यास्यामः दृष्टुंचैवतरुंदिव्यंवज्रीरूपेणसंस्थितं विधनंतद्द्रवंरक्तंगृहीत्वा
त्कटुतुंबके ३२ कान्तवीर्येणसन्तत्रहेमपादेनजारितं मर्दयेत्तंचरक्तेनघटिकात्रीणिबुद्धिमान् ३३ अंधमूषातततःक्षिप्त्वाधमेत्तं
खदिराग्निना स्थीयंतेमूषवामध्येतंगृहीत्वामुखेक्षिपेत् ३४ तत्क्षणात्खेचरीसिद्धिरसदेहस्तुतत्क्षणात् अथवारुधिरंग्रत्यपारदंतें
नमर्दयेत ३५ भक्षयेत्कर्षमात्रंतुमूर्छातस्यप्रजायेत ततोविद्याधरोभूत्वानिःक्रामतिविचक्षणः ३६ अथवासूतकंदेवितेनरक्तेनमर्दये-
त् यावत्संजायतेपिंडंधमापयेत्खादिराग्निना ३७ स्थीयतेनिर्विकल्पंचतेनताम्रंप्रलेपयेत् तद्भावात्पुटपाकेनकांचनंदोषवर्जितं
३८ अथतंभक्षयेत्सूतंचूर्णंकृत्वातुबुद्धिमान् सप्तकत्रयमात्रंतुएकविंशतिमेदिने ३९ ततःशरीरमास्थायब्रह्मतुल्यस्तुजायते
१२४० इतिरक्तवज्रीकल्पः अथातःकूष्मांडीकल्पः अस्तिकोंकणविषयसमीपे आर्याभगवतीनामदेवीतस्याःपूर्वोत्तरेण
गुह्या धन्वंतरोस्त्रिभिरस्तितत्रकूष्मांडीनामऔषधीतिष्ठति १२४१ लोकानांशरीरहितकारिणीसद्भावेनप्रथमंतस्याःपत्रंहस्तेनम
र्दयेत् ४२ तत्पत्रात्सिंदूरवर्णोहस्तोभवतिनिश्चितं एवंहिप्रत्ययंदृष्ट्वालोहंप्रलेपयेद्बुधः ४३ वह्निमध्येक्षिपेत्तेतुदहेत्तीव्रेणवह्नि
ना जायतेकांचनंदिव्यंदेवाभरणभूषितं ४४ तदौषधिरसंग्रत्यपारदंतेनमर्दयेत् शुल्वपत्राणिसंग्रह्यघर्मस्थानेनिधापयेत् ४५ दि
नानिसप्तचोत्धृत्यपुटयाकेनदाहयेत् दिव्यौषधिप्रयोगेणकनकंशोभनंपरं ४६ एवंतंप्रत्ययंदृष्ट्वामासमेकंतुभक्षयेत् कामदेववः
पुःश्रीमान्भवतेनात्रसंशयः ४७ स्त्रीचैवपुरुषोवापिषण्मासाद्व्याधिवर्जितं शब्देनकुरुतेनाशंरसायनमिदंपरं ४८ द्वादशाब्देन
कल्पायुर्भवतेनात्रसंशयः औषधीभक्षणेपथ्यामजादुग्धेनभोजनं ४९ तदौषध्यारसंस्ततस्तेनवंगंपुटेत्पुनः म्रियतेतद्द्रवंवंगंसह
स्रांशेनवेधकं १२५० तस्यामूलंशिखायांबध्वासर्वशास्त्रविशारदोभवति ५१ तदौषधीमूलंशिरसिबद्धंजलंस्तंभयति ५२ कूष्मां

केवरदेकामरूपिणिममकार्यसिद्धिंकुरुकुरुभगवतिस्वाहा५४एषमंत्रदशसहस्राद्यधिकोजमस्य: अलिपलिपिशीतगंधधूपबलिंदत्वा ततःसिद्धिर्भवति १२५४ इतिकूष्मांडीकल्पः अथईश्वरीकल्पः कैलासस्थंमहादेवंगौरीपृच्छतिभक्तितः प्रणम्याशिरसादेवंमीश्वरंपरिपृच्छति ५५ दरिद्रोपहतामर्त्याजरयाजर्जरीकृता दृश्यतेबहवोलोकेक्षुत्पिपासावशीकृताः ५६ तान्लोकान्पीडितान्कृत्वादयामेपरिवर्धते तेषांदेवहितार्थायकथयस्वेश्वरप्रभो ५७ ईश्वरउवाच शृणुश्वेश्वरितत्वेनयथावत्कथयामिते ईश्वरीकल्पमाहात्म्यंशृणुष्वेकाग्रमानसा५८नागस्यदमनीनामविख्याताभुविदुर्लभा लक्षणंचप्रवक्ष्यामिनालपत्रैश्चसुंदरि ५९ कृष्णनालाभवेत्सातुपत्रैस्तांबूलसन्निभैः स्वर्णवत्पीतपुष्पैश्चलक्षणैरभिलक्षिता १२६० दरिद्रश्चेश्वरोयेनलेनसैवेश्वरीमता नागानांदमनीयस्मात्तस्मान्नागदमनीतिसा ६१ मंगल्याचश्रीश्चलक्ष्मीःकान्तिर्लज्जाद्युतिःस्मृतिः बुद्धिःकीर्त्तिर्धृतिर्नामत्रैलोक्येसाचतिष्ठति ६२ शांतिदाबुद्धिदाचैवसर्वकर्मकरीशुभा दारिद्र्यंनाशयेद्यस्मात्सौभाग्यंकुरुतेसदा ६३ रणेराजकुलेद्यूतेव्यवहारेपराजिता ओषधीशिरसाकर्णेहस्तेकण्ठेचधारयेत् ६४ बाहुभ्यांमुद्रिकायांचकट्यांतांबधयेच्छुभे वशंकरोतिसर्वेषांबुद्धिश्रीतिविवर्द्धनी ६५ मर्त्यानांविघ्नशमनीयत्रतिष्ठतिसागृहे नाग्निप्रभवतेतत्रजलंचैवमहार्णवं ६६ व्याघ्रसिंहस्यसंघेषुविवादेशत्रुसंकटे नभयंविद्यतेतस्ययस्यकण्ठेस्थितेश्वरी ६७ नभिद्यतेथशस्त्रेणईश्वरीयस्यदेहगा सर्वांगेधारयेन्नित्यंयदीच्छेत्सिद्धिमात्मनि ६८ शृंखलानिगडैर्बद्धोनागपाशैर्विशोल्बणैः शूलायांरोप्यमानोपिमोचयेदीश्वरेश्वरी ६९ देहस्याहरतेक्षिप्रंनस्येपानेनियोजिता प्रयुक्ताचेश्वरीयास्मिन्भयंतास्मिन्नविद्यते १२७० अथहरतालकल्पः तालकंचवरंप्राप्यत्रिषुलोकेषुदुर्लभं तालकंग्रहमेधावीप्रक्षाल्यतंदुलांभसा १२७१ एवंसंशोध्ययत्नेनपिष्टतंदुलषष्टिभिः प्रक्षिप्योदकभांडेषुसुश्लिष्टमवतारयेत् ७२ तेनैवरसपिष्टेनपूपान्कृत्वापचेद्बुधः क्षयेन्मधुसर्पिर्भ्यांसिमरात्रान्नसंशयः ७३ उदयादित्यसंकाशःसुरूपप्रियदर्शनः खेचरीसिद्धिमाप्नोतिमहाबलपराक्रमः ७४ द्वितीयेसप्तकेतस्यपततेचैवमूर्द्धजाः नखादन्ताश्चकेशाश्चशीर्यतेनात्रसंशयः ७५ तृतीयेचैवजायंतेकेशाभ्रमरसन्निभाः सप्त-

कांचनसंकाशोद्विरष्टवरषाकृतिः १३७६ कुन्देन्दुवर्णैर्दन्तैश्चनखैश्चकुसुमोपमैः नवनागबलोभूत्वाजीवेच्चन्द्रार्कतारकं १३७७ आषा
ढेमासिसंप्राप्तेपुष्करिण्यांनिधापयेत् कार्त्तिकेचैवसंप्राप्तेशोभनेचोद्धरेद्दिने १३७८ शुभनक्षत्रयोगेचसूतेनसहमर्द्दयेत् दिनेनभक्षये
च्चैवमासमेकंनसंशयः १३७९ सप्ताहेतुततःपूर्णेएतद्भवतिलक्षणं तप्तकांचनवर्णाभोद्विरष्टवरषाकृतिः १३८० मेधावीसुभगःश्रीमा
न्जीवेद्वर्षशतत्रयं द्वितीयेसप्तकेचैवभ्रमरांकुचितमूर्धजाः १३८१ मासमेकप्रयोगेणखेचरत्वंप्रजायते निंबकाष्ठमयंचैवनिच्छिद्रंतुस
मुत्धृतं १३८२ तालकंस्थाप्यतन्मध्येगोवाटेनिखनेत्तुतं मासमेकंसमुद्धृत्यसूतेनसहमर्द्दयेत् १३८३ एकैकंमासमात्रेणभक्षये
त्तुदिनेदिने एकविंशद्दिनेचैवकुष्टाष्टादशहन्मता १३८४ उदयादित्यसंकाशःखेचरत्वंप्रजायते पश्यंतेसिद्धियोगेनयोगंप्राप्नो
त्यनुत्तमं १३८५ वलीपलितनिर्मुक्तोजरामृत्युविवर्जितः अक्षयोह्यजरोभूत्वाजीवेच्चन्द्रार्कतारकं १३८६ अथवावन्यवृक्षस्य
कृत्वाचैवसमुद्गकं स्वेदयेद्यावत्सुस्विन्नंसूतकेनसमन्वितं १३८७ दिनेदिनेभक्षयेच्चमासमेकंनसंशयः एकविंशतिरात्रेणवलीपलितव
र्जितः १३८८ जीवेद्ब्रह्मदिनंयावज्जरारोगविवर्जितः तालकंतंदुलाश्चैवस्थाप्यखर्परसंपुटे १३८९ गोमयेनततोवेष्ट्यमाहिषेणसुय
त्नतः तालकंपचयेद्यस्तुयावन्निर्गंधतांगतं १३९० तत्कल्कगोलकंकृत्वाबीजपूररसान्वितं कुर्यात्पारदसंयुक्तंएकीकृत्यविमर्द्द
येत् १३९१ नष्टविषंभवेद्यावत्तावत्स्वेद्यंचतुर्द्दिनं अष्टांशेनततोवेध्यंविद्धंकालेनबुद्धिमान् १३९२ नरेन्द्रसुरयासिक्तंतारंभव
तिशोभनं तालकंचरसंचैवमातुलिंगरसान्वितं १३९३ एकत्रभक्षयेत्प्राज्ञोमासमेकंनसंशयः तांबूलेनसमायुक्तंपीकया
प्लावितंभृशं १३९४ शुल्वंकरोतिकनकंइति तालकंपारदंचैवएकीकृत्वातुमर्द्दयेत् तांबूलस्यरसेनैवमर्द्दयेत्तुदिनेदिने १
३९५ त्रिसंध्यंतेनयोगेनकारयेत्तुविचक्षणः धान्यराशौविनिक्षिप्यततोह्यग्निसहोभवेत् १३९६ मासाद्धृत्यवदनेक्षिप्तः
खेचरतांनयेत् तालकेस्वेयलाभंचकृत्वामस्तुमायुषं १३९७ पयोदधातुयुक्तेनमर्द्दितंलोहभाजने तालकंसुरसैकेननत्वा
खर्परकेबुधाः १९ ध्मानेनावेष्टयित्वाचपंचमाहिषसंयुतं तालकंपाचयेत्तेनयावन्निर्गंधतांव्रजेत् १९ मर्दयेत्तालकेनैवंजीवपूर

रसेनच पारदेनसमायुक्तमेकीकृत्वातुपाचयेत् १४०० नष्टपिष्टंभवेद्यावत्तावत्स्वेद्यंदिनत्रयं तेनैवचाष्टमासेनकुंतवेधेनवे
धयेत् १ नरेन्द्रसुरयासिक्तंशुल्वंतारंततोभवेत् तालकेनरसंबध्यन्मातुलिंगेपचेद्बुधः २ यइत्थंभक्षयेत्प्राज्ञोमासमेकंसुयंत्रि
तं तांबूलपीकयायुक्तंसीकरंशुल्वमेवच ३ कांचनंभवतेदिव्यंपुटेकेननसंशयः १४०४ इतितालकल्पः अथवज्रमारण
कल्पः हारसंघाडमूलंचेसाहमूलंभूनागविशा अथवाभूनागसमुद्रलवणंसमस्तंसूक्ष्मचूर्णकारयित्वातेनकल्पेनवज्रंवेष्ट
वटिकांमूगप्रमाणंकृत्वा सरावाकृतिमूषामध्येधार्यअग्निवर्णंतुकारयेत् ५ अस्थिशृंखलमध्यस्थंसुरामध्योविनिक्षिपेत् अ
नेनक्रमेणएकविंशतिवाराणांवज्रस्फोटनंभवति ६ अश्वस्थबदरीमरीमाक्षिकंकुर्कुटास्थिंच मेषशृंगसमायोगाद्वज्रंतुम्रि-
यतेपुटात् ७ निशाचररसेभाव्यंसप्तवारंतुकारकं वंगंतुघातयेत्तेनतारंपृष्टंचजायते ८ तद्वंगेनहतंतारंताम्रेवैयोजयेत्पुनः त
त्तारंसूतकंसर्वंसूतबन्धंभवेत्ततः ९ चतुषष्ट्यंशेनशुल्ववेधंवैदापयेद्बुधः शुल्वंतुजायतेतारंधर्मकामार्थसिद्धिदं १० इतिव
ज्रमारणकल्पः अथज्योतिष्मतीकल्पः श्रीभैरवउवाच अत्यंतमद्भुतंप्राज्ञलोकविस्मयकारकं ज्योतिष्मतीति-
विख्यातंरसायनमनुत्तमं १४११ सुतिथौशुभनक्षत्रेपुष्पेश्चैवाक्षतैस्तथा वेष्टयेद्रक्तसूत्रेणआमंआरक्ततंदुलैः १२ अर्घंद
द्याद्रक्तपुष्पैःपूजयेदिष्टदेवतां ततोमंत्रंसमुच्चार्यशुचिर्भूत्वातुमानवः १३ उत्तराभिमुखतोभूत्वासाधकस्तुसमाहितः रक्त
माल्यांबरधरोरक्तगंधानुलेपनः १४ नैवेद्यंचैवतांबूलंचंदनं कुंकुमंतथा अनेनैवविधानेनपूजयित्वामहौषधिं १५ ईप्सि
तंलभतेकामंसाधकस्तुमहात्मकः बीजानितस्याःसंग्रह्यआतपेशोषयेत्ततः १६ चूर्णयित्वाततोबीजंतैलंतस्मात्समुद्धरेत्
तैलार्द्धंनिक्षिपेत्सर्पिर्मधुपादेनसंयुतं १७ ततस्तैलसमंक्षीरंगोमूत्रंद्विगुणंभवेत् पचेन्मृद्वग्निनाचैवतैलशेषंतुकारयेत् १८
जातीफलानिकर्पूरमेलागंधकलोलकं एतानिसमभागानिकर्षमेकंतुकारयेत् १९ प्रक्षिपेत्तैलमध्येतुएवंकृत्वासुरेश्वरी
स्निग्धभांडेषुसंस्थाप्यधान्यमध्येनिधापयेत् १४२० पलानित्रिंशत्षष्टिर्वाअशीतिनवतितथा शतंचाप्यधिकंचैवएतन्मात्रं

तुकारयेत् २१ एकविंशतिदिने हत्य निर्वातग्रहसंस्थितः सुमुहूर्त्ते शुद्धकायः पिबेत्सूर्योदयेपलं २२ ततोनिःसंज्ञमायाति
वसन्निसंज्ञकागतः नंदतिक्रीडतेचैव यावद्दिवावसानकं २३ गते ऽह्नि उत्थितश्चैव क्षीरषष्टीकभोजनं तृषितः पाययेत्क्षीरं
पायसंचैवदापयेत् २४ भवेत्सूर्यसमाभासारश्मिभिः पूरयन्दिशः अश्रुतान्यपिशास्त्राणिनिःशंकंव्याहरत्यसौ २५ खगेन्द्रसदृशंच-
क्षुर्दिवापश्यतितारकां मध्याह्नगर्भे सूर्यस्यपश्यतेसाशिवाशिवं २६ दूरस्थः शृणुतेवाक्यंविषंजीर्यतिनित्यशः हंत्यष्टादशकुष्टानिस
र्वरोगांश्चनाशयेत् २७ द्वितीयेसिध्यतेमासेशृणुदेवीचयत्फलं दिवावायदिरात्रौवात्रिसंध्यंभ्रमतेमहीं २८ यक्षरक्षोगणैः सर्वैः समा
नोजायतेनरः याकाचिच्छाध्यः सर्वाः कीर्त्तिताः पापकर्मणा २९ तेसर्वेविलयंयांतिसेव्यमानस्यनित्यशः तृतीयस्यतुमासस्य शृणुदेवी
यथार्थतः १४३० देवासिद्धामहायक्षाः किन्नरोरगराक्षसाः यांतितस्यैवसद्भावंकुरुतेपूर्वदृष्टतः ३१ ताम्रस्यैवघटंकृत्वाक्षितिम
ध्येतुनिक्षिपेत् विहारःक्रियतेतत्रषण्मासेकांचनंभवेत् ३२ चतुर्थस्यचमासस्य शृणुवीर्यंमहामते तस्यमूत्रपुरीषेण शुल्वपत्रंतु
लेपयेत् ३३ सिद्धः सायुज्यतामेतिनचदृश्येतमानवैः पुण्यात्मकोभवेत्सोहि त्रैलोक्येसचराचरे ३४ निर्दहेत्पुटपाकेननिर्बी
जंकांचनंभवेत् पंचमासप्रयोगेणशुल्वंचैवयथार्थतः ३५ ब्रह्मत्वंजायतेतस्यशरीरंनूतनंभवेत् षण्मासेनतुनिर्द्वन्द्वासिद्धिर्भव
तिनान्यथा ३६ क्रीडतीचमहासिद्धाः शिवलक्ष्मीमहेश्वरैः विष्णुतुल्योभवेत्सोहिसकलेभुवनेश्वरः ३७ जीवेद्विष्णुवायुषंयावन्ना
त्रकार्याविचारणा सेवतेसप्तमासंतुयोदेविसुरभिततः ३८ जितेन्द्रियोजितक्रोधोजीवेद्यावन्महेश्वरः धर्माधर्मैर्नलिप्येतनाशि
वर्वाहिरहेन्नरः ३९ अष्टमासप्रयोगेणदेवकर्मरतःसदा निर्वाणपदमाप्नोतिज्योतिष्मत्याःप्रभावतः १४४० त्वत्प्रीत्यर्थंमहादेवीमो
क्षमार्गप्रकाशितं रसायनंपरंदिव्यंगोपनीयंप्रयत्नतः ४१ नैवंकर्मप्रकुर्वीत आलस्योपहतानराः नवमासप्रयोगेण शृणुदेवीच
यत्फलं ४२ कामरूपीभवेन्नित्यंचिन्तामणिरिवापरः यंयंचकुरुतेरूपंतथैवभवतेसदा ४३ महासिद्धिःप्रजायेतचतुर्दशभुव-
नाधिपः स्वेच्छयाब्रह्मरूपंतुविष्णुरूपमथापिवा ४४ रुद्ररूपमथावापिकामरूपीभवेन्नरः उमापतिसमोभूत्वाजीवेद्ब्रह्मायुषंसुखी

१४४५ दशमासप्रयोगेणशृणुतस्यचयत्फलं लभतेपूर्वपूर्वोक्तंकिंचिच्चैवाऽधिकोभवेत् ४६ बलंदशगुणंतस्यअसाध्योदेव
दानवैः अनंतगुणसंघातोमहाबलपराक्रमः ४७ अदृश्यःसर्वभूतानामचिंत्योयोगिनांसदा स्वेच्छयाकुरुतेसर्वंत्रैलोक्यंसच
राचरं ४८ स्थूलसूक्ष्मप्रवेशोहिकर्त्ताहर्त्तानसंशयः सर्वज्ञत्वंभवेत्तस्य नचवह्निभयंभवेत् ४९ नचोदकेनशस्त्रैश्चगदामुद्गरशक्ति
भिः नमंत्रैर्गुरुशापैश्चसाधकस्तुनसाध्यते १४५० नकालःक्रमतेतस्यचिंतामणिसमोभवेत् सदाशिवःस्वयंकृत्वास्वेच्छाचारीवि
मानगः ५१ सर्वासामोषधीनांचरसायनमनुत्तमं अस्यकल्पप्रभावेनतन्नास्तियन्नजायते ५२ अस्मात्परतरंकिंचिद्विद्यतेनर
सायनं दुर्लभंत्रिषुलोकेषुसत्यंसत्यंपुनःपुनः ५३ सारात्सारतरःप्रोक्तोतवस्नेहाद्वरानने गोपनीयंप्रयत्नेनयथास्त्रीष्टिर्नविद्य
ते ५४ अभक्तायनदातव्यंकुलस्यदूषकारकं विधिज्ञायप्रदातव्यंसुविनीतदृढव्रते ५५ ब्रह्मचर्यरतस्यैवदेवकर्मरतस्यच स
र्वाण्येतानिसिध्यंतिसाधकस्यदृढव्रते ५६ सिध्यंतिनात्रसंदेहोज्योतिष्मत्याःप्रभावतः तस्यामंत्रः इंहुरेतुनुरेस्वाहा ५७
इतिज्योतिष्मतीकल्पःतृतीयः अथचतुर्थःकल्पः नाभिमात्रेजलेस्थित्वाजपमष्टोत्तरंतथा मध्यग्रहणवेलायांब्रह्मभो:
क्तासरस्वती ५८ पृथ्वीत्वेतिआसनंशोधयेत् दक्षेणपादाग्रेस्थापयेत् ततोदर्भासनेचायथारुचिउपर्युपविश्यमनःशरीरंशो
धयेत् ततःप्राणायामंकुर्यात् ५९ तद्यथामूलेनअष्टधापरिअभिमंत्र्य तत्रमंत्रः ॐह्रींअमृतेअमृतोद्भवेअमृतेश्वरीअमृत
वर्षिणी अमृतमाकर्षयसिद्धिंमेदेहिअमुकंमेवशमानयस्वाहा १४६० इतिअष्टधाअभिमंत्र्य सवितेब्रह्मसंभूतेब्रह्मपुत्रीसदा
नघे देवानांचैवतृप्त्यर्थंपवित्रीभवसर्वदा ६१ इतिमंत्रंपठित्वा गुरुपादकाभ्योनमस्तर्पयामि परमगुरुभ्योनमः परमेष्ठिगु
रुभ्योनमः परात्परगुरुभ्योनमः इतिगुरुपादका मूलेनत्रिःसंतर्प्य ६२ ततोध्यायेत् सिद्धाद्यांशिवबोधिनींकरलसत्पा
शांकुशांभैरवींसर्वाभिष्टवरप्रदानकुशलांसंसारमोहच्छिदां पीयूषांबुधिमंथनोद्भवरसांसंविद्विलासांपरां वीराराधितपादुकांवि
जयिनींध्यायेज्जगन्मोहिनीं ६३ संविद्देविगरीयसीसुखकरीचाज्ञानविध्वंसिनी मायामोहमदांधकारदमनीतापत्रयोन्मूलि

नी वाग्देवि वदनांबुजे सुरसना संबोधिनी दीपिका ब्रह्मज्ञानविवेकसिंधुलहरी विज्ञानमूर्त्यै नमः ६४ निर्वैरीकरणं मदापहरणं वह्निं
विनाज्वालनं नाडिचालननादबिंदुकलनं देहस्य संशोधनं आत्मज्योतिप्रकाशनं कलयतां स्वच्छंदमृत्युंजयं त्वेतेज्ञानविदो वदं
तिमुनयः संसेव्यतां प्रत्यहं ६५ चित्तैकाग्रतया वचाजडतया चक्षुर्जितावस्थया वायुर्मन्दतया निरोधनतया कर्णौश्रुतौ नश्यया इत्ये
वं निजबोधनिर्मलतया संवित्परावस्थया नित्यानंदभरांबुनिर्जरतया स्यान्नरो मुक्तये १४६६ इतिध्यात्वा ॐ ऐं वद वद वाग्वा
दिनी मम जिह्वाग्रे स्थिराभव सर्वसत्ववशंकरी स्वाहा ६७ इतिकुंडलिनी मुखे जुहुयात् इत्येवं प्रयोगः मध्यग्रहणे स्यात्
अन्यग्रहणमध्ये जपं कुर्यात् ६८ ज्योतिष्मत्यास्तैलमेकं पिबेच्च गुंजावृध्या कर्षमात्रनुयावत् सौरे पर्वण्यापमध्ये प्रविष्टः मज्ञामूर्त्तिं
जीयते सो कवीन्द्रः ६९ ज्योतिष्मत्यास्तैलमंत्राभिमंत्र्य वाग्वादिन्यामंत्रबीजत्रिकेन जिह्वायां वै लिख्यते यस्य जंतोर्वेलेखिन्याजा
यते सो कवीशः ७० इति ज्योतिष्मती कल्पश्चतुर्थः अथ ज्योतिष्मती कल्पे पंचम प्रकारः ज्योतिष्मतीति विख्यातं देवी दि
व्यौषधं शृणु ज्योतिष्मत्याः सिद्धकल्पं सर्वसिद्धिप्रदं पुनः १४७१ वक्ष्ये लोकहितार्थाय शृणु देवी महेश्वरी मूलं फलं त्वचं चैव त
त्फलं चाभिधानकं ७२ ज्योतिष्मत्यास्तु बीजानि पुष्यार्के च समाहरेत् पूर्वं तु शुभनक्षत्रे गोक्षीरेणैव भोजयेत् ७३ शीतलं भोज
नं देवी शीतले मेदिनीतले विहाय शय्यां कुर्वीत प्रत्यहं पयसापि बेत् ७४ पैत्यकेन तु पातव्यं कर्षमर्कपलं पुनः वात्तिकेन फलंत
द्वत्लक्षकेन यथाक्रमं ७५ बीजं ज्योतिष्मतीजं तु पातव्यं विधिवत्पुनः ततः सरस्वती देवी निःसरत्याशु भारती ७६ महाते
जा भवेत्पिष्टं बीजेन सह भक्षयेत् तदयं सप्तसप्ताहं वलीपलितवर्जितः ७७ तैलं ज्योतिष्मतीजं तु कंठमात्रे जले पिबेत् रात्रौ
तु क्षीरभोजी च शीतक्षीतिशयी भवेत् ७८ सप्ताहं तत्प्रयोगेण तीक्ष्णाग्निर्जायते पुनः द्वादशाह प्रयोगेण कंठोक्ति कनकप्रभुः
७९ भवेयुः कृष्णकेशाश्च तथा भ्रमरसन्निभाः मासमात्रप्रयोगेण भृशं विद्याधरो भवेत् ८० आधिव्याधिविनिर्मुक्तो जीवे
च्च शरदां शतं तत्तैलाभ्यंजितं पादं भवेत्कनकसन्निभः १४८१ मुखमभ्यज्यमात्रेण पूर्णचन्द्रमुखो भवेत् तदभ्यक्तमुखो

लोके देवेन्द्रवशमानयेत् ८२ मूलंज्योतीष्मतीजंतुर्यः पिबेत्पयसासह तस्यनश्यतिदुर्मेधाशरत्कालेयथापुनः ८३ तन्मूलंशालि
पिष्टेनसततंभक्षयेन्नरः तस्यनश्यंतिसहसाक्षयरोगादयोगदा: ८४ पत्रादीनितथातस्ययदाभक्षंतिमानसा: सर्वेरोगाश्चनश्य
तिस्मृतिस्तस्यचजायते ८५ एषाज्योतिष्मतीपूर्वंभास्करस्योषारश्मय: देवीरूपेणभूर्लोकेप्रभूताभूतचोदिता ८६ तेनज्योतिष्म
तीलोकेप्रभूतापरमौषधी: सहस्रयाहरूपेणदेवीवचनमब्रवीत् ८७ क्लिश्यंतिमानवानित्यंतच्छुभाशुभकर्मसु तेषामनुग्र
हार्थायपुनर्ब्रूहिसनातन ८८ ईश्वरउवाच शृणुदेवीमहाप्राज्ञेपरंविस्मयशोभनं ज्योतिष्मतीतिविख्यातंरसायनमनुत्तमं
८९ सुतिथौशुभनक्षत्रेपुण्ययोगेशुभेदिने कुंकुमैरक्तकुसुमैस्ताम्रादौवारिपूरिते १४९० अर्घंदत्वाततः पश्चाद्रक्ततंडुलसंयुतं
तंध्यात्वारक्तकुसुमैरभिष्टादेवतापुनः ९१ इष्टदेवतमन्त्रेणनाममंत्रेणवापुनः ॐह्रींश्रींमायेअपराजितेसिद्धिंहुंफट् इतिसरस्व
तीमन्त्र: नैवेद्यंशक्तित:कुर्यात् उत्तराभिमुखःशुचि: ९२ रक्तमाल्यांबरधरोरक्तगंधानुलेपन: यथोक्तमनुनातत्रपूजयित्वा
महौषधं ९३ बीजानिसम्यक्संग्रह्यआतपेनैवशोषयेत् ९४ चूर्णयित्वातुतान्येवतैलंतस्मात्समुद्धरेत् तत: क्षीरसमंतैलंमधु
नावासमन्वितं ९५ शनैर्मृद्वग्निनापक्कातैलशेषंतुकारयेत् जातीफलेलाकक्कोलकर्पूरंत्वचमेवच ९६ एतानिसमभागानिचूर्ण
यित्वाविचक्षण: पक्केकावधिचूर्णंतुतैलमध्येसुरेश्वरी ९७ निक्षिप्यालोड्यतत्तैलंस्निग्धभाण्डेविनिक्षिपेत् धान्यराशिषुसं
स्थाप्यदिनानामेकविंशतिं ९८ पलानित्रिंशच्छ्रीर्वाह्यशीतिर्नवतिस्तथा शतंवाप्यधिकंवापियथायोग्यंप्रकारयेत् ९९ अन्ना
द्योधृत्यसुदिनेनिर्वातग्रहसंस्थित: सुमुहूर्तेशुद्धकाय: पिबेत्सूर्योदयेतत: १५०० ततोनि:संज्ञतांयातिलभेत्संज्ञांशनै
पुन: पत्रतुल्यदिनेतस्यगतेतुस्वस्थतांव्रजेत् १ पीत्वाक्षीरंतत:स्वस्थ: शनैर्भवतिसाधक: जीर्णेतैलेतत:कृत्वाभो
जनंषष्टिकौदनं २ तेजस्वीचयथासूर्य:समोभवतिसुंदर: व्याख्याताश्रुतिशास्त्राणांदिवापश्यतितारकां ३ शब्दान्शृ
णोतिदूरस्थान्निपीतंजीर्यतेविषं एकमासप्रयोगस्यफलमुक्तंमहेश्वरी ४ द्वितीयेसेवितेयस्तुमासेतस्यफलंशृणु यक्ष

रुक्षोगणे: सिद्धै: सम्पूज्योप्रभवेन्नर: १५०५ तृतीयस्यचमासस्यश्रृणुदेवीयथाफलं देवैर्यक्षैर्महासिद्धै: कीर्त्तित: किन्नरोगणै: ६ चतुर्थस्यच मासस्य श्रृणुसत्वं महोन्नते सिद्धै: सायुज्यतामेति नहिदृश्येतमानवै: ७ जीवेच्चदिनमेकंवैब्रह्मणश्चविभूतिमान् तस्यमूत्रमलै: स्वेदैस्तथैकात्स्वर्णवर्णके ८ पचतेशुल्वपत्राणि पक्वंभवतिकांचनं पंचमासप्रयोगेणशरीरेणरवमुत्पतेत् ९ षण्मासंकुरुतश्चाष्टसिद्धिरेवनसंशय: सप्तमासप्रयोगेणऋषितुल्योभवेन्नर: १५१० अष्टमेनैवमासेनचन्द्रार्कवह्निवद्भवेत् सम्प्राप्तेनवमेसिद्ध: षण्मुखसमतांलभेत् ११ सगान: श्रीपति: सिद्धोजायतेदशमेबुध: रुद्रश्चैकादशेसिद्धोजायतेनात्रसंशय: १२ क्रीडतेच महासिद्धोदेवतुल्यपराक्रम: संवत्सरप्रयोगेणजायेद्गुणीदिनानिस: १३ इतिज्योतिष्मतीकल्प: पंचम: अथज्योतिष्मतीकल्पेषष्ठ: प्रकार: मालकाकणी शेर १ मिश्री तोला ४ मृत्तिका कुम्भमध्येसंस्थाप्यपात्रस्यअधोभागेछिद्रंकृत्वा तदधोलघुधातुपात्रंसंस्थाप्यकपडमतंनाममृत्तिकामिश्रवस्त्रेणवेष्टनंकृत्वा गजपुटेऽग्नौज्वालयेत्तदातैलं निर्गच्छतितत्तैलं तांबूलमध्येभक्षितंचेद्बुद्धिवृद्धिर्भवति १४ मालकाकणीसूर्यदिनेतंबोलमध्येभक्षितेसति अस्खलितवचनंभवति१५ मालकाकणीशीतोदकेन सहभक्षितेवीर्यवृद्धिर्भवति १६ मालकाकणीजातिफलेनसहभक्षितेचतुर्घरिकावीर्यस्तंभनभवति १७ मालकाकणीचतुर्दश्यांकटुनासहभक्षितेअष्टज्वरोगच्छति १८ मालकाकणीवस्त्रमध्येपोटलीबंधनंकृत्वामुखदंतमध्येस्थापितंचेद्दंतरोगानश्यंति १९ मालकाकणीतैलंअर्धरोगोपरिलेपनंकृतंचेदर्धरोगोनश्यति १५२० तत्तैलंपामारोगेलेपितंचेत्पामागच्छति २१ तत्तैलंमधुनासहालिप्तंचेद्दद्रुगच्छतिदिन ७मध्ये २२ तत्तैलंसंकोरणएकत्रकृत्वायोनिलेपेसंकोचनंभवति २३ तत्तैलेनस्नानंशिरसिकृतंचेच्छिरोरोगोगच्छति २४ तत्तैलंवचासहभक्षितंचेद्विद्याप्राप्तिर्भवेत् तत्तैलंमुसलीकंदेनसहास्त्रिय: स्तनेलेपनेनस्तनकाठिन्यंभवति २५ तत्तैलस्यदिनसप्तकलिंगलेपनाल्लिंगंमुसलीआकारंभवति २६ मालकाकणीमूलंग्रहणसमयेपूर्वदिशायांगत्वागृह्यमुखमध्येधारयेत् अ

हणमुक्तानंतरं बहिर्निष्कास्य षोडशोपचारपूजांकृत्वासमीपेस्थापयेत्तदासंग्रामेजयंप्राप्नोतिशरीरेशस्त्रंनलगति २७ माल
काकणीमूलंग्रहणमध्येगृहीत्वाचूर्णंकृत्वाचंदनेनसह अंगलेपनंकृत्वामल्लयुद्धेकृतेविजयोभवति २८ मालकाकणीमूलं
हस्तार्केगृहीत्वापुष्यार्केधातुपेटिकायांसंस्थाप्य निकटेस्थापयेदन्नपूर्णाभवतीविजयोभवेत् २९ मालकाकणीमूलंभाद्रप
दमासेहस्तनक्षत्रे गृहीत्वाश्मशानमध्येऽथवाअर्कमूलमध्येपूरयेत् दिन २१ मेकविंशपर्यंतंततस्तन्मूलंकुमारीकृतसूत्रेणह
स्तेबध्नीयात् अथवापेटिकायांसंस्थाप्यनिकटेस्थापयेत् चतुरंगसैन्यभंगोभविष्यति तत्पेटिकामुखे धृतान्चेद्राजावश्योभवि
ष्यति १५३० अथमालकाकणीपूर्वोक्तप्रयोगः मालकाकणीतेलसेर १ घृतशेर १ मधु ·।· पावशेर गोदुग्धंशेर ४
गोमूत्रंशेर ४ सर्वमेकीकृत्यलोहपात्रेतापयेत् ततो तैलमात्रावशेषंशेरं १ अवशिष्टं तदाचुल्लिसकाशादुन्तीर्य ततः चतुर्जा
तक शेर ·।· लवंग टंक १० कपूर टंक १० तन्मध्येनिक्षिप्यास्निग्धभांडे सर्वं निक्षिप्य धान्यमध्ये मास १ पर्यंतं पूरयेत् ततो
बहिर्निष्कास्यनित्यंटंक १ दुग्धेनसहसेवनंकुर्यात् ओदनंदुग्धंक्षीरंभोजनंकुर्यात् कदाचिन्मिष्टान्नंभक्षयेत् क्षारंअ
म्लंनभक्षयेत् एतत्प्रयोगस्यालस्यंनकर्त्तव्यं प्रथममासेसर्वरोगनाशः द्वितीयेधातुक्षयरोगनाशः तृतीयेकुष्ठना
शः चतुर्थेबुद्धिवृद्धिः पंचमेतेजवृद्धिः षष्ठे देहपवित्रः मूत्रंपीतंभवेत् सप्तमेस्त्रीभोगसमर्थः अष्टमेपवित्रदेहः न
वमेवलिपलितवर्जितः दशमेकायाकल्पः एकादशेवृद्धोपितरुणोभवेत् द्वादशेदिव्यशरीरः एवंषड्वर्षंसेवितेसति
तदामरणभयरहितोभवेत् सर्वज्ञोभवेत् यत्सेवनेनसुवर्णंभवति अमरदेहेकिमाश्चर्यं ३१ इतिमालकाकणीप्रका
रःषष्ठः अथसप्तमप्रकारः कैलासशिखरासीनंदेवदेवंमहेश्वरं प्रणम्यपरयाभक्त्यादेवदेवीमहेश्वरी ३२
भगवन्मानवाःसर्वेघोरैःक्लिश्यंतिपातकैः तेषामेवहितार्थायसुखंव्यक्तसुखावहं ३३ येनोपायेनदेवेशसर्वेतुष्यंति
मानवाः येनासिद्धिर्भवेज्जंतो येनयातिपरांगतिं ३४ ईश्वरउवाच शृणुदेवीमहाभागेलोकेविस्मयकारणं ज्योति

अतीतिविख्यातं रसायनमनुत्तमं १५३५ सुतिथौमूलनक्षत्रेरक्तसूत्रेणवेष्टयेत् उत्तरांसुरवोभूत्वापूजयेद्योमहौषधिं १५३६ रक्तमाल्यांबरधरोरक्तगंधानुलेपनः तांबूलचर्वणासक्तोहृदयोनियतमानसः ३७ समभ्यर्च्यगुरुंदेवंदेपूजयेच्चम हौषधं आषाढेशुक्लपक्षेचतांवल्लींपरिवेष्टयेत् ३८ कुंकुमाक्षतसूत्रेणाभ्यर्च्यपत्रोपचारकैः नत्वाज्योतिष्मतींदेवींदिव्यामोष धरूपिणीं ३९ आश्विनेकार्त्तिकेमासिनलातांत्रोटयेत्सुधीः पक्वबीजानिसंगृह्यातपेशोषयेत्खरे १५४० ततोतैलंच निष्कास्यतत्तैलसदृशंपयः तैलस्याधीक्षिपेत्सर्पिर्गोमूत्रंद्विगुणंभवेत् ४१ पादांशंमधुसंयोज्यतैलशेषंपचेच्छनैः तस्मिन् कर्पूरकंकोलत्वग्जातिफलमेवच ४२ एतानिसमभागानिचूर्णयित्वाचकोविदः तच्चतैलंदशपलंतच्चूर्णपलमात्रकं ४३ एकीकृत्वाऽवलोड्यंचघृतभाण्डेविनिःक्षिपेत् त्रिसप्तवारंधान्येचषष्टिर्वानवतिस्तथा ४४ अधिकंवायथायोग्यंधान्यरा शौनिधापयेत् पुष्पद्रवंचपुष्पंचअगरुगंधकर्दमं ४५ सज्यानिस्थापयेत्सर्वंतैलंकुसुमवासितं ब्राह्मणान्भोजयेच्चादौब्रा ह्मणींचकुमारिकां ४६ ब्रह्मचारितथाबालक्षुधितोप्यतिथिस्तथा तोषयेच्चगुरुंदेवींश्रुतिस्मृतिविधानतः ४७ ततोनिः ष्कास्यतैलंचशुचिर्भूत्वाशुभेदिने सूर्योदयेपिबेत्धीरोबिंदुवृद्धिक्रमात्प्रिये ४८ पलानांधारयेत्तेननिःसंगत्वमवाप्नुयात् गो क्षीरंचपिबेत्पश्चात्सक्षौद्रंशांतचेतसा ४९ षष्टिकान्नसगोक्षुरं तैलजीर्णेचभोजयेत् मासंसूर्यसमःसाक्षात्तेजसासर्वशा स्त्रवित् १५५० अश्रुतंवेत्तिशास्त्राणियोऽधीतोऽपिनमानवः दशब्रह्मदिनंजीवेच्छिवसामिप्यमाप्नुयात् ५१ द्वितीया दिषुमासेषुफलंनिगदितंशृणु तानिवक्ष्यामिसर्वाणिदुर्लभानिदुरात्मनां ५२ तृतीयंसेवतेयस्तुमासंशुद्धोयथाविधि देव यक्षसुगंधर्वैःसम्पूज्योसभवेन्नरः ५३ एकांचमहतींघोरांकीर्त्तिंनापापकर्माणि निरस्यसर्वपापानिप्रयातिपरमांगतिं ५४ चतुर्थस्यचमासस्यशृणुदेवीयथाफलं औषधंसेवतेयस्तुपथ्यभोजनसंयुतः ५५ यशश्लोकस्फुरन्मूर्त्तिःसर्वैश्वर्यस मान्वितः जीवेदमरलोकेषुदिनानिब्रह्मणोदश ५६ तस्यमूत्रैर्मलैःस्वेदैस्तस्यउद्वर्तनेनच शुल्वेलेपंचयःकृत्वादः

गधंभवतिकांचनं १५५७ पंचमासप्रयोगस्यशृणुवीर्यंमहौषधं ब्रह्मत्वंप्रायश: श्रीमान्देवीदेवेषुराजते ५८षण्मा
संकुर्वतस्तस्यशृणुसिद्धिंसुरेश्वरि शिवतुल्योमहावीर्योविचरेत्परितोगजं ५९ सेवितेसप्तमासेतुयोदेवीनियत:
सदा जितेन्द्रियोजितक्रोधोभूतानांचहितेरत: १५६० विष्णोर्दिनानियावंतुतावज्जीवेत्ससाधक: धर्माधर्मौनि-
ल्पिथ्येतेविद्धिहिसाधकोत्तम: ६१ विचरेच्चमहावीर्य: साक्षात्सिद्धिसमोविभु: अष्टमासप्रयोगेणशृणुदेविचयत्फ
लं ६२ दिव्यकर्मामहादेवोदिव्यरूपधरोभवेत् निर्वाणपदमाप्नोतिज्योतिष्मत्याप्रभावत: ६३ तात्क्रियार्थंमहामोक्ष
मार्गमार्गप्रदर्शक: रसायणपरंदिव्यंगोपनीयंप्रयत्नत: ६४ नैतत्कर्मप्रकुर्वन्तिमहेनापिहतेनस: विघ्नाद्यैर्निहिता
केचिन्नास्तिकादुष्टमानसा: ६५ क्रियाज्ञानहताकेचित्केचिन्मरणशंकया नवमासप्रयोगेणशृणुदेवियथाफलं ६६
कामरूपीमहाधीरश्चिंतामणिरिवोत्तम: यद्यद्रोचयतेरूपंतत्तद्रूपंप्रपद्यते ६७ इन्द्ररूपंचन्द्ररूपंवायुरूपंकरोतिच
यद्यद्रोचयतेरूपंतत्तत्कर्तुंप्रभुर्भवेत् ६८ क्षौद्रायेनसुचूर्णितं योदिनराज्योतिष्मतीपंचककोष्टंतुरसायनंचत्रिफ
लागोमूत्रपक्वघृतं संयुक्तंचानिशाद्वयंकृमिहरमर्त्यामराज्यायुतंकुष्टघ्नंसुरसामुखाभयहरंनश्येनानिरोगवान् १५
६९ ॐ ह्रीं अजितभवानिस्वाहा ॐ इट्टूरेस्वाहा अनेनमंत्रेणसप्तवाराभिमंत्रितंतैलंपिबेत् इतिज्योतिष्मतीकल्पेसप्तमप्र-
कार: अथाष्टमप्रकार: द्वितीयारविवारेज्योतिष्मतीमानीयतैलंनिष्कास्यतत्तैलदीपेनकज्जलंग्राह्यंतेनांजितोनरोनिधिंपश्यति
१५७० तत्तैलंपादतलेमर्दयेत् गतदृष्टि:पुन:प्राप्यते ७१ गोदुग्धमध्येमालकागुनीसंमेश्यदधिंकृत्वाततोमथनेननवनीतंनिष्का
स्यघृतंकुर्यात् तद्घृतक्षीरेणसहटंक१सेवनंकुर्यात् वलिपलितनाश:।बलवृद्धि:।प्रजावृद्धि:। विशालस्वप्नं।जीर्णदंतकेशनाश:
७२ क्षौद्रेणसहमालकागुनीबीजंत्वचारहितं ॐ जयजयमहालिस्वाहा इतिमंत्रेणाभिमंत्रितंबीजंप्रतिदिनंएकैकवृध्याएकमा
रभ्यसहस्रपर्यंतसंवर्ध्यपुन:सहस्रमारभ्यैकपर्यन्तमुत्तार्यसेवनंएवंहिसहस्रादिनपर्यन्तंसेवयेत् दुग्धतंदुलभोजनंमहान्गुण: ७३

रोभोजयित्वारवादेत् दिव्यदेहोभवतिसत्यासन्न्यासीभवेत् अथमार्जारीकल्पः सर्वरक्तवस्त्रोपरिपूर्वाभिमुखमुपवि
श्य मंत्रः ॐबलेमहाबले अनेनमंत्रेणवार २१०८ अभिमंत्र्यसिंदूरतंदुलपूजाक्रियते तदनुतदग्रेटोईयइनववस्तु
टोपरां।सोपारी।जावंत्री।जायफल।लवंग।इलायिक।बदाम।द्राख।अखोड १ पूर्वोक्तमंत्र१०८वाररक्तपुष्पैर्जापः तदनुता
म्ररूपसुवर्णैस्त्रिभिर्वेष्ट्य रक्ष्यते रूपानीडावलीसाहिंयातीराषीइसिंदूरेपूजीइनिरंतरेइष्टसिद्धिर्भवति इतिमार्जारीकल्पः
अथकोथलीकल्पः सम्पूर्णमासेगर्भिणीस्त्रीयदिकोथलीसहितबालकंजनयति तदासाकोथलीगृह्यते ताम्रेमदीइऋ
द्धिवृद्धिकरीभवति यस्याःप्रसूतिर्नभवतितस्यैउद्धरित्वाअर्प्यतेतत्क्षणंप्रसूतिर्भवति यामृतवत्साभवतितस्यागर्भमा
स५ पश्चात्कट्यांबध्यतेविधानकृत्वामृतवत्सायाबालकोजीवति स्त्रीकोथलीकल्पःसमाप्तः अथगंधककल्पः वं
गसेने चूर्णीकृत्यपलानिपंचनिस्तुषाणिशल्लकीफलनतस्तत्सूर्णत्रिगुणेचमार्कवरसेछायाविशुष्कीकृतम् पश्चाच्चूर्णमथोत
थामधुघृतप्रत्येकमेकपलमवृद्धोयौवनमेतिभक्षयुगलस्वादेन्नरःप्रत्यहम् १२ अथगंधकरसायनम् गंधकस्यार्धकर्षंतु
मरिचंशाणमात्रकम् अमिलाम्बरसस्योषधिकृतंचूर्णितंशुभम् १३ एतच्चूर्णत्रयंतैलेतिलजेदिवसत्रयम् वर्तिनयंसमार
भ्यघृतेवास्थापितंतथा १४ तदुद्धृत्यसौरभ्यैर्दिव्यभस्त्राल्पबुद्धिमान् पातयेद्धृतिसत्वंचतद्द्रवारसरक्तिका १५ पर्णत्रयंस
मारोप्यतद्द्रवागुञ्जकद्वयम् संमूर्च्छ्यभक्षयेत्प्रातः क्षीरंखादन्नरोत्ततः १६ दत्वातुविधिनाकृत्वाकामचारीभवेत्सदा नचा
त्रपरिहारोऽस्ति विहारायनृणांसदा १७ वलीपलितनाशायवर्णवलविवर्धनम् हितमेतत्सदाप्रोक्तंरसायनगुणैषिणाम् १८
अथगंधकद्रुतिमाह पलमिहगन्धकचूर्णंराजिकातःकर्षकाल्कमादाय सितततरवसनानिरुद्धंहविषाप्लुतशोषितंवह्नौ ११
तद्द्रवमाज्यमथत्रिकटुकचूर्णैककर्षसंयुक्तम् मिलितेकशाणमानंप्रातःस्वाद्यंनियतपर्णम् १६०० वृषवलयुतमेतज्जनयाति
कुरुतेदेहसुखम् सततताभ्यासवशाद्दंतिजनयतिनसुधाधामकाबन्यम् १ अथगन्धकयोगमाह योगन्धाश्मसुचूर्णितांपिव

इतिकल्पाध्यायेमालकाकणीकल्पेअष्टमप्रकार: अथचित्रककल्प: ग्रंथांतरे समूलपत्रमुत्पाट्यछायाशुष्कंतुका
रयेत् कटुत्रयेणसंयुक्तंघृतेनमधुनासह १५७४ चित्रकंभक्षयेत्प्राज्ञोबिडालपदमात्रकं संयोगतोयातिहर्षवलय:पलि
तानिच ७५ पाण्डुरोगमपस्मारंजलोदरभगंदरं प्रमेहंकृष्णरोगंचहंतिवाह्निर्निषेवित: ७६ अथभृंगराजकल्प: ग्रंथांतरे
समूलपत्रमुद्धृत्यभृंगराजंशुभेदिने शुष्कंसंचूर्णितंपुष्येबिडालपदमात्रकं ७७ कांजिकेनसमालोड्यप्रभातेचक्षयान्वृहं
मासमेकप्रयोगेणसर्वरोगै:प्रमुच्यते ७८ षण्मासयोगतोयातिपलितंजरयासह दुग्धान्नभोजनाशक्तश्चिरंजीवनरोभवे
त् ७९ फलवान्भृंगराजस्यसार्धकृष्णतिलान्वितान् षण्मासंचप्रयुंजानोमुच्यतेपलितैर्नर: १५८० इतिभृंगराजकल्प:
अथकुष्ठकल्प: ग्रंथांतरे गोक्षीरपाचितंकुष्ठंछायाशुष्कंविचूर्णयेत् ८१ मध्वाज्यखण्डसंयुक्तंभक्षयेच्चदिनेदिने वृह
द्बदिरप्रमाणंतुगुटिकांपरिकल्पयेत् वमनंविरेचनंकुर्यादेकैकंभक्षयेद्दिने ८२ पथ्याशीब्रह्मचर्यस्थ:क्रोधचिंताविवर्जये
त् त्रिभिर्मासप्रयोगेणगलितांगप्ररोहति ८३ कुष्ठचूर्णंतुसंगृह्यकटुतैलेनसंपिबेत् निहान्तिसर्वरोगाणिहर्षंदुष्टंभगंदरं ८४
पाण्डुलूताज्वरंघोरंसन्निपातंतुदारुणं कुष्ठचूर्णंप्रगृण्हीयाद्भृंगराजरसै:सह ८५ कुष्ठस्त्रिनान्निहंत्येवनिपीतंवासराच्छतं-
कुष्ठचूर्णमजामूत्रंत्रिभाव्यगुटिकाकृता ८६ तस्यपानप्रलेपेणहंतिकृष्णमनेकधा कुष्ठचूर्णंतुगृण्हीयाच्छाल्मलीक्षीरसं-
पिबेत् ८७ निर्वातेमंदिरेस्थित्वाक्रोधचिंताविवर्जित: संवत्सरप्रयोगेणदिव्यकायोभवेन्नर: ८८ ॐ ऐं ३ ह्रां ३ ह्र: स्वाहा
अनेनमंत्रेणकुष्ठमभिमंत्रितंखादेत् इतिकुष्ठकल्प: अथनिर्गुण्डीकल्प: ग्रंथांतरे निर्गुण्डीमूलमादायगोमूत्रेणसं-
मंपिबेत् संहरेद्दुष्टकुष्टंतुकण्डुदद्रुविचर्चिका ८९ जीर्णसर्पिस्त्रिदोषघ्नंज्वरापस्मारनाशनम् नस्येहितंतुचाक्षुष्यंम्
छोन्मादाश्रुकासनुत् १५९० तिमिरघ्नंकफहरंभिषग्भिस्तदुदाहृतम् भूतदोषप्रशमनपवित्रंबलदंस्मृतम् ९१ अथा
मृताकल्प: ग्रंथांतरे अमृतासूक्ष्मचूर्णंतुकृत्वोदकेनबदिरास्थिप्रमाणंतुगुटिकांकृत्वा ९२ शिवपूजांकृत्वोमामहेश्व

तिनातैलेनकर्षोन्मितमभ्यङ्गोष्णजलावसेचनरतः पेयामृतंमन्त्रहम् सप्ताहान्नियतंनिहन्तिसकलंपामादिसर्वारुजम् नित्याभ्यास
वशाद्दिनष्टसकलक्लेशोपतापः पुमान् १६०२ अथगन्धककल्पमाह योवात्युग्रमतिःसुचूर्णितमिदंगन्धाश्मकृष्णासमम् पथ्या
तुल्यमथापिपूजितगुरुःभूतेशपूजारतः आहारादिषुयन्त्रणाविरहितःस्यात्पुष्टिशौर्य्यान्वितःप्रोत्फुल्लाम्बुजनेत्रएवमजरश्चा
मीकराभाश्रयः ३ भृंगराजस्सेनैवलोहपात्रेऽग्निनापचेत् द्रावयित्वाविनिक्षिप्यमायूरइवजायते ४ जयादलरसेनापिवर्ध
मानरसेनच भृङ्गवररसेनापिकाकमाच्यारसेनच ५ रसगन्धद्वयंलब्धंलोहपात्रेप्रियोत्तमे एकीकृतंचतावच्चखल्वये
दपियत्नतः ६ यावच्चनीलवर्णःस्यात्कोलाङ्गारेश्चपाचयेत् गोमयस्यालवालेनस्थापितेकदलीदले ७ ढालयेत्पाकवि
त्प्राज्ञस्ततस्तुप्राशयेन्नरः एवंसातिसुखार्थायपथ्यभुग्भिःप्रसेव्यते ८ गन्धकपर्पटीचैषासिद्धाकालस्यसिद्धिदा दुर्ना
मग्रहणीसामशूलञ्चग्रहणीगदम् ९ कामलांचैपाण्डुरोगंचप्लीहगुल्मजलोदरम् भस्मकंचामवातंचकुष्ठानिचक्षयंजये
त् १६१० एवमादीनिजित्वैववपुषानिर्मलःसुखी जीवेद्वर्षशतपूर्णंवलीपालितवर्जितः ११ सर्वव्याधिचिकित्सायांक
ल्कोऽयमितिदुर्लभः गन्धकंत्रिफलाभृङ्गीसमभागंतुकारयेत् भक्षयेत्कर्षमात्रन्तुवर्षान्मृत्युजरापहः १२ शुद्धगन्धप
लान्यष्टौमृततीक्ष्णपलद्वयम् सूर्यपाकंत्रिसप्ताहंदत्वाकन्याद्रवंपचेत् १३ कर्षैकंपातयेत्क्षीरैर्वर्षमेकंनिरन्तरम् दिव्यदृ
ष्टिर्भवेन्मर्त्योजीवेच्चन्द्रार्कतारकम् १४ मन्त्रमत्रप्रवक्ष्यामिगन्धराजस्यभक्षणे ॐ ह्रः अमृतीयअमृतराक्षीयअमृतगं
धोपजीवानिष्पन्नचन्द्रामृतंआज्ञापनममृतत्वंकुरुस्वाहा १५ कुर्याद्गन्धकयोगानांक्षीरशाल्यन्नभोजनम् केवलंवापिबेत्
क्षीरमन्यत्सर्वंविवर्जयेत् १६ अथाभ्रककल्पमाह तत्रैव अतिकृष्णमतिस्निग्धंवज्रमञ्जनसन्निभम् सर्वदो
षपरित्यक्तंविशेषोपलवर्जितम् १७ गिरिदोषोज्झितंशुद्धंप्रयुंज्यात्सर्वकर्मसु विहितंमस्तकेनित्यंरसंरसायनादिषु१८ एत
द्वज्राख्यमाख्यातंसर्वदेवनमस्कृतम् सर्वव्याधिहरंनूनमजरामरकारकम् १९ तद्धत्तेनैवपञ्चत्वंकृत्वाचसुविचक्षणः कृत्वा

थमृण्मयेभाण्डेदृढेसंस्थाप्यबुद्धिमान् १६२० यथोक्तंमेघनादस्यनिर्यासेयातिसम्भृतम् स्थापयेद्दिवसेपञ्चचतुष्टयमथा
पिवा २१ स्थापयेद्रससंच्छन्नंछायपांदिव्यमौषधम् सतीक्ष्णमसृणायाञ्चाशिलायांपेषयेत्ततः २२ पिष्ट्वातथैवसंस्थाप्यसं
स्थानोपरिसंवृतः अतःपुनःपञ्चदिनेपुटयेत्सदृढंतदा २३ बलवांस्तद्रसेनैवपिष्ट्वासंस्थापयेत्ततः एवमादिक्रमेणैवपेषणं
क्रियतेसदा २४ पूर्वोक्तक्रमयोगेनधात्रीव्योषविडङ्गकैः संमिश्रंपेषयेद्धीरोयावन्निश्चन्द्रकाभवेत् २५ निश्चन्द्रिकेऽति
सम्पीड्यअंगुष्ठाग्रप्रमाणतः गुटिकांकारयेत्सर्वांछायायांचैवशोषयेत् २६ एकेकांभक्षयेत्प्राज्ञोवर्षमेकंनिरन्तरम्
द्वितीयेचपुनर्वर्षेभक्षयेद्गुटिकाद्वयम् २७ एवंसंवत्सरेणैवएकैकांवर्धयेद्गुटीम् अनेनैवविधानेनव्योम्नःशतपलंनरः
२८ अद्याद्भवेन्नसंदेहोवज्रकायोमहाबलः मासत्रयेणरक्ताख्यंक्षयकासंसुदारुणम् २९ पञ्चकासञ्चहृच्छूलंग्रह
णर्शोगदांस्तथा आमवातंतथाशोथंपाण्डुरोगंसुदारुणम १६३० मृत्युकल्पंमहाव्याधिंवातपित्तकफोद्भवम् हन्त्यष्टा
दशकुष्ठानियथोक्तपथ्यसेवनात् ३१ गगनंकज्जलसन्निभंस्निग्धमदोषंवियोगितम् बहुशोदूर्वालंबुषमूलैर्युक्तंव
स्त्रेविबद्धंच ३२ दत्वासलिलंतावत्करेणघर्षेच्चपङ्कतांनीतम् निपुणगृहीतमुदकादञ्जनपुञ्जघनीभूतम् ३३ द्वित्रिवा
रपरिपुटितंरवितरुमथिताल्पदुग्धकादिरसे चूर्णितमथितंशीलायांकुडवमेकंतदादाय ३४ प्रथमंचतुरष्टगुणेगोमूत्रेवापं
चेन्मृदुज्वालम् निपुणमनलंदत्वासमुद्धृत्यान्तंतथादुग्धे ३५ श्लक्ष्णविडङ्गचूर्णगगनार्धंत्रिकटुसम्भवञ्चरजः त्रिकटुसमं
त्रिफलोत्थंपृथक्तदर्धंचवन्ध्यायाः ३६ नतकारिकर्णीवृद्धदारुकरक्तानलनीलिकानाञ्च मूलस्यतालरक्ताश्वमारहपुषा
नाञ्च ३७ पत्रकसवाजिगंधाशतावरीमूलसम्भवंचापि अमलिनपुनर्नवार्कतर्कारीसवाल्यालमूलस्य ३८ चूर्णंकण्टक
पर्णीभवंसमृताभृंगराजस्य त्रिवृताख्यायास्त्रिभुवनविजयस्यकेशवराजस्य ३९ सुविदितपाकंशीतंगगनचूर्णंचभाजने
सर्वम् समधुसितैरनुरूपैःसंमिश्रंमध्वाज्यकर्षेण १६४० पिष्टंतदनुशीलायांस्निग्धभाण्डेनिधायसाविधिज्ञः सोत्साहः ५२

सुविनीतोगृण्हीयाद्वराभ्रकंकल्पम् ४१ मृदुकृतंवमनविरेकंवैद्यप्रदृष्टेनसात्म्ययोगेन यातिशरीरविशुद्धिर्दीपितदे
हानलोनीरुक् ४२ पूजितगुरुदेवानलविर्तिथिसिद्धसाधुमान्यजनः स्निग्धोदनपरितृप्तः दीनग्लानिरहितःसत्कृतः ४
२ स्थिरसंकल्पोविनीतसर्वेन्द्रियःप्रशान्तसर्वात्माच परिकृतपरोपकारोवासःसमुज्झितोजितक्रोधः ४३ श्रद्धावान
श्नीयाद्भेषजराजस्यमाषकान्नष्टौ पुण्येदिवसेकृत्वागुटिकांतथाभक्षयेत्प्रातः ४४ अनुपानंशीतजलंसततमन्नाति
भोजनंनात्र हिताहितांद्यंसुखदंशाकाम्लदधिपरिहीनञ्च ४५ अतितिक्तकटुकषायक्षाराभिष्यन्दितीक्ष्णरूक्षाणि वा
तलविदाहिदुर्जरगुरूण्यसेव्यानिवस्तूनि ४६ पानंदूराध्ययनंरातिमतिशीतलंदिवास्वप्नञ्च प्रत्युपदेशंद्वेषंवातातपजाग
रणोद्गतान् ४७ चिन्ताशोकविषादव्यायाममदकरोन्मादकरान् पिशितञ्चानूपदेशंशीतपानंवर्जयेदनिशम् ४८ कुक्कु
रमयूरकलावकतित्तिरिशशाकाजमेषसारङ्गम् जांगलंपिशितंश्यामंमाषपटोलंचवार्त्ताकुम् ४९ पथ्याशीपिशितरसंसै
न्धवंसघृतकंसधान्याकम् स्वस्तिकषष्टिकलोहितशालीनतिनिस्तुषान्मुद्गान् १६५० क्रमुकफलानिद्राक्षापक्वाम्रफला
निचैवंशस्तानि स्वादुचपरिणतिमधुरंकलिकाञ्चापिवाऽसवन्तोयम् ५१ प्रतिसमाहकमेतत्क्रमाद्धाप्रवर्धयेद्धीमान्
युक्तिविचाराभिज्ञोभिषजस्यपर्यन्तंभवति ५२ रसायनराजंकुर्वन्मनुजोमनोभिलाषंप्राप्नोति नागार्जुनोपदिष्टंषण्मासोप
विहितविधिनाच ५३ अपगतसकलव्याधिर्वलीपलितवर्जितोऽतिमहातेजाः शूरःप्राज्ञोवाग्मी त्रिवर्गफलभाजनोदक्षः
५४ मदमत्तकुञ्जरबलःसौकुमार्योत्साहसम्पन्नश्च षोडशवर्षकरोबहुप्रसूतःसुचिरजीविनोपेतः ५५ जीवेद्वर्षसहस्रंस
तताभ्यासाच्चसर्वसम्पन्नः चन्द्रकमनीयकान्तिःपवनबलोधामसमधामा ५६ शोषयकृदतिसारप्लीहापस्मारासिध्मय
क्ष्मणः कासश्वासविसर्पग्रहणीगुल्माशरीशोथान् ५७ प्रदरजलोदरभस्मकवमिपामाश्लीपदप्रमेहांश्च विबन्धभगंदर
कुष्ठविषमज्वरपाण्डुरोगांश्च ५८ श्रुतिवदनोदरलोचनमस्तकरोगान्समूत्रकृच्छ्रांश्च आशुरसायनराजःशमयतिसु-

स्त्वाप्रयुक्तस्तु ५९ सामंसमीरमुपहन्तिकफंसपित्तंसास्रञ्चपित्तमथजाठरवह्निमांद्यम् वातप्रकोपजनितान्कफजांश्च
सर्वान्पित्तोद्भवांश्चनिखिलान्सगदांस्तथैव १६६० नागार्जुनोदितरसायणसंहितायामालोच्यचात्मनिसमस्तरुजाविधाने
धाने राजानमेनमुपयुज्यरसायनानांश्रीविश्वरूपमुपसंस्कृतवान्कृतार्थः ६१ इतिमहाबलविधानाभ्रकम् गगनमु
लूखलक्षुण्णंकाञ्जिकवृश्चीवजलदनादरसैः कुलीररसमुनिरसाभ्यांपिष्टाप्रत्येकशःपुटितम् ६२ सौवीरादिरसेनस
म्पन्नंप्राप्यरविकरैःशोष्यम् मिलितत्रिफलात्रिकटुकविडङ्गचूर्णञ्चपादसमम् ६३ घृतमधुसिताविमिश्रंप्रातःकृ-
त्वाष्टमाषपरिमाणम् शिशिरसलिलानुपानंभोजनमिहमांसमुद्गादि ६४ साधितंयःसदाभुंक्तेपञ्चभूतमिदंनरः अ
भ्रकमूर्त्तिमस्तत्रजायन्तेयेगुणानथ ६५ घननिबिडगूढसन्धिःश्वसनबलोन्मत्तकुञ्जरप्राणः सर्वद्वन्द्वसहिष्णुर्द्विरष्टव
र्षाकृतिश्चैव ६६ रजनीकराक्षयपक्षेप्रशस्ततिथिनक्षत्रकरणयोगेन सितकुसुमाद्यैस्तुबलिंदद्यात्साधुप्रयत्नेन ६७ अं
गारराशिदहनज्वालातिध्मातमग्निवर्णंतत् आकरदोषोत्थित्यैपयसिसुवाप्यधारयेत्तदनु ६८ असकृत्कृतैकपत्रंमस्विन-
लेनत्र्यहञ्चपर्युषितम् शुक्लामलमसृणायांशिलायांवर्तयेद्बहुशः ६९ शुचिभाजनोदरस्थंसम्यक्सितविपुलवस्त्रसंछन्न
म् परिपीतसकलसलिलंदिनकरकिरणैस्तुकुर्वीत १६७० घनरजसःपलमेकंतण्डुलमेकञ्चपरिगृह्य त्रिंशत्पलानिपयसो
व्योषंसदुग्धघृतमन्नभुक् ७१ मासेनगुणगणांश्चसम्प्राप्नोतिनरस्तमाख्यातः घनकुञ्चितनीलकचोदुन्दुभिनादविराहि
तश्रवणः ७२ सनरोवाग्मीश्रुतिवान्शास्त्रविज्जीवेद्ब्रह्मणोदिवसम् ७३ इत्युमाभाषितमभ्रकं अभ्रंचतुष्पलंग्राह्यममलं
धौतशोषितम् पत्रितंलोहपात्रस्थंतण्डुलीयरसाप्लुतम् ७४ गोजीरसेनसंमर्द्यमृदुपङ्कसमंकृतम् वचाविडङ्गचूर्णेनतुल्य
भागेनयोजितम् ७५ झिण्टिप्रवर्त्तिकाकासभृङ्गराजतिलद्रवैः प्रत्येकंक्रमशोदत्वाप्रस्थार्धंघट्टयेत्ततः ७६ पिष्टाष्टमासकं
दत्वावटिकान्वर्तयेद्भिषक् कवर्णाद्यञ्चद्रव्यादिसमाहन्तितयंत्यजेत् ७७ ततोयथेष्टंकुर्वीतव्यवायाश्रमभोजनम् हन्त्ये

तरम्लपित्तञ्चशूलामवातपाण्डुता: ७४ प्लीहाग्निसादशोथार्शोविष्टम्भग्रहणीगदान् इत्यभ्रककल्प: अथशिवगुटी
कल्प: तत्रैव शिलाजतुषोडशपलत्रिभिर्यारंविभावयेत् बलाथादशमूलस्यगुडूच्या:कर्कटस्यच ७५ वगयामधुयष्ट्याश्चरस
मध्येचवारिणा क्षीरेसकृत्क्रमेणैवसप्तकृत्वाततोद्धृतम् ७६ का...लियुग्म...पुष्करवह्निगजस्नामदायुगाद्ध्यविकागजपिप्पली
नाम् पाठाद्विजीरकानिकुम्भविदारियुग्मवीरावरीमधुपलाशुमतीद्वयानाम् ७७ पलिकानामपाद्द्रोणेसिद्धानापादशेषिते क्वाथेभा
वितामित्थंबागिरिजंद्विपलंचतत् ७८ संज्याकर्कटशृंगीधात्रीव्योषतालीसकुडवेन चूर्णपलेनाविदार्य्यास्त्वकुक्षीर्य्यावाकर्षयु
ग्मेन ७९ द्विपलेनचतुर्जातान्तैलघृतक्षौद्रशर्कराभिश्च तद्द्विपलाद्विगणाभि:कुर्याद्गुटिकाततोऽक्षसमा: १६८० ता:सि-
द्धानवकुम्भेशुष्केजातिपुष्पाधिवासितेस्थाप्या तासामेकांखादेत्प्रातीदिनमनुपानंयूयंच ८१ क्षीररसदाडिमाम्भ:शीतजलम
धुरासवान्यतमम् जीर्णान्नेलघुभोज्ययूषश्यामांसिपिशितानिर्यूहै: ८२ सप्ताहमात्रमेवसामान्यमत:क्रमंभवेत्परित: भुक्तस्या
न्नेप्रागवागुटिकानविरुध्यतेचैषा ८३ निष्पापाभूरिफलापरिहारसुखोपयोजिताजयति प्रबलवातशोणितमूरुस्तम्भंज्वरं
दीर्घम् ८४ भगमूत्रशुक्रदोषान्प्लीहार्श:पाण्डुहृद्यकृद्दोषान् वर्ध्मंवमिगुल्मपीनसहिक्काकासारुचिश्वासान् ८५ विद्रधि
मुदरंकृच्छ्रंश्वित्रंषंढक्षयंमदंमूर्छाम् उन्मादमपस्मारमुखरोगाशिरोगदस्तम्भान् ८६ आनाहमतीसारंहलीमककामलाग्र
हणीरोगान् ग्रंथ्यर्बुदांश्चपिण्डिकाभगन्दरगण्डमालाञ्च ८७ अतिकार्श्यमतिस्थौल्यंस्वेदमतिश्लीपदंगुदेकीलान् दंष्ट्राविषं
समूलङ्गरप्रयोगान्सुघोरांश्च ८८ मंत्रौषधिप्रयोगान्विप्रमुक्तान्मौतिकांस्तथाभावान् पाप्माऽलक्ष्मीश्चेयंगुटिकाशिवानाम्ना
प्रथिता ८९ वृष्याबल्याधन्याकान्तियश:श्रीवर्धनीमेध्या कुरुतेस्त्रीवल्लभतांजयंविवादेमुखस्थाञ्च १६९० वलीपलितरो
गरहितोनभवतिगात्रंसुबद्धमतिचैव वर्षद्वयप्रयोगाद्वर्षशतचतुष्टयंजीवेत् ९१ इतिशिवगुटिका अथगुग्गुलुकल्प: तत्रै
व त्रिफलाशनखदिरामृतवर्षाभूभृङ्गगोक्षुरुक्वाथे सार्धदकेतुगुग्गुलुपलानित्रिंशाच्चलेहवद्विपचेत् ९२ मधुघृतसिता

विमिश्रंक्लिहेन्नर:कान्तिबलबुद्धियुक्त: तथागदैर्विमुक्तोजीवतिसंवत्सरांस्त्रिशतान् १३ पदेपदेचरत्नानियोजनेरस
कूपिका भाग्यहीनानपश्यंतिनानारत्नवसुंधरा १४ अथश्रीशैलमल्लिकार्जुनकल्प: कोणेएकेअवसरी कैलासशिख
रि श्रीशैलकुमारीपुसतीजे प्रसन्नजालेचन्द्रमौळि १५ रिद्धिसिद्धिभूमंडळी रिद्धीचाभूमण्डळ सांगतोदेवीतुज पर्वतपा
षाण १६ जळी स्थळी वनस्पति वृक्ष वल्ली फळी रस औषधी कन्दमूळस्थापिली १७ सिद्धमंत्रवादसंवाद परिमं
त्रप्रसिद्ध हाप्रसिद्धमार्गजाणावा मन्त्रवादाचेनिआधारे १८ दशधातुवादअंजनविच्यारे अनेकयुक्तीचाविचार साध
लेसिद्ध १९ जारणमोहनआणिमारण स्तंभनआणिउच्चाटन मगवशीकरणआकर्षण विद्वेषणशांतिकर्मजाणावे
१७०० अदृश्याचीसाधनाविचारयत्नकरावा जैसीपवनबरोबरीयेसिद्धिकर्म तयासिद्धिचेहेधर्मसाधन काळीअनु
क्रमेसाधकानि १ केदारकल्प: साधनाकृतकर्णमगपूजिती विनवीशैल्यबाळी होतीहेकष्टसाध्यप्राप्ती गुरुमुखेशा
स्त्रयुक्ती सांगितलीसाधना २ अतापरीयेसीविनवनी प्रसिद्धअसताकवण्यास्थानी तेसांगिजेकृपाकरूनी आदि
पुरुषा ३ पूर्वस्थानजेसांगितलेनाम तेविस्तारकरुनीअनुक्रमें प्रसिद्धीचीवर्मे निवेदनकरावे ४ तोसर्वात्माशूल
पाणी बोलताजालाकृपाकरूनी सिद्धीआहेतमृत्युलोकी तेतुजसांगतो ५ ह्मणेजंबुद्वीपेमाझारी दक्षिणादिशेकृ:
ष्णातीरी शिवरूपेगिरिपर्वतअसे ६ तोभुक्तिमुक्तीचादातार अवतारतोशिवाचा अवधारीह्मणेशैल्यबाळी गिरिनमो
नीभक्तालागी ७ शिवआणिशक्ती तीसुरिवेरवारियुक्ति तीहिहोउनीएकरथी अवतारधरिजेला ८ ह्मणोनिनामश्रीशै
ल्यगिरि श्रीशक्तिपदअवधारी शैल्यह्मणजेअवधारी उत्तमबुद्धि ९ शिवसर्वांचाअंतरी सकळव्यापकचराचरी ऐसा
तोशैल्यगिरि साज्योतितेजाचा १७१० गिरिशिखरप्रादारून पुनरपीजन्मानाहियेण तेथेसिद्धिस्थापिलीज्याह्मणोनी
सर्वेश्वर: ११ परियेसीराजोत्तमेजाण परिलोहहोयसोन त्याचेअनुक्रमेस्थाने सांगताजे १२ श्रीशैल्यानपूर्वदिशी

त्रिपुरांतकाचेंदेवालयअसे त्यातनीलवर्णपाषाणअसे तोपारस १३ त्यात्रिपुरांतकाचेपश्चिमदिसे योजनसहाचंडि
केस्थानअसे त्यास्थानदक्षिणे बेहड्यासारिखेपाषाणतेपारस १४ श्रीपर्वताचेदक्षिणे अजरादेवीचेस्थानअसे तेथेताड
फळासारिखेपाषाणअसे अरक्तवर्णपारस १५ पुनरपिरामेश्वराचेलिंग असेमहातेजाळ त्याचेदक्षिणेनरकेळासारिखे पा
षाणतेपारस १६ तेथेदक्षिणद्वारिअसेकुण्ड त्याभीतरीईश्वरस्थानप्रसिद्ध तेथेताडफळासारिखेवितण्ड पाषाणतेपारस
१७ तेथेविवरअसेचंद्रज्योति तेथेऊर्ध्वमुखीपंक्ती अश्वपादासारिखेअसती पाषाणतेपारस १८ चंद्रगुप्तेश्वरदेवअसे
तयापूर्वेसगावचंद्रकांती तेथेशिळाअसेसोमती तत्प्रांगिवस्तीर्ण १९ तयादक्षिणेधीपाषाणदिसतीमुगवर्ण तेपारसजा
णाश्रोतेसम्पूर्ण याचंद्रेश्वराचेदक्षिणभागी मांडीउर्फजानुप्रमाण १७२० खणीजेनिघतीजायफळासारिखे पाषाणतेपा
रीसजाणा त्यापर्वताचेपश्चिमजाण अचलेश्वराचेस्थानत्याचेउत्तरेसच्चारयोजन २१ चण्डिकास्थानअसे तेदेवतेपश्चि
मदिसे हिरड्यासारिखेपाषाण तेपारसजाणावेजाण २२ तेथेचण्डेश्वराचेस्थळजाण हिरड्यासारिखेपाषाण लोहासी
वेधुनीकरीसुवर्ण तेपारसदेख २३ अचलेश्वराचेदक्षिणकोणी नदीयामीळाल्यातिन्ही तेथेविरवळमधेपाहावेशोधूनी
तेथेहिरड्यासारिखेपाषाणतेचपारसदेख २४ श्रीशैल्याचेउत्तरभागी प्रियंगुपर्वतप्रसिद्धजगी त्याचेदक्षिणभागी दो
नटेकडेअसती २५ त्याटेकड्यामधेअसतीदेवस्थान त्याचेपश्चिमदिशेजाण कुण्डअसेसुलक्षण तीर्थस्वरूप २६
तयाकुण्डाचेतीरि अजालेण्डीसारिखेअवधारि तेपाषाणअसतीनिर्धारि तेपारसदेख २७ प्रयागेहुनजाताहाटकेश्वरा
मार्गीकपाटअसेतेदुसरे पायरीचेतेथेमुगासारिखे पाषाणतेपारस २८ कपोतेश्वराचेदक्षिणेस स्थानपश्चिमदिशेस
जाण भास्करासारिखेपाषाण तेपारस २९ तेथेअचलापुरनामेनगरअसे तेथेलिंगब्रह्मेश्वराचे पुढेअग्नीस तीर्थस्वरू
प १७३० येककुण्डअवधारि पीतवर्णपायरी असेप्रत्यक्षरूपनिर्धारी पारसदेख ३१ तेथेरखणावेअगच्छवीर

पाषाणनिघतीसपीकार तेचपारसदिव्यरूप ३२ ऐसीशैल्यागा[illegible]प्रदेशी स्थापियलेअसेपरिसासि ईश्वरासमानो करीहेम ३३ तेविवेकीसाधुजनें देवताआधारभावेकरून आत्मइच्छेकरून सिद्धिसाधिजे ३४ मंत्रसिद्धिशक्तिनिर्धार गुरुविना देवताआधार भूतसिद्धिआत्मरक्षणविचार साधिजेकीजेहेनिरूपिलेपारसस्थान ३५ अथायुष्यवृद्धित्रिकालज्ञानहेमकल्प: भुक्तिमुक्तिचादातारु त्याचासमर्थाचापारु नकळेदेवाऱ्याचेदेरिविलेशिखरु चुकेजन्मयेरझार ३६ तेथेरिद्धिसिद्धिफार सकलसाधनाचार असतीवारंवार स्वल्पदेव ३७ अनापारिसीचंद्रवदना सांगतोलेसाधनजेणे चुकेजन्ममरण साधुजनासी ३८ श्रीशैल्याचेपूर्वभागीद्वारि त्रिपुरांतकस्थानअवधारी तेदुर्लभतरी ऋषिगणासी ३९ तेत्रिपुरस्थान चौऱ्येशी स्थापनकेल्यारिधिसिद्धीसी तेप्रीतिसाधकासी प्राप्तहोय १७५० त्यात्रिपुरांतकाचेपश्चिमदिशे योजनयेकमनीशैल्यग्रामअसे जगत्प्रसिद्धशोभतसे तीर्थरूप ४१ तेथेएकपर्वतअसे त्यापर्वताचेपश्चिमेशी भीमानामविवरअसे जगप्रसिद्ध ४२ त्याविवराचेद्वारी सिद्धवृक्षअसेअवधारी देवतात्रिपुरासिंदुरी आणिकुण्डत्यात तत्सोदक ४३ तेथेजाऊनीसाधकानी तीर्थविधिकराविनीका तेथेदेवतापूजावीकौतुकी भवानीसहितप्रसन्नहोय ४४ पूजाविवराचीकरावी लोहटाकीसमर्पावी मगप्राथनाकरावी सिद्धवृक्षाची ४५ पूजाकरावीषोडशोपचारे पत्रेछेदावेअवधारे त्यातसोदकेकुण्डाभीतरि तात्काळरवाणिजे ४६ कुण्डीघालितांचिपहावे मगमच्छहोतीसजीवे त्याचेशिरपुच्छछेदुनिअवयवे शक्तिशीनैवेद्यसमर्पावा ४७ तोनैवेद्यभक्षावानिका मूर्छायेईलमुहूर्तयेका मच्छविसर्जनतवएका सिद्धिप्राप्तहोय ४८ होयज्ञानविस्तार उपजेभूतभविष्यवर्तमान होईलमहानथोर होईलभद्रजाति ४९ कार्यसिद्धिमहिमेची जानओतिलीकायाकनकाची कुण्डीहोयसुवर्णरुची तात्काळजाण १७५० सिद्धवृक्षाचीपुष्पपरियेसी तेसेविजतत्पादकासी तरीद्विगुणहोईआयुष्यत्यासी जन्मादारभ्य ५१ त्यात्रिपुरांतकाचेउत्तरे दोनीअसतीविवरे त्याचेपारिअभ्यंतरे परीसचिन्तदेऊनी ५२ तेथेकोकिळाकारनामेविवर जा

णप्रसिद्धमहानथोर त्याचिकरूनियापूजानमस्कार शिरावेत्यात ५३ प्रवेशतापूर्वभागी दिपकअसेवामभागी धनुष्यजावे
वेगी वामभागीदहा ५४ तेथेप्रचण्डअसेवैश्वानर त्यांतपाषाणअसेकूर्माकार दृढधरुनियानिर्धारे पाषाणवेगळाकीजे
५५ तोश्वेतवस्त्रांतबाधिजे रक्तवर्णतोतात्काळभक्षिजे समयसाधिजे साधुजने ५६ ऐसेसेविजेदिनसात वज्रदेहि
होयखचित ह्मणोनिकरावेसमस्त होयभरवसे ५७ दुसरेकोकिळाकारविवर तीर्थरूपअसेमनोहर पूजाकरणेषोडशोपचा
र नमस्कारकीजे ५८ साधकेघेऊनियाक्षमन शुद्धकरावेअंतःकरण विवराप्रवेशुनीकीजेधैर्य साधकेते ५९ तेथेदहाधनुष्य
प्रमाण कोकिळाकारअसतीपाषाण त्यावरीकाळेतीळमोजून पडीदोन १७६० तेफुटतातीजाये उरतातेतडिघ्यावे चूर्णक
रूनरांधावे गोक्षिरमधे ६१ तेसीरहोईलकृष्णवर्ण तेशीघ्रकीजेप्राशन अयुतवर्षप्रमाण आयुष्यवाढे ६२ प्राप्तहोयवाढेज्ञा
नभूतभविष्यवर्तमान सोळावर्षाचाहोईलजाण कृष्णकेशव ६३ पुढेत्रिपुरांतकाचेउत्तरेस चिंचवृक्षअसेसुरस त्याचे
समीपतसोदकअसे आणिसरोवर ६४ त्यावृक्षासभोवते पूजावीतीदैवते भावेकरूनहाते पाठीवरठेवुनि ६५ एक
चरणावरते शुद्धपूजावेदैवते वृक्षाचेपत्रआणावे छेदनकरूनि ६६ त्यापत्राचानैवेद्यसमर्पिजे नंतरितोभक्षिजे मूर्छा
येऊनिसहजे तेजयेक ६७ कायाकल्पप्रज्ञावृद्धि भूतभविष्यवर्तमानसिद्धि वयद्विगुणनिरव्याधि शरीरहोय ६८ तया
चिंचवृक्षाचीकमळे सेविजेसरोवरजळे षोडशवर्षाचादेहसकळ वयद्विगुणहोय ६९ ऐसीयापूर्वदिसे त्रिपुरांतकीसिद्धिअ
से सिद्धिअनेकीसाधिजे युक्तिबळे १७७० रामेश्वराचेस्थानप्रचण्ड तेथेअसेतसोदककुण्ड मृत्तिकाघेऊनीउदण्ड
लेपमुखीकीजे ७१ श्वेतपाचवबालोषधिमिजे लोहनिपजेलतेचूर्णकीजे मधुघृतेसीतेसेविजे तरुणपावेल ७२ त्यारा
मेश्वरेदक्षिणतटी केळासारिखेपाषाणअसती एकरेखाद्विरेखात्रिरेखाती चतुर्थपाच षड्रेखाअसती रुद्राक्षाचेपरी ७३
एकचतुर्थरेखाचिये प्रचीतीचेपाषाणजे तेसर्पचीअसतीजे तेजाणावेतात्काळ ७४ पोचरेखाचंद्रकांती षड्रेखातेदिव्य

जोती तेदुर्लभहोती भक्तसुरगणासी ७५ जोषडरेखाचापाषाण तोचिध्यावाओळखून एकरेखाविरहितमिळवून घेई
जेसाधके ७६ साध्यमंत्रीशुद्धबुद्धि अष्टाक्षरविरहितबोधी मनस्थिरकरुनिसाधी पावलतोआयुषसुख ७७ ॐकारुप्र·
थमअक्षर यकारुतेद्वितीयअक्षर तृतीयहोयतेरकारु बिंदुदूरजाण ७८ चतुर्थहकारह्मणा पंचमहाकारह्मणा मंत्राचा
विचारजाण गुणवृद्धिहोईल ७९ षष्ठमपकारुह्मणोन नरोटककारुउच्चारून असाअष्टाक्षरजाण स्वाहामंत्रु १७८० ॐध्रीं
ददेनाररस्वाहा येणेमंत्रेमंत्रावीजे मृगगोक्षीरेपचविजे स्थिरतेनसेविजे स्वस्थबुद्धिकरुनि ८१ हेसाधकेऔषधसेविजे होय
अभेदअच्छादिजे नवनागसहस्त्रपरिज बळशक्ति ८२ दुसरेगोरक्षस्थानअसे तेथेचौऱ्याशीशिळाअसे तयाचेजाणपूर्वेसी
चारशिळाएकत्र ८३ त्यास्थळीकरीप्रमाणरवाणिजे उदकीतेओळखिजे पाषाणपरिसहजे तेपोवळजाण ८४ तेथीअसेएक
कुण्ड उदकअसेरक्तवर्णदोनीमुण्ड दोडकेरससेविजेपींड अमरहोय ८५ पलासशक्तिचेकाभावना स्वहस्तेवेधीत्यार
सेंजाणा ऐसावेधवेधूनीकांचना होयनिर्मळ ८६ श्रीशैल्याचेमाथेवरती त्रिपुरनामेअसेशक्ती देवालयेतेदोनअसती
साधकेजाणिजेपै ८७ त्याचेईशान्यभागी भ्रमराच्युतवृक्षअसे सदातोफळाभ्रमराह्लह जाणिजेऐसा ८८ फळफोडि
ताचभ्रमरउडे गोक्षीरेतेपचविजे रक्तवर्णतोपाहिजे होयतत्वता ८९ तोसेविल्यादिवससात अयुष्यहोयएकअयुत
नवनागसहस्त्रबळीनिवांत होयत्यापुरुषासी १७९० तेफळक्षीरेपचविजे शिष्यालागीउदकेदेइजे निर्धारेभक्षणकीजे
अणिकप्रकारसांगतो ९१ तेफळकेसमर्दिजे एकासुवर्णपारदीजे मक्षिकागोक्षीरेपंचविजे युक्तिनेपै ९२ तैसेविल्यादि
वससात बहुतवेगीहोयनिश्चित लोहासीभेदूनिनिभ्रान्त हेमहोइल ९३ पारदआणिकृष्णअभ्रक समभागकरीयेक फ
ळगर्भीघालोनिनिक गोमयेलेपकीजे ९४ युक्तिनेचपुरद्यावे कृष्णवर्णहोयतेधवा सेविजेतेस्वभावे निर्धारेपै ९५ तार
सअष्टलोहासी वेधुनिहेमकरीनिश्चयेसी जाणिजेतेसाधनेशी सुगमलोउपाय ९६ आणखीयेकभ्रमराच्युतपरीयेसी शं

खेश्वरीदेवतादुकरदेशी जनप्रसिध्दतयापारासी महान्वृक्षअसे १७ भ्रमरासहितफळ वंगशोधुनिकरिनिर्मळ क्षीरेप
चवितांकेवळ वृजदेहीहोय १८ श्रीपर्वताचेमाथी प्रसिद्धप्रभाकुंडतीर्थ वृक्षअसेभ्रमराच्युत सदाफळनु १९ कपोतेश्व
रेअगस्तितीर्थ पीतलिंगअसेविचित्र पश्चिमदेशेनीहस्त दहाथनुष्यतेथुन १८०० मयूराकारपाषाणनिघे तेसलरेगोक्षी
रेपचविजे संसारिजनासीपूर्वे जन्मस्मरेल १ कपोतेश्वराचेउत्तरे पाषाणअसतीरुद्राकारे गोक्षीरेसेविजेनिर्धारे दीर्घायु
षीहोइल २ श्रीशैल्याचेपश्चिमभागी मल्लिकार्जुनप्रसिद्धजगी पूर्णब्रह्मनिर्गुणलागी श्रुतिइतेचिपरम ३ रूपतेपरब्रह्म
त्रिपुरांतक कल्पसिध्दिकरावीसाधक मल्लिकाप्रसादविनाकधी नपावेतो ४ ऐसाअघोरमंत्रप्रसिद्ध असेत्रिपुरांतकाचा
सिद्ध भूतशुद्धीनेशुद्ध करावेपे ५ अंतरीमार्जनविवेकून पूजाषोडशोपचारकरून तेथेजगप्रसिद्धसपूर्ण पूर्वमार्गीशिकाअ
से ६ तेथ्रवतअंगुळ इन्द्रगोपासारिखेउज्वळ परवस्तुतथेइजेनिर्मळ साधकेपै ७ तोकोटीहोइलप्रसिध्द होइलतेथवाहे
मर्पावन शुद्धबुद्धबुद्धिनेगात्र यत्नकीजे ८ मल्लिकार्जुनाचेपूर्वेस अपूर्वदेवताअसे एकचरणेउभीअसे पाहिजेस्वरूप ९
दोनीहातपाठीवरी तिचेपूर्वदिशेसअवधारी येककुण्डकुकुरपाटनगरी नांदतअसे १०१० तेअश्वासारिखेपाषाण चांगलेआ
हेतजाण तेथुनआणावेशुभदिन साधकेघेइजे ११ तोतिळलभृत्यमारखावे राणसीनीचेपुदद्यावे कनकहोइलस्वभावे बावन
कस १२ तत्कर्णेश्वरनामदेवत अजादेवीनामविख्यात तेथकूष्माण्डीलोभृत औषधीअसे १३ तेहस्ताकींसाधावे पुष्प
पत्रसहघ्यावे मर्दिताहोयलोहदिसे सुंदरवर्ण १४ तेसिद्धमंत्रघेइजे मंत्राएकवीसआवर्णकरिजे मंत्रसप्ताक्षरेसहजे असेपै १५
ॐकारादिस्वाहा जपमंत्रिजेशुद्धबुद्धि कुण्डदुर्गावरददेवी अष्टाक्षरीजाणावी मंत्रसिद्धिते १६ म्हणावेदुजीअष्टाक्षरी एका
विदुनिर्धारी कामरूपियेचारी म्हणावीएकवीस १७ स्वाहामंत्रयत्नेन जालियास्वभावेओळखून येणेलोहपत्रासीतपदेणे
तेपुन्हाकारलिया शुद्धसोनेहोइल १८ मासयेकचूर्णसेविलिया सर्वज्ञानलवलाया आणखीएककूष्माण्डीया प्रकर्णअसे

उरण्ड १९ ऋडतानेकर्णेश्वर ग्रामअसेअवंडनगर तेथेंदेहारानामेपर्वत प्रसिद्धअसे १०२० त्यापर्वताच्याशिखरी भैरवस्था
नपरि त्याच्यापूर्वेसस:मवल्ली औषधीअसे २१ तेओळखावीकृष्णपक्षी चांगलीफुटतेंशुक्लपक्षी सडतेऐसीजाणावी २२
तेवल्लीचाकंदघेउन गोक्षीरेंसेविजेतेणे निश्चयपरिहोणे वज्रदेही २३ पारस्वतावृतावरण जिन्नसकीजेएकांतबसून चार
भागत्याचेकरून नवसागरमिळविजे २४ पारज्यासमकंदघेऊन चूर्णएकत्रकरून चूल्हीवरच्यावरवाळवून सावलीतपुटेपा
चविजे २५ जेलारामाळपूर्वदिसे परंतुतेथेएकळारवअसे तेसेविजेन्चैत्रमासि तरुणहोयतत्वता २६ षोडशवर्षाचादीसे
शोभिवतहेमपरिसे कायासिद्धहोईल २७ त्यारामपर्वताउत्तरदिसे पेडगांडग्रामअसे तेथेंझसीसारिख्याशिळाअसे स्व
जळते २८ एककुऱ्हाडीघेइजे अतिथोरीफोडिजे जीझडपपडेलबुडी चित्तिघेइजे २९ त्यातमिळविजेश्रीफळचूर्ण सेवि
जेपथ्यनेमकरून वलीपलितभरवसानी व्याधिनासती १०३० ऐसीश्रीशैलयाची स्थितीसिद्धिरिधीची प्रसिद्धअसती ३१
पुसेगौरीपशुपतिलागून अन्नसेविलतेतृणवर्ण जळतेसेवनकरून मर्दिताचुकेजन्ममरण व्यथासमस्तपै ३२ साधुजना·
चीरवरी देवीहोयतीप्रसिद्धी आणिकपद्मपुराणीरिधिसिद्धि सांगितल्याअसती ३३ आणखीएककोणसांगिजे श्रोतेंश्रवणी
श्रविजे सादरहोइ ३४ कृपासिंधुब्रह्मऋषि पूर्वकथास्मरूनीमानसी सांगताजालाप्रियेसि तोत्रिपुरांतक ३५ कोणेरूपेनि
पजलानागनाथ महाराष्ट्रदेशेप्रसिद्ध जोतिर्लिंगवैजनाथ पर्यलीग्रामीअसे ३६ तयास्थळीस्थापनाअसे तयादक्षिणदि
से मवङ्गनगरअसे अवताऊशिवाचा ३७ मळाइहुनिदक्षिणादिशे नांदुरमार्गेदुर्गास्थळदिसे तयाआडचारपर्वतअसे गाधुम
नामे ३८ तेथीलगोधूमाकारपाषाण ससधातुवेधीलजाण अग्नेयकोणदिसेतेथुन पारोलगाम ३९ तेथेअसेविवररूप सां
गतोगतेंअसे त्याविवराचेद्वारीतीन्ही मातृकाअसती १०४० तेथीलखडेगोचिडासारिखे असतीतेससधातूस वेधीलजा
ण ४१ खरोग्रामाच्याअग्नेयकोणे येकडोंगरपश्चिमेस एकमुसळअसेतेथेखडक त्याखडकावररक्तरेषा असतीतेपाषाण

घेईजे४शाकभागअजापित्यासिरवलिजे तयासमानताम्रघालिजे खलूनवरिकाकीजे तेकाढ्याकुथ्यासदिजे हेमताल्काल होय ४३ इतिआयुष्यवृद्धित्रिकालज्ञानहेमकरणकल्पः अथाशोदककल्पः कृष्णउदक१ शीलोदक२ विषउदक३ उ ष्णउदक४ पीतउदक५ रक्तउदक६ श्वेतउदक७ क्षीरोदक८ आतायांचीस्थाने शीलोदकस्थान धारापुरइ शान्यडावडग्रामअसे ४४ शिवनदीतटेभोगवर्धनग्रामे गोदावरीतटेनग्रहाबेग्रामतस्यपूर्वेसामले ४५ नैऋत्यपंचव टीपर्वतेक्षीरोदक द्वारकाबेटतीर्थेसिद्धवटतेथेरक्तउदक ४६ लोगडसमीपेसामकानामेदेवल प्रसिद्धआहेते दीनवेधीहो य माहोरदेशजवळगुडेग्रामअसे तेथेकेदारदेव ४७ एकविरादेविआहेतेथे क्षणवेधीप्रत्यक्षआहे लोहोकापुरदेशा तभारवग्रामतेथेआहे फलटणदेशिमोलदीगरग्रामीअसे ४८ माहोरदेशिकारग्रामआहे नैर्ऋत्यादिशिपारनेराग्राम समीपेआहे कोलापुरदेशिनरपुरसमीपरंगेग्रामआहे तेथविषोदकआहे ४९ योगेश्वरअंबासमीपेदेवल वाडेग्राम मांजरानदीतटीविषोदकआहे तेथेचशीलोदकआहे ५० खानदेशामध्येमांग्यातुंग्यापर्वतावर तेथेताडपर्वतिव्र ह्मगिरिपर्वतिआहे त्र्यंबकसह्ज्यापुरीतआहे मार्कंडेयपर्वतिआहे ५१ सप्तशृंगीडोंगरावरआहे तोरणमाळी त्रिकुटभाण्डारीगडगिरीवरआहे अशीहीविषोदकस्थाने सांगितलीतुज्जला ५२ आणिकाएकसांगेनदेवि वैरादे शीबराणपुरग्रामअसे त्याचेइशान्यकोणिउकडेगावअसे तेथेशीलोदकअष्टलोहवेधकरीलक्षणयेकात ५३ बाला पुरईशान्यकोणीउकडेगावअसे तेथेशिलोदकअसे तेहिअष्टलोहासवेधते ५४ शिवनदीभोगवर्धनग्रामअसे ते थेशिलोदकअसे तेकृष्णवेधीअसे ५५ दारुवेगावअसे तेथुनपूर्वदिशेससाळगावअसे तेथेयाचवर्णीपर्वतअसे तेथेहिशीलोदकअसे ५६ तेहिक्षणवेधीअसे लोहगडापासीसामलनामदेवताचे देवलप्रसिद्धअसे तेथेनववेधी शिलोदकअसे ५७ आताशीलोदकाचीपरीक्षासांगतो त्याशिलोदकामध्येहेमशुष्कअभ्रक हिंगनफडातघालूनघा

ण्यामधेठेविजे तेपाषाणहोय ५८ तेणेअष्टलोहअष्टधातुवेधक माहोरदेशीअटारीयाताब्याचेजवल नउसिमे
पासीघोडेगावअसे तेथेकेदारदेवअसे ५९ त्याजवळएकविहीरअसे तेथेशीलोदकअसे त्याउदकातजितकेवृ-
क्षाचे पानेवकाष्टेपडतीलतितकेपाषाणहोतील १०६० तेथेजाउनपक्वासपापडाकोरडाघालोन त्याउदकातदिव
सपुरूनठेविजे तेपक्वबीजपाषाणहोय ६१ तेचूर्णवंगासीदीजे वंगस्तंभहोईतेथवा हिंगनबेटाचीसालशिलो
दकीघालिजे तेशिलाहोयतेच्चूर्णताम्रमध्येटाकिजेहेमहोय ६२ शिलोदकातगंधकानेवांगेभरूनठेविजे तेशिला-
ज्ञातियावंगासदीजे सप्तधातुवेधील ६३ शिलोदकीपाराघालिजे तोएकवीसदिवसमर्दिजे तोगुटकाहोय ६४
मुखीधरिजेसहस्त्रायुहोय देवतुल्यपुरुषहोय हेममाक्षिकासीत्याउदकाची पुटेएकवीसदीजे ६५ तेचूर्णवंगास
दीजे सातवेधकरील हेमहोय ६६ आताशिलोदकाचीपरीक्षावमंत्रसांगतो ॐनमोवासुदेवायनमः केशवायन
मः श्रीनृसिंहायनमः हामंत्रसहस्त्रदहाजपिजे दशांशघृतेहवनकीजे मगक्रियाआरंभिजे ६७ आताशिलो
दकाचीस्थानेसांगतो कोल्हापुरदेशीभारवेगावअसे माहोरदेशीकेरुवेगाव तेथेशिलोदकअसे ६८ मानदेशी-
अटपाडेगावअसे तेथेशिलोदकअसे पारनेरीडोंगरामधे नैऋत्यकोणीजगप्रसिध्धअसे ६९ कृष्णाचेथडीअसे क
रडकोल्हापुरदेशीनरसिंहपुरापासी तेथेशीलोदकअसे जवळलइवागेगावअसे १०७० विसपापजादेवताअसे तेथेवि
विषोदकअसे जोगेश्वरीअंबात्याजवळदेऊळ वाडेगांवअसेवच्छेचेथडीस ७१ विषपाहारदेवताअसे तिचेजवळविषोद
काचीकुण्डे जगप्रसिद्धअसे ७२ आताविषोदकाचीपरीक्षासांगतो विषोदकांततेलाचाथेंबटाकावा तोनफुटेलनवे
व्यालीजेसंकोच ऐसीपरीक्षापाहिजे मगअनुष्ठानकीजे ७३ मन्त्रजपीजेतोजपमंत्र ॐक्लांकेंवीगाये:देवाय:कुरुठनी
लगंठेनस्वाहा हाजपदहासहस्त्रकीजे त्याचेदशांशहवनकीजे ७४ हेविषपाणिमंत्रुनकडुदुधियातघालिजे त्या

उदकांतहिरडे ३६० घालिजे महिनेसहाअसोदीजे मगप्रतिदिनेएकएकसेविजे ७५ त्यावर दुधभातखाइजे वर्ष-
येकतरीपुरुषसिद्धिहोय सहस्त्रायुमहाबळीपराक्रमी अजरामरहोय ७६ विषोदकीविषपायजु हेतिथेयेकन्नकरू
नमर्दिजेमासतीन एकसेविजेतोपुरुषवेधकरील वधुहोय ७७ सोनेहीकरील हेविषोदकआणिअभ्रक हेममाक्षि
कवत्रिफळायेकन्नकीजे बोरापमाणगोळियाकीजे ७८ प्रतिदिनीएकसेविजे तोसहस्त्रायुहोय महाबळीआणिप
राक्रमीहोय ७९ विषोदकातपलासपापडाघालिजे महिनेसहाअसोदीजे प्रतिदिनेएकेकसेविजे वरदुधभातखा
इजे ८० तोसिद्धहोयसहस्त्रायुहोय महाबळीहोय पराक्रमीहोय ८१ विषोदकवनारळीचेउदक नारळीभरीजे
वेळातीनतोकळंकहोय तेसत्यअसे ताम्रासदीजेहेमहोय ८२ आताविषोदकाचीस्थानेसांगतो कादंबेरादेशी
लोनारकुंडीअसे मांगियातुंगियादुर्गीत नाटकपर्वतावरअसे ८३ ब्रह्मगिरीसअसे सहजापुरीसअसे प्रेमपुरीस-
असे जैतापुरीसअसे ८४ मार्कंडेयपर्वतीअसे सप्तशृंगीसअसे तोरणमाळीसअसे त्रिकूटभांडारीसअसे ८५ धार-
नगरीसअसे परीक्षापाहूनकामकीजे आताअमृतकल्पसांगतो ८६ दक्षिणपंथीनेकळअसे तेथेअमृतसंजीवनी
असे जगप्रसिद्धअसे मोणकेश्वरदेवजवळीअसे ८७ त्याचीपरीक्षासांगतो त्याउदकीचिरमपोहळीआंधुळ्याकीजे
त्याचेअस्तीहोतील ऐसीपरीक्षाझालीअसताकामसाधिजे पडळआणिपारियासिएकत्रकीजे ताम्रासवेधक-
रील चौसष्टिहिसाधिजेहेमहोय ८८ नासिकउत्तरदेशीस श्रीरामसेजेरामपर्वत अमृतसिद्धअसेतेथे वितंडी
यासारिखेपाषाणअसे तेसेविलियागुटिकाहोय ८९ गुळीधरिलियाअदृश्यहोय अथवागुटिकाचूर्णकरून क
थिलासदीजे तोवेधकरील १८९० रामसेजेपासी नाकडोंगयापर्वतअसे तेथेनागवेलीनाविणअसती तयाचे
पानेपचविजे तेमासेहोती ९१ तेपचविजेतरीतिन्हीलोकगमनहोय षोडशवर्षचाहोय आणिपाताळचिनीधानअ

सती १२ धोंडायनुनामेपर्वतऊर्फधोडपर्वत त्याचेशीखरीवटवृक्षअसे त्यावृक्षाखालीखणिजे तेथूनमच्छाकृ
ती १३ तेबहुतवृक्षाचीपाने कांशेमिळवूनपचविजे भांडाराचेकांशीहुपचविजे तेमच्छहोतीलतेभक्षिजे तरीसि
द्धिहोय १४ अथवातेचपर्वतीयेकविवरअसे त्याआसपासभस्मसीपासारिखेपाषाणअसे तेपुटपाकीधमिजे हेमहोय
१५ अथवापाषाणाचेचूर्णकरीजे मधुतुपेसीसेविजे तरीसहस्त्रायुहोय १६ आणखीतेचपर्वतीनागवेलीअसे तेको
णीहातेशिवेना तिचाकंटवंगवेधकरील १७ अथवातेनागवेलीरससुलभता ताम्रपत्रीलेपिजे तेपुटपाकीधमिजे
वेकाएकवीसहेमहोय १८ श्वेतशिळाअसे तिचेनावचपळापी तोचीपारस तोचिअष्टलोहवेधकरील ११ अथ
वातेशीळेचेचूर्णकरून मासयेकतुपसीवदुधासीसेविजे तरीषोडशवर्णाचाहोय अजरामरहोय ११०० तेचपर्वती
गायद्वारअसे त्याद्वारीखणिजे नागकूमरसटोवेळाअसे तोचीसरसासिद्धकरील त्याचरसेवंगास्तंभहोय १अथवा
तुसुवर्णहोय मंत्रसांगतो ॐयदाकुहुकुटस्वाहा हंसीस्वाहा महासलापस्वाहा येणेमंत्रासमंत्राव अनुष्ठानकरावे
२ देवीधाउवेशीमगहोमआदरीजे पुष्पनक्षत्रपाहूनकार्यकीजे अथवादक्षिणप्रांतीबाळापूरनगराजवळ पद्मनया
मअसे त्यासीबोदुवळीगावअसे त्याचेजवळ दुर्धेनामदेवताअसे ३ त्यामध्येओहळअसे त्याचेतटीलाखेचेया
टोकरीयापाषाणअसती तेकबुदुधियामध्येघालिजे मगधमिजेसत्वपडेल ४ तोचीसारिशिहरसासदीजे वेधकरीलहे
महोय तोचपाषाणहस्तीदंतेचूर्णकीजे तुपगुग्गुळटंकणांसेचूर्णकीजे गुंजाअर्धटंकेहेमहोय ५ आतांकोल्हापु
रकल्पसांगतो रक्तमंदुकल्पपूर्णा देवीअसे तोचीसरसवेधकरील अष्टधातुवेधीहेमहोय ६ नेणेउदके पारजगं
धकमद सालिचेतांदुळ अजासीरीसिचारिजे दिवससातखलिजे त्यानेलेपमात्रे अष्टधातुवेधील हेमहोय ७ अथवा
तोरसतुपामधेसेविजे उत्तमदेहहोय ८ अथपुनः मल्लीकार्जुनअधोमुखीयोगकल्पः कोणेएकेअवसरी गौरीपुस

तीशंकराभती सागरस्वामीसत्वरी रिधिसिद्धीचामंत्र ९ ॐनमोसिद्धेश्वरायस्वाहा हामंत्ररुद्रपादुकाखाले येक
विवरअसेतेउघडीजे मधेप्रवेशकीजे तेथेधनुष्य १० विनायकअसे ११ १० त्याविनायकाजवळअग्नेघरकुण्डअसे
तद्रसकुण्डबुधियातघालिजे तेणेअसलोह कनकहोय ११ आणिकयेकसिद्धेश्वरकल्पअसे मल्लीनाथापासून ध-
नुष्य २० अग्नेयदिशे शशिखराउपरीसिद्धेश्वरदेवअसे तेथेजाइजे १२ त्यादेवासप्रहररात्रीसप्रदक्षिणाकीजे म
तिदिवसीविमानेदिसती १३ त्यादेवाचेअग्नेयदिशि धनुष्य २० छायावृक्षाचीअसे त्याचेपंचअग्रघेइजे तेतेलात
कढविजे मळहोतील १४ तेमाक्षिलीमूळीयेईल मगदूधपीइजे तोसिद्धहोय अंतरिक्षगमनहोय त्रैलोकीगमन
होय महासिद्धहोय १५ तेथूनपूर्वदिशेस धनुष्य २० हृदितसिद्धनाथदेवअसे तेथेजाऊनहामंत्रजपिजे ॐनमो-
सिद्धनाथाय येणेमंत्रपूजाकीजे १६ पाषाणजपकीजे गुटीकासिद्धिहोय तीमुखीघालिजे खेचरहोइल १७ सर्व
पाताळीगमनहोइल अदृश्यहोइल नवनागसहस्त्रबळीहोइल अनेकातिसिद्धिप्राप्तहोइल १८ धनुष्य २० कर्दळीव
नअसे तेथेजाइजे तेथेसुवर्णाचादारवंटाअसेरत्नखचित त्यापासीबसूनजपकीजे तोमंत्र १९ ॐनमोभैरवाय
हामंत्र १०००० दहाहजारजपिजे मगदारवंटाउघडीजे तेथेसोन्याचाकर्दळीवृक्षअसे त्यावृक्षाचेफळभक्षितादिव्य
देहहोय १९२० नवनागसहस्त्रबळीहोय तेथेदेवांगनापरमेश्वराच्याअसती चारदिशेसिचारसिद्धिअसती २१ पूर्वदि
शेसपादुकासिद्धिअसे दक्षिणदिशेसस्वर्गसिद्धिअसे पश्चिमदिशेसअंजनकर्फजपालसिद्धिअसे उत्तरदिशेसगुटि
कासिद्धिअसे २२ तेथेआवडलतीसिद्धिघेइजे सिद्धिघेऊननिघिजे तेथेपासूनउत्तरदिशेस धनुष्य २० अंबरभुवन
असे तेदेवाचेनगर तेथेएकलक्षकन्याअसती २३ तेसाधकासीहातीधरून विवरातघेऊनजातील त्यासीखेराज्य
करवितील अनेककाळक्रमीहोतील २४ इति अधोमुखीयोगकल्पसमाप्तः त्यादेवापासीअमृतकुण्डेअसती देवी

पासीपाषाणपरीसअसे त्याशिळेवर काळेसीळघालिजे तेथेंशीळाफुटेलगुळिकानिघतील तेणेंअष्टलोहकनकहोय २५ असुराकल्पसिद्धवट ह्मणजेतेथेंहस्तिनीपर्वतअसे दक्षिणदिशे॰गावअसे त्याचे वाची पूजानमस्कारकरणे २६ त्यादेवाचेपानोथ्याजवळपीवळापाषाणअसे तोपारसतोघेइजे अष्टलोहकनकहोय २८ ऊणरवीतपापरिसाभागेप-श्चिमदिशे धनुष्य२०छायाछत्रअसे सातवाद्दोरीकरूनखांबासीबांधिजे तेतीधरूनीधिजे दारवंटाजवळपाविजे तेथेंमंत्रजपिजे १००००दहाहजार २८ तोमंत्र ॐनमोसिध्दनाथायसिद्धिंदेहि मगदारवंटाउघडूनआतप्रवेशकरणे तेथेंदेवाचेगणअसती २९ तेसाधकासीपुसती मगजन्मपत्रिकाघेती मगआपणापासीठेवीती त्यांचे डोळेबांधिती हातीधरूननेतील ११३० तेथेंअमृतकुण्डअसे तेअमृतपाजतील तेदेवातुल्यसाधकासकरितील ३१ तेचर्चानकरितील आमचीजन्मपत्रिकादाखवीतयासी शतपुटेहोतील कुण्डलेभूषणेदेतील ३२ इतिद्वितीयछायाकल्पसमाप्तः अन्यज्योतिसिद्धवटीअसे उत्तरदिशेसजाऊन धनुष्य१०चन्द्रेश्वरदेवअसे त्याचेअर्चनपूजनकरून तेथुननिघावे ३३ पूर्वदिशेस धनुष्य२०श्रियादेविअसे तेथेंजाऊनपूजाअर्चनकरूणे तोमंत्र ३४ श्रियादेवीश्रियापयोदर्शनत्वाके हामंत्रयेकलक्षजपावा तेथुउत्तरदिशेअंगुळे२०मार्गअसे तेथेंगावेचारीवेसवणगावेबाराविस्तारुअसे ३५ त्यावनीविधियुक्तासिद्धाचीस्थानेअसती ताब्राचेबाहुलेताब्याचीभूमिकाअसे तेथजाताईश्वराचीपूजाकरणे ३६ पाताळीपारसअसेतोघेइजे माध्याह्नीगुरिकाअसेतीघेइजे त्यामधूनतुलाजीसिद्धिवाटेलतीघेइजे अणिकयेकसांगतो ३७ गावेआठरजायतीर्थअसे तेथस्नानकीजे वरवरअसेतेशीलोदकपाणीपीइजे तरिपाषाणहोय ३८ तेअशोकवनामधेकुण्डअसे तेथस्नानकीजे देवार्चनकीजे पाणिपीइजे तेअमरकुण्ड तेणेदिव्यदेहहोय ३९ तेथेंदारवंटासातखणाचाअसे तोरत्नखचितसोन्याचाअसे

तेथेबाहेरबसूनपूजाकीजेतोमंत्र १९४० ॐनमःशिवाय मगतोदारवंटाकार दिव्यमहाद्वारउघडती दिव्यमोह्णेछावक रितील मगसुखीहोतील ४१ पुरुषभुवनेदारववितील तेलोकसामोरेयेतील तेथीलगणगंधर्वऋषीपाहुनेकरिती मगते थुनब्रह्मभुवनेदाखवितील तेब्रह्मलोकसामोरेयेतील तेपाहुणेकरितील ४२ मगदुसरेंदिवशी ब्रह्मसाधकातेपुसती तुह्मीयेथेंचराहाल कीसामोरेचालाल ४३ तेसांगातुह्मीआत्माजवळ मगतेह्मणतीकीआह्मास सिधीनाथदेवास पाहण्याचानेमअसे ४४ तवतेथुनानिघती पुढेंविष्णुभुवनदेखती मगविष्णुलोकसामोरेयेती त्यासित्धातेघेऊन जाती ४५ आणिविष्णुभुवनआपलेमगत्यासीपुसती तुह्मीयेथेअसालकीसामोरेचलाल तेह्मणतीकीआह्मास सिद्धिनाथपाहण्याचानेमअसे ४६ मगतेसांगूननिघाले तेह्मणतीपुढेदिव्यद्राक्षाचामंडपअसे तेथेरिघीजे तेथेदेवक न्याअसती ४७ त्यासाधकातेपुसती देखोनसामोरेयेती मगदेवीदेवापुढेसांगती साधकमंत्रजपती तोमंत्रजप४८ ॐनमःशिवायनमः यामंत्रानेदेवसंतोषहोतो मगसाधकासीविमानेयेती आणिजवळबोलाविती ४९ मगसाधकासी विमानेघेऊन देवकन्यान्यावयासयेतील साधकासीनित्यविमानावरबसवितील देवापुढेकरितीदेवप्रसन्नहोती११ ५० दिव्यांबरआभरणेदेतील वरपुरीसनेतील अनेकसुखभोगभोगवितील अमरराज्यकरितील ५१ चंद्रकन्या सारिखेराज्यकरवितील दिव्यदेहहोय ५२ इतिपारवतीकल्पः अथआलिंगनकल्पसांगतो तवदेवह्मणेदेविम जप्रतीपुसिले मगकाहीयेकमागितले मजआलिंगनकल्पसाधावा ह्मणोनआलिंगनकेले ५३ तेआलिंगनकल्प लक्षणमहादुर्लभझाले तेथेजाऊनईश्वराचीसेवापूजनकीजे तेथूनधनुष्य१०अवरअसे ५४ तेविवरीरुदारीलायक हस्तीअसे तेथेरिघीजे साधकदिवस ७।१४।२१ बाहुसमानकाकडाकीजे ५५ तोलावूनत्यानेउजेडारिघीजे अंत रीगेलियानेसर्वदेवदृष्टीसपडतील वधनुष्य१०अंधारअसे मगदेवसुप्रसन्नपहावे ५६ त्यादेवापुढेकुंडेअसती तेअ

मृतेरस्नानकीजे दिव्यदेहहोय महापराक्रमीहोय ५७ मगतेथुनदोनवाटावर्जाव्या मधेवाटेजाइजेपुढेवीवरीरि
थिसिद्धिअसे तेपाणिअसेतेथुनसामोरारिघीजे उजवेहाते ५८ तेथुनवरलीकडे अंगजाइलयेवढेदारअसे तेथे
एकएकाच्यारवांद्यावर उल्लंघिजेवरलीकडेसारवळरवालतीघालिजे मगसारवळधरूनउतरीजे ५९ तेथुनसाताचरच्या
विवरीजाइजे रवालतामार्गअसे मगसामोरेजाइजे पाताळीहाटकेश्वरदेवपाहिजे ११६० विघ्नकांहीनादिसे जपकी-
जेतोजपमंत्र ॐनमोहाटकेश्वरायनमः अपलीसिद्धदेही ६१ हामंत्रजपताप्रत्यक्षलक्ष्मीसामोरायेईल मगसाध
कासपुसे तुमचाकोणदेशकवणग्राम कवणनामकवणमाताकवणतात ६२ अमृतकुंडीस्नानकरविती मगदिव्य
देहहोय आणिकसिद्धीपावती ६३ मगगणगंधर्वसामोरायेती किन्नरहाटकेश्वरापासीजातील देवाचेदर्शनजालि
यादरसपरसहोती कुण्डलेआभरणेभूषणेदेतील ६४ मगदेवअपलारत्नरवचितमुकुटदेतील अजरामरकरील त्या
सीअभिषेककरवितील अंतरसिद्धिज्ञानहोय ६५ पाताळीवसलापुरीचेराज्यदेतील राज्यहेमसोन्याचेउर्वशीसारि
रव्या अप्सराअनेककन्यासहराज्यकरवितील ६६ इतिआलिंगनकल्पसमाप्तः अथमाहेश्वरद्वारकल्पसांगतो म
हेश्वराचेद्वारी सहस्त्रधारपाटीविवरअसे धनुष्य६जाइजे तेथेसिद्धरसाचेकुण्डअसे तेथेस्नानकीजे दिव्यदेहहोय
६७ तेथुनधनुष्य२०वरगणेशअसे तेथुनधनुष्य२सिद्धवटअसे वडाखालीविवरअसे तेथेजाऊनसाधकानेउपवास
कीजे ६८ दुसरेदिवशीनमस्कारकीजे विवरीरिघिजे तेथुनधनुष्य२०जाइजे उजेडवाटअसे तेथेडावीकडेरंभाचे
स्थानअसे ६९ धनुष्य२जाइजेरंभाउभीअसे आगतस्वागतफारकरीते साधकासीबोलते तुह्मीयेथेअसावे११७०
अनेकभोगभोगावे कांकीमाझेठाईअमृतकुण्डअसे तेसेवनकरावे असेसाधकाप्रतिबोलतीहोइल ७१ मगसाधक
बोलेलकींआह्मास हाटकेश्वराचेदर्शनपाहिजे मगहाटकेश्वरासजावे तुह्मासीबोलाविलेअसे तुह्मीनिघीजे ७२ मा

वाचेपूर्वदिशे हाटकेश्वराचामार्गअसे तेथेकनकबंधभूमिकाअसे तेथेसर्वत्रदेवकन्याअसती ७३ तेथेविचि
त्रक्रीडाविनोद्असे अनेकप्रकारेभोगभोगवितील दिव्यदेहीदिसे विवरीविघ्ननदिसे ७४ सुखेहाटकेश्वराजावे
चित्रदारवंटादिसे कामधेनुदेवकन्याअसती सर्वदेखोनीविस्मयकरितील ७५ अभिलाषापुरवतील देवानेसा
धकाकानिरूपिलेअसे देवकन्यातेथेअसे त्याठिकाणीजाऊनमंत्रजपिजे ७६ तोमंत्र ॐनमोहाटकेश्वरायस्वाहा
जपसातवेळकीजे मगदेवकन्याकवाडेउघडतील सामोरयेतील ७७ मगतयादेखुनिसाधकअंतरीधरतील मूर्छा
गतहोतील देवकन्याउठवतील भवरपालखीतनिद्राकरवतील ७८ क्षणयेकराहूनदेवकन्याबोलतील अमृतलो
कीहूनसाधकआलेआहेत हाटकेश्वरासीजावयाचानेमआहे तोमूर्छागतझालाअसे ७९ मगत्यासीप्राणअर्पिजे
उभाठाकेलेकीजे पुन्हासाधकासीदेवकन्याबोलेल याहाटकेश्वराचेदर्शनकीजे ऐसीदेवेआज्ञाकेली ११८० मग
साधकनिघूनयेतील तेथूनदारवंटीकामधेनुअसे कल्पवृक्षअसे चिंतामणीअसतील तेहीपाहावे ८१ चोधीनाय
कापालावलोकासहीतसामोरायेतील मगपंचवक्त्रपाहूनपुढेसाधक हाटकेश्वराचेदर्शनासयेतील ८२ देवदर्शन
होइल कुण्डलेभूषणेआभरणेदेतील कीर्तनकरितील आपलेनगरीचेराज्यदेतील ८३ इतिमाहेश्वरहाटसहस्र
धारकल्पसमाप्तः अन्यकल्पः निंबववालुसिद्धवटउत्तरदिशेसी त्रिशृंगपर्वतअसे तेथेजाऊनबांधिजे तेथेना
रळासारिखेपाषाणअसतीलफुटतील ८४ नारिंगनिघतील अन्नातभक्षिजे येकअतिथासीभोजनकराविजे पुना
क्षणयेकमूर्छागतहोइल दिव्यदेहपूर्णहोय ८५ अनेकासिद्धीहोय पुन्हः मेषह्मणजेमेंढा कर्कह्मणजेखेकडा ध
नह्मणजेधनुष्य सिंहह्मणजेव्याघ्र हेद्वारेफ्रमरअच्युतआंब्याचावृक्षअसे ८६ तेफळफोडिजेतरिआतूनभ्रमर
निघेल ऐसीपरीक्षापाहिजे तेफळदुधातपचविजे तेदूधनीउद्दीजे ८७ मगदुधप्यावे क्षणयेकमूर्छागतहोय मग

एकाक्षणातदिव्यदेहहोय ८८ आणिकदेवीपूर्वेसकर्दळीवनअसे तेथेजाइजे त्यावनांतअमृतकुंडअसे तेपाणिरुधि
रासारिखेअसे तेरक्तोदकशंकानधरिजेपीइजे ८९ तेथेकर्दळीसन्मुखअसे तेहिशंकानधरिताभाक्षिजे तवदिव्यदेह
होय अनेकसिद्धिहोय त्यासीविमानेयेतील ११९० अणिकसिद्धिसांगतो देवीपाश्चिमकर्दळीवनअसे तेथेजावे गुह्यमा
तीर्थअसे तेथेसर्वसिद्धीचेस्थानअसे ९१ तेथेजाऊनगुडीनाथायनमः रात्रिचारप्रहरजपकीजे तोजप ॐनमोगुडी-
नाथायस्वाहा पुनःदेवीप्रसन्नहोय ९२ आणिकमागितल्या परकायाप्रवेश दूरश्रवण अणिमा गरिमा लघिमा वदूरदृष्टि
पादुकासिद्धी सर्वसिद्धि वअष्टमहासिद्धि यातजेसिद्धिज्यासी जैसी आवडेल तीसिद्धिमागिजे नाहितरदिव्यदेहहोयवि
मानमागिजेस्वर्गीजावयासी ९३ आणखीसिद्धिसोमशिळाअसे त्याखालीपादुकाअसे त्यापायीघालिजे अंतरिक्षगमन
होय ९४ अणिकनिंबसंगमेश्वरदेवअसे तेथेदेवापासीधूपदीपकीजे तेथेकुकड्यासारिखेपाषाणअसती तेपारसअष्ट
लोहकनकहोय ९५ अताएककाळभैरवस्थानअसे त्याचेजवळपुढेएकहातावर पारसपाषाणअसे तोहीअष्टलोहवेध
करी ९६ याचेपुढेविवरअसे त्याविवरूसुखेंपाळीजाइजे हाटकेश्वराचेदर्शनकीजे अमरावतीचेराज्यदेती ९७ दक्षि
णद्वारिहून तेथेअमरावतीसिद्धीसपहावे गांवे५ उत्तरद्वारीजाइजे तेथूनगावे१०जाइजे ९८ तेथूनवेळूबनअसे तेवनगा
वेसातदीर्घअसे त्यावनामाजीनदीअसे ९९ येकनंदिनी१ एकजाया१ एकशैला१ एकभद्रा अशाचारीनद्यादक्षि
णवाहिनीदिसतील त्यानदीपासीमात्रसिद्धवाळूअसे तेप्रसिद्धअसे २००० आमचेस्थानदेखीचंद्रेश्वर चतुर्वक्त्रअसे
दक्षिणवक्त्रअसे तेथेसरोवरअसे तेथेस्नानकीजे रिद्धिसिद्धिहोइल१ अनुग्रहछायाक्रीडाकीजे तेथूनउत्तरकडेनदी
चेतीरी अंधनदीअसे तेथेहत्तीसक्रोडीदेवताचीस्थापनाअसे मुक्तीमधेसिद्धताअसे २ अखंडीसुखसंतोषभोगवि-
ती महाबळीहोय महापराक्रमीहोय मगतेथूनधावएकजाइजे मगतेथेदेवीपासीदिव्यबेलवनअसे ३ तेथेकोकिळासा

रिखेनादउमटतील तेऐकूयेतीलतेथेमहादेवाचेस्थानअसे त्याआदिलिंगासनमस्कारकीजे तरीसदाकामरूपीहोय
४ अथपूर्वोक्तात्किंचिद्विशेषज्ञानार्थंकविताभेदेनश्रीशैलादिकल्पान्पुनरप्याह कोणेएकेअवसरी शंकरआणिशै
लकुमारी करिनहोतीअवधारी याचिगोष्ट ५ आदिब्रह्मात्रिनयना यारिद्धिसिद्धीचीविवेचना समूलकरीजेजीक
धना कृपाकरोनिया ६ तवशिवबोलेपार्वतीसी ह्मणेसिद्धीस्थापिलीमृत्युभूमिसी चित्तदेऊनीपरियेसी चंद्रवदने
७ जोकुशलुआणिकर्मनिष्ठ पराक्रमीआणिइंद्रियनिष्ठ प्रयत्नीआणिब्रह्मनिष्ठ अद्वैतबुद्धि ८ अंतःकरणाचानिरम
लु वेदविज्ञातासुशीलु पाखंडियाविटाळुमानिसदा ९ साभिमानीआणिसत्यवचनी स्वबुद्धआणिउदासीनी सर्वलो
कामाझीविचक्षणी भक्तीरतु २०१० सामदंडभेदाचेज्ञान जाणेसर्वजीवाचेरंजन त्यासीहोयपावन रिध्दिसिद्धि
११ ऐसीयासाधुलागी सिद्धिस्थापिलेयाजागी त्याससहजिप्रसंगी सांगेनतुज ११ पर्वतपाषाणजलस्थलि वनस्प
तिवृक्षवल्ली रसओषधिकंदमूली स्थापिलियासिद्धि १२ जारणमारणस्तंभन मोहनउच्चाटणवशीकरण आकर्ष
णअदृश्यकरण मंत्रसाधनाचीवर्म १३ जैसीपवनसाधीविक्रमे तैसियेसिद्धि साधनाचीनियमे ऐसीसाधावीअनु
क्रमे साधकजनी १४ पुढिविनविलेशक्ति हेतुअसाध्यप्राप्ति गुरुमुखशास्त्रयुक्ति साधितीसाधे १५ परियेकीअ
सेविनवणी प्रसिद्धअसतीकोणस्थानि तेसांगावेकृपाकरूनी आदिपुरुषा १६ पूर्वस्थानेसांगितलेनेम तेविसाधक
करावेअनुक्रम जेमहासिद्धीचीवर्म निरोपावे १७ तोसर्वात्माशूलपाणि बोलताजाहलाकृपाकरूनी सिद्धिआहे
तीमृत्युभुवनी तेसांगतेजाहले १८ ह्मणेजंबुद्वीपामाझारी दक्षिणदिशेकृष्णातीरी श्रीशिवरूपशैल्यगिरी पर्वतु
असे १९ तोभुक्तिमुक्तिचादातागिरी अवतारूशिवाचाअवधारी ह्मणोनिनामेश्रीशैलगिरीभक्तालागी २०२० तिस
रीवैखरीयुक्ति तिन्हीहोऊनिएकस्थिती अवतारूधरिली २१ ह्मणोनिनामेश्रीशैलगिरि श्रीहेशक्तिपदअवधारि शै

ल्यह्माणिजेवैरवरी उत्तमबुद्धि २२ शिवमेव्याअंतरी शबलव्यापकचराचीरी आसोतोश्रीशैल्यगिरि सायुज्यता
२३ त्यागिसीशिखरादरुशण पुनरपिजन्मानाहियेण तेथेसिद्धिस्थापिलीयाजाण सर्वेश्वरू २४ परियेसीराजो
त्तमा सारुसहेयहेमा त्याचीअनुक्रमा स्यानेसांगिजेति २५ श्रीशैल्याचेपूर्वीदिशे त्रिपुरांतकाचेदेवालईअसे त्या
तनीलवर्णपाषाणदिसे तोपरिससराजू २६ तयात्रिपुरांतकाचेपश्चिमदिशे योजनयेकचंडिकेचेदेवालयअसे त्यास्था
नादक्षिणेव्याहईयाअसे पाषाणपरीस २७ त्याश्रीपर्वताचेदक्षिणे असेअजरेदेवस्थान तेथेताडफळासारिखेपाषा
ण अरक्तपणीतेपरिस २८ पुनरपिरामेश्वराचे लिंगअसेमहातेजाचे त्यादक्षिणेनारिकेलाचेसारिखे पाषाणतेपरीस
२९ तेथेचदक्षिणद्वारि असेकुंडत्याभीतरि ईश्वरस्थानआहेप्रचण्ड तेथेताडफळासारिखेवितंड पाषाणपरिस २०३०
तेथेविवरअसेचंद्रज्योति तेथेऊर्ध्वपूर्वामुखीदगडोक्ति अश्वपदासारिखेअसति पाषाणतेपरिस ३१ तेथेचंद्रगुप्तेश्वरदे
वअसती तयापूर्वेर्धचंद्रकांति तेथेशिळाअसेशोभति महाविस्तीर्ण ३२ तयाशीलेचेदक्षिणे पाषाणदिसतीमुंगावर्ण ते
परिसजाणसंपूर्ण श्रीलेजानि ३३ त्याचंद्रेश्वराचेदक्षिणे मांडियाप्रमाणपाषाणे निघतिजंबूफळासारिखे पाषाणतेपरि
स ३४ श्रीपर्वताचेपश्चिमजाण अचलेश्वराचेस्थान तयाउत्तरेपंचयोजन चण्डिकास्थलअसे ३५ तेदेवतेचेपश्चि
मदिशे हीरडियासारिखेपाषाणअसे तेजाणावेअवश्य सर्वेश्वरपरीस ३६ तेथेअसेचंडिकेश्वराचेस्थान तेहिरडियासा
रिखेपाषाण तेलोहवेधकजाणपरिसअसे ३७ अचलेश्वरादक्षिणकोनी नदिनिकालीयातीनी तेथेखाळूनकाढिजेशो
धुनि हारडियासारिखेपरिस ३८ श्रीशैल्याचेउत्तरभागी प्रियंगुपर्वतुप्रसिद्धजगी तयाचेदक्षिणभागी दोनिटेकअस
ती ३९ ह्याटेकामध्येअसेदेवस्थान तयाचेपश्चिमदिशेजाण कुण्डअसेसलक्षणतीर्थरूप २०४० त्याकुण्डाचेतीरी अ
जाळेंडियासारिखेअवधारि पाषाणअसतिनिर्धारी परिसदेखा ४१ प्रियंगुहोऊनीहाटकेश्वरा मार्गीकपन्टअसेअवधा

रा ॥ त्याचीपायरीदुसरी ॥ सुंगसारीरवपाषाणनवरीस ॥ ४२ ॥ कपालेश्वराचेंदेवस्थान ॥ ह्याचेपश्चिमदिसेजांण ॥ भास्कराशारीरवपा-
षाण ॥ तेपरीसदेरवा ॥ ४३ ॥ नेथेआलंपुरनामनगर ॥ तेथेलिंगस्थानब्रम्हेश्वर ॥ पुढेपुढेअसेमनोहरतीर्थरूप ॥ ४४ ॥ नेथेकुंडिअवधारीपी-
तवर्णपायरी ॥ तेमत्स्यस्वरूपनीरधारीपरीसदेरवा ॥ ४५ ॥ त्याअलंमपुराचेंउत्तरदंतीअसतीनगर ॥ तेथेपाषाणअसतीसर्पाकार ॥ तयरवा-
णावे ॥ ४६ ॥ तेथेरवाणावेअंगुलवाण ॥ पासाणनीघतीसर्पाकार ॥ नेथेरीसर्नीधीरादिव्यरूप ॥ ४७ ॥ असेंश्रीशैलगीरीप्रदेशी ॥ स्थापिले
असेपरीसासी ॥ जेस्वरूपमात्रेलोहासी ॥ करिहाटकनिरधार ॥ ४८ ॥ तेविवेकिसाधुजनी ॥ देवनाआधारेसांवेधरुनी ॥ आत्मरक्षणकरुनी
साधीजेसिद्धी ॥ ४९ ॥ मंत्रशक्तिचेनिआधारे ॥ गुरुआज्ञादेवताद्वारे ॥ भुतसिद्धीआलस्यसांगविचारे ॥ साधीजेकार्य ॥ २०५० ॥ हेनीशेवीलेपरीस
स्थान ॥ आताजलस्थलवनस्पतिजाण ॥ सांगेजेरूपवंचना ॥ श्रीशैल्याचा ॥ ५१ ॥ ह्यामाजीसदायेतीरोवरु ॥ भुक्तीमुक्तिचादातारु ॥ याचासामर्थ्य
चापारुनकळेदेवा ॥ ५२ ॥ याचेंदेरवील्यासीरवर ॥ चुकेसंसारयेरझार ॥ तेथेरीधीसाधनविचारस्वल्पदेरवा ॥ ५३ ॥ आतापरियेसीचंद्रवदने
सांगीजेतिसीद्धीसाने ॥ जेणेचुकतीजरामरणसाधुजनाची ॥ ५४ ॥ श्रीशैल्याचेपूर्वद्वारी ॥ त्रीपुरांतकस्थानअवधारी ॥ जेदुर्लभपृथ्वीवरी ॥
ऋषिगणासी ॥ ५५ ॥ त्यात्रीपुरांतस्थानाचेंचहुदिसी ॥ स्थापनाकेलीरिद्धीसीद्धी ॥ त्याप्रयत्नेसाद्धकासी ॥ प्राप्तहोती ॥ ५६ ॥ त्यात्रीपुरपश्चि-
मदिसे ॥ योजनेकमानीपोलग्रामअसे ॥ जनप्रसिद्धशोभतसे ॥ तीर्थरूप ॥ ५७ ॥ नेथेयेकपर्वतुअसे ॥ त्यापर्वतापश्चिमदिसी ॥ भीमानामाधिवर
असे ॥ प्रसिद्धजाण ॥ ५८ ॥ त्याविवराचेंद्वारी ॥ सीद्धवृक्षअसेअवधारी ॥ देवनात्रिपुरसुंदरी ॥ आणीककुंडतसोदक ॥ ५९ ॥ तेथेजाऊनीसाध-
कि ॥ निर्थाविधीकराविनिकी ॥ देवतापुजावेकौतुकि ॥ भार्यासहित ॥ २०६० ॥ पुजाविवराचीकरावि ॥ ओहटाकिसमर्पावि ॥ मगपूजाभार्येनाकरावी ॥
सिद्धवृक्षाची ॥ ६१ ॥ पूजाकरूनीषोडशोपचारी ॥ पत्रेछेदावीयधारी ॥ तेतसोदककुंडांतरी ॥ तात्कालघालीजे ॥ ६२ ॥ कुंडीघालीतातत्क्षणी म-
च्छहोतीसजिवनी ॥ त्याचेसीरपृच्छछेदुनी ॥ अवेयशक्तीसीनैवेद्यसमर्पावी ॥ ६३ ॥ तोनैवेद्यभासिजेनीका ॥ मुछायेईमूहूर्तयेका ॥ मुच्छायेतस
जनतवएक सीद्धीहोय ॥ ६४ ॥ होयज्ञानविस्तारू ॥ स्फुरेभुतभविष्यविचारु ॥ होयबळाचामेरुभद्रजाती ॥ ६५ ॥ त्याचीवृक्षाचीपुष्पेपरीयेसी

सेविजेततोदकेसी ॥ तरीद्विगुणआयुष्यासी ॥ जन्मारम्य ॥ ६६ ॥ त्याश्रिपुरांतकाचेउत्तर ॥ दोनिआहांतविवर ॥ त्याचीयेथसीअभ्यंतर ॥ चौत्त
देऊनि ॥ ६७ ॥ कोकिलनामविवर ॥ जनमसिद्धमहाघोर ॥ त्यासीकरुनीपूजापुनस्कार ॥ गीहीजेत्यात ॥ ६८ ॥ पर्वतापूर्वभागी ॥ दीसकदीसेलटा-
किजेवामभागी ॥ दाहाधनुष्यदक्षिणांगी ॥ जांबेवर्गजाण ॥ ६९ ॥ तेथप्रज्वलितअसेवैश्वानरु ॥ त्यांतपाषाणकुर्माकारु ॥ टघरुनीघालीं-
धारु ॥ पाषाणवेगळाकिजे ॥ २०७० ॥ तोश्वेतवस्त्रेंबांधीजेपोटली ॥ तोरक्तवर्णहोयतात्काळी ॥ तोभक्षिजेतेयवेळी ॥ साधुजनी ॥ ७१ ॥ असे
सेविजेसातदिवसा ॥ वज्रदेहहोईलभरंवसा माहाबळाचामेरु ॥ सामासहोय ॥ ७२ ॥ गोकर्णभैरवनामेंदेवन ॥ तयाजवळीअजादेवीविख्या-
त ॥ तेथेंकुष्मांडीलोकभुवन ॥ अवबुधअसे ॥ ७३ ॥ तेव्हांफळसाधिजे पुष्पपत्रेंसहीतघेईजे ॥ मर्दीतांलाहाहोईजे सेंदुरवर्ण ॥ ७४ ॥ तेसींघृ
मंत्रेसहितघेईजे ॥ समामहयाजाणीजे ॥ ॐकाराहीस्वाहांतवजर्य जेसुद्धबुद्ध ॥ ७५ ॥ कुम्भरुडवगदेहबीज अष्टाक्षरेंजाणावी ॥ समासिद्धिकर
भवेत्सुणाविभजास्ट ॥ ७६ ॥ रुकारबिंदुसननराव ॥ कामरूपियेच्यारीम्हणावे ॥ येकदिसजाहाल्यावशांवे ॥ स्वाहामंत्र ॥ ७७ ॥ येणमंत्रवल्ली
घेणे ॥ लोहपत्रासलेपदेणे ॥ नाडीदिधलीयासूर्येण ॥ शुद्धहोय ॥ ७८ ॥ मासएकसेविजे बळांचूर्णतेणहोयसर्वज्ञान ॥ आणीकुष्मांडीप्रकर्ण
उदंडअसे ॥ ७९ ॥ गोकर्णेश्वराहुनीउत्तर ॥ ग्रामअग्नेवडनेर ॥ तेथपर्वतुनांमदेहारे ॥ प्रसिद्धअसे ॥ २०८० ॥ त्यापर्वतासीस्वरी ॥ भैरवस्थान-
असेबरा ॥ त्याचेपूर्वचपूर्वे ॥ सोमवल्लीअवबुद्धीअसे ॥ ८१ ॥ तेवेलखावियस्त्रीनि ॥ वद्यपक्षीपत्रेंफुटती ॥ अर्धपक्षीपत्रेंझडति ॥ तेनीरणोन्ही
जाणावे ॥ ८२ ॥ तेवल्लीचाफळघेईजे ॥ गोक्षीरसर्मासेविजे ॥ वज्रदेहहोईजेनिर्धारेसी ॥ ८३ ॥ पारज्यूश्वेताभ्रकतारा ॥ तीनकींजेएकत्र ॥ च्यारी
भागनवसागरा ॥ मेळविजे ॥ ८४ ॥ पारजभमकंदसूर्ग ॥ येकभ्रगवलीजेयेकदीन ॥ मृतकपटसततदेदगदीजेवरघि ॥ ८५ ॥ सान्तांकोहियाचेआव-
धारा ॥ पुटदीजेप्रहरचारा ॥ तोकल्लकुष्मवधारा वर्धमानसधातु ॥ ८६ ॥ त्यादेव्हारमाल ॥ पूर्वदिशेयेकरामपर्वतुअसे ॥ तयीलसाकवैत्रमासीसेवि
जेजाण ॥ ८७ ॥ तेलाकसेविता ॥ तारुण्यपावे तत्वता ॥ सोळावर्षांचासोभावंता ॥ सिद्धहोय ॥ ८८ ॥ त्यारामपर्वताउत्तरदिशे ॥ पेंडगांवअसे ॥ तेथेंम्हे- ५४
सीसारखीशिळाअसे ॥ मोज्वळंत ॥ ८९ ॥ तेयकघावकुराडी ॥ फोडितेमाढी ॥ सकळपडेलपुसी ॥ तेघेईजेस्नु ॥ २०९० ॥ त्यातमेळविजेत्रीफळाचूर्ण ॥

नेसेविजंपत्थंनेमंकरुन॥ वर्लानर्लोनभरवसेन॥ नासीव्यार्था॥११॥ औसीश्रीशैल्यर्स्ता॥ रिद्धीसिद्धीमिद्धुश्चसर्ता॥ त्यागवरीमनिपश्चूप-
ति॥ नीरोपीले॥ १२॥ तंश्चवगझालेब्रम्हम्कता॥ तंणेनांगेर्पल्लाब्रम्हदत्ता॥ चुकावयाजरामरणव्यथा॥ साधकजनांचि॥ १३॥ हादत्तनारदसंवा
दु॥ इतिहासवेदिचाप्रसिद्धु॥ पद्मपुराणिचार्वाधु॥ सांगीतलाअसे॥ १४॥ पूर्वरपीदत्तदेव॥ विनर्वालेजेअगीकदेव॥ कल्पकथीदपूर्व॥ पाहि
जेश्रवणअसे॥ १५॥ कृपासिंकब्रम्हरूर्पा॥ पूर्वस्मर्गनामनर्सो॥ रागनाझालापरीयेसी॥ दत्तश्रुति॥ १६॥ ॥ इतिश्रीपद्मपुराणेद-
त्तनारदसंवादेनिर्धारखंडेप्रथमोऽध्याय१॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥
॥श्रीगुरुगणेशशारदाभ्योनमः॥ पुनरर्पार्नागेपीजगनाथ॥ म्हणेजांतोल्लींगवैजनाथ॥ परर्लानर्गरग्रामविख्यात॥ स्थापनाअसे॥ १७॥ तेद
क्षणादिशेपरली॥ नगरीधन्यसाहिनर्ले॥ जोतिर्लीगचंद्रमौली॥ अवनरलअसर्ता॥ १८॥ परलीहूनीदक्षिणदिसे॥ नादुरभागीदुर्गस्थानअ-
से॥ नेथेश्रौंडाच्यापर्वतुअसे॥ गांधूमतम॥ १९॥ नेथीलगोकसाकारपाषाण॥ ससधातूवेधीजाण॥ अस्थीकोनादीसेतैथुन॥ खरोसग्रामम्ध्य
से॥ २१००॥ तेथेवावरीपुरुषश्चनं॥ नयाच्हारंजकगांवअसे॥ त्यांतीलमूर्तीकायेथीतसे॥ सत्यबाबूसी॥ १॥ नेथीलखंडगांचीडाश्रेसी॥ नीय
तीलतेसीदूरसेर्सा॥ धातुवेधीकपरीयेसीसमस्तभरवसंत॥ २॥ खरोसग्रामाचेअग्नीकोपेसीडोंगरअसेपरीयेसी॥ नयापरधमेसी॥ येकमूसल
असे॥ ३॥ तेथेरिवडकीअसेरक्तरखा॥ तोपाषाणघेइजेर्नीका॥ एकभावअज्यार्पान्यदेखा॥ खलीजेबरवापरी॥ ४॥ नयासमानतांम्रघा
लीजे॥ खलुनवटीकाकीजेतोकलकुलारसीदीजे॥ हेमहोय॥ समीपअसेवासीकडासी॥ कादंबलीनदीतीरीसी॥ नेथूनकालांजेनग्रामप-
रीयेसीसमीपअसे॥ १०॥ नेथेंकाकतीर्थविचीत्र॥ नेथेंमांगाअसेपवित्र॥ नयातलीकावल्यागैसे॥ पाशाणअसती॥ ७॥ तेथेतयेकद्यावे
लोहसमस्तअटवांचे॥ लोहहोयस्वभावे॥ हेमदेखे॥ ८॥ नेमूतमध्येसोधितादेहसीद्धा॥ त्यासमन्नीधकुंडअसे॥ देखअश्वमेतथी॥ नेथी
लआरक्तपीतमूर्त्तीकायेथा॥ वंगासींचे॥ ९॥ तेमूर्त्तीकानागअग्नीदेता॥ हेमहोय॥ नीस्वांनाहेसिद्धीवैजनाथा॥ जोतिर्लीगाच्ची॥
२११०॥ जंबुद्वीपामाझारीदक्षिणे॥ रिद्धीसिद्धीचीस्थाने॥ चुकविर्तजरामरणे॥ सात्धकाचीपै॥ ११॥ उत्तरेपृथ्वीअसेअसंत॥ प्रत्येक

सप्तधातुंचे पर्वते ॥ हा जेन अलंकारमंडीत ॥ त्याचे निमप्रसादे हे ॥ १२ ॥ परीते मुक्तीकरते न व्होती ॥ जरामरणे न चुकवितीं ॥ सायुज्याचे दाते नव्हती ते सर्वथा ॥ १३ ॥ येरी ह्मी सीत्थीचे स्थाने ॥ चुकविति जरामरणे ॥ सायुज्यता पावणे प्रसिद्ध हे ॥ १४ ॥ ॥ इतिश्रीदत्तनारदसंवादे पद्मपुराणे निर्थीखंड वैजनाथ जोतिर्लिंग परलीस्थल प्रसिद्ध कल्पद्वीनीयोध्याय: ॥ २ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

पुढती वीनविले शौल्यबाळी ॥ सीत्थी आहे तिज वळी ॥ सांगत से चंद्रमौळी कृपा करोनी ॥ १५ ॥ त्या कृपासिंधु तोकर पूरवी रु ॥ सांगे सीत्थविचारु ॥ जो इंद्रनीमीत्य साचारु ॥ तो नीरोपीले ॥ १६ ॥ ह्मणे विशोदक ॥ सीलोदक तसोदक क्षारोदक ॥ चंद्रा जाली तात्वीक ॥ सीत्थी असती ॥ १७ ॥ याच हूचे नितीसांगे जेती ॥ स्थानने मनामोक्की ॥ प्रसीद्ध उन्नमोक्तीतीर्थ रूप ॥ १८ ॥ प्रथमते विशोदक ॥ दक्षिणदिशे असे एक ॥ नदिवांजरे व्रत ट कतीर्थ असे ॥ १९ ॥ तेथ वांजरे चे तीरी देउळ ग्राम ॥ असे अवधारी ॥ देवनाग्वचरी ॥ वीश्वंभराने ॥ २१२० ॥ आणिक सांगत से खूण ॥ अंबेजोगेश्वरी ॥ स्थान ॥ वीश्वंभरी देवतिनदे उळ समीप असे ॥ देवने पुढें देख ॥ जन प्रसिद्ध वीशोदक ॥ सेविता तात्काळीक मृत्यु होय ॥ २२ ॥ नुतन रलोण मेळविजे ॥ सांस विशोदक भावनां दीजे ॥ रूद्मकरुनी भावना दीजे ॥ नारेळ उदकाच एकवीस ॥ २३ ॥ त्या भावना उपरी ॥ वीशोदक मर्दीजे ॥ अवधारी ते वंगासी दीधलियावरी ताम्र होय ॥ २४ ॥ नरळवणाचीउत्पत्ती ॥ नरमांस शाळवणी ॥ पचवीती ॥ लोक प्रसीद्ध नामोक्ती मंमोई ह्मण तार्ती ॥ २५ ॥ परीक्षा पाहावी असी ॥ अग्नीवरी ळारव उते जैसी ॥ ते वारावरु पाची परी येसी करी प्रयोग य ॥ २६ ॥ सांगीजे सीलोदक प्रसिद्ध निर्मळा ॥ त्यांत भलता पदार्थ पडल्या हो ईल ॥ सीळस्तानी सांगीजे तील ॥ केवळ तीर्थरूप ॥ २७ ॥ दक्षिणदिशे कोल्हापूर ॥ ज्ये महालक्ष्मीनगर ॥ समीप परिकर ॥ भांडले ग्राम असे ॥ २८ ॥ तेथे असे शीलोदक ॥ दूरस्तान अवोईक ॥ दक्षिणदेशी सूदेख फलटण देश असे ॥ २९ ॥ त्या फलटण खुण दुसरी ॥ मोरेश्वरा समीप अवधारी ॥ देशु असे तीरी ॥ तीरा भीमरेची ॥ २१३० ॥ ते फलटण देसी ॥ पौळादी ग्रंथ छ ळेसी ॥ त्या समीप असे सीलोदक ॥ २१३१ ॥ ते माणदक्षण भीतरी ॥ असे नीरा भीवरा नीरी ॥ तेथे औटपाडेनि ॥ धोमे अवधारी ग्राम असे ॥ ३२ ॥ त्या ग्रामाचें नैरुत्ये ॥ मीठोदक आसे डोंगरांत ॥ चैथे साता पुरी देसी नीश्चीत ॥ केदारकुंड ग्रामी ॥ ३३ ॥ दक्षिणे सीजुन्नरदेसी ॥

णी॥ तेदत्तप्रतिनारदमुनी॥ कथीतंझाले ॥२१५१॥ ॥इतिश्रीपद्मपुराणेदत्तनारदसंवादे॥नीथीग्वंडे तृतीयोध्याय:॥३॥ ॥छ॥ ॥
वृक्षआणिवनस्पती॥सांगीतालियाचीस्थिती॥ तेगवरीमतीपशुपती॥नीवंदीनं जाहलें॥ २१६०॥ वृक्षामाजीप्रसिद्ध कृष्णशैल्याचीजाणेबुद्ध-
॥तीचीत्वचातांम्रवेद्ध होयहाटक॥ ६१॥ तेत्वच्याचुर्णनांवळोदकेसी॥ दीजेंशोधीलीयातांम्रासी॥ होईलहाटकासी॥ निश्चयसीधी॥६२॥उदडु-
असेशैलप्रकर्ण॥ त्यातहामुख्यप्रयोगजाण॥ अगोशस्त्रभेदुनीयारण॥ मुख्यतायांजे॥६३॥ दुसराश्वेतपालाभुजाण॥ ओवृक्षामाजीब्रा
म्हण॥ श्वेतपुष्पेयेखुण॥ बोलखवा॥६४॥ दुसरीखूणयेचीएका॥ नग्नहोउनीयानीःशंका॥ वृक्षावेधलीयादिवसा॥ नसओदिसती॥
॥६५॥ तोसमुळसपत्रघेणे॥ आरिद्राअसनाभस्मकरणे॥ तेणेभस्मभावनदेणं॥ एकाविसदिवस॥६६॥ पंचमुत्रिसांविजेखाद्र॥आज्यात
च्यागोत्वच्यावरी॥ मुत्रीसांविजेअहोरात्री॥ मनेंकरणीपालासकाष्टे॥६७॥ रूदनमकीजेरकर्यपुढी॥ पडोनथांविस्त्रियाचीद्रष्टी॥ मुत्रेरानथ
गेगोमटी॥ धेईजेस्कं॥६८॥ पंचमुत्रीसांथिनाक्षारु॥ वंगोदकगोखुर्नीकारनारु॥ नीर्णीजपापाईनरथारु॥ मल्लकस॥६९॥ त्रमरअचुनाची
विवेचना॥ श्रीशैल्यकल्पीअसेजाण॥ करणांसागीनालिहखुण॥ सीलांटकी॥२१७०॥ आणीकांविसटवुरणीचेपरि॥ वीशरूपी अवधारि॥ प-
त्रेप्रासिलियांवरी॥ मृत्युपावे॥७१॥ तेविथंटवुरणीजाणुनीरुनी॥ निर्वीचबिजेंयेईजैत॥ त्यांविसांवननामोक्ती॥ कुचलेम्हणतिजाणीजे॥७२
त्याबिजाचेतैल्य॥ पातालयंत्रेयेईजेल॥ त्यांतवंगवेगनभानटालीजेल॥ तोरूपहोय॥७३॥ आणीकनावृक्षएक॥ त्यानावश्व मलवेतकद-
रवा॥ याचाफुललोहोसांविजेउदक॥ तत्कालहेमहोय॥७४॥ तोपारजकमांचाअधिकारी॥ पारजषोनीशुधकरी॥ त्यांचेकरणीग्रंथांनरी
॥उदंडअसे॥७५॥ असेवृक्षआहेतबहुत॥ जेकरणीमसीधीवरव्यात॥ तेनेसाधनकार्यीयुक्तार्थ॥ ओईका॥७६॥ वडारवालीवडावरोप
॥तप्तत्यसयक्षीणीरूप॥ पुष्पाकीसाधुनीघेरोप॥ अरुणोदई॥७७॥ तेवटरांचसाधले॥ भलतापदार्थघाले॥ अधिककारिभलतें॥ अ-
मर्यादा॥७८॥ वनस्पतिमारुदीने॥ जेप्रसिद्धयेक्षिती॥ द्वादशअंगुलप्रकृर्ति॥ उचीअसे॥७९॥ श्वेतपितअरचुकृष्णा॥ पुष्पावरोनी
वोलखणपत्रेचेणेयासारीसाद्रशजाणा॥ मटाईल॥२१८०॥ याहिगुणानीलिरुदीने॥ संग्रहकीजेंद्दीमति॥ प्रकारसांगनिसिद्धप्रयोग॥ मुले

॥राजधानीनगरायामी॥पारनेरपरीयेसी॥ विख्यातअसे॥३४॥तयाचेंवायव्यदीसे॥पीपलग्रामीगणेशतीर्थअसे॥तेथेसीलोदककुं
डअसे॥जनप्रसीत्ध॥३५॥त्यामुंडेश्वराचेंपूर्वदिशेयोजनदोमानीअसे॥उटाग्रामदेसीअसे॥मुरवपाटग्राम॥३६॥आणीकअवधारी॥त-
लनुंबयनालदोनीगीरीरी॥दक्षणेयोजनभरां॥मुरवपाटग्रामअसे॥३७॥तेथेंअसेसीलोदक आणीकस्थानीअसेअनेक॥तेसर्वेसीलोदक॥
कार्यायोग्य॥३८॥त्यासीलोदकाचेतीरी॥अनुष्ठानकीजेअवधारी॥मंत्रसिद्धीअवधारी॥लक्षसंख्या॥३९॥तोमंत्रसत्याविसाअक्षरीवीर
हीतस्वाहातादिॐकार॥२१४०॥नमोश्रीवास्कदेवायउच्चारअष्टअक्षरे॥सोलोसीवायापंचअक्षरेउत्तमपश्चात्नारसिंव्हायनमः॥त्र
यनामहोतअसती॥४१॥टकारव्दयाबिंदुयुक्तअवधारी॥पश्चाननकुंकूंयंयंअक्षरेचारी॥ग्रनेनसविसाअक्षरी॥स्वाहाः॥४२॥याउष्णो
दकाचेस्थले॥पृथ्वीपरीविस्तजले॥सांगीतलीनीर्मलतीर्थरूप॥४३॥पूर्वसीतेलंगदेसी॥नमपालग्रामेसी॥तेगोलमीतीरीनीसंतीतसोदकअसे॥
४४॥वराडदेशाशीतरी॥राजधानीअजापुरी॥त्यासमीपदेवीनगरिसमीपअसे॥४५॥आणीकसमीपअसेग्राम॥परणीचीकलीअसेग्राम॥त्या
गांवीअसेउत्तम॥तसोदकअसे॥४६॥आणीकदेशमातापुरी॥तेथेउष्णपलनामनगरीदेसाशीतरी॥कोकणात्॥४७॥पालीनावपर्वतु॥देसीअ
सेविख्यातु॥तेथेनीश्चीतु॥तसोदकअसे॥४८॥गुजरवंगालोणदेषुसंधी॥उन्हेवरेनामप्रसीत्ध॥तसोदकअसतीसुद्ध॥तेथेची॥४९॥स्व-
देशातनापितिरी॥अडबदम्हाणिजेपुरि॥तेथेअसीनीत्धीरी तसोदक॥२१५०॥श्रीशैलापंचकोशीमध्ये॥तसोदककुंडे॥सांगीतलीप्रसिध
॥नानानामवीत्य॥असतेथे॥५१॥श्रीशैलकल्पी॥गंधकुअद्रुअली॥वस्त्रबांधोनीपोटली॥एकविसदिवसजलीघालीजे॥५२॥एकविसदि
वसा॥कल्पहोईलभरवसा॥तोसेवलीयासामासा॥वज्रशरीरहोईलभरवसा॥५३॥लोकलंकतांअपनीलेपीजे॥लघुपुट॥सीतलाग्नीदीजे॥हा
टकहोईलसहज॥शुद्धपै॥५४॥हातसोदकप्रयोगु॥जेसत्यवचनसीत्धमार्ग॥ग्रंथमतेप्रसंगुउदंडअसे॥५५॥क्षारोदकलोणारकुंडिचे॥जे-
मदलवणासुराचे॥जेतिर्थविष्णुचेरणीचे॥तेकार्यायोग्य॥५६॥क्षारोदकखरपरफुटेतरीदाघीद्राबाबाधानुटे॥दंदचालेसेरवीजेनेटे॥यमपु-
रीसी॥५७॥लोणारकुंडीचीमहीमाहेदुलभसुरोत्तमा॥तापत्रयाचाभ्रमा॥नीवालजे॥५८॥अतोक्षारोदककरणी॥गौरीशनीरोपीलेअलपा-

ठेवावि ॥ ८१ ॥ नरमूत्रें भिजवावी ॥ प्रहरचारी भिजोंद्यावें मूत्रानी ॥ ८२ ॥ तेंनरमूत्रयेपरीचें ॥ सोनापासोनि तेंराव रूपाचें ॥ साम
र्थ्य भोगूनि कुर्ळीचें ॥ घेइजेमूत्र ॥ ८३ ॥ चारिप्रहरभिजविलियां ॥ रसकाढिजेगाळूनियां ॥ हिंगुळहंसपाकीं आणुनियां ॥ सूर्यपुटदीजे ॥
८४ ॥ सूर्यपुटेंतानदेइजेति ॥ ताम्रसुळतोळासीएककरीत ॥ देतांनरूद्धनिभ्रांति ॥ हाटकहोय ॥ ८५ ॥ तोंळेतारेसीदेइजे ॥ तेंनरूद्धनिर्बी
जकनकहोइजे ॥ दर्शीकहोय ॥ ८६ ॥ तारात्रीतीय अंखवदिजे ॥ हेमशुद्धजाणिजे ॥ सत्मांगळाविजे ॥ कनकासी ॥ ८७ ॥ रसाद्विगुणखाप
रशंख ॥ अग्नीमुखींकीजेएकत्व ॥ मगरुदंतीरसक्षामारियुक्त ॥ घेइजेनिका ॥ ८८ ॥ ऐसेंएकविसवेळांकरितां ॥ खापरफुटेलतत
त्वता ॥ ताम्रबोळेयावाळदेतां ॥ पीतकरी ॥ ८९ ॥ रसशंखाचागोळा ॥ तत्वकीजेवेळवेळा ॥ तदाजाहलियांढाळा ॥ रुदंतीरसातु
॥ ९० ॥ ताम्रउदकासीकल्युदीजे ॥ सवेंचिरुदंतीरसांतघालिजे ॥ तृतीयअंशसुवर्णमेळविजे ॥ बरवेंहोय ॥ ९१ ॥ पारजमनशीळ
गंधकअभ्रका ॥ आणिसुवर्णमाक्षिका ॥ सम भागकरूनिएका ॥ रुदंतीरसींखलिजे ॥ ९२ ॥ रुदंतीचेनीरसें पुटदेइजेतिएकविस ॥
कलंकुहोईपरियेसा ॥ सदाधातूहेमकरी ॥ ९३ ॥ दीपावळीच्याचतुर्दशी ॥ प्रार्थूनिआणिजेरुदंतीसी ॥ सूक्ष्मकरूनिछायेसी ॥ चू
र्णकीजे ॥ ९४ ॥ तेंचूर्णटांकचारी ॥ दुग्धनवटांक अवधारी ॥ मधुटांकभीतनभीतरीं ॥ घालिजेस्क ॥ ९५ ॥ तेंएकमाससेवितां ॥ बलि
तपलितजायसर्वथा ॥ दिवसचौसष्टीसेवितां ॥ सहस्रायुहोयजाण ॥ ९६ ॥ तेंपथ्येंनेमेंसेविजे ॥ अंबटातिखटवर्जिजे ॥ वाराभागोनंदा
जे ॥ सोवियुक्त ॥ ९७ ॥ वनस्पतीमाजीनिर्गुंडीकृष्णवर्ण ॥ कृष्णपुष्पेंहोंचिवोळखण ॥ सदारीरकृष्णजाण ॥ असेकीं ॥ ९८ ॥ तिचियामु
ळियाचीत्वचा ॥ खाणोनिघेइजेतोरपांच ॥ सिद्धमंत्रेंकरूनिवाच्या ॥ घेइजेसु ॥ ९९ ॥ तोमंत्रसप्ताक्षरें वीरहिनुस्वाहा ॥ ॐकारप्रथ
मद्वयनकारुउच्चारी ॥ २२०० ॥ गर्भकारुतिसराजाण ॥ कुकारुचौथाम्हणा ॥ मात्रायुक्तीव्वकारुजाणा ॥ पांचवाअक्षर ॥ १ ॥ सा
हवेरकारकानायुक्त ॥ सातवेयकारुनिश्चित ॥ ऐसींसप्तअक्षरें आणिस्वाहांत ॥ ॐकारादि ॥ २ ॥ तेत्वचाकरूनिचूर्ण ॥ त्यासीघृतमे
ळवणे '' तदर्धघालणें ॥ मधुउनम ॥ ३ ॥ गोदुग्धतोर ॥ मडकाघालुनिवरावरी ॥ मिश्रितकरूनिअवधारी ॥ मुखानरोधनक

रावें ॥ ४ ॥ धान्यांत निक्षिपिजे ॥ मासएकु ॥ काढोनि पूजा कीजे सात्विकु ॥ श्रीगुरुपूजानिक्षेपकु ॥ सक्षांतें करी ॥ ५ ॥ मग पूगीफलाँ
प्रमाणें ॥ वटिकीजे सलक्षणें ॥ अमुतें सेविजे जाण ॥ पथ्यें नेमेसीं ॥ ६ ॥ मासएक सेवितां ॥ योजन दृष्टि होय तत्वता ॥ जाय वलीत
पलीता ॥ भरवसेनि ॥ ७ ॥ दोमासा देहसिद्धी ॥ तीमासा द्रष्टांध ॥ चौमासा कायासिद्धी ॥ होय देखा ॥ ८ ॥ मासा पांचन वल्कहोय
सामासा सिद्धि होय ॥ सातमासा अणिमादिय ॥ होयकिं ॥ ९ ॥ आठमासा भविष्यसांगणें ॥ नवमासा द्रमकरणें ॥ दाहामासा सांग
णें ॥ दूरस्थवार्ता ॥ १० ॥ एकादशमासी ॥ स्वर्गवार्ता ॥ द्वादशमासी त्रैलोक्यवार्ता ॥ त्रयोदशमासी कल्पना ॥ स्थलशा जाणे ॥ ११
॥ चतुर्दशमासी संचार ॥ पंचदशमासी संचार ॥ हा निर्गुंडीकल्प सविस्तार ॥ निवेदिला ॥ १२ ॥ पुढती विनविले गौरी ॥ वल्लीमध्य
कवण थोरी ॥ तें सांगिजे त्रिपुरारी ॥ कृपाकरूनि ॥ १३ ॥ सिद्ध औषधि महाबल्ली ॥ नर्मोनथारी कांडवेली ॥ धनुराज्यमाउली ॥ दि
व्यऔषध ॥ १४ ॥ तिचि वंशातां वल्लीक देशी ॥ दिजे शोधलीया शासी हेम करी निश्चयासी ॥ बावनकशी ॥ १५ ॥ कूष्मांडि अणि
सोमवल्ली ॥ येच असिद्ध असे सांगितली ॥ श्रीशैलकल्पीं निवेदिली ॥ असे कीं ॥ १६ ॥ महावल्ली इंद्रवारुणी ॥ जे दुर्लभ त्रिभुव
नीं ॥ सांगो निति चीकरणी ॥ सत्यार्थ ॥ १७ ॥ ते पुष्यार्की साधिजे ॥ पूर्वदिशे पूजा प्रार्थना कीजे ॥ उत्तरे वसां निघेइजे ॥ उत्तरमूल
॥ १८ ॥ त्रिकुटफलें समान ॥ चारी एकत्र चूर्ण ॥ अजाक्षीरें कालऊन ॥ वटिका कीजे ॥ १९ ॥ वटिका कीजे छाया युक्ता टिलकें
वश्य सर्वही लोक ॥ गोरोचनमिश्रित अं टिलक कीजे ॥ २० ॥ ते गुटिका धरिजे मुखीं ॥ वीर्यस्तंभ होय सखी ॥ प्रकारांतें कंधी मे
स्थी ॥ आदिगुण ॥ २१ ॥ पिशाच्च श्वानाचे अस्ती चूर्ण ॥ वटिव कीजे जाण ॥ शत्रुमस्तकीं घालीया निर्वाण ॥ विपरीत पावे ॥ २२ ॥
ने वटिका समरस ॥ कोहळीफलाचा घालिजे रसु ॥ भोग भोगिजे स्कर बहुवस ॥ आपुले इच्छा ॥ २३२३ ॥ इतिनंदननारदसंवादे ब्रह्म
पुराणे निधिखंडे चतुर्थोध्यायः ॥ ४ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥
अथ विबवाकल्प ॥ ॥ बिबवा व वावडिंग व सुंठ ही समभाग एकत्र कुटून वस्त्रगाळ चूर्ण करून ३ मास अथवा ४ मासे मध

आणिगाईचेंतूपयांतप्रातःकाळींघ्यावें म्हणजे जरादूरहोऊनशरीरांतसामर्थ्यउत्कृष्टयेतें. अछेरदूधघेऊनत्यांतंतीनचारबिबव्यांतुकडे करूनघालावे मंगकढवूनचतुर्थांशदूधआटलेंम्हणजेबिबव्याचेतुकडेकाढूनटाकावे. मगत्यांतसमभागतूपघालूनद्यावें येणेंकरून वलीपलितहेरोगदूरहोऊनशरीरदिव्यहोतें ॥२२२४॥ अथपलाशकल्पः॥ पळसाच्याबियांसआंवळ्याच्यारसाच्यापुटें ७ द्या- वींनंतरगाईचेदुधाचीं ७ देवूनवाळकुननंतरसेवनकरावेंतेणेंकरूनदृष्टिस्वच्छहोईलवचालण्यासमार्थ्ययेईलवबुद्धिचांगली होईल. ॥२५॥ पांढरापळस वलीपलितरोगास पत्रपुष्पफळयांचेंचूर्णकरूनकाळेगाईचेदुधांतसेवनकरावें. ॥२६॥ अथनिर्गुडी कल्पः॥ निर्गुडीचींमुळेंआणूनचूर्णकरूनठेवावीं. पावतोळाअथवाअर्धतोळाअथवाएकतोळाघ्यावें॥ अस्थिमांसयांचीवृ द्धिहोऊनदिव्यदेहहोण्यासतेलाबरोबरदिवस ७ द्यावें॥१॥ कामवृद्धीस १४ दिवसद्यावें॥ २॥ वलीपलितरोगास २१ दिवसद्यावें ॥३॥ शरीरदृढहोण्यास २८ दिवसद्यावें॥ ४॥ आयुष्याचीवृद्धिहोण्यास ३५ दिवसद्यावें॥ ५॥ अतिबलयेण्यास ४२ दिवसद्यावें॥ ६॥ सिद्धिप्राप्तहोण्यास ४९ दिवसद्यावेंस्वरहीचांगलाहोईल ॥ ७॥ उदररोगास १० दिवसकटुकीबरोबरद्यावें॥ ८॥ नीलनिर्गुडीशनिवा रींअवलूनरविवारींआणूननाइलांतभरूनजवळठेवावें. पिशाचादिकवव्याघ्रादिकपळतील॥ ९॥ दुसराप्रकार॥ वलीपलितरो गासताकांत १ महिनाघ्यावें॥ १०॥ कुष्टरोगासतेलांत अथवागोमूत्रांतमूळउगाळूनएकमहिनालेपकरावा॥ ११॥ वायुरोगासगोमू त्रांतद्यावें॥ १२॥ कांतिउत्तमहोण्यासचूर्णघृतांतघ्यावें॥ १३॥ शरीरांतसामर्थ्ययेण्यासचूर्णपाण्यांतघ्यावें॥ १४॥ नारूसतुपांत॥ १५॥ आमांशासंसैंधवआणि आलेंयांजबरोबरघ्यावें॥ १६॥ २२२७॥ अथत्रिफलाकल्पः॥ ॥ हरीतकी ३ भाग। बेहडा ६ भाग। आंव ळकठी १२ भागयांचेंचूर्णकरूनत्यांसवावडिंगखैरमाकायांच्याभावना ७ देऊनवाळवूनठेवावेंवलीपलितरोगासएकमहिनाद्यावें ॥१॥ दिव्यदेहहोण्याससाहामहिने। जराप्रशमनहोण्यास १ वर्ष। प्रमेहविषमज्वरमंदाग्निश्लेष्मरोगपित्तरोगकुष्टरोगजातील। नेत्ररोग समधआणितूपयांतदेणें। वातरोगासतेलांत। पित्तासतुपांत। कफासमधांत॥ दुसराप्रकार॥ त्रिफळाचेचूर्णासवावडिंगखैरमाका

पळसयांचेरसांच्यानिरनिराळ्या ७ भावनाद्याव्या. नंतरसमभागशर्कराघालूनठेवावें. तें घेतलें असतां वलीपलितदूरहोऊनदि
व्यदेहहोईल॥ २८॥ ॥अथटाकळाकल्पः॥ ॥टाकळाचेमुळाचेंचूर्णअजामूत्रांत ७ सप्तकें घ्यावें काळेकेशहोतील. एकवी
ससप्तकें घ्यावें अग्निपासूनभयहोणारनाहीं. २ चोवीससप्तकें घेतलें असतां तो पुरुषदमणारनाहीं ३ पंचवीससप्तकें घ्यावें म्हणजे उदका
पासूनभयनाहीं. ४ सर्वरोगांसताकाबरोबरघ्यावें ५ यासपथ्यगाईचेंदूधभातवरकडवर्ज्य॥ २९॥ ॥अथचित्रककल्पः॥ ॥तां
बपानाचाअथवाधोळेपानाचाकार्तिकमासींकिंवामार्गशीर्षमासीं अरण्यांत जाऊनउत्तमजाग्यावरचीं मुळें आणूनत्यांचेंचूर्णकरूनठे
वावें. त्याचीं घेण्याचीं प्रमाणें:–तीनमाशांपासूनसाहासातमाशांपर्यंत आहेत. शरीरदृढहोण्यास ३ महिनेघ्यावें॥ १॥ सर्वव्याधीदूर
होण्यासदिव्यदेहहोण्यासएकमहिनानाकांतघ्यावें॥ २॥ वलीपलितपांडुरोगअपस्मारजलोदरभगंदरमूळव्याधिप्रमेहकुष्टयांजवर
शिरसेलघृतआणिमधयांजबरोबर॥ ३॥ सर्वव्याधीदूरहोऊनरूपचांगलेंहोण्यासएकमहिनागोमूत्रांतघ्यावें॥ ४॥ बुद्धिचांगलीहो
ण्यासएकमहिनामद्यांतघ्यावें॥ ५॥ सूक्ष्मचूर्णकरूनत्यांतत्रिकटूचेंचूर्णसमभागघालूनबिडालपदप्रमाणतूपवमधयांतसातदि
वसप्रातःकाळीं घ्यावें आणि नुस्तेंदूधपिऊनराहावें. वलीपलितरोगजाऊनबहुतस्त्रियाभोगील असेंसामर्थ्यहोईल॥ २३०॥
॥अथकोरफडकल्प॥ ॥कोरफडपुष्यार्कीं अथवापुष्यनक्षत्रीं कुमारीसमूळआणूनवाळवूनचूर्णकरूनठेवावें तें चूर्ण १० मासे
गाईचेंतूपतोळा १ मध अर्धातोळायांतकालवून भक्षावें पथ्यगाईचेंदूधभातवरकडवर्ज्य. याचेंगुण सर्वज्वरमुखरोगगलरोगनेत्र
रोगकर्णरोगसर्वशूलकंडूकुष्टदाहलूतभगंदरप्रमेहगुल्मक्षयरोगअपस्मारहेरोगदूरहोतात. आणि १ सप्तकघेतलें असतां श
रीरांतसामर्थ्ययेईल, २ सप्तकें घेतलें असतां दिव्यदेहहोईल. १ वर्षघेतलें असतां सर्वसौख्यप्राप्तहोतें. वलीपलितजाऊन १२५ वर्षेंवांचे
ल॥ २३१॥ ॥अथभुईकदंबकल्पः॥ ॥शुक्लपक्षीं पुष्यार्कीं भुईकदंबपंचांग आणूनचूर्णकरावें. वलितपलितरोगासतुपांतसा
हामहिनेद्यावें पथ्यदूधभातसर्वव्याधीसतूपआणिमधयांतद्यावें. वायूसकांजींतअथवाउदकांतद्यावें. जलोदरांततकांतद्यावें.

खु॥२२३५॥ ॥अथलिंबपंचांगकल्पः॥ ॥लिंबपत्रतो०४ लिंबफूलतोला४ लिंबनीअंतरसालतो०४ लिंबनालीला
फलतो०४ लिंबनोमूलतो०४ येकवृक्षनुलेवु छायाशुष्ककरवु साजीरुतो०४ त्रिफलातो०१२ पीपरतो०४ गजपिपलीतो०४ सुंठ
तोला४ सिंधवतो०२ एसर्वजिनसो१३ नुचूर्णवस्त्रगाळकरीनेपाणीमांगोलियो३६० बांधवीपछेकन्यासंक्रांतिबेसेतेदाडाथीनित्य
प्रातःकालेपाणिसाथेखावी खादुतीखुतेल मठ अडदवगैरेपदार्थनखावा।सत्यभाषणकरवु।ब्रम्हचर्यव्रतराखवु। येनागुण
मास२खायतोकालाकेशथायमास४खायतोतरुणदेहथाय मास६खायतो वीर्यबंधथाय मास८खायतो बालकसरखोथाय
मास१०खायतोअग्निभयनथाय।मास१२खायतोवायुस्वरूपीथायइंद्रदर्शनथाय॥२२३६॥ ॥अथकनकपंचांगकल्पः
॥ ॥कनकमूलतो०१ कनकपत्रतो०२ कनकबीजतो०१ कनकपुष्पतोला२ कनककाष्ठांतर्गत अंतरसालतो०॥० लोहमु
खीतो०॥० पञ्चनागतो०।० पाकेलुबेलनोगर्भतो०१० बिल्वपत्रतो० १ तुलसीनाबीजतो०॥० मुंढीतो० २ शिवलिंगीबीजतो० १
शंखावल्लीपंचांगतो०१ लिंबफलतो०४ धोलागुंजतो०।० जीवणाबीजतो०१ एसर्वजिनसो२१ कुटीनेवस्त्रगालितकरीने
पछेअमरीपक्वकरीने पुट२देवा पछेतेनी गोली६४ करवि नित्यप्रातःकालेगोली१ खावी ऊपरमंदोनुर्यो २ पैसाभार खावु
तेऊपर पथ्यखावानु चोखामगनुवरनोदाल धउथीखांड दुध एखावु अन्यपदार्थतेलमरचुखांडु अडदवगेरेखाउ नहीं ब्रम्ह
चर्यव्रतराखउ सत्यभाषणयमानियमराखवो ईश्वरसरखोथाय॥२२३७॥ ॥अथतिलकल्पः॥ ॥तिलदिवस
२१ पर्यंतखावि उपरपाणीपिवुनहि एकवीसदिवसथायएटले पछेअमरिमध्येपारोतोला१ लोखंडीकडाइमाघालीने चूला
उपरराानगोबरीनो आचघडी१॥नीदेवी पछे उतारीने तेनी गोलीकरवी तेगोलीमुखमाराखे तोसातसोकोसघडी१ माजाय०
ताम्रपत्रनेलगाडेतोतपावेतोसिद्धथाय॥२२३८॥ अथहरिद्राकल्पः॥ ॥ आंलीहलदबालवुनचूर्णकरावें कुष्टरोगा
स१०मासेचूर्णगोमूत्रोंनद्यावें१ धातुवृद्धीसऊष्णोदकाबरोबर२ याप्रमाणेंनव महिनेसेवनकेलेंअसनोबहुतांस्त्रियांचाकामशांति

गुल्मरोगासदह्यांतद्यावें. कुष्टरोगासतूपआणिमधयांतद्यावें॥२२३२॥ ॥अथकाकजंघाकल्पः॥ ॥काकजंघामूळासु
द्धांचूर्णकरूनठेवावें. वीर्यस्तंभासऊष्णोदकांतद्यावें१उदररोगासतुपांत२ओकारीसथंडपाण्यांतमधघालूनत्यांनद्यावें३रक्तस्त्रा
वासदुधांत४प्लीहोदरासहिंगुळभस्मवमधयांजबरोबर५शूळासहीचेंमूळवकोष्टहींएकत्रउगाळूनद्यावीं६वायुरोगासशिरसा
चेतेलांत७मूत्रकृच्छ्रासताकवगुळयांजबरोबर८दाहज्वरासमहिषीच्येदुधांत९पुत्रहोण्यासएकवर्णीगाईचेदुधांतचौथेदिवशीं
स्नानकेल्यावरद्यावें१०सर्वोपद्रवासमूळमस्तकींधारणकरावें११कुष्टरोगासबेबव्याबरोबर१२केशजातानवगेलेअसतीलत्या
सपानेंवाटूनलेपकरावा१३पलितरोगासमाक्याचारसवकाकजंघेचेफुलाचेंचूर्णवकमळाचारसयांततेलघालूनतेलराहेपर्यंत
कढवूनतेंतेललावावें१४मूळसोन्याचेतारेंतगुंडाळूनहातांतबांधावेंशस्त्राचाझटकालागतनाहीं१५॥२२३३॥ ॥अथउलूक
कल्पः॥ ॥कृष्णापक्षचतुर्दशीरविवारींअथवाअष्टमीरविवारींसोमवारींहोयतेदिवसेपटमानिचर्बीनुतेलपातालयंत्रेंकाढीने.
तेनेरत्नुअंजननेत्रनेकरेतोअदृश्यथायगोमुत्रेंधुवेत्यारेदृश्यथाय१तेनीजिव्हामनुष्यनिद्राकरेतेनेसिरानेमुकवाथीसर्ववर्तमानक
हे२हृदयनुअस्थिवाटीनेपगनेलेपकरेतोवादजीते३तेनीजंघापोतानीजंघायींबांधेतोचालतांलागेनहीं४तेनाअस्थिनध्यान
खचूर्णकरीनेपगनेलगाडेतोशतयोजनगमनकरे५तेनीजिव्हापिष्टकरीनेखावानेआंपेतेवश्यथाय६मज्जानुचूर्णकरीनेहरता
ळनाभिप्राणीमांअंजनकरेतोरात्रीयेदिवससरखुदीजे७तेनारक्तथीकापडभिजवीभस्मकरवीजेभस्मजेनेलगाडेतेवश्यथाय८तेनु
ताजुरक्तकानमानाखेतोबाधिरपणुजाय९जिव्हाभाग१गोरोचनभाग१एकत्रकरीनेअपनेपासेराखेराखेअदृश्यथाय१०॥२२३४॥
॥अथचणककल्पः॥ ॥नवाचणाल्यावीनेगधेडानीअमरीमांभीजवीनेतेमांजसीजवीनेखावासेकीनेखावादळीनेत्यावानंतर
सुईरहेवुअमरिरात्रीनुसधलुपीवुएममास६नगकरेपछेअमरीउतारीनेतेनीपूजाजपगणपतिनोएकहजारकरवुंदीपनैवेद्य
आरतिगणपतिनीकरीस्तुतिकरीनेतेजगाउपरसुइरहेवुजेचिंतवियेतेकामनुगणपतिअंतरीक्षेशब्दरूपेउत्तरआपनेप्रमाणेक

रील असेसामर्थ्य येईल ३ पथ्य गाईचें दूध व भात व तूप ॥२२३९॥ ॥अथ माका भांगरा कल्पः॥ ॥भांगरा पुष्य नक्षत्रावर काढून आणू
न वाळवून त्याचें चूर्ण करावें आणि पुष्याके दिवशीं १० मासे कांज्यांत द्यावें सर्व रोगांस एक महिना द्यावें १ बळवान् होण्यास तीन महिने द्यावें २ वळी
पलित रोगास त्रिफळ्यास माक्याचा रस काढून त्याचीं पुटें देऊन तें चूर्ण अंगास लावावें ३ पथ्य करावें कोहळें कारलें मोह आहे पदार्थ वर्ज्य करावे
॥२२४०॥ ॥अथ मुंडी कल्पः॥ ॥मुंडी ताक अथवा कांजींत पय मध आणि आज्ययांत अनुक्रमें करून साहा महिने सेवन करावें जरा दूर होई
ल १ व मनुष्य बलवान् होईल २ चालण्याची शक्ति येईल ३ बुद्धि चांगली होईल ४ ॥२२४१॥ ॥अथ भांग कल्पः॥ ॥बाभळीची साल ८८१ आ
णून कुटून त्यांत पाणी ८८८ घालावें नंतर भांग ८८१ फडक्यांत बांधून ती पुरचुंडी त्या पाण्यांत अर्धी बुडे अशी टांगत बांधावी मग रवाली अग्नि मध्य
रावा पात्रावर झांकण ठेवावें तें पाणी कढून निमें आटलें म्हणजे भांगेची पुरचुंडी काढून पाण्यानें धुवून स्वच्छ करावी आंतून पिवळें पाणी येत नाहीं असा
म्हणजे वाळवून कुटून ठेवावी तें चूर्ण १ माशापासून अर्ध तोळ्यापर्यंत द्यावें क्षयरोगास त्रिकटु व त्रिफळा यांजबरोबर द्यावें १ पित्तास कापशीच्या पा[illegible]
चे रसांत २ शूळ व गुल्मोदरयास मुंडी माका निर्गुंडी कुमारी मेथी यांजबरोबर ३ बुद्धि चांगली होण्यास दूर्वारस आणि वेखंड यांजबरोबर ४ धातुवृद्धीस स
वरींचे साली चे रसांत द्यावें ५ श्लेष्मविकारास हरिद्रा पाहाडमूळ त्रिकटू यांत द्यावें ६ सर्पविषास पांढरे गुंजेचे रसांत ७ सर्वकुष्टांस इंद्रजवाचें चूर्ण आ
णि मध व तूप यांत द्यावें ८ विषदोषास बहाव्याचे रसाबरोबर ९ कामवृद्धीस व अग्निवृद्धीस लोह अभ्रक वंग कज्जली यांजबरोबर १० पांडुरोग व प्रमे
हयांस कज्जली १ लोहभस्म १ अभ्रकभस्म १ नाग १ वंग १ एकेक भाग सर्वांचे द्विगुणित भांग १० भाग एकत्र खलून मधांत गोळ्या कराव्या बेताळी
स दिवसपर्यंत प्रातःकाळीं एकेक गोळी ताकांत द्यावी सायंकाळीं उष्णोदकांत द्यावी ११ पंडुरोग व काबीलयांस मधांत द्यावी १२ गाईचे दुधांत १ म
हिना भक्षिली असतां कंदर्पवृद्धि होईल १३ दुसरे महिन्यांत गाईचे तुपांत भक्षिली असतां धातुबंद होईल १४ तिसरे महिन्यांत पांढरे तिळांत भक्षि
ली असतां पाण्यांत दिसेल १५ चवथे महिन्यांत आंवळ्याबरोबर भक्षिली असतां वायुरोग दूर होईल १६ पांचवे महिन्यांत आंवळेबरोबर भक्षि
ली असतां फार चालण्याची शक्ति होईल १७ साहावे महिन्यांत कोळिंजनाबरोबर भक्षिली असतां भाविष्याचें ज्ञान होईल १८ सातवे महिन्यां

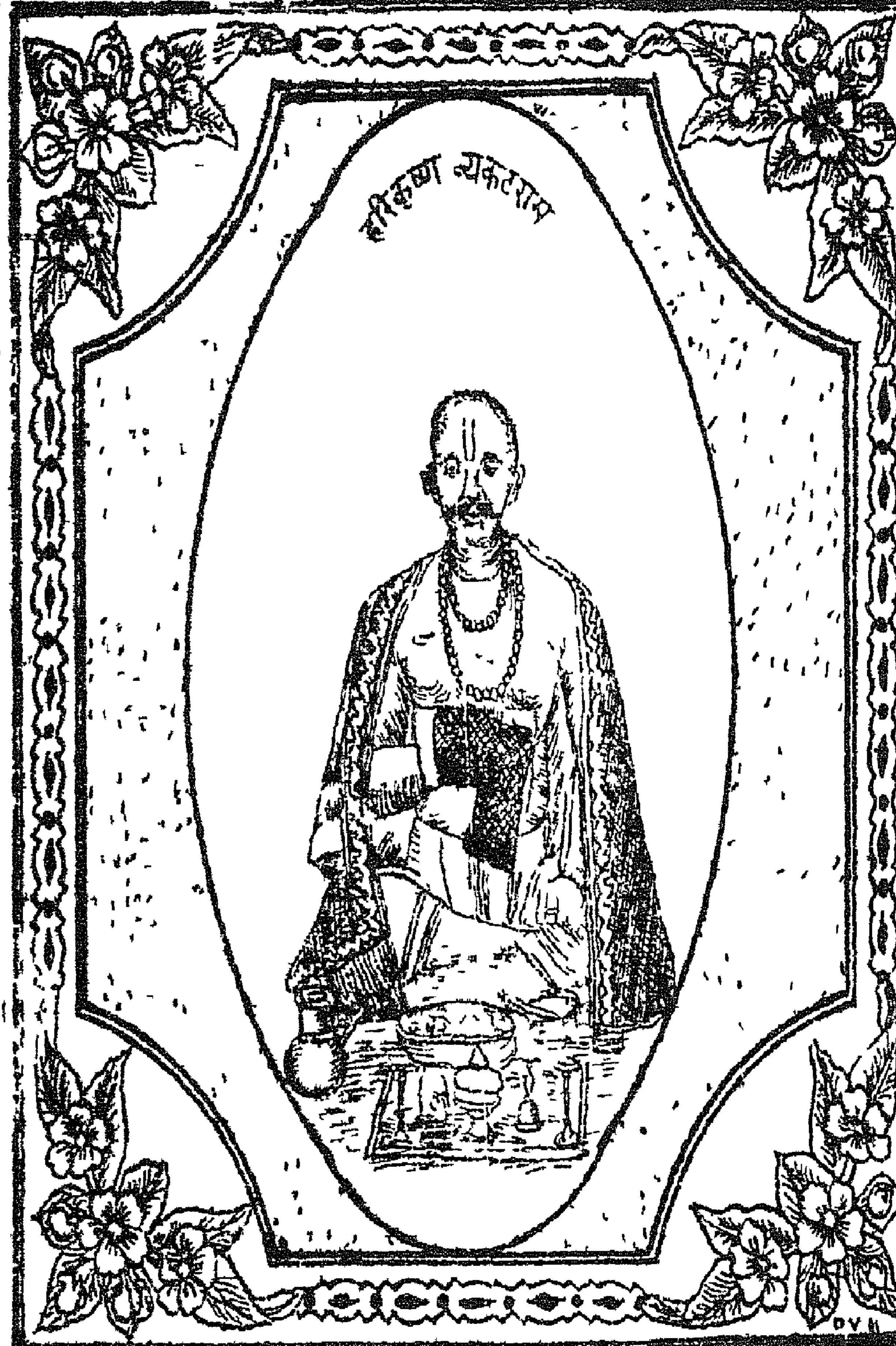
तअक्कलकादयाबरोबरभक्षिलीअसतांशस्त्रलागणारनाहीं १९ आठवेमहिन्यांतपाथरीमूळाबरोबरभक्षिलीअसतांविषाचेंपचनहोईल
२० नववेमहिन्यांतदुधाबरोबरभक्षिलीअसतांमनवशहोईल २१ दाहावेमहिन्यांतसांवरीबरोबरभक्षिलीअसतांहातानेंपाषाणफोडीलअ
सेबळयेईल २२ अकरावेमहिन्यांतमालकांगुनीचेंबीजाबरोबरभक्षिलीअसतांत्याचेमुतानेंकांचनहोईल २३ बारावेमहिन्यांतकंदंतीबरोबर
भक्षिलीअसतांअदृश्यहोईल २४ इतिभांगकल्पः॥२२४२॥ ॥अथसर्पविजयाकल्पः॥ ॥कैलासशिखरासीनंदेवदेवंजगद्गुरुं॥प्र
णम्यपरयाभक्त्यापार्वतीपरिपृच्छति॥२२४३॥सर्वौषधिमयीशंभोयापरासिद्धमूलिका॥तस्यासंशोधनंसाधनंब्रूहिचोत्पत्तिंत्रिपुरांतक
॥२२४४॥ईश्वरउवाच॥शृणुप्रियेप्रयत्नेनयथोत्पन्नामहौषधी॥तस्याःसंसाधनंदेविदेवानामपिदुर्लभं॥२२४५॥रत्नाकरमथ्यमानेसुरासुर
समाहितैः॥मंथानंमंदरंकृत्वानेत्रंकृत्वातुवासुकीं॥२२४६॥शृंखलेपाणिपादौचहरेःकृत्वातुपार्वती॥अथोत्पन्नानिरत्नानिचामृतादीनिवि
लान्यपि॥२२४७॥अमृतंप्राशितंदेवैःदैत्यानांतन्नचार्पितं॥तदातेभ्योदर्भेमयसुधापात्रेनिवेदितं॥२२४८॥तदाधन्वंतरीहस्तादमृतंगलि
तंभुवि॥सर्पेषुलेह्यमानेषुतद्रक्तंरक्तसंयुतं॥२२४९॥गर्मिलितंदसुधाधारेतदुत्पन्नामहौषधीः॥सर्पजिव्हासमैःपत्रैःनीलैर्नालसंयुतैः
॥२२५०॥दृष्ट्वातस्याकृतिंब्रह्माप्राहधन्वंतरिस्तदा॥सर्पोच्छिष्टांकमध्येतुनाम्नामृतमहौषधीः॥२२५१॥सप्तपातालमध्येतुप्रोक्तासा
कालबंधिनी॥प्राहुस्तांविजयांदेवींत्रैलोक्यविजयप्रदां॥२२५२॥कालघ्नींपशुपतिःप्राहबोधिनींज्ञानरूपिणीं॥सिद्धमूलींशिवःप्राह
हरिर्ज्ञानमयींतथा॥२२५३॥आल्हादिनींसर्वदेवाकारणंदानवास्तथा॥मनोन्मनींनदुःप्राहबोधघ्नींराक्षसास्तथा॥२२५४॥प्रबोधिनीं
नारदाद्यायोगिनोयोगसाधिनीं॥चतुर्विधंतुरूपंयावर्णरूपंतथाप्रिये॥२२५५॥त्रिकटुत्रिफलायुक्तस्वादत्स्यविनाशिनी॥कर्पास
पत्रनिर्यासैःसेवितापित्तनाशिनी॥२२५६॥मुंडीमर्कटतेनैवकुमारीसहिताप्रिये॥सौभ्रकाचूर्णसहितंशूलगुल्मोदरापहं॥२२५७॥
दूर्वावचासमायुक्ताबुद्धिमेधाविवर्द्धिनी॥शाल्मलीपत्रनिर्यासमिश्रिताधातुवृद्धिदा॥२२५८॥निंबपाठात्रिकटुभिर्मिश्रिताश्लेष्मनाशि
नी॥श्वेतगुंजारजोमिश्रामहाविषविनाशिनी॥२२५९॥मध्वाज्यंक्राजोमिश्रात्वद्दोषादिविनाशिनी॥मुंडवंडसमायुक्ताजवनीधातुवर्द्धिनी॥

२२६०॥ सप्तसप्तकसंयोगात्ज्ञानदा सिद्धिदा परा॥ एवमस्या गुणान् वक्तुं न शक्नो हि वरानने॥२२६१॥ नयास्तंक्षेपतो चा तेनू यथा सुवि
वर्तते॥ चतुर्वर्णप्रभेदेन रूपवर्णगुणैर्युता॥ २२६२॥ नानाज्ञानप्रभेदा तु नाना सिद्धिकरी सदा॥ श्वेतपुष्पा तु या ब्राह्मी रक्ता सा क्षत्रिया मता॥
॥२२६३॥ वैश्या पीतप्रसूनैश्च शूद्रा कृष्णप्रसूनकैः॥ [illegible] ॥२२६४॥ दुग्धमाज्यं मधुः सैवं [illegible]
पानकं॥ कट्वम्लल‍वणत्यागी सेवया [illegible] ॥२२६५॥ एककाले द्विकाले वा त्रिकाले देवकालकं॥ क्रमात्संसेवनं तुभ्यं [illegible]
जरामरः॥२२६६॥ आनंददायिनी देवी [illegible] ॥२२६७॥ नमस्यामि नमस्ते [illegible] ज्ञान
मार्गप्रदायिनी॥ त्रैलोक्यविजयादेवी [illegible] ॥२२६८॥ [illegible] नंददायक [illegible]॥ भैरवी [illegible]
बुद्धिप्रबोधिनी॥२२६९॥ निजमंत्रं प्रवक्ष्येहं साधकानां च सिद्धिदं॥ अथ मंत्रः॥ ॐ ब्राह्म्यै नमः ॐ क्षत्रियायै नमः ॐ वैश्यायै नमः ॐ
शूद्रायै नमः ॐ अमृते अमृतोद्भवे अमृतवर्षिणी अमृतमाकर्षय [illegible] सिद्धिदायै [illegible] स्वाहा [illegible]॥
॥२२७०॥ ब्राह्मीयं वर्षमात्रेण [illegible] ॥ [illegible] ॥२२७१॥ सेवकाम [illegible]
क्षादमरो भवेत्॥ कामिनां कामजननी [illegible] ॥२२७२॥ विजयाग्रहणं कृत्वा ध्यानं यः कुरुते नरः॥ तद्ध्यान [illegible]
स्पष्टा मंडलतो भवेत्॥२२७३॥ मंत्रमाराधयेद्यस्तु विजयासंयुतो नरः॥ तस्य वश्यं भवेत्सर्वं देवता सिद्धिदा भवेत्॥२२७४॥ विज
यासेवनान्मर्त्यो न पापी जायते ध्रुवं॥ [illegible] ॥२२७५॥ निश्चितं विजया [illegible] पार
गो भवेत्॥ एकवर्षं तु विजयां सेवयेद्यः [illegible] ॥२२७६॥ एकैकेन तु मंत्रेण वांछितार्थफलप्रदा॥ वर्षद्वयं तु विजयां [illegible]
[illegible] ॥२२७७॥ [illegible] नात्र संशयः॥ वर्षत्रयं त्रिकालं तु विजयां सेवते नरः॥२२७८॥ ज्ञानं त्रैकालिकं तस्य
जायते नात्र संशयः॥ वेदवर्षं चतुःकालं धर्मार्थकाममोक्षदा॥२२७९॥ पंचवर्षं पंचकालं दिव्यचक्षुर्भवेन्नरः॥ खेचरी सिद्धिमाप्नोति
त्वांबुना विजयां पिबेत्॥२२८०॥ अजरामरमाप्नोति वज्रदेहो भवेद्ध्रुवं॥ रजोबीजसमायुक्तं विजयां त्वांबुना पिबेत्॥२२८१॥ इति

जयाकल्पः॥ ॥एवंहनुमानूकल्पः॥ ॥प्रत्यंगिराकल्पः॥गणेशकल्पः॥भैरवकल्पः॥त्रिरुचाकल्पः॥हंसकल्पः॥आ[illegible]कल्पः॥कालरात्रीकल्पः॥वसिष्ठकल्पः॥विश्वामित्रकल्पः॥ब्रह्मकल्पः॥गायत्रीकल्पः॥त्र्यंबककल्पः॥मृत्युंजयकल्पः॥इत्यादयो ह्यनेकेकल्पाः संति तेषांमंत्रशास्त्रविषयत्वान्मयाग्रेधर्मस्कंधे उपासनास्तबकेतत्प्रसंगेप्रतिपादिताः धातुमहाकल्पः रुद्रयामलोक्तो महानूग्रंथः सतुवैद्यशास्त्रेप्रतिपादितः महापथकेदारकल्पः योगमार्गीयः इतिसर्वमनवद्यं॥२२८२॥ अथग्रंथालंकारः॥ श्रीमद्राजसेनीयगौतमकुलोत्पन्नोऽतिविद्यावतांमान्यो गुर्जरपंडितोपपदकौदीच्यः सहस्राक्कः॥ज्योतिःशास्त्रविशारदोतिमतिमानूश्रीवेंकटाख्यो द्विजःस्तज्जोहंहरिकृष्णसंज्ञकइमंचक्रेविदांप्रीतये॥२२८३॥ दक्षिणेषुमहाराष्ट्रदेशेचनगरंबृहत्॥औरंगाबादसंज्ञंवैतत्र चास्तिजनिर्मम॥२२८४॥ प्रार्थयेसर्वविदुषांक्षमध्वंमेऽपराधकं॥ यद्यत्रकुकृतंवास्यादोधकंयत्रकुत्रचित्॥२२८५॥ रागमुत्सृज्यतत्सर्वं निर्मलंकुरुतादरात्॥ अत्रावशिष्टोयोभागः सतुदोषेभविष्यति॥२२८६॥ इतिश्रीज्योतिर्वित्कुलावतंसऔदिच्यसहस्रज्ञातीय वेंकटरामात्मजहरिकृष्णविनिर्मितेबृहज्ज्योतिषार्णवेषष्ठेमिश्रस्कंधेअनेकविधौषधीकल्पनिरूपणंनामैकोनचत्वारिंशत्तमोऽध्यायः समाप्तः॥३९॥ अथाग्रेनमस्कृत्याध्यायोभविष्यति॥

॥इत्यनेकविधौषधीकल्पाध्यायः॥

॥ अथ कल्पाध्यायविषयानुक्रमणिकाप्रारभ्यते ॥

॥इतिकल्पाध्यायविषयानुक्रमणिकासं॰

यह पुस्तक निजाम शहर औरंगाबादमे श्रीगायत्रीमंदिर "विद्याप्रकाश छापखानेमें

इति बृ० मिश्रस्कंधेऽनेकविधकल्पनिरूपणाध्यायः समाप्तः

पंडित हरिकृष्ण व्यंकटरामके पास मिलेगा. यह ग्रंथ सन१८६७ के आक्ट मुजब रजिस्टर

(किंमत २ दोरुपये.) 16179